

Zakaj je tržaška desnica v napadu

SERGIJ PREMUR

Najprej Sardos Albertini zahteva, naj odstranijo spomenike partizanski vojski, ki je premagala nacifasiste; potem, naj italijanska država »ne popušča najbolj zaščiteni manjšini v Evropi«, naj torej ne prizna pravic slovenski narodni skupnosti; končno pa misovec Giacomelli pristavi svoje: »Odstranite spomenik 'teroristom' v Bazovici!« Tistim, ki jim mi pravimo bazoviški junaki.

Kaj tiči za zadnjo protislovensko ofenzivo tržaške skrajne desnice ni nobena skrivnost: gre za poskus pogojenja italijanskega zunanega ministrstva v pogajanjih, ki v teh dneh potekajo s Slovenijo.

Tržaška skrajna desnica se ni nikoli sprijazila s po-vojno ureditvijo na vzhodni meji Italije in bi do slovenske manjšine najraje nadaljevala Mussolinijevo etnično čiščenje. Njen vpliv je še vedno zelo močan pri italijanskih državnih organih, tako osrednjih v Rimu kot pri decentraliziranih izpostavah v Trstu. Toda, ali je ta desnica še odločujoča? Lahko pisma Sardosa Albertinija in z njim Lege Nazionale in združenj ezulov in stališča misovcev se usmerjajo italijansko zunanjo politiko?

To je seveda velika ugan-ka. Če pa naj sodimo po razploju, ki vlada v tržaškem javnem mnenju, v tržaški kulturi in najširšem pomenu, potem lahko brez zadržkov trdimo, da se časi vendarle spreminjajo. V zadnjih dneh sem imel opravka s sodelovanjem med slovenskimi in italijanskimi solami, ki se v zadnjih letih razvijajo, kot je bilo do pred nedavnim nepojmljivo, in to od osnovnih do višjih sol; z javnimi pobudami in razstavami, ki premoščajo (pa čeprav sramežljivo in še nezadostno) stari protislovenski tabu, zaradi katerega je bilo mestno središče »prepovedano« za vsak javni pojav slovenskosti; z umirjeno predstavitvijo prihodnje Vilenice v knjigarni Universitas na Akvedotu, ki je bila eden od centrov tržaškega iredentizma. Srečal sem tudi skupino obrtogradcev s prisiškim napisom »Skinhaedi proti rasizmu« in sem se jim začudil. Opazili so moje presenečenje:

»Pa kaj, te moti, da smo proti rasizmu?«

»Sploh ne, nasprotno, veseli me!«

»Ah prav, ker veš, v Trstu je še dosti rasistične nesnage.«

Da imajo prav, dokazuje ta Sardos Albertini in Giacomelli. Za njima pa ne stoji več večina italijanskih somesčanov in verjetno niti večina ezulov, kot izhaja iz intervjujev, ki jih je pripravil Radio Slovenija.

To mora upoštevati tudi rimska oblast v pogajanjih s Slovenijo, predvsem pa pri odmerjanju pravic slovenski manjšini.

SARAJEVO / MRZLIČNA DIPLOMATSKA DEJAVNOST, VARNOSTNI SVET PA NI SPREJEL KONKRETNIH ODLOČITEV

Modre čelade odgovorile na ogenj bosanskih Srbov

SARAJEVO - Na mednarodnem diplomatskem prizorišču je včeraj vrelo, saj so bosanski Srbi z zajetjem vsaj 220 pripadnikov ZN - ki naj bi jih kot talci scitili pred novimi napadi NATO-vih letal - zamajali odločnost Zahoda, da z vojaškimi sredstvi spametuje Pale. Potem ko sta v Sarajevu v spopadu med modrimi celadami in srbskimi silami padla dva francoska vojaka, je predsednik Chirac zahteval izredno sejo Varnostnega sveta in vodstva zveze Nato, obenem pa zagrozil z umikom francoskih enot iz BiH, če jim VS ne zagotovi boljše zaščite. Francija je že poslala v Jadran letalonosilko Foch. Na zahtevo Pariza se je sestal svet Nata in od Srbov zahteval izpustitev modrih celad, vojaškemu vodstvu zveze pa naročil dodatne ukrepe za zaščito mirovnih sil. VS ni sprejel konkretnih odločitev. Jelicin je poslal na Balkan zunanega in obrambnega ministra, da se sestaneta z vodstvi sprtih strani. V Londonu so se sesli obrambni ministri ZDA, V. Britanije in Nemčije.

Bosanski Srbi so izjavili, da bodo zajete pripadnike ZN uporabljali kot žive ščite pred morebitnimi novimi napadi Nata. Poveljnik ZN v Bosni Smith pa je zaman skušal navezati stik z generalom Mladićem. Popoldne so srbski vojaki začeli zozevati obroč okoli preostalih skladisc orožja, ki so se v rokah ZN, zato je Smith ukazal modrim celadam, naj se branijo z vsemi sredstvi, predstavnik ZN Eckhard pa je dejal, da bo treba v primeru napada spet zahtevati posredovanje Nata.

Na 5. strani

Pooblaščenca nista uspela streti vseh »orehov«

RIM - Posebna pooblastenca slovenske in italijanske vlade Matjaz Jancar in Amedeo De Franchis nadaljujeta z delom. Včeraj sta se diplomata sestala v Rimu, vendar jima kljub dobri volji ni uspelo se streti vseh »orehov« v bilateralnih odnosih med Rimom in Ljubljano. Kaze pa vsekakor, da sta pogajalca sestavila delovni osnutek, ki ga bosta morala sedaj preverjati zunanja ministra Zoran Thaler in Susanna Agnelli. Ni pa še jasno, kdaj bosta sefa obeh diplomacij ugriznila v to jabolko.

Na 2. strani

Slovenska vlada bo jutri razpravljala o predlogu za spremembo ustave

IZLAKE - V ponedeljek bo slovenska vlada na izredni seji razpravljala o spremembi tistega dela slovenske ustave, ki zadeva nakup zemljišč tujcem. To je sklep včerajšnjega zasedanja vodstva Liberalne demokracije Slovenije, ki se je sestalo v Izlakah in sklenilo, da bo LDS sprožila pobudo za razpis referenduma o vključevanju Slovenije v Evropo. V ponedeljek se bo v zunanjepolitičnem odboru pričela razprava o vključevanju v Evropo in slovensko-italijanskih odnosih.

Bogatčeva bo šla na olimpijske igre

Jadralka TPK Sirena Arianna Bogatec si je z zmago na državnem prvenstvu v razredu europa v Benetkah drugič v svoji karieri zagotovila nastop na olimpijskih igrah, ki bodo prihodnje leto v Atlanti v ZDA

Zaslužen poraz jadrancov Potrebna še tretja tekma

TRST - Jadranovim kosarkarjem ni uspelo, da bi tudi na drugi finalni tekmi končnice C1 lige premagali Serovolano Latte Carso in bi tako napredovali v B ligo. Skedenjsko moštvo je namreč včeraj povsem zaslužno premagalo našo združeno ekipo s 75:62 (33:27) in tako bo za prestop v višjo ligo potrebno še eno srečanje, ki bo tudi odločilno. Tekma pa bo v sredo ob 20.30 v telovadnici »Ervatti« pri Briskih.

Na 36. strani

PO ARETACIJI DELL'UTRIJA

Turinski sodniki zavrnili obtožbe FI in Fininvesta

TURIN - Milano državno toilstvo je včeraj odločno odgovorilo na kritike predstavnikov Forza Italia in Fininvesta, da je aretacija predsednika Publitalie Marcella Dell'Utria posledica njihovega levicarsko usmerjenega političnega prepričanja. Po izjavi sodnikov je bil menedžer Fininvesta in Berlusconijev osebni prijatelj aretiran samo zato, ker je bila nevarnost uničevanja dokazov velika. Na obtožbo, da so tudi turinski tožilci »rdeče toge«, so

sodniki odgovorili sarkastično, češ da »niso se spremenili barvo tog na procesih«.

Precizacija turinskih sodnikov ni utisala politične polemike. Zlasti oster je bil včeraj predsednik poslanske kulturne komisije Vittorio Sgarbi, ki se je odpovedal v Ivreo, kjer je zaprt Dell'Utri. Leva sredina pa je spet obsodila zloabljanje aretacije v politične namene, saj sodne preiskave po njihovem mnenju ne smejo vplivati na referendumsko kampanjo.

Na 2. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Pričakovanje za kotacijo lire

V Italiji vlada veliko pričakovanje za jutrišnje reakcijo denarnih in finančnih trgov, kjer bi morala imeti podrazditev denarja vsaj nekaj avtomatičnih posledic, kot na primer okrepitev tečaja lire in znižanje tečajev vrednotnic s stalnim donosom.

Stran 2

Vojna - najhujše zlo

Danes bo v Trstu shod civilnih vojni invalidov, ki poudarjajo grozoto vojne. Zato zbirajo sredstva za nakup ortopedskih pripomočkov za male bosanske invalide.

Stran 2

Rajanje slovenskih in italijanskih šolarjev

Učenci openskih osnovnih sol F. Bevka in A. Degrassija, ki sta v istem posloppju, so včeraj skupno rajali in tekmovali v raznih sportnih panogah, ekipe pa so bile mešane.

Stran 3

Miljski otroci so se poslovili

V slovenskem solskem centru v Miljah so včeraj imeli pestro sklepno prireditev ob izteku solskega leta, tradicionalno veselico, ki so jo priredili osebe in obiskovalci otroškega vrtca, osnovne sole in Društvo Slovencev miljske občine.

Stran 4

PD MAČKOLJE

priredi

28. in 29. maja

tradicionalni

praznik
češenj

ITALIJA IN SLOVENIJA

Pooblaščenca nista še uspela streči vseh orehov

Njun delovni osnutek bosta preverjala zunanja ministra

RIM - Kljub dobri volji pooblaščenca slovenske in italijanske vlade Matjaž Jancar in Amedeo De Franchis včeraj nista uspela do kraja razvozlati vzroka odnosov med Rimom in Ljubljano. Pogovor med pooblaščenca je trajal ves popoldan in skozi zid uradne molčečnosti je pronicnilo bore malo, vendar dejstvo, da se delo nadaljuje kaže, da je na poti pogajanj še nekaj »orehov«, ki jih pooblaščenca nista uspela streči.

K molčečnosti kot pogoj za tvorna pogajanja je obe strani pozvala italijanska zunanja ministrica Susanna Agnelli. In poziv očitno ni nalezl na gluha ušesa, saj so viri informacij v zadnjih

časih zelo zapeti.

Kolikor je bilo mogoče zvedeti sta pooblaščenca na osnovi včerajšnjih pogovorov sestavila delovni dokument, ki pa ga bosta morala preverjati šefa diplomacij obeh držav. Zaenkrat ni jasno, kateri so še nerешeni problemi, mnogo indecev pa kaže, da so povezani z manjšinsko problematiko, zlasti s tisto v videmski pokrajini.

Dejstvo, da bosta morala posesti zunanja ministra kaže, da pooblaščenca nista uspela premostiti težav. In znano, kdaj in ob kakšni priložnosti bosta ministra ugriznila v to jabolko, oba pa sta večkrat poudarila voljo, da bi do dogovora vendarle prišlo.

NOVICE

Bossi spet napoveduje »zgodovinske sklepe«

MILAN - Vodja Severne lige Umberto Bossi bo morda že danes objavil svoj predlog za korenito spremembo italijanske ustave v smislu federalistične ureditve. Bossi je prepričan, da bo slo za »zgodovinske odločitve«, ki bodo spremenile tok političnih dogajanj v državi. Marsikdo je vsekakor prepričan, da hoče »senatur« le pritegniti pozornost do Severne lige, ki s težavo premošča politično krizo, v katero je zaslila pred meseci.

Včeraj drugi del Jadranskega pobratenja

BENETKE - V mestu na laguni je včeraj potekal sklepni del Jadranskega pobratenja med Trstom, Benetkami in Reko. Slavnost je sodila v tradicionalni praznik »Sensa«, ki sovpada z veličastnim obredom »poroke z morjem«. Praznika so se udeležili tržaški in beneški zupan, Riccardo Illy in Massimo Cacciari, ter predstavniki reske uprave. Vzporedno s to prireditvijo pa se v Trstu se danes nadaljuje Teden tradicionalnega pomorstva na Jadranu.

OBRESTI / PO ZVIŠANJU CENE DENARJA

Pričakovanje za reakcijo trgov

Lira naj bi se okrepila, ošibile pa vrednotnice s stalnim donosom

RIM - Abete tokrat ne protestira. Predsednik italijanskih industrijcev, ki v preteklosti ni varčeval z ostrimi kritikami na račun centralne banke zaradi restriktivne monetarne politike in visoke cene denarja, zdaj molči. Očitno se je tudi sam prepiral, da je bila petkova poteza Banke Italije neizbežna. To ji priznavajo tudi ostali, ki jih bo podrazitev denarja prizadel, s predsednikom vlade Dinijem na čelu, za katerega bo sanacija javnih računov posledic se teja.

Banka Italije je v svoji utemeljitvi zvišanje uradne obrestne mere na 9 odstotkov zelo eksplicitno povezala z inflacijskimi pritiski. Vendar je bil ukrep popolnoma nepričakovan, saj ni nihče pomislil, da bi se kaj takega lahko zgodilo pred 31. majem, dnevom letnega obnega zbora centralne banke, na katerem bo Fazio podal svoje pomembne zaključne ugotovitve. »Je torej ukrep prenašal ali prepozen?« se sprašujejo opazovalci.

Tretje zvišanje uradnih obrestnih stopenj od avgusta lani je sprožilo nov val razprav o protiinflacijski vlogi monetarne politike in o ceni take politike, ki je vse prej kot nizka. Premier Dini, s katerim se je Fazio

posvetoval pred zvišanjem cene denarja, se predloga gotovo ni razveselil, a je očitno moral privoliti vanj. Vesel ni bil niti Fazio, saj je vsak podoben ukrep dvorezen tudi za tiste, ki ga sprejme. Toda moral je poseči po njem, prvič zaradi doslednosti do lastnih zaključnih ugotovitev iz lanskega leta, v katerih je odločno opozoril, da bo centralna banka brez usmiljenja krotila inflacijo. In drugič iz bolj političnega razloga, ker se je namreč v zadnjih tednih v Italiji razširil neutemeljeni občutek, da je kriza dokončno presežena in da je po treh letih končno spet mogoče zadihati (beri navijati cene). Če k temu dodamo še naprej akutno politično zmedo, je tudi najmanj pričrpanim jasno, da Fazio in Dini nista imela druge izbire.

Ce se vrnemo h kroniki, potem naj poudarimo veliko pričakovanje za jutrišnjo reakcijo denarnih in finančnih trgov, kjer bi morala imeti podrazitev denarja vsaj nekaj avtomatičnih posledic, kot na primer okrepitev tečaja lire in znižanje tečajev vrednotnic s stalnim donosom. Toda v igri so tudi psihološke spremenljivke, o katerih učinku pa lahko za zdaj seveda samo ugibamo. (vb)

PODKUPNINSKA AFERA / TURINSKO TOŽILSTVO ODGOVARJA NA NAPADE

Dell'Utri v zaporu, da ne bi uničil dokazov

Forza Italia prikazuje aretacijo kot pogojevanje referendumov

TURIN - Medtem ko se stopnjuje politična polemika zaradi aretacije predsednika reklamne družbe Publitalia (to so bila finančna pljuča koncerna Fininvest) Marcella Dell'Utrija, so turinski sodniki, ki vodijo preiskavo o sportnih sponzorizacijah, včeraj nadaljevali z delom. Po skopih novicah, ki so s težavo pronicnile skozi zid molčečnosti, naj bi aretacija Marcella Dell'Utrija temeljila na pričevanju reklamnega podjetnika Giovannija Arnaboldija, ki je bil eden od veznih členov med Publitalio in sportnimi prireditvami, ki jih je Publitalia sponzorizirala. Arnaboldi, ki je bil aretiran v ZDA po več mesecih skrivastva, naj bi s svojimi podjetji izdal za okoli 60 milijard lir laznih faktur,

od katerih 12 milijard za Publitalio.

Mehanizem utaje je bil dokaj preprost. Arnaboldi je izdajal »napihnjene« fakture (vrednost fakture je presegala do 70 odstotkov dejansko izplačano vsoto), tako pridobljena sredstva pa so napajala sklad črnih sredstev pri Publitalii. Arnaboldi, ki je bil prvič v dirkah off shore in je zato ohranil tesne stike s sportnim svetom, naj bi se več mesecev skrival s pomočjo vodstva Publitalie.

Iz milanskih krogov pa medtem pronicajo novice o zaslišanju Giampaola Prandellija, namestnika generalnega direktorja Publitalie, ki je bil zaradi istih prekrškov aretiran pred nekaj dnevi. Menedžer Publitalie trdi, da je bilo oblikovanje sklada črnih

sredstev njegova pobuda, o kateri ni obvestil predsednika Publitalie. Arnaboldijeve izjave naj bi bile po Prandellijevih trditvah gola laž.

Turinsko tožilstvo, ki je v petek zavrnilo kritike iz krogov Fininvesta in Forza Italia s trditvijo, da »bodo previdnejši, ko bodo prebrali utemeljitev ukrepa«, so včeraj se odločneje reagirali na obtožbe. Izjavili so, da je bila aretacija nujna, saj je obstajala nevarnost uničevanja dokaznega gradiva.

Ta precizacija pa ni umirila predstavnikov Forza Italia. Predsednik poslanske kulturne komisije in komentator Fininvestovih mrež Vittorio Sgarbi je včeraj zagrozil, da bo priredil manifestacijo pred zaporom v Ivrei, v katerem je

zaprtil Dell'Utri. Voditelj desnega krila Ljudske stranke Rocco Buttiglione, ki se je v zadnjem času povezal s Silviom Berlusconiem, je tudi izjavil, da je aretacija Dell'Utrija sumljiva in odraz zelje, da bi sodniki pogojevali potek referendumov. In istega mnenja je bil vodja Krščanskega demokratskega centra Pierferdinando Casini, medtem ko je zaenkrat molčal voditelj Nacionalnega zavezništva Gianfranco Fini.

Predstavnike Kartela svobosčin je ostro kritiziral Vincenzo Vita, ki vodi odsek za množične medije pri DSL. Po njegovem mnenju je nesprejemljivo, da skuša Kartel svobosčin politično zlorabljati aretacijo in na ta način pogojevati referendumsko kampanjo. Podobnega mnenja je bila tudi Rosy Bindi, ki zastopa levo krilo Ljudske stranke.

Milansko tožilstvo je včeraj objavilo utemeljitev, s katero je zahtevalo formalno obtožbo Silvia Berlusconi zaradi podkupovanja finančni straznikov. Voditelj Forza Italia je osumljen, da je podkupil finančne straznike, da bi preprečil temeljite preglede računovodstva založbe Mondadori, televizijskih mrež Tele+ in zavarovalne družbe Mediolanum.

Iz Brescie pa prihaja novica, da je tamkajšnje tožilstvo začelo preiskavo o takojimenovanih »rdcih zadrugah«, ki so osumljene, da so protizakonito finansirale KPI in PSI. Gre konkretno za zadruge Copalat, ki je leta 1991 morala v stečaj kljub prispevkom za njeno sanacijo. Ta denar pa naj bi bil namenjen strankam.

FIRENCE / OB OBLETNICI BOMBNEGA ATENTATA

Komemoracija in polemike

Slaba kri zaradi rock koncerta in mladih demonstrantov

FIRENCE - Florentinski občani so včeraj dostojanstveno počastili spomin petih umrlih v bombnem atentatu z dne 27. maja 1993. Po nočni komemoraciji na Trgu Signoria in v umetniški galeriji Uffizi, ki je bila močno poškodovana, so dopoldne med drugim odprli razstavo knjižnih dragocenosti akademije Georgofoli ter nagradili udeležence otroškega natečaja v spomin na sestrici Nadio in Caterino Nencioni, ki ju je pokončala bomba, nakar je sledila na prizorišču pokola v Ul. Lambertesca svečanost v priredbi ondodnih obrtnikov in trgovcev.

Tu se je tudi prvič zaiskrilo. Prireditelji so ozogosal predsinočni rock koncert, med katerim je mladina plesala in pila. »Prihodnjic se bomo zmenili drugače,« so polemično

zatrdili. Za drugo zaiskritev pa so poskrbeli mladi iz socialnih centrov, člani gibanja občanov brez stanovanja in pripadniki t. k. enotnih sindikalnih predstavništva, ki so prihodili na kraj atentata v sprevedu, a predtem odvrgli proti prefekturni palaci paradiznike in pomaranče (tri mladince je policija prijavila sodstvu zaradi »nevarnega lučanja predmetov«), vzklkali gesla proti stanovanjskim izgonom in sporazumu o pokojninski reformi, poleg tega pa se kričali: »Vigna, opeharil si nas, pokol ni bil mafijskega, temveč državnega kova.« Državni tožilec se je takrat pogovarjal z ministrom za kulturne dobrine Paoluccijem in podpredsednikom poslanske zbornice Violantejem. Demonstranti so se sicer poklonili žrtvam s cvetjem.

CIVILNI VOJNI INVALIDI / DANES SREČANJE V TRSTU

Vojna - najhujše zlo za človeštvo

Invalidi 2. svetovne vojne zbirajo sredstva za nakup protez za mlade bosanske invalide

TRST - Civilni vojni invalidi so živ dokaz trpljenja, ki ga povzročajo vojne in prav zato želijo invalidi izpričati mlajšim generacijam, da je vojno nasilje največja grozota, ki lahko prizadene človeštvo in da za nasilje ni nobenega opravičila, kot nam dokazujejo tudi pokoli na bližnjih bosanskih bojiščih.

To je glavno sporočilo današnjega srečanja civilnih vojni invalidov iz Furlanije - Julijske krajine, Veneta in Tridentinskega, ki se bo odvijalo v gledališču Miela, nato pa v Rižarni, simbolnem mestu trpljenja in smrti številnih ljudi različnih narodnosti in veroizpovedi. Prav za premoščanje vsakega sovraštva med narodi so na današnje srečanje povabili tudi predstavnike vojni invalidov iz Ljubljane, Nove Gorice, Reke in Zagreba.

S predstavitev pobude civilnih vojni invalidov

Na včerajšnji predstavitvi sta dosedanji tržaški predsednik združenja Giovanni Marsich in predsednik združenja iz Veneta Ennio Sfriso orisala številne probleme, ki se vedno tarejo civilne vojne invalide: na računskem dvoru leži skoro 70 tisoč prošenj in prizivov,

ki jih ministrska birokratija 50 let po koncu druge svetovne vojne še ni rešila. Predstavila sta tudi pred kratkim izšlo dokumentarno knjigo o invalidih med civilisti v obdobju odporniškega gibanja proti nacifasizmu v Italiji.

Med drugim sta tudi

GOSTOVANJE

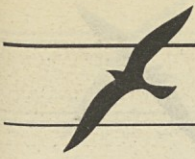
SSG se je vrnilo iz Amerike

TRST - Slovensko stalno gledališče se je vrnilo z gostovanja v Kanadi in ZDA, kjer je nastopilo z Jančarjevo igro Halstat. Tako v Torontu kot v Clevelandu je bilo deležno resnicno dobrega odziva občinstva, s samim delom pa zelo uspeh, kakršnega je bilo težko pričakovati.

Tragična vsebina igre in njena komedijska forma sta ob odlični interpretaciji nastopajočih gledalce pretresli in očarali. Z nedeljenimi priznanji pisatelju Dragu Jančarju, ki je trzasko gledališčne spremljal na tem potovanju, je bila izražena tudi želja za novo srečanje v ugodnejših terminih kot je ta čas iztekajoče se sezone, saj bi bila predstava vredna večjega števila ponovitev.

Ansambel SSG je bil v Torontu gost Vseslovenskega odbora, v Clevelandu pa je nastopil v Narodnem domu, zgrajenem leta 1919, kar jasno kaže na globoke korenine slovenske skupnosti v tem mestu. Prireditelja sta bila dramska skupina Lili in Slovenski primorski klub, kot gostitelj pa se je se posebej izkazal tamkajšnji slovenski konzul Karlo Bonutti.

Mimo tega je bilo gledališče povabljen na veselico v St. Catharines, tako da je bilo to gostovanje, med drugim, tudi priložnost za spoznanje slovenske izseljenke skupnosti in njenih različnih komponent, obenem pa idealen zaključek jubilejne sezone. Za angleško govorece gledalce je bil knjižni obliki tiskan prevod igre, ki ga je pripravila Lili Potpara.

PRISTANIŠČE / IMENOVANJE USTAVLJENO V ZBORNICI

Načrt Sinport čaka Lacalamito

Fiat se ni odpovedal sedmemu pomolu

Transportna komisija poslanske zbornice se vedno ni razpravljala o kandidaturi Micheleja Lacalamite za predsednika tim. authority, organa za koordiniranje in nadzorovanje dejavnosti trzaskega pristanišča. Zelena luč komisije bi bila morala priti že v petek, vendar se je kot kaže zapletlo zaradi posega predstavnika Forza Italie. Kot znano, je Lacalamito kandidiralo ministrstvo za prevoze, vendar njegova kandidatura ni vprašljiva. Zataknilo se je namreč pri sprejemanju zakonskega odloka sz. 119/95, ki popravlja oziroma dopolnjuje zakon st. 84/94 o pristaniški reformi. Berlusconi je gibanje je k njemu predložilo dva amandmaja, ki sta potem sprožila zolcno razpravo. Po mnenju predstavnikov združenja italijanskih pristanišč Assoporti naj bi s temi amandmaji omejevali funkcije koordiniranja in nadzorovanja, ki jih reforma namenja pristaniškimi avtoritetam, to pa bi bilo v nasprotju z nacelom upravne decentralizacije. Razprava se bo torej nadaljevala in dokler ne bo koncana, ne

bo potrjeno niti Lacalamitovo imenovanje.

V Trstu se je medtem mudil Cirillo Orlandi, pooblaščen upravitelj družbe Sinport, ki jo nadzoruje Fiat Impresit. Pogovarjal se je z županom Illyjem, s predsednikom Trzaskega Lloydja Vignodellijem in s predstavniki družbe pristaniških delavcev. Od takrat, ko se je skušal Fiat prvič »izkrcati« na trzaškem sedmem pomolu, so minila že tri leta, nekdanje sogovornike so zamenjali novi, predvsem pa ni več nasprotovanj, na katere je Orlandi naletel leta 1992. Komisarju pristaniške ustanove Giuseppeju Romanòju je tako izročil načrt družbe Sinport, na osnovi katerega bi upravljanje sedmega pomola preslo v zasebne, konkretno v Fiatove roke. Sinport je v ta namen naročil v Londonu raziskavo, iz katere izhaja, da ima Trst dobre možnosti za razmah pristaniškega prometa in za pridobitev blagovnih tokov iz srednje Evrope.

Beseda čaka zdaj pristaniško avtoriteto, ki pa, kot rečeno, se čaka na imenovanje.

Lista za Trst je svojo (dosledno) nacionalistično in municipalistično usmeritev prilagajala različnim političnim taktikam. Sodelovala je s fasisti, demokristjani in socialisti (sedaj je na strani Berlusconija), prirejala pohode na Rim in tudi simpatizirala s Srbi, pred leti pa je tudi skovala geslo »Kupimo Istro«, ki je kaj kmalu romalo v pozabo. Giulio Camber in somisljeniki pa so pred nekaj tedni zaigrali na struno dialoga z Istro, »ki jo morata Trst in Italija na neki način iztrgati iz vse bolj dušljivega objema avstrijskega in nemškega kapitala«.

V to novo usmeritev LpT - ce jo seveda lahko tako sploh imenujemo -

TRŽAŠKO POLITIČNO ŽIVLJENJE

Nova »usmeritev« LpT: Sedaj dialog z Istro!

Pri okrogli mizi tudi ravnatelj TKB Vito Svetina

sodi tudi včerajšnja okrogla miza o perspektivah gospodarskega sodelovanja med Trstom in Istro, na katero so povabili predsednika Trgovinske zbornice Adalberta Donaggia, ravnatelja TKB Vita Svetino, tajnico UIL Adele Pino in deželnega svetovca Nacionalnega zavezništva Sergija Dressija, ki je sicer formalno zastopal trgovce. Camber je uvodoma dejal, da je »nova usmeritev« LpT povzročila kritike v stranki in negodovanja nekaterih ezulskih organizacij. Dal je razumeti, da so nekateri tudi oporekali prisotnosti na okrogli mizi ravnatelja TKB.

Kakorkoli ze je soočenje, ki ga je vodil novinar Piccola Massimo Greco, postavilo na glavo dosedanje zaprti in togo usmeritev Liste, ki je nasprotovala vsakršnemu sodelovanju Trsta s svojim naravnim zaledjem, to se pravi tudi z Istro. Ce izvajamo Dressija, so vsi trije razpravljalci - z različnih zornih kotov - poudarili, da se mora naše mesto nujno odpreti do sosedov. Donaggio je tako govoril o pomenu in aktualnosti avtonomnih računov, Svetina o vlogi baničnih zavodov pri novem, zrelejšem odnosu do Istre, Pinova pa o sodelovanju med sindikati in produktivnimi sektorji z obeh strani meje. Vsi - brez izjem - pa so obzalovali velike zamude deželne uprave in njenih finančnih ustanov (Friulie in Finesta) pri vzpostavljanju gospodarskih odnosov z Istro.

Včerajšnja okrogla miza na sedežu LpT (foto KROMA)

NOVICE

Danes bo zadnja »muzejska nedelja«

Z današnjim vodenim ogledom občinskega gledališkega muzeja »C. Schmidl« v Ul. Imbriani 5 se zaključijo cikel »muzejskih nedelj«, ki se je začel 18. decembra lani in je privabil 2.000 ljudi. Ob tej priložnosti si bo od 9. do 13. ure mogoče ogledati tudi razstavo grafičnih izdelkov, s katerimi so se solarji iz vse Furlanije-Juljske krajine udeležili risarskega natečaja v priredbi omenjenega muzeja.

Donaggio pri turškem ministru

Razmah trgovskega prometa in gospodarskega sodelovanja med Turcijo in Evropo ne more mimo Trsta. To je poudaril minister za industrijo in trgovino Hasan Akyoc, ko je ob začetku Sredozemskega ekonomskega foruma v Ankari sprejel predsednika Trgovinske zbornice v Trstu Adalberta Donaggia.

Uspeh mladega pianista Marka Sancina

Na drugem glasbenem tekmovanju za mlade pianiste, ki ga prireja združenje A.Gi.Mus. v Varenni pri Leccu in je namenjen mladim izvajalcem do 22. leta starosti, se je odlično izkazal gojenec Glasbene matice Marko Sancin iz razreda Aleksandra Rojca. V zelo ostri konkurenci je namreč zasedel tretje absolutno mesto. Izvajal je Bachov 3. preludij in fugo v Cis duru iz 1. zvezka WTK ter Schumannovo Toccata opus 7.

Septembra tečaj za pianiste-docente

Na skupno pobudo trzaskе zasebne glasbene sole Punto musicale in Tartinijevega konservatorija se bo od 5. do 15. septembra odvijal v Trstu prvi tečaj za pianiste, ki želijo postati docenti. Kot sta povedala direktorica sole Carla Agostinello in direktor Tartinija Giorgio Blasco, gre za prvi primer tovrstnega sodelovanja med državno in privatno ustanovo. Tečaj je namenjen italijanskim in tujim diplomirancem, a tudi diplomantom, ki naj bi jih povzdignili v visoko specializirane figure in namestili po glasbenih solah in konservatorijih vzdolž Italije. Prosnje za udeležbo pri tečaju bo treba vložiti najpozneje do 31. julija, pred tem pa opraviti sprejemni izpit.

Požar v Naselju sv. Sergija

Miljski gasilci, ki so jim pomagali tudi kolegi iz trzaskega sedeža (vsega skupaj 15 oseb) se je včeraj popoldne trudilo v Naselju sv. Sergija (Ul. Grandi 9), kjer je v neki kleti izbruhnil požar, verjetno zaradi kratkega stika. Plameni so zlasti prizadeli enega od 12 prostorov, v katere je razdeljena klet, dva sta bila huje poškodovana, ostale pa je očrnil dim. Iz previdnosti so podprli strop, ker je popokalo nekaj opek, vendar se stanovanjci lahko ostali v poslopju. Škodo morajo se oceniti.

Še dva avtomobila v plamenih

Pred dnevi je ogenj delno že poškodoval tri vozila, včeraj ponoči pa so plameni ovili še dva avtomobila. Dogodek je dokaj neobičajen, zato preiskovalci sumijo, da se naokrog potika kak piroman in so poostriili kontrolo. Gasilce in agente so tokrat najprej poklicali v Ul. Grossi, kjer je okrog 1.50 začel goreti fiat ritmo (TS 284680), last Elise Ferronato. Nekaj po 2. uri pa so morali poseci v Ul. Donota, kjer je ogenj zajel zastavo 128 (SD 998-EC), vendar lastnika zaenkrat niso izsledili.

OPČINE / OSNOVNI ŠOLI F. BEVKA IN A. DEGRASSIJA

Skupni nastop šolarčkov

Tokrat je bila sobota za otroke openske osnovne sole F. Bevka nekoliko drugačna: ob 8.30 so se zbrali na dvorišču sol skupaj z italijanskimi učenci openske osnovne sole A. Degrassi. Učiteljice so se s prof. Marijem Cacem dogovorile, da ni več primerno živeti pod isto streho, ne da bi slovenska in italijanska sola organizirali nekatere skupne dejavnosti. Sportno udeleževanje je bila priložnost, da se zacenajo prvi koraki k medsebojnemu spoznavanju in spoprijateljevanju.

Palice, zoge, klopi, igrisce, vse je bilo že jutraj pripravljeno za skupni sportni dan. Učenci 1., 2. in 3. razreda so tekmovali v polignu, večji pa so v igri med dvema ognjema. Zanimivost in novost pa je v tem, da so bile ekipe mešane, saj so jih sestavljali slovenski in italijanski otroci. Da bi se igre cim bolje odvijale, so že učenci med tednom vadili skupaj, tako da so se otroci in tudi učiteljice začeli medsebojno spoznavati.

Doživetemu tekmovanju je sledilo nagajevanje vseh učencev, sola Franceta Bevka pa je poklonila italijanski soli plaketo, seveda z dvojezičnim napisom. Obe ravnateljici, dr. Cukova in dr. Fumova sta spodbudno ocenili včerajšnjo prireditev, ter izrazili upanje, da se bodo v kratkem zvrstile še druge oblike sodelovanja. Preden so se razšli, so se otroci se razveselili z jedaco in pijaco ob lepo obloženih mizah.

Učiteljice se zahvaljujejo vsem staršem, ki so prisli na pomoč in podjetjem Centralspedu, Farcu in Neveretu, ki so finančno omogočili to pobudo. (L.K.)

TRG GUTENBERG

Včeraj znanstvena danes otroška knjiga

V petek popoldne se je na Trgu Unità začela druga izdaja Trga Gutenberg. Platnene stene velike pagode bodo na trgu plapolale v vetru še ves naslednji teden, ko se bo skupno zvrstilo 120 prireditev, okroglih miz, predstavitev in laboratorijev za otroke. Včerajšnji dan je bil v celoti posvečen znanstveni fantastiki, kjer je seveda imela vlogo častnega gosta znanstvenica Margherita Hack. Posebno pozornost pa je pritegnila predstavitev knjige Sarajevo oltre lo specchio Merine Trbojević, bivše urednice Oslobođenja. Danes bo dan v celoti posvečen otrokom, na svoj račun bodo prisli tudi slovenski otroci, ki se bodo lahko jutraj ob 9.15 zabavali z animatorkami Lupusinfabula, popoldne pa bodo s sovrstniki lahko sledili svincnikom in barvicam Jasne Merku (laboratorij se bo pričel ob 15. uri). Besedo bo med ostalimi otroškimi pravljicami imeli tudi slovenska pravljica izpod peresa in barvic Marka Kravosa in Klavdija Palcica. (td)

ZGODAJ ZJUTRAJ V UL. FLAVIA

Vzroka smrti 24-letnega dekleta še niso ugotovili

Včeraj zgodaj zjutraj, okrog 5.30, je policijska patrulja odhitela v Ul. Flavia 12, vendar 24-letni Lauri Zudic niso mogli več pomagati. Dekle, ki je sicer prebivala v Ul. Pasteur, so agenti poznali kot uziualko mamil. Vzroke smrti bo pokazala obdukcija, vendar domnevajo, da je morda zaužila preveliko količino zdravil ali mamila. Preiskavo vodita leteci oddelek in komisariat pri Sv. Soboti.

Kraja jima je spodletela

Paola Rebetz se je pravocasnno zavedela, da ji dva neznanca skušata izmakniti, kar je imela v torbici. Pri tem sta se moska poslužila starega trika, torbico sta prekrila z jopičem, da bi lahko vanjo neopazno stegnili roko. Dogodek se je pripetil na Korzu Italija okrog 18. ure. Zenska je zatem neznančema sledila in ko je prišla do kvesture, se je obrnila do agentov ter jim povedala, kaj se ji je pripetilo in jim podrobno opisala moska. Policija je nemudoma pregledala sosednje ulice in ju tudi izsledila. Ugotovili so, da gre za srbska državljana, 34-letnega Safeta Brulića in 36-letnega Naserja Mahmutovića, oba iz Novega Pazarja. Aretirali so ju in sedaj sta na razpolago sodnim oblastem.

Povozili kolesarja

Včeraj zjutraj je 62-letni Sergio Pertot s svojim kolesom cakal pred semaforjem v Ul. Rismondo, na kriziscu z Ul. Battisti, ko se je vanj nenadoma z avtomobilom fiat panda zaletel 19-letni Francesco Basile. Pertota so odpeljali v katinarsko bolnisnico, kjer so ugotovili, da se bo zaradi raznih uradcev moral zdraviti 30 dni.

NOVICE

Komemoracija na Proseku

Danes ob 11. uri bo na travniku ob cesti, ki pelje od Proseka na proseksko železniško postajo spominska svečanost ob 51-letnici usmrtitve desetih talcev, ki so jih nacifasisti pripeljali iz koronejskih zaporov in obesili 29. maja 1944 iz masčevanja zaradi uspele partizanske akcije na tem mestu. Na komemoraciji, ki jo prireja sekcija VZPI-ANPI s Proseka-Kontovela bodo sodelovali godbeno društvo Prosek, moški pevski zbor Vasilij Mirk, Amaterski oder Jaka Stoka in taborniki. Priložnostni govor bo imel Arturo Calabria, predsednik tržaškega pokrajinskega odbora VZPI-ANPI.

Dokumentarec o Evrošoli po slovenski TV

Na slovenskem televizijskem programu v Trstu bo danes zvečer po TV dnevniku na sporedu dokumentarec o poteku Slovenske Evrošole 1995. Prireditve se je kot znano odvijala konec aprila v Trstu, v Gorici in v Cedadu. V tritretturnem programu je Igor Tuta prikazal potek te manifestacije od priprav in slovesne otvoritve v Trstu ter velike prireditve v Gorici do zaključne svečanosti v Devinu. V dokumentarcu je tudi odlomek o proslavi 50-letnice obnove slovenskih sol v Italiji. Program bo na sporedu ob 20.45.

Podpore za tečaj Masterja

Konzorcij MIB sporoča, da zapade 31. t.m. rok za predložitev prosenj za sprejem v 6. tečaj Masterja in International Business, ki se bo začel 25. septembra 1995. Konzorcij obvesča, da je na razpolago 20 študijskih podpor, in sicer 10 za celotno (16 milijonov lir) in 10 za delno (10 milijonov lir) kritje kvote za obiskovanje tečaja. Konzorcij naznanja končno, da so razna slovenska podjetja izkazala zanimanje, da bi podprla s stipendijami in nudenjem delovnih praks obiskovanje slovenskih doktorjev, tudi z namenom da bi le-te nadaljno vključila v svoj organ.

Vpisovanje v poletni center v Devinu

Devinsko-nabrezinska občina sporoča, da je se moč vpisati otroke od 3. do 11. leta v poletni center, ki bo od 17. do 28. julija v občinskem otroškem vrtcu v Devinu z urnikom od 8. do 16. ure in v katerem bodo v teku dveh tednov potekale razne igre in animacija. Poskrbljeno bo tudi za kosilo. Starsi bodo lahko poslali svoje otroke v center tudi samo jutraj, od 8. do 13. ure, brez kosila. Za prevoz bodo otroci smeli uporabljati solski avtobus, ki bo na razpolago za vse, ki bodo za to prosili. Dejavnosti v centru bo vodila skupina poklicno usposobljenih vzgojiteljev. Vpisne pole so na razpolago v občinskem uradu za solstvo (tel. 6703208, od 9. do 11.30), na katerega se starsi lahko tudi obrnejo za morebitne dodatne informacije.

Praznik Skupnosti družine

Danes bo v Skupnosti družina na Božjem polju stekel pomladni dan. Ta naziv priključa na misel sončne dni in življenje na odprtem v veseli živahni družbi. Vendar Skupnost družina prireja ta dan z namenom, da bi osrečila vse tiste, ki se čutijo osamljeni ali fizično onesposobljeni in nimajo možnosti, da bi se lahko na kakršenkoli način premikali.

BARKOVLJE / KONCERT V CERKVI

Krstni nastop skupine Resonet

V četrtek bo zbor pel na Opčinah

Vokalna skupina Resonet med nastopom (Foto KROMA)

Nastanek nove pevske skupine, kot je skupina Resonet, je prav gotovo pomemben dogodek. Nova 17-clanska skupina pevcev in pevk, ki se je predstavila v petek zvečer v barkovljanski cerkvi in jo vodi že priznana zborovodkinja Aleksandra Pertot, je zacela svoje javno nastopanje s celovečernim koncertom, ki je v prvem sklopu obsegal tri skladbe iz dobe slovenskega protestantizma (Trubarja in Bohorica) v priredbi Matije Tomca, v drugem sklopu pa tri Gallusove motete, med temi že zelo poznani Pater noster. V tretjem sklopu se je zbor predstavil s dvema renesančnima skladbama iz evropske literature, v četrtem pa se s tremi pesmimi iz ruske in srbske pravoslavne liturgije. Vsem tem skladbam je zbor na koncu dodal se nekaj slovenskih narodnih pesmi. Barkovljanska cerkev je izredno akustična; zato je lahko številno občinstvo do potankosti uživalo ob izvedbi zelo zahtevnih skladb, ki so v izvedbi mladih pevcev zazvene nadvse prijetno in ubrano ter vzbudile v poslušalcih veliko navdušenja.

Voklana skupina Resonet bo spet nastopila že v petek, 2. junija, ob 20.30 v cerkvi Sv. Jerneja na Opčinah. Oba koncerta sta podprli Zveza cerkvenih pev-

skih zborov in Slovenska prosveta v Trstu.

Kako je prislo do nastanka nove vokalne skupine, ki bogati naše kulturno življenje, in kakšni so njeni nacrti? Vprašanje smo zastavili zborovodkinji Aleksandri Pertot.

»Pevcev in pevk bi lahko bilo za dva okteta, nakar se je pridružil še en član, tako smo sestav razsiriili. Začeli smo z vajami, torej z delom v tej delovni sezoni. Nas prvi nastop je bil tudi celovečerni koncert v Barkovljah. Pevci in pevke, vsi mladi, prihajajo iz Trsta, z Opčin, iz Bazovice in drugih krajev, so se z navdušenjem lotili vaj. Skupina se je porodila iz potrebe po oblikovanju komorne sestava, to pomeni, da lahko spreminjamo pevsko zasedbo, kar daje možnost, da lahko izvajamo skladbe, ki te značilnosti zahtevajo. Želeli smo prikazati enotnost vokalne tehnike, ki je prisla, tako smo se lahko prepirali, do polnega izraza pri izvedbi programa.«

Aleksandra je s prvim zahtevnim nastopom zadovoljna in meni, da so se pevci, ki imajo že nekaj pevskega znanja, saj so že sodelovali v pevski dejavnosti, resnično izkazali.

Neva Lukeš

TRŽAŠKA KNJIGARNA

Kako vzbuditi v mladih ljubezen do branja?

Posvet o čtivu bo v torek

Pocitnice ze trkajo na vrata, solsko leto se izteka in prav kmalu bodo tudi učenici in dijaki sli na poletni oddih: pouka torej ne bo več, niti obveznih nalog, a dobra knjiga tudi v tem času dobro de.

Kakšna naj bo knjiga, s kakšno vsebino in obseznostjo, kako naj pri mladostnikih vzbuja ljubezen do branja, kako naj jih spodbuja k ohranjanju te lepe navade pa so vprašanja, ki jim bo skušal odgovoriti Posvet o čtivu, na katerem bodo sodelovali slovenski področni strokovnjaki. Posvet prireja Tržaška knjigarna v sodelovanju z založbo Mladinska knjiga. Gre za prvo tovrstno pobudo, ki naj bi ji - če bo odziv spodbuden - sledile še druge. Srečanje bo v torek, 30. t.m., ob 17.30 v Gregorčičevi dvorani (u. Sv. Franciška 20, 2. nadstropje). Namenjeno je seveda v prvi vrsti učiteljem in profesorjem, pa tudi vzgojiteljem in staršem - skratka vsem, ki se ukvarjajo s sirjenjem kulturnega obzorja otrokov in mladih od 9. do 14. leta starosti. Posveta se bodo udeležili svetovalka republiškega Zavoda za solstvo Alenka Kozinc, področni izvedenci Mladinske knjige, kot so urednik in pisatelj Miha Mate, vodja prodaje knjig solam Avgust Alic, zastopnik za sole Aleksander Sturm, zastopnik za knjigarne Jože Jansa in organizator trznega sporočanja Nace Borstnar. (dam)

V SIRKOVEM DOMU

Jutri v Križu vaški sestanek o jusu in o gospodarstvu

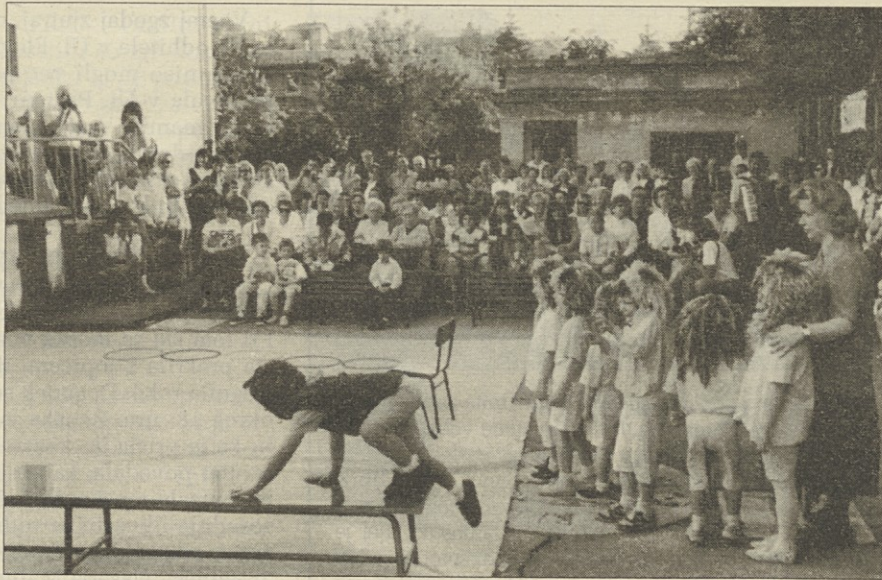
V Domu Alberta Sirka v Križu bo jutri ob 20.45 vaški sestanek, na katerem bo tekla beseda o juserski imovini ter o gospodarskih vprašanjih, ki so tesno povezana z bodočnostjo vasi. Pobudo za srečanje, ki je odprto vsem, je dal krajevni koordinacijski odbor, ki se že nekaj časa ukvarja z jusersko imovino.

Odbor je ugotovil, da razpolaga kriška skupnost z zelo veliko jusersko imovino (več kot dva milijona kvadratnih metrov površine), s katero je Občina Trst - tudi zaradi brezbriznosti in nepozna-

vanja problematike s strani vaščanov - prosto razpolagala in jo upravljala, kot je sama hotela. Koordinacijski odbor je mnenja, da je treba prekiniti to prakso in sami upravljati jus, za kar so seveda nujno potrebne cimprenje juserske volitve. Križani smo zakoniti lastniki teh zemljišč - piše v vabilu za jutrisnji sestanek - kot je jasno in uradno zapisano v starih zemljiških knjigah. Jutrisnji sestanek v Sirkovem domu pa bo, kot receno, tudi priložnost za pogovor o drugih aktualnih vaskih problemih.

OB KONCU ŠOLSKEGA LETA / V SLOVENSKEM CENTRU

Miljski otroci so se poslovili

Z včerajšnje veselice v miljskem slovenskem šolskem centru (f. KROMA)

predsednik miljskega društva Jurij Vodopivec, »in zato nudimo svoj doprinos pri organizaciji, povabimo razne goste. Karkoli pa priredimo, vedno vključimo tudi solo in vrtec, tako da pridejo tudi starsi.«

V programu, ki so ga izvajali na solskem dvorišču, so nastopili harmonikar Denis Novato od Domja, folklorna skupina dolinskega didaktičnega ravnateljstva, domači mesani pevski zbor Jadrani, ki ga zadnji dve leti

vodi Marta Scuka in je z včerajšnjim nastopom sklenil sezono, ter seveda otroci iz vrtca in osnovne sole. Najmlajši, ki sta jih pripravili Carla Ballardini in Adriana Margon, so prikazali del točke »v cirkusu«, osnovnosolci

(priprava jih je Darinka Vidmar s pomočjo Nadje Pischianz, Marize Nabergoj in Nevie Olenik) pa so zapeli in recitali misli o domovini.

Sledila je družabnost, »da se spoznamo,« je menil Vodopivec, »malo nas je, smo razkropljeni in prav je, da se vsaj na koncu sezone srečamo, pogostimo otroke, starsi pa se lahko pogovorijo. Ne moremo namreč dopustiti, da gre leto kar tako mimo, s tako prireditvijo potrjujemo našo prisotnost, potrjujemo pa jo s kulturo. Vendar bo naše društvo se kaj organiziralo, morbiti kakšen izlet, predavanje. Seveda se naša aktivnost izraža tudi drugje, na Obcini, sledimo njemu delu, vprašajo nas za mnenje, predvsem kar se tiče odnosa do naših ljudi, naši člani so v raznih občinskih komisijah, dejansko se politika miljske Občine kroji v našem društvu.«

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomski propaganda: Publist SRL

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozljaja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,

Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

ZGONIK / VSAKOLETNA PRIREDITEV

Čez teden dni razstava vin

Posebna komisija bo v četrtek izrekla sodbo o vinih na razstavi

Teden dni kasneje kot je bila že večletna navada, bo prihodnji konec tedna od 2. do 4. junija v Zgoniku občinska razstava in pokusnja vin, ki bo doživela že 31. zaporedno izvedbo. V že ustaljeni koncept te vinske promocijske prireditve je pripravljalni odbor, v katerem so poleg občinskih upraviteljev zastopana tudi krajevna društva in posvetovalna kmetijska komisija, vnesel nekatere novosti, ki bodo celotni manifestaciji prav gotovo vtisnile se pristnejši pečat in tudi degustatorji bodo verjetno pozitivno reagirali na ta izživ.

Pri izbiri vzorcev vina, ki so bili prepuščeni na razstavo, so na predselekciji prvic, poleg predsednikov dveh komisij dr. Gregorica in Rosatija, sodelovali izključno domaći vinogradniki, ki so se tako izrekli o neoporečnem »zdravju« predstavljenih primerkov. Zavrnjen je bil le en vzorec, tako da bo na razstavi konkuriralo osem belih vin in pet primerkov terana. Izven konkurence pa bodo na pokušnjo tudi vina domačih pridelovalcev z zaščitnim poreklom DOC, ki so že nekaj let sicer ločeni, a

sestavni del domače enološke ponudbe na tej občinski prireditvi. Ocenjevalna komisija, ki jo bodo sestavljali izvedenci, bo v četrtek izrekla svojo »sodbo« in določila zmagovalce, razglasitev najboljših vin in podelitev nagrad pa ne bo več v petek, ampak v nedeljo zvečer. To pa zato, ker so zaradi psihološkega faktorja v prejšnjih letih kaj kmalu posla vina nagrajencev in degustatorji so bili nekako vnaprej pogojeni, medtem ko bo letos pokušnja veliko bolj selektivna in zanimivo bo primerjati, če se bo ocena ziriže skladala z okusom ljubiteljev domače kapljice.

Poleg domače kapljice in raznega prigrizka so za razvedritev obiskovalcev poskrbeli za običajne spremene prireditve. V treh dneh bo plesna zabava ob zvokih ansamblov Happy day, Kraski kvintet in Keydea, poleg koncerta nabrezinske godbe in nastopa plesne skupine SKD Vigred iz Sempolaja pa bodo pripravili tudi tekmovanje osnovnosolcev v igri med dvema ognjema, mednarodni balinarski turnir in slikarski ex tempore za predšolske otroke in osnovnosolce. (B)

VČERAJ-DANES

Danes, NEDELJA,
28. maja 1995
GERMAN

Sonce vzide ob 5.22 in
zatone ob 20.42 - Dolžina
dneva 15.20 - Luna vzide
ob 4.54 in zatone ob 19.51.

Jutri, PONEDELJEK,
29. maja 1995
HACE

VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka
21,1 stopinje, zračni tlak
1020,3 mb raste, veter 9
km na uro severo-zahod-
nik, vlaga 69-odstotna, ne-
bo jasno, morje skoraj mir-
no, temperatura morja 18,9
stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Albert
Hoxhaj, Antonio Procentese,
Marco Basso, Michele
Occhipinti, Caterina Tencioni,
Fabrizio Lauro, Andrea
Brecevic.

UMRLI SO: 90-letna Anna
Terzon, 85-letni Carlo
Ciolli, 93-letna Anna Cociancich,
73-letni Bruno
Frausin, 66-letna Elda Carlet,
85-letna Fedora Parenzan,
94-letni Luigi Marani,
81-letni Pietro Antonio
Ferfua, 74-letni Domenico
Bartole, 59-letna Liliana
Colautti, 98-letna Agostina
Pintar.

LEKARNE

NEDELJA, 28. maja 1995
Lekarne odprte od 8.30
do 13.00

Ul. dell'Orologio 6 (začetek
Ul. Diaz), Ul.

Pasteur 4/1, Drevored
XX. septembra 6, Milje -
Mazzinijev drevored 1,
Prosek.

Lekarne odprte od 13.00
do 16.00

Ul. dell'Orologio 6 -začetek
Ul. Diaz- (tel. 300605),
Ul. Pasteur 4/1 (tel. 911667),
Milje - Mazzinijev drevored 1
(tel. 271124).

PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po
telefonu za najnujnejše pri-
mere.

Lekarne odprte od 16.00
do 20.30

Ul. dell'Orologio 6 (začetek
Ul. Diaz), Ul.

Pasteur 4/1, Drevored
XX. septembra 6, Milje -
Mazzinijev drevored 1.

PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po
telefonu za najnujnejše pri-
mere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30
do 8.30

Drevored XX. septembra
6 (tel. 371377).

Od PONEDELJKA, 29.
maja, do NEDELJE, 4. ju-

CAPITOL - 16.45, 18.30,
20.15, 22.10 »Don Juan De
Marco, maestro d'amore«,
i. Marlon Brand.

ALCIONE - 18.30, 20.15,
22.00 »Viva San Isidro«, r.
Alessandro Cappelletti, i.
Diego Abatantuono, Marco
Leonardi, Lumi Cavazos.

LUMIERE - 18.00, 20.00,
22.15 »Nell«, i. Jodie Foster.

PRIREDITVE

PD MACKOLJE - PRAZ-
NIK CESENJ 1995. Danes,
28. t.m., ob 15. uri odprtje
kioskov; ob 18. uri kulturni
program: nastopi pihalnega
orkestra s Proseka, zenske
pevske skupine Stu ledi,
folklorne skupine osnov-
nih sol od Domja, iz
Boljunca in Doline, do-
mačega otroškega zbora in
glasbene skupine; ob 21.
ure dalje ples z ansambлом
Krt. Jutri, 29. maja, ob 17.
uri odprtje kioskov; ob 21.
ure dalje ples z ansambлом
Status symbol.

SEKCIJA VZPI-ANPI
PROSEK-KONTOVEL vabi
na SPOMINSKO PROSLA-
VO ob 51. obletnici
obesanja 10. talcev, ki bo
danes, 28. t. m., ob 11. uri
ob spomeniku na travniku
blizu ceste, ki pelje na pro-
sesko železniško postajo.
Nastopili bodo Godbeno
društvo Prosek, MPZ V.
Mirk, amaterski oder Jaka
Stoka in Taborniki modrega
vala Sumeći bori. Slove-
ni govornik bo tov. Arturo
Calabria, predsednik
tržskega pokrajinskega
odbora VZPI-ANPI.

DANES, 28. t. m., ob 9.
uri bo v nabrežinski cerkvi
NASTOP MePZ iz Sturij
pri Ajdovščini. Ta nastop
je v okviru zborov, ki me-
bra, r. Betty Kaplan.

EXCELSIOR - 18.15,
20.15, 22.15 »Amore e om-
bra, r. Betty Kaplan.

EXCELSIOR AZZURRA -
18.20, 20.10, 22.00
»L'amore molesto«, r. Mario
Martone.

AMBASCIATORI -
17.00, 19.30, 22.15 »Rob
Roy«, i. Liam Neeson, Jes-
sica Lange.

NAZIONALE 1 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »Morti
di salute«, i. Anthony
Hopkins, Bridget Fonda,
Matthew Broderick.

NAZIONALE 2 - 15.30,
17.05, 18.50, 20.30, 22.15
»Ciao Giulia, sono Kevin,
i. Michael Keaton, Gina
Davis.

NAZIONALE 3 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »A pro-
posito di donne«, i. Whopi
Goldberg, Mary Louise
Parker, Drew Barrymore.

NAZIONALE 4 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »Jefferson
in Paris«, r. James
Ivory, i. Nick Nolte, Greta
Scacchi.

MIGNON - 16.00 - 22.00
»Viziose cugine di cam-
pagna«, porn., prepovedan
mladini pod 18. letom.

PD SLOVENEC

BORST-ZABREZEC

25. PRAZNIK VINA

v Hribenci od 2. do 5. junija

Slovenski dijaški dom
SRECKO KOSOV

sporoča, da vpisuje za
prihodnje šolsko leto
1995/96 učence osnov-
ne in nižje srednje šole
ter dijake višjih srednjih
šol in univerzitetne štude-
dente.

Vpisovanje bo odprto
do zasedbe razpoložlj-
vih mest.

Informacije daje ravna-
teljstvo vsak dan, ul.
Ginnastica 72.

Tel. 040/573141

Maria Massau Dan, Adria-
no Dugulin in Anna Rosa
Rutigliano.

KRSTNI KONCERT
vokalne skupine RESO-
NET, zborovodja Aleksan-
dra Pertot v petek, 2. ju-
nija, ob 20.30 v cerkvi sv.
Jerneja na Opcinah. Vablje-
ni prijatelji petja! Koncert
sta podprli Zveza cerkve-
nih pevskih zborov in Slo-
venska prosveta v Trstu.

KD I. GRBEC - Skedenj-
ska ulica 124 vabi člane in
prijatelje na CLANSKI
VEČER, ki bo v soboto,
3. junija ob 20.30 v društveni
dvorani. Sodeloval bo
ZPZ I. Grbec pod vodstvom
zborovodkinje Bože
Hrvatice. Vabljeni!

PD SLOVENEC - Borst-
Zabrezec prireja od 2. do 5.
junija 25. PRAZNIK VINA
v Hribenci. V petek, 2.6.,
ob 21. uri nastop MePZ
Slovenec-Slavce, tambu-
rasev iz Boljunca in pode-
litev priznanj vinograd-
nikom; v soboto zvečer,
3.6. ples z ansambлом
Happy day; v nedeljo, 4.6.,
ob 17.30 nastop Godbenega
društva Prosek in TFS Stu-
ledi, zvečer ples z Adria
kvintet; v ponedeljek, 5.6.
ples z ansambлом Long
zlunk.

OBČINA ZGONIK vabi
na XXXI. RAZSTAVO IN
POKUSNJO VIN v Zgoniku
od 2. do 4. junija. V petek,
2.6., ob 17.30 tekmovanje
"med dvema ognjema" za
osnovnosolsko mladino, ob
19. uri otvoritev razstave
vin, ob 21. uri ples z an-
sambлом Happy day; v so-
boto, 3.6., ob 9. uri balinar-
ski turnir, ob 13. uri turnir
v moskem rokometu, ob
21. uri v SKC finalna tek-
ma v rokometu, ob 21. uri
dalje ples z ansambлом
Kraski kvintet; v nedeljo,
4.6., ob 10. uri ex-tempore,
ob 18.30 nastop Godbe na
pihala iz Nabrezine in ple-
sne skupine SKD Vigred,
ob 20. uri nagrajevanje vi-
nogradnikov in ob 21. uri
dalje ples z ansambлом
Keydea.

IZLETI

DRUŠTVO SLOVEN-
SKIH UPOKOJENCEV Trst
prireja 7. junija izlet v Tre-
viso. Dopoldne ogled natu-
ristične oaze Sile, popold-
ne ogled mesta. Vpisovanje
30. maja ob 9. uri dalje na
sedežu društva v Ul. Cice-
rone 8, tel. st. 360324.

DRUŠTVO NARAVO-
SLOVCEV IN TERNIKOV
TONE PENKO prireja v ne-
deljo, 4. junija strokovno
vodeno ekskurzijo na Sa-
botin (516 m) pri Gorici.
Zbirališče ob 8. uri na Trgu
Oberdan v Trstu, oziroma
ob 8.30 v Sesljanu, blizu
Hotela Posta. Prevoz z last-
nimi sredstvi, kosilo iz
nahrbtnika. Vabljeni člani
in prijatelji.*

ŠOLSKE VESTI

OTROCI sempolajskega
vrtca v sodelovanju
starešev in vzgojiteljic vas
vabijo na RAZSTAVO
ROČNIH DEL in prodajni
sejem danes, 28. t. m. ob
10. do 12. ure in ob 16. do
19. ure.

SINDIKAT SLOVENSKE
SOLE - tajništvo Trst ob-
vesca vzgojiteljice, da je
mogoče na sedežu sindika-
ta U.I.L. vložiti prošnjo za

DRUŠTVO SLOVENSKIH
IZOBRAZENECV

v Trstu

Jera Vodusek Starič:

»Dosje
Mačkovšek«

Srečanje bo v Peterlinovi
dvorani v ponedeljek, 29.
maja ob 20.30

Pred 40. leti sta si na
Repentabru rekla "DA"

Vera in Emil
Škabar

Se na mnoga zdrava
in srečna skupna leta ji-
ma želijo

Nadja, Milos,
Elena, Fulvio
in Janos

Maji, Zorkotu in mali
Veronici se je pridružil
bratec

Andrej

Z njimi se veseli in
iskreno čestita

SKD Cerovlje-
Mavhinje

ČESTITKE

Po dolgoletnem lovu s
harmoniko na srne bo naš
lovce RENCO postal po-
tencialen jelen. Veselo no-
vico naznanja njegova lov-
ska družina.

KATJUSA in ALEKSIIJ.
Danes sta iz tople Kalifor-
nije v vajino gnezdece pri-
letela. Da bi se tu lepo
imela in v ljubezni in slogi
vedno zivela vama zeli
druscina Vigreda cela.

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

G. CEODECK s.n.c.

PROIZVAJANJA IN INSTALACIJE ELEKTRICNIH NAPELJAV
ZA INDUSTRIJSKE, CIVILNE IN LADIJSKE OBJEKTE
KONTROLNE OMARE - SVETOVANJA - TEHNIČNI
PROJEKTI PO NORMATIVAH C.E.I.
PRODAJA ELEKTRO MATERIALA.

URADI IN PROIZVODNJA:

34018 - Travnik 18/4 - Tel. (040)820222-813267 - Fax (040)813267

Tehnični urad: Trg S. Giovanni 3 Tel (040)636880 - Trgovina: Ul. Flavia 98/A - Tel. (040)820222

VELIKA IZBIRA

- ŽENSKEGA IN MOSKEGA PERILA
- ŽENSKIH POLETNIH OBLAČIL
- KOPALK IN KONFEKCIJE ZA MORJE

Ul. Ginnastica 22

Tel. 7600051

UNIPOL
ASSICURAZIONI

ZAVAROVALNA DRUŽBA UNIPOL

išče

za svoj sedež v Trstu
5 zavarovalnih svetovalcev/valk

Nudi:

- izobraževalni tečaj za omenjeno dejavnost;
- možnost poklicnega uveljavljanja;
- delo po vsej pokrajini;
- povračilo stroškov, provizije in nagrade.

Kandidati/nje naj bodo stari od 21 do 30 let, zmožni do-
brih odnosov s strankami, prosti vojaške obveznosti in z
lastnim avtomobilom.

Zainteresirani naj pošljelo »curriculum vitae« ali da se
javijo po telefonu na zavarovalnico UNIPOL, Trg Vene-
zia 1 - Trst, telefon: 305946 ali 308587.

- naši sladoledi
so pripravljeni
samo z
naravnimi
sestavinami
- velik senčnat vrt
- prostorno
parkirišče

Kjer te razvajajo
s sladoledom

Ul. Eremo 259 blizu Katinare - Tel. 910342

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

G. CEODECK s.n.c.

PROIZVAJANJA IN INSTALACIJE ELEKTRICNIH NAPELJAV
ZA INDUSTRIJSKE, CIVILNE IN LADIJSKE OBJEKTE
KONTROLNE OMARE - SVETOVANJA - TEHNIČNI
PROJEKTI PO NORMATIVAH C.E.I.
PRODAJA ELEKTRO MATERIALA.

URADI IN PROIZVODNJA:

34018 - Travnik 18/4 - Tel. (040)820222-813267 - Fax (040)813267

Tehnični urad: Trg S. Giovanni 3 Tel (040)636880 - Trgovina: Ul. Flavia 98/A - Tel. (040)820222

Dragulji

malalan

OPCINE - TRST - NARODNA UL. 28 - TEL. 040/211465

Vaša Draguljarna

Pozor, pozor!

PROSEŠKA ŠOLA

Dve stoletji že stoji
in v soboto, 3. junija še ime dobi.

Mnogo učencev je izučila,
prav vseh bi se razveselila!

Ob 19. uri se odprejo šolske duri

SKD PRIMOREC - Trebče
vabi na

Vaški praznik

2. - 3. - 4. junija

ob nogometnem igrišču »Griza« v Trebčah

Igrala bosta ansambla Keydea in Kraški kvintet
ob dobro založenih kioskih.

Vabljeni!

Zalozba Mladinska Knjiga - Ljubljana in Trzaska Knjigarna
vabita v torek, 30. maja ob 17.30
v Gregorčičevo dvorano - Ul. Sv. Franciška, 20 v Trstu na

posvet o čtivu

za otroke in mladino od 9. do 14. leta.

Sodelovali bodo uredniki pri Mladinski knjigi
in svetovalka Zavoda za solstvo.

TRŽAŠKA KNJIGARNA

vabi v sredo, 31. maja ob 17.30
na predstavitev knjižnega prvenca

Patrizia Vascotto

A bordo del Mistral

Spregovoril bo Marko Kravos

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

NOVOST V POLETNEM VOZNEM REDU

LJUBLJANA - PRAGA - LJUBLJANA
3-krat tedensko • Ponedeljek, sredo, petek

Informacije in rezervacije:

- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7
tel. 061/131-81-55
- prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6
tel. 061/313-312
- ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3
tel. 062/27-038, 26-155
- ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45
tel. 066/38-458, 38-512

OBVESTILO UPORABNIKOM

ACEGA obvesca svoje uporabnike, da bo od ponedeljka 29. maja dalje na sedežu podjetja v Ulici Genova odprto avtomatično okence za plačilo računov.

Okence bo odprto vse delavnike (vključno s soboto) od 7.30 do 20.00 postavljeno pa je v Ulici Cassa di Risparmio v višini hisne številke 12b (med Ulico Genova in Ulico Bellini) in bo dostopno neposredno s ceste.

Plačilo računov bo možno brez dodatnih stroškov s kartico Bancomat, ki imetniku omogoča tudi medbančne storitve, izdajajo pa jo vsi državni bančni zavodi, ki so povezani z družbo »Società Interbancaria per l'Automazino« (gre dejansko za vse pomembnejše italijanske banke). Račun bo mogoče poravnati tudi z gotovino, pri čemer bo mogoče uporabiti vse bankovce, ki so trenutno v obtoku (za 100.000, 50.000, 10.000, 5.000, 2.000 in 1.000 lir). Pri tem pa si bo moral plačnik računa priskrbeti pravo vsoto, ki bo odgovarjala višini računa (računi ACEGA so zaokroženi na 1.000 lir), ker avtomat ne vrača ostanka.

ACEGA poziva svoje stranke, naj se poslužujejo nove storitve, za katero upajo, da bo koristna in cenjena med uporabniki.

Trst, 28. maja 1995

DRAMSKA SKUPINA
KD I. GRUDEN
iz Nabrežine
vabi na iskanje
Nusičeve

Sumljive osebe

Zaradi neuporabnosti lastne društvene dvorane in zaradi pomanjkanja gmotnih sredstev, da bi jo popravili, bo krstna uprizoritev v prostorih

KD A. Sirk v Križu.

Vabljeni v petek, 2. junija in v nedeljo, 4. junija ob 20.30

OBVESTILA

SK BRDINA obvesca, da bo vpisovanje za tekmo 4. Kraški bike slalom in vzporedni slalom danes, 28. t. m. na terenu od 9.15 do 10. ure.

V CERKVI PRI SV. JAKOBU v Trstu bo danes, 28. t. m., ob 19. uri Mladinska masa in srečanje za duhovne poklice. Po srečanju bo sledila družabnost. Mladi se bodo srečali ob 17.30 v domu pri Sv. Jakobu, kjer se bodo pripravljali na maso. Tema srečanja bo »Kam gremo?«.

ZDRAVNISKO DRUSTVO SLOVENSKE ISTRE IN KRASA vabi na srečanje v sredo, 31. maja, ob 19.30 v restavraciji Primorka v Strunjanu. Program: 1. Bolečina in njeno zdravljenje - dr. Olga Mavrič-Jovan (Onkološki inštitut Ljubljana); 2. Pregled Krkinih analgetikov z novostmi - dr. Elizabeta Vrhovec-Krevelj (Krka Ljubljana).

SKUPINA SONČNI ZAREK Zadrznega centra za socialno dejavnost organizira od 28. avgusta do 8. septembra tradicionalni poletni center v Brojnici pod Križem. Vabljeni so vsi otroci, ki si želijo sonca, morja in veliko novih prijateljev. Vpisovanje in informacije na sedežu centra v Ul. Cicerone 8, tel. st. 360072 vsak dan, razen sobot od 9. do 13. ure.

VSI DELAVCI in upokoenci zahodnega Krasa in zgonske občine so vabljeni, da izrazijo svoj glas o reformi pokojnin. Glasovanje bo na sedežu SPI-CGIL v Križu v torek, 30. in sredo, 31. t. m. med 9. in 11. uro ter med 17. in 19. uro.

SZ SLOGA sklicuje v petek, 2. junija REDNI OBCNI ZBOR v prostorih Prosvetnega doma na Opcinah ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju.

UPRAVA občine Repentabor razpisuje javno selekcijo za mesto animatorke/ja v poletnem centru, ki se bo odvijal v re-

pentabski občini od 3. do 15. julija t.l. Zainteresirani lahko predstavijo prošnje na prostem papirju na občinsko tajništvo do 14. ure dne 10. junija 1995. Zahtevani rekviziti: dopolnitev 18. leta starosti, opravljena izobrazba druge stopnje, obvladanje slovenskega jezika. Podrobnejša pojasnila nudi občinsko tajništvo, tel. st. 327122.

MALI OGLASI

PRIMARNA DRUŽBA isče mlado dinamično sodelavko/ca z diplomo iz farmacije. Pogoji: dobro znanje angleškega jezika in po možnosti francosčine. Delovno mesto Trst, zazeljena pripravljenost za potovanja. Pismene ponudbe poslati na Publiet Srl - Ul. Montecchi 6, 34137 Trst/Trieste pod sifro LAB.

TRGOVINA Z USNJE-NIMI IZDELKI isče vajenko-prodajalko, telefonirati na st. 369720 za kolokvij.

21-LETNI FANT z opravljenim vojskim rokom isče kakršnokoli resno zaposlitev. Tel. 200882.

ISCAMO za v najem poslovne prostore primerne za trgovsko dejavnost na področju dolinske občine (Domjo, Boljunec, Pesek). Pisne ponudbe na Publiet Srl, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst pod sifro "Sharfi".

3-CLANSKA družina isče v najem ali na prodaj hišo z malim vrtom v dolinski občini ali na Krasu. Tel. st. 040/415226.

ISCAM hišo, tudi potrebno popravil, enostanovanjsko primerne velikosti z vrtom v dolinski občini. Tel. na st. 231881 ob urah kosila in tel. st. 228807 v ostalih urah.

ISCAM resno in zanesljivo gospo z izkušnjami za celodnevno varstvo dveipolletnega otroka v Gorici za stiri dni v tednu. Interesentke naj ne bi bile iz preveč oddaljenih krajev. Tel. st. 0481/530295 v urniku poslovanja trgovin.

ISCAMO prodajalca/skladiščnika v termo/idravljenem sanitarnem sektorju. Tel. st. 828128 ali 828028.

ISCAMO gospo za oskrbo nepokretne mame v jutranjih urah. Tel. st. (040) 411358 ali 040/367088.

GOSPO/GOSPODICO, ki je zainteresirana za resno zaposlitev, srednjih let, primerno in izkušeno z delom v gostinski/turističnem sektorju, praktično v domaci kuhinji, zaposlmo. Tel. st. 229285.

AGRARIA zaposli skladiščnika, nujno B ali C dovoljenje, opravljeni vojski rok, smisel za vodenje sk-

ladiščne kartoteke in ostalih skladiščnih dokumentov. Klicati na tel. st. 632200.

NUDIM lekcije matematike in fizike visješolcem, posebno za maturo. Tel. st. 43176.

STALNA profesorica nudi privatne lekcije za pripravo na malo maturo. Tel. ob uri kosila na st. 566822.

MERCEDES 190E, letnik 1985 v dobrem stanju prodam. Tel. v večernih urah na st. (0481) 20764.

PRODAM klorifikator za crne vode rabljen en teden. Tel. st. 291476.

PRODAM WV passat variant G60. Tel. v uradnih urah na st. 213570 v uradnih urah.

V TRZICU prodam 5-stanovanjsko hišo s tremi trgovinami po ugodni ceni. Tel. (0481) 82531.

OSMICO je odprl Alfredo Brajnik, Domjo 172. Toci belo malvazijo doc in rdeči merlot. Vabljeni! Tel. st. 824917.

OSMICO sta v Prebenu na st. 24 odprla Gabrijela in Boris Bandi. Poleg odličnega belega in črnega vina nudita tudi domaci prigrizek.

OSMICO ima odprto Ivan Tercon, Mavhinje 42. Poskrbljeno je za pijaco in jedaco.

OSMICO je odprl Mario Milic, Repnic 39.

OSMICA je v Dolini na st. 233 - Lovriha.

OSMICO ima odprto Alojz Kante, Praprot st. 18.

V PREBENEGU sta odprla osmico Boris in Gabrijela.

V SLIVNEM pri Kraljevih st. 9 je odprta osmica.

OSMICO sta v Samatorci na st. 17 odprla Marjo in Ondina Gruden. Tocita belo in crno vino.

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697

oglas - obvestila:
8.30 - 12.30

osmrtnice - sozolja:
8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

Kam po bencin

Danes bodo na Trzaskem obratovalce naslednje crpalke:

AGIP

Drev. D'Annunzio 44
Miramarski drev. 49
Istrska ulica 50
Ul. I. Svevo 21

MONTESHELL

Ul. F. Severo 2/2
Largo A. Canal 1/1
Ul. D'Alviano 14
Nabrežje Grumula 12
Furlanska cesta 7
Ul. Revoltella 110/2
Miramarski drevored 273

ESSO

Nabrežje N. Sauro 8
Trg Valmaura 4
Ul. F. Severo 8/10
Miramarski drev. 267/1

IP

Ul. Giulia 58
Ul. Carducci 12

API

Passaggio S. Andrea

SAMOSTOJNI

SIAT

Trg Cagni 6

NOCNE CRPALKE

(self service)

TAMOIL - Ul. F. Severo 2/3

ESSO - Trg Valmaura 4

AGIP - Istrska ulica

AGIP - Miramarski drev. 49

NA AVTOCESTAH

(odprte neprekinjeno 24 ur)

AGIP

Devin (sever)

Devin (jug)

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (prilicje) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

ZAHVALA

Ob slovesu najine drage mame

Marije Štoka

se iskreno zahvaljujeva vsem, ki ste na katerikoli način z nami socustvovali in počastili njen spomin. Hvala družinskemu zdravniku dr. Petru Starcu, g. zupniku Bogatcu za cerkveni obred, pevskemu zboru V. Mirk in nosilcem krste. Prisrčna hvala vsem sosedom, posebno gospe Fani in gospe Luciji.

Maruska in Mira

Kontovel, 28.5.1995

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili spomin in pospremili na zadnjo pot našega draga

Rudolfa Marca

Svojci

Bazovica, 28.5.1995

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so na katerikoli način počastili spomin našega draga

Josipa Žerjala

Posebna zahvala gre darovalcem cvetja, pevskemu zboru upokojenec Breg, godbi na pihala Breg, Edvinu Svabu za poslovljni govor ter ustanovam in prijateljem za izražena sozolja.

Hci Nevja z družino

Boljunec, 28.5.1995

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Rose Simonich vd. Stopper

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami socustvovali. Posebno se zahvaljujemo dr. Vinku Milicu in gospodoma Gerdolu in Suligoju, darovalcem cvetja in vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti in počastili njen spomin.

Svojci

Trst, 28.5.1995

29.5.1991 29.5.1995

Pred stirmi leti nas je zapustila

Laura Pertot por. Kozina

Z ljubeznijo in hvaleznostjo se je spominjajo

svojci

Barkovlje, Lakotisce, 28.5.1995

Dne 25. maja nas je zapustil naš dragi oče in nono

Giuseppe Žerjal (PEPI)

Pogreb bo jutri, 29. t.m., ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v dolinsko cerkev.

Zalostno vest sporočata hci Nilde z mozem Darjom, sin Marjo z družino in ostalo sorodstvo

Iskreno se zahvaljujeva osebju domov L. D. Gregoretti in L. Ieralla na Padricah.

Dolina, 28.5.1995

Zadnji pozdrav najine-mu dragemu nonotu vnukinji Marina z Deanom in Patricija z Igorjem

Za najinem stricem zahvaljeva necaka Ervino in Claudio

Pridružuje se tudi necakinja Grazia s hcerama

Zalovanju se pridružujeta svakinji Marija in Wilma z mozem

Ob izgubi draga Josipa Žerjala izreka družini iskreno sozolja

MPZ F. Venturini

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Alde Devetak vd. Gruden

se zahvaljujemo vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti, cerkvenim pevkam in vsem, ki so na katerikoli način z nami socustvovali. Posebna zahvala zdravniku dr. Carmeli Posarelli, dr. Veri Palladini in osebju zdravstvenega okraja Devin-Nabrezina.

Svojci

Nabrezina, Zürich, 28.5.1995

ZAHVALA

Družini Knez-Bertolissi

se zahvaljujeta vsem, ki so se udeležili pogreba draga

Itala

Trst, Sesljan, 28.5.1995

GORICA / ZA ZAKLJUČEK SEZONE CENTRA EMIL KOMEL

Spretni prsti Igorja Lazka na trdi klaviaturi

*Pianist po rodu iz Petrograda že nekaj let živi v Parizu
Pianist navdušil poslušalce zlasti v prvem delu večera*

Koncertna sezona 1994/95 Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel se je kljub uvodnim zapletom (pricela se je namreč s polletnim zamikom) iztekla uspešno in odmevno. Alojzu Gradniku v samospevih, sakralni glasbi 20. stoletja, Camerati Labacensis, ljudskim pesmim beneskih dolin in slovenskim skladateljem v glasbenem ateljeju Emil Komel, se je v sredo, 24. maja, pridružil še gost iz Pariza: Igor Lazko z atraktivnim klavirskim večerom. 46-letni virtuoz, rojen v Petrogradu v družini priznanih glasbenikov, je po pedagoško-koncertnih "skokih" v Sovjetski zvezi in Beogradu leta 1992 poiskal novi dom na Evropskem konservatoriju za glasbo v Parizu. Brez dvoma tehnično izjemno spreten pianist se je pred goriskim občinstvom predstavil z izborom skladb, ki od izvajalca zahtevajo skorajda kontinuirano akrobatsko premikanje prstov.

Edina klavirska sonata Bele Bartoka, Sonata št. 2 v C - duru op. 53 "Waldstein" L. van Beethovna, Fantasia betica Manuela de Falle in sonata št. 2 v b - molu op. 36 S.V. Rahmaninova so dela, ki poudarjajo poustvarjalcu ponujajo možnost, da razkrije vse vrline pianističnih efektov, so skladbe, kjer cut za muziciranje lahko preslepijo drugi cuti (razuma ali glasbenega vedenja, znanja...) Lazko v svoji igri osvaja s

tehnično briljantnostjo, preseneti in marsikoga lahko tudi sokira z nenavadno interpretacijo na primer hudomušnosti Sonate, imenovane tudi Aurora L. van Beethovna. Spogledljivo in hecno, otroško držno in igrivo, prepojeno z razigranostjo... kot bi v Beethovnov glasbeni duh hotel vnesti čim globlji pečat hudomušnosti Mozarta. Interpret skladbo razgradi in jo nato v povsem izvirnem zanosu sestavlja pred občinstvom. Beethovnova glasba postane zabavna, sproščujoča, blaga in igriva, postane mozartijanska. Mehkobnost zvoka (pianist "plava" na tipkah in ne raziskuje njihove globine), igra brez

kapljice patosa, igra, ki v notnem zapisu išče glasbeno zabavo, igra, ki je odsev poustvarjalčevega trenutka, razpoloženja in ne sledi nikakršnim zakonom - pravilom glasbenega stila. Izvajalec je osvobojen in svoboden.

V prvi skladbi večera, v izvedbi Sonate Bele Bartoka, se je Lazko se brezkompromisno spopadal s klavirjem, odkrival slabosti akustike koncertnega prostora in slabosti instrumenta, v izvedbi Beethovne Sonate pa se je povsem prepustil edinemu (?) credu svoje pianistike: popolnemu uživanju v igrivosti črno-bele tipkovnice.

Ce v prvem delu koncerta neprimerna aku-

stika dvorane Kulturnega doma Gorica ni uspela zmanjšati navdušenja poslušalcev nad vrazjimi klavirskimi prebliski Lazka, pa se je, zal, to zgodilo v drugem delu večera. Fantasia betica je kot "stilizacija" španske glasbene folklorne in španskih glasbenih modusov izžvenela vse preveč zvokovno suho. Rahmaninova Sonata je bila rusko korektno izvedena. Tako De Fallova skladba kot Rahmaninova ognjevit, kompozicijsko sicer preveč dolgovozna, Sonata namreč za svojo vnovično življenje zahtevata koncertno in ne gledalisko dvorano. Gospod Lazko je bil ob obeh izvedbah v Gorici upravičeno nostalgичno ravnodušen. (pred tednom je z istim programom nastopil v Weimarju). Preskromna akustičnost dvorane mu je "posrkala" zračnost, svežino in fantazijo, vrline s katerimi je presenetil v prvem delu večera.

Lazkova pianistika se približuje čistosti otroške zrelosti Malega Princa, le da je njena cakra se vedno preveč pretkana z intelektualnim velikega virtuozu. Prav slednje pa je "izvor" velikega poustvarjalnega cara Lazka, ko na klavirju skusa poslušalcem približati vse mikavnosti Bachove glasbene govornice. V dodatku, v izvedbi Fantazije in Fuge D - dur je bil Igor Lazko neprekosljiv.

Tatjana Gregoric

GLASBA / V TOREK V KULTURNEM DOMU

Otroški godalni orkester Alpe Jadran

Mladi izvajalci bodo zatem nastopili v Budimpešti na Evropskem mladinskem festivalu

V torek, 30. t.m. bo v veliki dvorani Kulturnega doma nastopil YEM - Children string orchestra (Otroški godalni orkester), ki ga sestavljajo učenci glasbenih sol s prostora Alpe - Jadran in ki bo nastopil tudi na Glasbenem festivalu evropske mladine v Budimpešti (od 31. maja do 5. junija). Festival prireja Zveza evropskih glasbenih sol in Madzarsko ministrstvo za kulturo, pokrovitelja pa sta Svet Evrope in Evropska unija. Poudariti velja, da je orkester prvi pomembnejši rezultat v okviru načrta "Goriska", ki je bil predstavljen pred dobrim letom in ki predvideva pozivitev in razširitev sodelovanja na glasbenem in splošno kulturnem področju.

V orkestru nastopa 54 glasbenih poustvarjalcev starih od devet do petnajst let. Doslej so pripravili veliko skupnih vaj in tudi že nekaj nastopov. Med drugim so gostovali v Kopru in pri Trevisu.

Pred kratkim je orke-

ster "YEM" nastopil v Slovenski filharmoniji v Ljubljani, ob praznovanju 25-letnice ustanovitve Glasbene mladine Slovenije.

Orkester vodi Igor Kuretić, ki je med pobudniki in izvajalci projekta "Goriska". Omeniti velja se, da se bodo koncerta v goriskem Kulturnem domu (ob 20.30) udeležili tudi zupani in predstavniki mest od koder so doma mladi izvajalci, oziroma, ki jih bodo med turnejo obiskali.

Na torkovem koncertu bodo mladi izvajalci igrali skladbe Georga Friedricha Haendla, Siegrifrida Thieleja in Bele Bartoka.

Ob koncu velja posebej opozoriti na pozornost, ki jo v mednarodnih krogi namenja pobudi, ki je v znamenju umetnosti znala združiti tolikšno število mladih in nadarjenih glasbenih poustvarjalcev. Igorju Kuretiću je k uspehu pred kratkim cestital tudi znani glasbenik in pedagog Yehudi Menuhin.

Orkester YEM, ki bo v torek nastopil v Kulturnem domu

ČRPALKE

Danes so na Goriskem dežurne naslednje benecinske črpalke

GORICA
AGIP - Ul. d'Aosta 74
ESSO - Ul. Brass 7/B
IP - Ul. Lungo Isonzo 110
ERG - Ul. Brig. Re
GRADISCE
IP - Trg Unità
TRŽIC
ESSO - Ul. Boito
API - Ul. Cosulich
MONTEHELL - Ul. Boito
AGIP - Ul. Duca d'Aosta
RONKE
MONTEHELL - Ul. Redipuglia
ZAGRAJ
API - Trg Garibaldi
SKOCJAN
AGIP - pokrajinska cesta za Gradež
SLOVRENC
AGIP - državna cesta 56
TURJAK
IP - državna cesta
VILES
ERG - Ul. Aquileia 40
KRMN
API - Drevored Ven. Giulia
DOBERDOB
CHEVRON - Palkisce

IZLETI

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV NA GORIŠKEM priredi 18. junija avtobusni izlet z vodnikom v okolico Padove. Obiskali bodo gričevnato območje Colli Euganei ter si ogledali beneške vile v Luviglianu, Arqua Petrarca, Este in Montagnani. Prijave pri poverjenikih in na sedežu društva do 7. junija.

VZPI DOL - JAMLJE in KD KREMENJAK obveščata, da bo avtobus za izlet na Bled v nedeljo, 4. junija, odpeljal ob 5.40 iz Dola, 5.50 iz Doberdoba (pred obcino) in 6.00 iz Jamelj.

VČERAJ-DANES

Podatki iz matičnega urada goriske občine v tednu od 21. do 27. maja 1995.

RODILI SO SE: Jordan Margaret Bandelli, Giulia Testa, Giulio Munarin, Caterina Feresin, Caterina Maria Mattiussi, Anna Aulio, Luisbert Pecorari.

UMRLI SO: 69-letni Giovanni Barbiero, 99-letna Luigia Tinta vdova Guerriero Pellegrino, 73-letni upokojenec Jozef Marusič, 43-letni upokojenec Giuseppe Pantarotto, 80-letna upokojenka Maria Mosetti por. Saunig, 66-letni avtoprevoznik Antonio Visini, 87-letna upokojenka Emilia Grion vdova Menis, 61-letni upokojenec Alesio Bregant, 73-letni upokojenec Pietro Abrami, 74-letna upokojenka Adelma Baldassi por. Visentin, 92-letna upokojenka Teresa Bressan vdova Marussi.

POROKE: delavec Valentino Juretić in studentka Tamara Cibic, skladisnik Sebastiano Forte in delavka Manuela Pellegrini, uradnik Tiziano De Vit in učiteljica Marina Bellina, delavec Claudio Zei in delavka Antonella Orlandi, sofer Carmine Barbiero in delavka Gianna Colja.

OKLICI: trgovec Umberto Piscopo in bolnicarka Anna Podoriesch, tiskar Umberto Saccavini in delavka Barbara Furlan, pripadnik policijskega zbora Valter Peteani in Caterina Humar, trgovec Maurizio Macuzzi in uradnica Elda Gianuzzi, tehnični risar Massimo Gaspardis in uradnica Margherita Saponaro, uradnik Marco Feresin in geometer Maria Grazia Zucchiatti.

OBVESTILA

SPDG - REKREACIJA prireja zaključno večerjo. Prijavite se lahko pri tistih, ki rekreacijo se obiskujejo.

OBCINA SOVODNJE obvesča, da sprejemajo davčne prijave na zupanstvu vsak delavnik od 10. do 11. ure.

V DIJAŠKEM DOMU SIMONA GREGORČIČA v Gorici sprejemajo prijave za OTROŠKO POLETNO SREDISCE, ki bo delovalo od 19. junija do 29. julija. Prijave in informacije v pisarni Dijškega doma ob delavnikih od 12. do 17. ure - tel. 533495.

PRIREDITVE

SKUPINA 75 prireja danes, 28. maja, fotografski ex tempore Dia 95. Udeležijo se ga lahko vsi ljubitelji fotografije iz FJK in Slovenije. Prireditve bo v Kulturnem domu v Sovodnjah ob 8. do 20. ure.

V KATOLISKI KNJIGARNI bodo v petek, 2. junija ob 18. uri predstavili štiri publikacije, ki obravnavajo novejšo zgodovino na našem območju, oziroma status in pravne norme za varstvo manjšin. Pobudnik predstavitev je Krozek za družbeno vprašanja Virgil Scek.

SREDNJA SOLA IVAN TRINKO vabi v soboto, 3. junija na zaključno solsko prireditev Tvoje bogastvo, moje bogastvo, naše bogastvo. Prireditve bo v Kulturnem domu v Gorici ob 20.30.

RAZSTAVE

V GALERIJ KULTURNEGA DOMA v Gorici je postavljena razstava slik Oskarja Beccie iz Ronk. Ogljed je možen ob delavnikih od 9. do 13. ure in v večernih urah med prireditvami v domu.

V GALERIJ KATOLISKE KNJIGARNE razstavlja Demetrija Cej. Razstavo si je mogoče ogledati po urniku knjigarne.

V KROZKU MITTELART je odprta skupinska razstava članov. Na ogled je dvajset umetniških del na prosto tematiko in v različnih tehnikah (slike, skulpture, grafike, fotografije). Ogljed je do 31. maja.

KINO

GORICA VITTORIA 16.00-18.00-20.00-22.00 »La scuola«. Rez. Daniele Luchetti. Igrajo Silvio Orlando, Anna Galiena, Fabrizio Bentivoglio. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 16.00-18.00-20.00-22.00 »Un genio per amore«. Igrajo Meg Ryan, Tim Robbins, Walter Matthau.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

ALL'ORSO BIANCO (Tavasani), C. Italia 10, tel. 531576.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

S. ANTONIO (Vittori), Ul. Romana 147, tel. 40497.

DEŽURNA LEKARNA V SOVODNJAH

dr. Marko Rojec - Prvomajska ulica 76 - tel. 882578.

SLOVENSKI DIJAŠKI DOM SIMON GREGORČIČ

sprejema prijave za **Otroško**

poletno središče

ki bo od 19. junija do 29. julija 1995

Informacije in prijave nudijo v pisarni Dijškega doma v **Ulici Montesanto 85, ob delavnikih od 12. do 17. ure ali po tel. 533495**

ŠAGRA

V DOBERDOBU

5. GLASBENO SREČANJE NA KRASU

Danes, 28. maja 1995

ob 14.00: Odprtje kioskov

ob 18.00: Sprevod in koncert pihalnih orkestrrov, ples, modne pričeške itd.

V občinskem parku v Doberdobu - pod šotorom!

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ

PRAZNIK ŠPARGLJEV

v župnijskem parku med lipami

danes, 28. maja:

ob 19. uri ritmična skupina Bor iz Trsta, plesne in pevske točke, sledi ples;

sobota, 3. junija:

ob 20. uri prosta zabava;

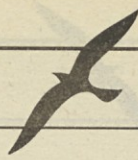
nedelja, 4. junija:

ob 16. uri tekmovalstvo v pritkovanju;

ob 19. uri štandreska mladinska dramska skupina z veseloigro Forum, odrasla dramska skupina in zbori; sledi ples;

ob 22. uri tombola.

Bogat srečolov, tombola, odlični šparglji, domača jedadca in pijača.

NOVICE

V soboto spet tradicionalni Koncert na borjaču v Gabrjah

Moski pevski zbor "Skala" v Gabrjah bo s Koncertom na borjaču, prihodnjo soboto, 3. junija, sklenil letosnjo sezono. Na borjaču pri Pavletičevih bodo namreč nastopili trije zbori: poleg zbora Skala se dekliski zbor Grlica iz Budanj pod vodstvom Stojana Korena in mešani pevski zbor Oton Zupancić iz Standreza, pod vodstvom Mirana Rustje. Prireditev bo ob 20.30, v slučaju slabega vremena pa se prenese na nedeljo, 4. junija.

Trije zamejski likovniki

Slovenski zamejski likovniki se v zadnjem času se posebej uveljavljajo v širšem goriskem prostoru, kjer so prav v teh dneh sočasno odprte kar tri samostojne razstave naših umetnikov. V galeriji Kulturnega doma v Gorici je od 12. maja dalje postavljena razstava slik Oskarja Beccie iz Ronk, od 19. maja pa sta odprti se dve novi razstavi: v galeriji Katoliške knjižarne v Gorici se nam predstavlja Dimitrij Čej, v galeriji Artes v Novi Gorici pa tržaski slikar Klavdij Palčić.

Menimo, da je že sočasnost razstav treh naših umetnikov, čeprav ni bila programirana, dogodek, ki nam dokazuje življenjskost likovne umetnosti v zamejskem prostoru. Poleg tega, kot so nam potrdili prireditelji posameznih razstav, so vse tri žele nadvse laskave ocene, obenem pa tudi velik obisk občinstva.

Danes tekmovanje v izdelavi papirnatih zmajev

Na mirenem letališču bo danes, od 14.30 dalje tradicionalno tekmovanje letelih zmajev. Pripravlja ga Ludoteka - delavnica za otroke, ki deluje v okviru Javnega večnamenskega socialnega centra v ulici Baiaumonti. Ob tej priložnosti se bo delavnica dobesedno preselila na letališče, kjer bodo mladi tekmovalci dobili vse potrebno za izdelavo papirnatih zmajev. Najbolj spretni bodo tudi nagradili. V slučaju slabega vremena bo prireditev 18. junija. Ludoteka pripravlja v poletnih mesecih se nekaj zanimivih pobud.

V Medeji bodo obeležili Dan izginulih v vojni

V Medeji bo danes vsakoletna slovesnost ob Dnevu izginulih v vojni. Začela se bo ob 10.15 s pozdravom župana Renata Cisilina ter govorom predsednika združenja Igina Achillija ter predstavnika vlade - podtajnika pri Ministrstvu za obrambo Santora. Slovesnost se bo sklenila z verskim obredom in polaganjem vencev pred spomenikom Ara pacis na griču nad Medejo.

Jutri predavanje o predpisih glede električnih inštalacij

Skupina mladih podjetnikov, ki deluje v okviru združenja ASCOM, nadaljuje niz srečanj v okviru načrta poklicnega izpopolnjevanja. Jutri ob 19. uri bodo na sedežu ASCOM obravnavali zakonske predpise glede elektroinštalacij. Predavala bosta Enzo Comelli, član vsedržavnega vodstva FNAII Confartigianato in industrijski izvedenec Fabio Fumolo.

OBČINA / ŽUPANU IZROČILI PISMO

Predlog opozicije za izhod iz krize

Potrebno je spremeniti dosedanje prakso in v reševanje vprašanj vključiti občinski svet

Predstavniki opozicijskih strank v goriskem občinskem svetu (z izjemo zelenih) so županu Valentiju včeraj formalno izrazili pripravljenost na konstruktivno sodelovanje s ciljem razreševanja vprašanj, ki zadevajo celotno skupnost. V daljšem pismu predlagajo županu, ki po svoji institucionalni funkciji predstavlja celotno gorisko skupnost in ne samo večino, ki ga je izvolila, naj takoj začne vrsto posveto-

vanj o najnujnejših rešitvah. Vprašanja, ki jih je treba razrešiti zadevajo prvenstveno načrt prometne ureditve, odločitve glede tretjega dela avtoporta, Univerzo in številna vprašanja s področja izobraževanja, reorganizacije zdravstva in bolnišnic, varstvo okolja in Soče, gradnjo cest in dovozov v mesto, načrtovanje velikih gradbenih posegov (revizija načrta za ljudske gradnje, kompleks v ulici sv. Klare, storitve), vprašanje so-

vojašnice na letališču itd. Vse to so podrobneje naveli v pismu, razloge take odločitve pa zatem pojasnili na srečanju z novinarji, ki so se ga udeležili predstavniki vseh opozicijskih strank in skupin, z izjemo zelenih, ki se kakor je njihov predstavnik Fiorelli jasno povedal - ne strinjajo z načinom pristopa.

Povedali so, da je obracun občinske uprave po enem letu zelo skromen, opazno je pomanjkanje stvarnega in odločujočega pristopa pri razreševanju številnih zelo pomembnih vprašanj. Opazno je razhajanje med županom in člani odbora, po drugi strani pa pomanjkanje zavestne politične odgovornosti svetovalcev večine, kar se kaže tudi v tem, da mora opozicija zagotavljati sklepčnost občinskega sveta.

To je prišlo posebej do izraza na zadnji seji. Sicer pa je znakov o krhanju odnosov v večini nič koliko. Zamenjava Gallarottijeve s Fornasirjem je značilen pokazatelj, da so se tudi v vrstah večine končno zaveli, da je treba dosedanje način dela in upravljanja

spremeniti. Dosedanja praksa vsaj kar zadeva odnose med večino in opozicijo je bila negativna, ugotavljajo predstavniki opozicijskih strank. Radi bi jo spremenili, seveda na boljše.

Ob tem se zastavlja vprašanje, kaj lahko naredi župan. Predlagatelj meni, da veliko, če hoče stvarno nastopiti v institucionalni funkciji. Ob tem ne dajejo nobenih receptov, posredno pa opozarjajo, da uspešnejšega dela najbrž ne bo, če ne bo večjega sodelovanja in usklajevanja med člani odbora in županom in če v razreševanju pomembnih vprašanj ne bodo zaupali prave vloge občinskemu svetu.

Župan je na predlog že sinoči odgovoril, izrazil načelno pripravljenost na sodelovanje zamude pa pripisal različnim faktorjem in dokaj zapletenemu stanju, ki pa se rešuje. Postavil se je tudi v bran odbora saj je odgovor podpisal skupaj s člani odbora.

(Na sliki - z včerajšnjega srečanja z novinarji - foto Studio Reportage).

Ob tem se zastavlja vprašanje, kaj lahko naredi župan. Predlagatelj meni, da veliko, če hoče stvarno nastopiti v institucionalni funkciji. Ob tem ne dajejo nobenih receptov, posredno pa opozarjajo, da uspešnejšega dela najbrž ne bo, če ne bo večjega sodelovanja in usklajevanja med člani odbora in županom in če v razreševanju pomembnih vprašanj ne bodo zaupali prave vloge občinskemu svetu.

Župan je na predlog že sinoči odgovoril, izrazil načelno pripravljenost na sodelovanje zamude pa pripisal različnim faktorjem in dokaj zapletenemu stanju, ki pa se rešuje. Postavil se je tudi v bran odbora saj je odgovor podpisal skupaj s člani odbora.

(Na sliki - z včerajšnjega srečanja z novinarji - foto Studio Reportage).

Ob tem se zastavlja vprašanje, kaj lahko naredi župan. Predlagatelj meni, da veliko, če hoče stvarno nastopiti v institucionalni funkciji. Ob tem ne dajejo nobenih receptov, posredno pa opozarjajo, da uspešnejšega dela najbrž ne bo, če ne bo večjega sodelovanja in usklajevanja med člani odbora in županom in če v razreševanju pomembnih vprašanj ne bodo zaupali prave vloge občinskemu svetu.

RAZPRAVA / KROŽEK RIZZATI

Dogajanje med dvema vojnama

Studijski center Rizzati prireja jutri javno razpravo o dogodkih, ki so se globoko zarežali v zavest tukajšnjih ljudi in ki so v marsičem pogojevali in se zmeraj vplivajo na življenje različnih skupnosti. Govor bo o obdobju med začetkom prve svetovne vojne in koncem druge svetovne vojne. "Gre za prispevek k odkrivanju resnice in zblizevanju, kar je pogoj za sožitje", piše v vabilu na omenjeno javno razpravo, ki bo v pokrajinski sejni dvorani, jutri, ob 17.30.

Uvodni poročili bosta podala dr. Branko Marusić in prof. Fulvio Salimbeni. Pomembno je tudi, da bodo

srečanje, oziroma javno razpravo na isto temo "Od ene vojne do druge: 1914-1945" priredili tudi v Novi Gorici.

Po navedbi prirediteljev je razprava poskus, da ob petdesetletnici konca druge svetovne vojne nekoliko drugače in bolj kritično preučimo skupno preteklost in skusamo razumeti dogajanje.

Pri izvedbi pobude sodelujejo Institut za mitolevropska kulturna srečanja, Institut za versko in družbeno zgodovino, Kulturni krožek A. Gregorčić, krožek SMReKK, skupina Pogled iz Nove Gorice, Goriski muzej, Mestna knjižnica v Gorici in tednik Voce Isontina.

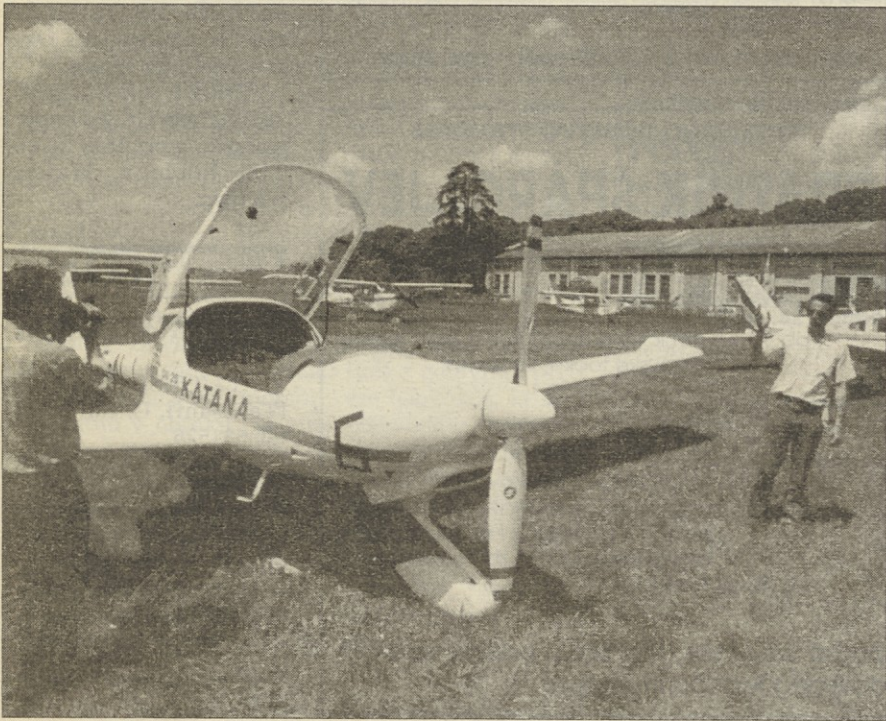
Goriška SL napada Marcolinijevo

S tezavami se ukvarjajo tudi v pokrajinski upravi, le da so znatno huje od tistih na občini. Napad prihaja od stranke, ki ji pripada tudi Monica Marcolini in večinska skupina svetovalcev. Občinsko tajništvo Severne Lige je namreč zelo jasno in glasno povedalo, da se ne strinja s politiko, ki jo vodi Predsednica Marcolinijeva. "To ni politika goriske Severne Lige in se zato z njo ne moremo strinjati", piše v dokumentu, ki prinaša stališče mestnega tajništva omenjenega gibanja. Zgleda, da so goriski ligasi najbolj jezni zaradi "načina" imenovanja predstavnikov Pokrajine v razne ustanove. Predsednici očitajo, da so bila imenovanja opravljenja po načinu lotizacije, tako kakor so ravnale tradicionalne stranke. Odboru, ki ga vodi Marcolinijeva posredno očitajo tudi nesposobnost, saj so vsa zelo pomembna vprašanja se zmeraj neresena, od načrta za unicevanje odpadkov, do načrta za socialno skrbstvo in do načrta cestnega omrežja.

GORICA / VČERAJ NA LETALIŠČU

Pravcata jata turističnih letal na rallyju v spomin P. Lamprontija

Manifestacija deželnega značaja - Zmagal je R. Cuman iz letalskega kluba v Lugo - Danes miting muzejskih letal na letališču na Proseku

Na mirenem letališču, kjer bodo danes "praznovali" in tekmovali otroci in sicer s papirnatimi zmaji, se je včeraj pričel letalski rally v spomin Pierluigija Lamprontija, pilota, ki je izgubil življenje v letalski nesreči pred osmimi leti, ob strmoglavljenju letala ATR 42 v gorah nad Comom. Ob tej priložnosti se je na letališču zbralo dober ducat manjših turističnih letal različnih znamk in velikosti. Najboljši je bil R. Cuman iz letalskega kluba Lugo.

Drugi del manifestacije bo potekal danes dopoldne, ko bo na letališču na Proseku, ob 11. uri miting muzejskih letal. (Na sliki - foto Studio Reportage - z včerajšnje manifestacije)

DOBERDOB / BIVŠI BORCI

Zadovoljstvo in hvaležnost nad tolikšnim odzivom

Predstavniki sekcij VZPI - ANPI iz Doberdoba, Dola in Jamelj so na svojem zadnjem srečanju ocenili uspeh pobud in prireditev ob praznovanju 50-letnice konca druge svetovne vojne in osvoboditve izpod nacifasističnega jarma. Z zadovoljstvom so ugotovili, da je bil program številnih obletnic in spominskih svečanosti, ki so ga skupaj z občinsko upravo oblikovali in začeli uresničevati že leta 1993, odlično izpeljan. Vse komemoracije v spomin na tragične dogodke, med drugo svetovno vojno v Doberdobu in drugih zaselkih v občini, so uresnili ob udeležbi res velikega števila ljudi.

Se posebej pa so borci iz doberdobske občine

zadovoljni z uspehom množicne zaključne proslave 1. maja v Doberdobu, za katero ugotavljajo, da bo gotovo ostala zapisana med pomembnimi dogodki v zgodovini nase manjšine. Zaradi tega se predstavniki omenjenih sekcij borčevskega združenja zahvaljujejo vsem, ki so na katerikoli način pripomogli k uspehu te pomembne in občutene proslave.

Zlasti se zahvaljujejo občinski upravi, kulturnim in rekreativnim organizacijam, sportnikom, dijakom in profesorjem raznih sol, g. župniku Kodolji za sveto maso za padle, orožnikom, ki so bili ob vsaki priložnosti prisotni, godbi na pihala Kras in vaskim pevskim zborom.

DANES

Skupno romanje na Sveto Goro

Pod geslom Sprava in mir se bo danes popoldne odvijalo vsakoletno skupno romanje vernikov goriske in koprške skofije na Sveto Goro. Slovesno bogoslužje, ki ga bosta opravila nadškof Antonio Vitale Bommarco in škof Metod Pirih bo ob 16. uri, ki se bosta v homeliji spomnila žrtev vojne in opozorila na prizadevanja za utrjevanje miru, prijateljstva in sodelovanja med narodi v smislu smernic, ki jih je ob petdesetletnici konca druge svetovne vojne iztrekel bazez. Bogoslužja se bosta predvidoma udeležila tudi goriski in novogoriski župan dr. Gaetano Valenti in Crtomir Spacapan.

PRAGA / ŽRTVE SO TURISTI IZ ZAHODNE EVROPE

Požar v hotelu terjal šest mrtvih

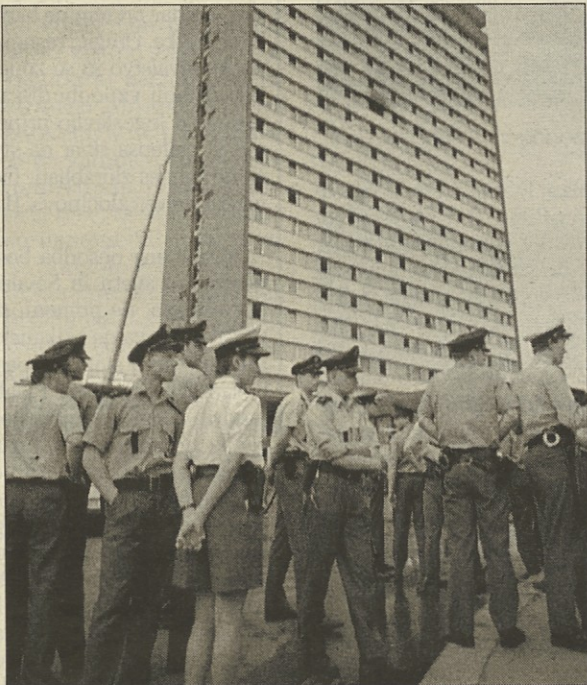
V bolnišnici 36 ranjenih, končni obračun pa bo še hujši - Reševanje s helikopterjem

PRAGA - Večdnevni oddih, ki so si ga privoščili številni zahodni Evropejci za to, da obiščejo češko prestolnico, se je za marsikoga tragično končal. V predmestnem hotelu Olympic, kjer je prenočevalo 513 letovišcarjev iz Francije, Belgije, Velike Britanije, Nemčije, Finske in Italije, je izbruhnil predsinocnjim silovit požar, v katerem je bilo ob življenje šest oseb, medtem ko jih 36 leži opečenih ali ranjenih v bolnišnici. Žal bo dokončno število žrtev še večje, kajti več trupel je zgoznelih in jih zaradi tega še ni bilo mogoče določiti. Med 52 italijanskimi državljani (tremi poedini turisti in 49 uslužbenci Telecoma na skupnem izletu) ni bil nihče ranjen; tudi zato ne, ker jih večina tedaj sploh ni bila v hotelu.

Zagorelo je v dvanajstem nadstropju, in sicer menda v sobici za čistilke, od koder so se plameni bliskovito razširili in zajeli vseh zgornjih šest nadstropij, tako da je ostal hotel razdeljen na dvoje. Ogenj so pogasili šele zvečer; pri tem je sodelovalo 120 gasilcev, medtem ko so s helikopterjem notranjega ministrstva odvažali goste, ki so se pred zublji zatekli na balkone in teraso. Uroda je hotela, da so premnogi ostali vklesčeni v ognjenem obrocu, vtem ko je približno polovici uspelo pravčasno zbežati skozi spodnja nadstropja na prosto.

Včeraj umrl v častitljivi starosti »oče« Pink Panterja

LOS ANGELES - V 89. letu je včeraj umrl slovit animator risank Isadore Friz Freleng, »oče« Pink Panterja, Speedy Gonzalesa, Bugs Bunnyja in drugih zivalskih figur, ki tako navdušujejo otroke - toda njihovim pustolovščinam kaj radi sledijo tudi odrasli. Pokojni je bil rojen v Kansas Cityju, z animatorstvom je začel leta 1924 in tri leta pozneje ga je vzel k sebi legendarni Walt Disney. Freleng je prejel vrsto prestižnih filmskih in televizijskih priznanj, tako tudi pet oscarjev. Družba Warner Brothers, za katero je delal 33 let, ni pojasnila vzrokov smrti.

Množica policistov pred hotelom Olympic (AP)

ZGODOVINSKA PRELOMNICA

Britanski kompjuterski pirat mora pred sodnike

LONDON - Christopher Pile je prvi elektronski izvedenec, ki mora na zatožno klop zaradi virusne okužbe kompjuterjev. Izdelal je tri viruse, jih po navdihu televizijske oddaje Red Dwarf (rdeči skrat) poimenoval Smeeg, Queeg in Pat-hogen, se z njimi vtihotopil v polovico britanskih informacijskih sistemov in povzročil za najmanj tri milijarde lir skode. Pred sodniki se bo zagovarjal avgusta in po vsej verjetnosti ga bodo vta knili v zapor, kar bo absoluten precedens, saj se kaj takšnega doslej še ni zgodilo. Za točno formulacijo prekrška v smislu novega zakona, ki štiti pora-

bnike informacijskih sistemov, se še niso domenili in burkeza za zdaj obtožili ilegalnega vstopa v privatne sisteme z namenom, zakriviti zločinsko dejanje.

V Veliki Britaniji so samo lansko leto našli 400 kompjuterskih virusov. Eni se omejujejo na zatemnitev ekrana, drugi pa zaprejo informacijske kanale ali pa kar izpraznejo trde diske. Lov na storilce je že naravnost mrzličen in se ga udeležuje tudi Interpol, medtem ko v Scotland Yardu računajo tudi z dejstvom, da bo sodni pregon zoper Pileja splasil njegove kolege in pajdase.

NOVICE

Epidemija ebole manj akutna

KINSAZA - Po novicah iz misijonskih virov včeraj v Kikwitu niso zabeležili nobenega novega primera obolenja za virusom ebola. To naj bi dokaz, da epidemija ni več v akutni fazi. Po 18. maju so namreč zabeležili samo 6 novih primerov okužbe. Epidemija je doslej zahtevala 121 človeških življenj na 180 ugotovljenih primerov okužbe.

Sekta Aum Shinrikyo načrtovala napad na cesarja

TOKIO - Pripadniki sekte Aum Shinrikyo, ki so 20. marca pripravili atentat z bojnimi plini v postaji tokijske podzemne železnice, so imeli v napadu načrt na cesarsko palačo. Tako piše dnevnik Sankei Shimbun, ki navaja pričevanja nekaterih pripadnikov sekte. Po njihovem pričevanju naj bi načrt atentata pedvideval uporabo radijsko vodenih helikopterjev, s katerimi naj bi preleteli cesarsko palačo in spustili nanjo smrtonosni plin. Napad so načrtovali za november, ko cesar odpre redno zasedanje japonskega parlamenta. Napad na cesarsko palačo naj bi bil uvod v splošni napad na japonsko glavno mesto.

Požari uničujejo ruske gozdove

MOSKVA - Val vročine, ki je zajel Rusijo, je glavni vzrok požarov, ki so uničili na tisoče hektarov gozdov. Po poročanju časopisne agencije Itar-Tass so najhujše požare zabeležili v pokrajini Jeniseja ob istoimenski reki, kjer naj bi ognjeni zublji »pogoltnili« tri tisoč hektarov gozda.

ST. MORITZ / LETNI KONGRES MANJŠINSKE ORGANIZACIJE FUEV

Evropa in pravice manjšin

Predsednik organizacije Christoph Pan je namenil velik poudarek problemu mednarodne pravne zaščite manjšin - Tajnik SSk Martin Breclj prikazal položaj Slovencev v Italiji

ST. MORITZ - V Evropi živi več kot dve sto etničnih skupin oziroma narodnosti ali narodnih manjšin kot pač manjšine imenujejo v pravni praksi posamezniki držav. Te manjšine se povezujejo v različnih organizacijah, med katerimi je najstarejša in najbolj množična organizacija FUEV, Federativna zveza evropskih narodnosti. Ustanovljena je bila že leta 1949 kot zveza nekaterih manjšin zahodne Evrope, po padcu berlinskega zidu pa je svojo dejavnost razvila predvsem proti Vzhodu, tako da sedaj vključuje predstavnike manjšin iz šestindvajsetih držav, pri čemer na vzhodu sega do Gruzije in Kazahstana. Delegati teh organizacij so se v preteklih dneh zbrali v St. Moritzu na letnem kongresu. Izmenjali so poročila o stanju manjšin, pregledali delovanje in nastavili smernice za prihodnje delo.

Vloga, ki jo FUEV odigrava pri obravnavanju teh vprašanj, je iz leta v leto večja. Odkar je bil organizaciji priznan status nevladne organizacije pri Svetu Evrope, posega FUEV tudi stvarno na področje reševanja manjšinskih problemov: tako v prihodnjih mesecih pripravljajo opazovalno misijo na Slovaškem, kjer vlada ne spoštuje dvostranske pogodbe z Madžarsko o zaščiti manjšin. To pa je le zadnja tovrstna pobuda. Ob tem bi lahko pripomnili, da se je ta organizaci-

ja morda v preveliki meri usmerila na probleme manjšin (predvsem nemških manjšin) v državah nekdanje Vzhodne Evrope in tako stopajo problemi manjšin v Evropski zvezi nekoliko v ozadje. Vendar ima že dejstvo, da prihaja letno do srečanja in izmenjave mnenj velik pomen, pa tudi predsedstvo je ves čas pozorno na »velika« vprašanja in ne nameinja pretirane pozornosti marginalnim aspektom in anomalijam, ki obstajajo tudi na področju manjšin in tudi v tej organizaciji. To velja na letošnjem zasedanju na primer za Albance, ko je prisotnost albanskih manjšin v sosednjih državah zasencila nekda-

njo hegemono pozicijo zveze Kosovarjev, albanskih beguncev v ZDA. Med marginalna vprašanja pa sodi očitno prisotnost in poseg predsednika društva Most svobode, odvetnika Kolnika iz Maribora, ki je kot že v prejšnjih letih, zahteval za nemško manjšino v Sloveniji enake pravice, kot jih uživata italijanska in madžarska manjšina, ali pa sprejem med opazovalce predsednika istromunškega društva »Andrei Glavina« s sedezem v Trstu (predsednik Emil Ratiu pa živi v Rimu), ki si prizadeva za zaščito romunske manjšine v dveh istrskih vasicah ob vznožju Učke. Tudi eksotika terja svoje in očitno bi bi-

Predsednik FUEV Cristoph Pan

lo zgrešeno, ko bi manjšinska organizacija omejevala pravico do

zprava o teh temah kaže na zanimanje velikih evropskih ustanov za vprašanje manjšin, kakršnega se pred nekaj leti ni bilo mogoče pričakovati. Očitno so k tej novi pozornosti pripomogle tudi nove okoliščine v Vzhodni Evropi in FUEV je znal te okoliščine spretno izkoristiti. Ob številnih pripombah je torej prav v tem velik pomen te manjšinske organizacije.

Pa tudi sicer ni mogoče reči, da so bila manjšinska vprašanja v državah Evropske zveze popolnoma pozabljena. To velja tudi za Slovence v Italiji; Slovensko skupnost, ki je članica FUEV-a že dolga leta, je na kongresu zastopal deželni tajnik Martin Breclj, ki je v svojem posegu predstavil slovensko manjšino v Italiji kot primer »tihe asimilacije«. Podal je osnovne informacije o prizadevanjih za zaščito Slovencev v Italiji, ter navedel glavne zahteve manjšine: od globalnega zaščitnega zakona do zajamčenega zastopstva v izvoljenih svetih. Breclj se je tudi zaustavil pri italijansko-slovenskih odnosih in dejal, da se Slovenci zavzemajo za dobrososedske odnose z željo, da bi bili pri tem upoštevani obe manjšini. Sicer pa je Breclj razdelil delegatom tudi primerjalno analizo stanja zaščite Slovencev v Italiji, Nemcev na Južnem Tirolskem in Italijanov v Sloveniji.

Bojan Brezigar

Casini o zaščiti manjšin brez kančka samokritike

Pogosto smo že pisali o razkoraku med stališči, ki jih italijanski politiki zavzemajo na evropski ravni, in njihovimi dejanji na domačem gaju. Ta razkorak zaznavamo se zlasti kadar gre za vprašanje jezikovnih manjšin. Tako je bilo tudi tokrat. Predsednik pravne komisije evropskega parlamenta, poslanec italijanske Ljudske stranke Carlo Casini, je v svojem posegu obrazložil predlog dokumenta o zaščiti manjšin, o katerem razpravlja njegova komisija. V tem dokumentu je malo vsega, od zajamčenega zastopstva do narodnih simbolov, od sole do kulturnih ustanov; predlogi, o katerih sanjajo domala vse manjšine v Evropi. Suverenost, s katero je poslanec Casini razlagal svoja stališča, je bila res enkratna, saj nikomur na

misel ni prislo, da je Casini ugleden pripadnik stranke, ki v Italiji slovenski manjšini že desetletja odreka kar desetkrat manjše pravice, kot jih vsebuje njegov osnutek evropske listine.

Nekdo je pred časom razlagal, da obstaja med teorijo in prakso velika razdalja, najmanj taka kot med Brusljem in Rimom. Kako bi si sicer razlagali, da so v Evropskem parlamentu vedno skoraj vsi italijanski poslanci glasovali za listine o zaščiti manjšin, ne da bi jim bilo nerodno zaradi politike, ki jo do manjšin vodi Italija. Morda je sedaj kdo mislil, da je bil to samo problem prve republike, Casinijevo suvereno predavanje brez kančka avtokritike pa je dokaz, da se je motil.

B. Br.

BOSANSKA KRIZA

Svet je nemočen pred srbsko »iznajdljivostjo«

NEW YORK, PARIZ, SARAJEVO (Reuters) - Predstavniki Združenih narodov so bili včeraj prisiljeni priznati, da so Pale prevzele nadzor nad položajem v Bosni v svoje roke. S tem, da so vzeli pripadnike mirovnih sil za talce in jih zdaj uporabljajo kot žive ščite pred morebitnimi novimi napadi Natovih letal, so bosanski Srbi praktično onemogocili sleherno resnejšo vojaško akcijo Zahoda.

V Sarajevu je prišlo do prave bitke med francoskimi modrimi celadami in Karadžićevimi vojaki, potem ko so srbski specialci z zvijaco zasedli most čez reko Vrbano. V spopadu sta bila dva Francoza ubita. Takoj zatem je francoski predsednik Chirac zahteval izredno zasedanje sveta zveze Nato in Varnostnega sveta ZN ter opozoril, da Pariz resno razmišlja o umiku svojih enot z območja nekdanje Jugoslavije. Zahodna diplomacija je začela intenzivno iskati izhoda iz nastalega položaja, vendar pa se mednarodna skupnost, zaskrbljena za življenja modrih celad, očitno boji sprejemati kakršnekoli odločitve.

Medtem je tiskovni predstavnik ZN Coward sporočil, da so domala vsi pripadniki mirovnih sil, ki se nahajajo na ozemlju bosanskih Srbov, na milost in nemilost prepušteni srbski vojski. Trenutno držijo Srbi v okolici Sarajeva

in na Palah v ujetnistvu vsaj 220 modrih celad in vojaških opazovalcev. Sprico zapletenih okoliščin je Butros Gali pozval Varnostni svet, naj sprejme odločitev o morebitnem novem, tretjem napadu Natovih letal na srbske položaje. Vendar pa so vse članice VS, vključno z ZDA, Francijo in Rusijo, na neuračnem srečanju zavrnile Gali jevo zahtevo in poudarile, da je odločitev izključno v njegovih rokah. Članice VS se namreč zavedajo, da so njihova mnenja o tej temi preveč deljena, da bi lahko sprejele soglasen sklep.

General Smith, poveljnik sil ZN v BiH, se je odločil, da zaenkrat ne bo zahteval nove akcije Nata proti Srbom, čeprav ti grobo kršijo vse določanje dogovore. Njegov tiskovni predstavnik Ivanko je pojasnil, da je dal general Mladić vodstvu misije ZN jasno vedeti, da bodo mirovne enote drago plačale sleherni novi vojaški ukrep Nata.

Francoski premier Juppé se je včeraj na izredni seji sestal s predsednikom Chiracom (AP)

Veleposlaniki Nata so se na zahtevo Pariza sestali v Bruslju na izredni seji in se posvetovali o tem, kako naj Severnoatlantska zveza zaščiti mirovne sile v BiH. V sporočilu za javnost so zapisali, da so vojskemu vodstvu Nata naročili, naj pretehta uvedbo »dodatnih ukrepov« za pomoč enotam ZN, o podrobnostih pa niso poročali. Generalni sekretar Nata Claes je se pojasnil, da so od bosanskih Srbov zahtevali, naj nemudoma izpustijo talce, obenem pa je opozoril, da se je celotna mednarodna misija v BiH zasnala na ključni prelomnici.

Francoski voditelj Chirac je v Elizejski palači sklical sestanek najvišjega državnega vodstva. Premier Juppé, zunanji minister de Charette, obrambni minister Milon in poveljnik glavnega štaba francoske vojske Lanxade so se strinjali s predsednikom, da je za večrjšno smrt dveh francoskih vojakov v Sarajevu kriva »nejasnost mandata miro-

vnih sil in njihovih pooblastil, neprimerna opremljenost enot in neodločnost mednarodne skupnosti«. Pariz bo zato zahteval korenito preoblikovanje mirovne misije v Bosni, »saj se je le tako mogoče izogniti najhujšemu«. Chirac je po telefonu govoril tudi s srbskim predsednikom Miloševićem in ga pozval, naj pri vodstvu bosanskih Srbov zastavi ves svoj vpliv za rešitev zajetih modrih celad.

Ameriski obrambni minister Perry je predčasno koncal obisk v Neaplju, kjer se je pogovarjal z ameriskim admiralom Smithom, poveljnikom Natovih sil v

južni Evropi. Zaradi položaja v BiH je Perry takoj odpotoval v London na sestanek z britanskim in nemskim kolegom - Rifkindom in Rugejem.

Ruski veleposlanik pri ZN Lavrov je ostro obsodil bosanske Srbe zaradi nezakonskega ravnanja s pripadniki ZN, med katerimi so tudi ruski vojaki, vodstvu Nata pa je očitno, da z vojaškimi akcijami proti Palam dodatno zaostruje bošansko krizo. Italijanska diplomacija je prek ruskega veleposlanika v Rimu pozvala Moskvo, naj pritiska na srbske vodstvo in terja osvoboditev talcev.

Drzen srbski napad zmedel Francoze

SARAJEVO (Reuters) - V bojih z bosanskimi Srbi sta bila v soboto ubita dva francoska pripadnika modrih celad. Spopadi so izbruhnili ponoči, ko so srbske enote zasedle kontrolno točko ZN na mostu čez Vrbano.

Srbi so se do mosta ob pol petih zjutraj pripekljali v ukradenem francoskem oklepniku in oblečeni v francoske uniforme. Most so zavzeli brez boja in pri tem zajeli 12 francoskih vojakov. Deset ujetnikov so odpeljali v svojo vojašnico v blizini. Pri poskusu ponovnega zavzetja mostu ob deveti uri dopoldne je izbruhnil doslej najhujši spopad med bosanskimi Srbi in mirovnimi enotami ZN. Pri tem je bil en Francoz ubit, trije pa ranjeni. Na srbski strani je padel en vojak, tri pa so francoske modre celade zajele. Druga francoska zrtv je bil pripadnik mirovnih enot, ki je opravljal dolžnost na kontrolni točki nad židovskim pokopališčem.

Modrim celadam je v bojih sicer uspelo zavzeti del mostu, drugi del pa ostaja v srbskih rokah. Preiskovalci ZN domnevajo, da so Srbi francoske uniforme, v katere so bili oblečeni med napadom, najverjetneje odvzeli obkoljenim pripadnikom modrih celad, ki so njihovi talci odkar so Natova letala v dveh dneh dvakrat napadla srbske položaje.

BOSNA IN HERCEGOVINA

Srbski general Mladić se o usodi zajetih pripadnikov Unproforja ni hotel pogovarjati

SARAJEVO (Reuters) - Bosanski Srbi so po Natovih letalskih napadih zajeli dvesto dvajset pripadnikov Združenih narodov. Triindevetdeset modrih celad so uporabili kot žive ščite pred morebitnimi nadaljnjimi napadi Nata, ostale mirovne poslane in neoborožene vojaske opazovalce pa so blokirali ali vzeli za talce.

Med ogroženimi pripadniki je sto petinštirideset Francozov, trinideset Ukrajincev in triinšestdeset opazovalcev iz drugih držav, ki so jih postavili ob skladišča orožja v Poljinah, Lukavici, Krivoglavcih, na Palah in na Jahorini ter na opazovalno točko v Rajlovcu.

Bosanski Srbi so izjavili, da nameravajo pripadnike Združenih narodov prikleniti na objekte, ki bi lahko bili tarče novih Natovih napadov, in da jih ne bodo izpustili, preden ne najdejo politične rešitve. Bosanska televizija je v petek pokazala posnetke osmih pripadnikov Združenih narodov, prikljenjenih na morebitne Natove tarče. Pokazali so poljskega castnika, privezanega na radarsko postajo na Jahorini nad Palami, nadziral pa ga je oborožen srbski vojak.

Pripadnika iz Gane in Spanije so priklenili na most v Palah, od kjer je Ganec prek televizije od Nata zahteval, naj prekinje bombardiranje položajev bosanskih Srbov in taka prepričanje njihove smrti. Rus in Kanadcan

sta bila prikljenjena ob skladišča orožja, ki jih je Nato napadel, Ceh pa je bil privezan na bunker, v katerem bosanski

Srbi prav tako hranijo orožje. Poveljnik Unproforja v Bosni in Hercegovini, britanski general Rupert Smith je skušal vzpostaviti stik z generalom Mladićem, da bi se pogovorila o zajetih vojaki, vendar Mladić ni bil dosegljiv, zato mu je Smith pustil sporočilo, naj s talci lepo ravna.

Vkljenjena pripadnika mirovnih sil ZN na Palah (Telefoto: AP)

O čem pišejo drugje po svetu

O vojni na Balkanu

»Nato je imel prav, Srbe je treba stisniti v kot. In zdaj? Začelo se je. Težko je ugotoviti, kaj je želel spreminiti Zahod po četrtkovi neuspehi akciji, in sicer z novimi napadi Natovih letal na srbske položaje v okolici Sarajeva. Se posebej, ker imajo Srbi zdaj pripadnike mirovnih sil ZN za talce. Naloge mednarodne skupnosti, torej modrih celad, bi morali definirati na novo. Kaj storiti? Najprej resnično zagroziti. Na tak način seveda, da bi mirovne sile ohranile pravico, da na napade odgovorijo, vendar pri tem ne bi rabile posebnega blagoslova iz New Yorka. Drugič: resneje bi se morali zavzeti za civilno prebivalstvo in se zoperstaviti rabljenju, ne da bi pri tem se bolj vzpodbudili nacionalistične strasti, ki so nekdanjo Jugoslavijo pripeljale v sedanje razmere. Narod je najlepša stvar na svetu samo tako dolgo, dokler ga ne začne zlorabljati. In takrat se v njegovem imenu naredi največ zločinov.« (Le Figaro, Pariz)

»Ogorčena obsodba bosanskih Srbov in poziv Varnostnemu svetu in Severnoatlantski zvezi naj nujno posredujejo, ne pomeni, da se v Parizu zavzemajo za vojaško reševanje balkanske krize. To bi namreč pomenilo zavestno stopiti v past, ki jo je nastavilo vodstvo bosanskih Srbov na Palah in izpostaviti pripadnike modrih celad ter vojaske opazovalce ZN velikemu tveganju. Francija se torej namerava se naprej zavzemati za reševanje spora po diplomatski poti. Toda, če hočejo diplomati doseči večji uspeh kot doslej, bo treba najprej izpolniti določene pogoje. Prvi je takojšnje prenehanje vseh spopadov. Drugi pogoj pa je, da se Rusija in ZDA v skupini za stike nehata pripraviti in podpreta za izdelan mirovni načrt za BiH. Je zadnji pogoj morda izpolnjen? O tem razpravljati je se pre zgodaj. Zaenkrat bi bilo dovolj, če bi ruski predsednik Boris Jelcin posredoval v Beogradu.« (Liberation, Pariz)

»Ce Zahod ne zeli biti dokončno ob dober glas, ne bo smel več z Natom pogozdovati v BiH. Četrtkov napad Nata na srbske položaje je doživel popoln polom: bosanski Srbi so na napad, ki naj bi bil le svarilo, odgovorili s pokolom civilistov v Tuzli, z neprestanim obstreljevanjem varovanega območja okoli Sarajeva in z vrsto akcij, v katerih so ugrabili pripadnike mirovnih sil, približno dvesto jih imajo za talce. Vse bolj se zdi, da se je Zahod preslabo pripravljal na reševanje balkanske krize.« (Le Monde, Pariz)

»Ko so ZN in Nato v četrtek po dolgih mesecih odlaganja spet zrezirali letalske napade na Srbe v BiH, so jim srbski poveljniki brez obotavljanja odgovorili. Iz ZN pravzaprav brijejo norce, civiliste v Sarajevu in Tuzli pa uporabljajo kot premične tarce. Zahod prav v takih razmerah ne bi smel sprejemati naglih odločitev, vendar je medtem postalo jasno, da že od vsega začetka hodi po napačni poti.« (Der Standard, Dunaj)

»Nadaljnji napadi Nata v BiH bi lahko postavili potrpeljivost Rusije na preizkušnjo, najverjetneje tudi pogajanja o morebitni širitvi zveze Nato na vzhod, pogajanja o zmanjševanju konvencionalnega orožja in pogovore o jedrski trgovini Moskve z Iranom. Očitno sta se francoski predsednik Chirac in generalni sekretar ZN Butros Gali, ki se igrata z mislijo, da bi enote mirovnih sil ZN umaknili iz BiH, utrudila in nista več sposobna trezno razmišljati. Zahod bo moral svoje adute se enkrat razvrstiti, predvsem pa bolj učinkovito; vnovič začeti pogovore s srbskim predsednikom Miloševićem in nehati pehati ljudi v obupna in nepotrebna tveganja. Pri tem pa bo porabljen tudi manj adrenalina.« (The Independent, London)

ZVEZNA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA

Spor med Avramovićem in vlado

Guvernerja narodne banke bodo najverjetneje kar odstavili

BEOGRAD (STA) - V nekaterih beograjskih političnih in gospodarskih krogih je slišati, da bo parlament ZR Jugoslavije na naslednji seji odstavil guvernerja osrednje jugoslovanske banke Dragoslava Avramovića. Nekoliko previdnejši pa menijo, da bo do zamenjave guvernerja zagotovo prišlo, vendar ne tako kmalu.

Javna skrivnost je, da se je Avramović že sredi lanskega leta sprl z vlado republike Srbije in da se razhajanja od takrat nenehno poglobljajo. Najnovejši udarec naj bi srbska vlada Avramovićevemu programu obnove jugoslovanskega monetarnega sistema in gospodarskega okrevanja zadala predvčerajšnjim in napovedala postopne podrazitve elektrike za približno sto odstotkov.

Guvernerjev odhod napoveduje tudi beograjski tednik Vreme, ki piše, da bo Avramovićev naslednik najverjetneje Nikola Stanić, nekdanji viceguverner narodne banke ZR Jugoslavije in sedanjí direktor Invest banke. Stanić je namreč pred navednim javno spregovoril o pomanjkljivostih Avramovićevega programa in ob tem poudaril, da ima največ zasluga za njegovo dosedanje urenicevanje srbska vlada.

Srbski mediji Avramovića že od novega leta skoraj ne omenjajo več, zlasti tisti, ki so pod državnim nadzorom. Včeraj so nekateri poročali, da je guverner v bolnišnici. Iz njegovega kabineta pa so sporočili, da je bil odsoten samo en dan, pa se to zaradi rednega zdravniškega pregleda.

Dragoslav Avramović je se vedno zelo priljubljen med sirsimi, osiromašenimi sloji srbskega prebivalstva, zato poznavalci političnih in gospodarskih razmer dvomijo, da si bo predsednik Milošević upal nagnati očeta novega jugoslovanskega dinarja. Tudi Vreme ocenjuje, da sedanji guverner ne bo doživel enake usode, kot jo je nekdanji zvezni premier Milan Pantić, ki mu je režim ob prihodu pel slavo-speve, nato pa ga nagnal iz države. Avramovića bodo po mnenju tednika Vreme »odslovili z zasluženimi pohvalami, morebiti pa tudi se s kaksnim castnim naslovom, kot recimo posebni svetovalec sefa srbske države za odnose z mednarodnimi denarnimi ustanovami.« Kakorkoli že, »priše Vreme, »cim pozneje bo odsel, večja bo inflacija, njegov dinar, imenovan tudi Avram, pa bo cedalje manj vreden.«

ŠPANJA / LOKALNE VOLITVE

Čakajoč na poraze

Socialistom se obeta polom

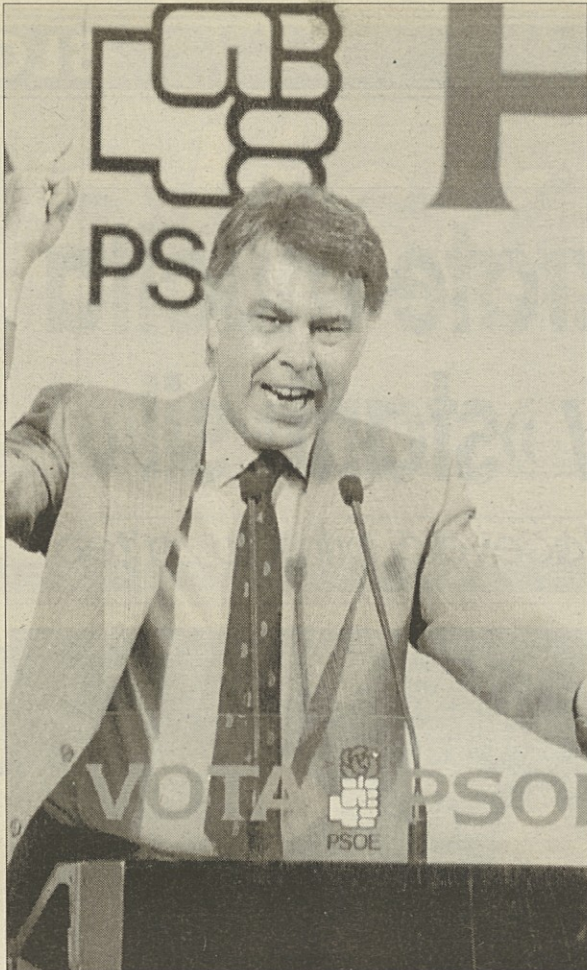
MADRID - Danes bodo v Španiji lokalne in regionalne volitve, na katerih opozicija pod vodstvom predsednika konservativne Ljudske stranke (PP) Joseja Mario Aznarjem pričakuje preprčljivo zmago nad socialisti premiera Felipeja Gonzalesa. 18,6 milijona polnoletnih Spancev bo dobilo možnost zamenjati več kot osem tisoč mestnih vlad in 13 od 17 regionalnih parlamentov.

Gonzales je svojo kampanjo v petek sklenil v rodni Seville. Izjavil je, da se bodo socialisti odrezali veliko bolje, kot vsi pričakujejo. »Jasno je, da bomo izgubili glasove, vendar pa bo naš rezultat boljši od tistih iz anket,« je povedal. Ankete kažejo, da bo za PP glasovalo med 37 in 46 odstotki volilcev, za socialisti pa le 28 odstotkov. Konservativci naj bi zmagali kar v 12 regijah, čeprav bodo morali ponekod vlade sestavljati z drugimi strankami. Politični analitiki menijo, da bi bil poraz za socialiste lahko usoden tudi na državnih ravni, čeprav bodo vladajoči stranki vsaj

do konca leta parlamentarno večino zagotavljali katalonski nacionalisti iz stranke Zbлизevanje in združitve (CiU). Gonzales je na zadnjem predvolilnem shodu posebej poveljal tiste, ki se volitev niso nameravali udeležiti. Za podporo je zaprosil tudi skrajno levico, saj naj bi bila prav socialistična stranka edina leva stranka, ki lahko doseže spremembe. Komunisti so se odzvali takoj in od svojih volilcev zahtevali, naj glasujejo za Združeno levico (IU), ki utegne dobiti celo 13 odstotkov glasov.

Zadnji dan je bilo se vedno neodločenih 30 odstotkov volilcev, ki so na volitvah leta 1993 prinesli presenetljivo zmago Gonzalesu. Ljudska stranka, ki odločno zavrača kakršnokoli povezavo s Francovo diktaturo, zato pritiska na Katalonce, naj umaknejo podporo socialistom. Ti utegnejo danes izgubiti najmočnejša oporišča, kot so Valencia in Kastilja, čeprav bodo v koalicijah z drugimi strankami marsikje ostali na oblasti.

Keith Grant / Reuter

Premier Felipe Gonzalez med privrženci (Telefoto: AP)

Pogajanja med Severno Korejo in ZDA na mrtvi točki

KUALA LUMPUR (Reuter) - Včeraj so se v malezijski prestolnici predstavniki Združenih držav in Severne Koreje stiri ure dogovarjali o uveljavitvi določil sporazuma o korejskem jedrskem programu, ki sta ga državi sklenili oktobra lani v Zenevi.

Združene države skušajo Severno Korejo prepričati, naj zamenja svoje zastarele jedrske reaktorje za južnokorejskimi na lahko vodo, ki se jih ne da uporabiti za razvoj jedrskega

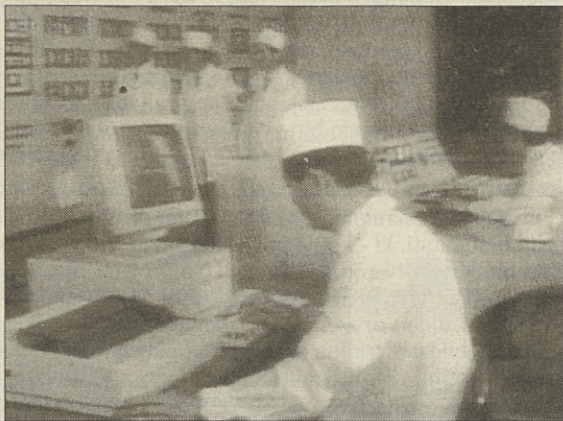
orožja. Pogajalci se bodo ponovno srečali danes.

»Delegaciji sta se pogovarjali o pomembnih vprašanjih v zvezi z uveljavitvijo določil zenevskega sporazuma, posebej o tistem delu, ki govori o reaktorjih na lahko vodo,« je izjavil tiskovni predstavnik severnokorejske delegacije Cung Sung Il, ki se prav tako kot vodja ameriške delegacije Thomas Hubbard, ni želel odkrito pogovarjati o rezultatih pogovorov. »Ra-

zpravo bomo nadaljevali jutri. Sem smo prišli zato, da kaj opravimo,« je dejal Hubbard po zaključku sobotnega kroga pogajanj.

Zenevski sporazum od Pjongjanga zahteva, da sprejme dva reaktorja na lahko vodo in da zaustavi delovanje vseh drugih reaktorjev, za katere Washington sumi, da jih Korejci uporabljajo za razvoj atomskega orožja. Reaktorji na lahko vodo proizvajajo veliko manj plutonija kot severnokorejski grafitni, vendar pa Pjongjang zavrača južnokorejske reaktorje, ker naj ne bi ustrezali varnostnim zahtevam.

V Severni Koreji bi veliko raje imeli reaktorje 'ameriške znamke', zato grozijo, da bodo preklicali zamrznitev svojega jedrskega programa, če z Američani ne bodo kmalu dogovorili. Hubbard je izjavil, da pogajanja niso prinesla vidnejšega napredka, »vendar pa zdaj obe strani veliko bolj razumeta stališče sogovornice«.

V severnokorejski jedrski elektrani v Jongbjonu

KAVKAZ

Ruske ofenzive na jugu Čečenije ne ustavijo niti grožnje s pobijanjem talcev

GROZNI (dpa, Reuter) - Rusko vojaško letalstvo je v soboto nadaljevalo bombardiranje vasi na jugu Čečenije, kljub grožnjam čečenskih upornikov, da bodo pobili zajete ruske vojake. Najhujši boji so potekali v okolici Serzen-Jurta, Satoija in Dacu-Borzoja, nadaljuje pa se tudi močno obstreljevanje Bamuta.

Agencija Itar-Tass poroča, da je Ruslan Gelajev, poveljnik upornikov na južni fronti, zagrozil z usmrčitvijo petih ruskih vojnih ujetnikov, če bo letalstvo se naprej napadalo gorske vasi na jugu dežele. Gelajev je novinarjem povedal, da je to odločitev sprejelo islamsko sodišče v kraju Satoi. Ni znano, ali je ukaz o postavljanju ultimata prišel iz visjih poveljniskih krogov čečenskih upornikov ali pa ga je Gelajev sprejel sam, vendar pa o podobnih grožnjah iz drugih predelov Čečenije agencije ne poročajo. Čečenski uporniki naj bi po nekaterih podatkih zadrževali od 80 do 120 ruskih vojskih ujetnikov.

Cilj zadnje ruske ofenzive je uničenje oporišč upornikov v južnem čečenskem gorovju. Ruske enote so doslej že sistematično pregnale uporniške sile Dzoharja Dudajeva iz preostalega dela Čečenije, kjer je zdaj razmeroma mirno. Le v nekaterih predelih prestolnice Grozni gverilci ponoči obcasno napadajo patrulje vojske ali pripadnikov notranjega ministrstva. Glede na televizijske posnetke opazovalci domnevajo, da so ruske sile v zadnjih dneh dosegle uspehe na južni in jugozahodni fronti, saj proti gorskim vasem že prodirajo s tanki, kar prej ni bilo izvedljivo. Predstavniki upornikov navajajo, da so zadnja bombardiranja zahtevala veliko žrtv med civilnim prebivalstvom, podatke o žrtvah na svoji strani pa potrjujejo tudi uradni predstavniki ruskih oboroženih sil. Poveljstvo pacifiške flote v Vladivostoku je namreč sporočilo, da je v petek v bojih okoli mesta Sali padlo 11 ruskih marincev, 19 pa je bilo ranjenih. Pri tem najbi bilo ubitih tudi 69 upornikov.

Rakete na Aden, napad ali nesreča?

ADEN - Včeraj so v nekdanji južnojemenski prestolnici Adnu odjeknile eksplozije raket, ki so obudile spomine na lansko državljansko vojno, ko je na mesto vsak dan padala toča izstrelkov. V napadu so bili najmanj trije ljudje ranjeni. »Vsi smo bili prestrašeni ... Mislimo, da se je vojna spet začela,« je izjavil neki mešanec.

Rakete so zadele skladišče orožja v Jebel Hadidu (Jekleni gori) v središču Adna. Orožje in strelivo so tu shranile že britanske enote pred 30 leti. Severnojemenske sile so skladišče zaplenile v zadnjih dneh državljanske vojne in ga kasneje napolnile za večjo količino najnovejšega orožja. Jemenski predsednik Ali Abdaulah Saleh trdi, da so vojaško opremo vredno več kot 100 milijonov dolarjev, se pred koncem vojne naročile južnojemenske enote.

Po zadetku so izbruhnili visoki plameni, mesto pa je zavil gost dim. Jemensko ministrstvo za notranje zadeve je sporočilo, da naj bi se vnelo skladišče orožja, zato so eksplozije odmevale več kot 30 minut. Prebivalci pa so povedali, da naj bi mesto napadli oziroma, da so rakete priletele z bližnjih hribov. Kdo naj bi napadel Aden ni znano.

»Nekaj shranjenega streliva je zaradi ognja takoj eksplodiralo,« so sporočili v ministrstvu in dodali, da so gasilci opravili svoje delo. Takoj za tem se je mesto, v katerem živi pol milijona ljudi, streslo se huje.

Kirurg v adenski bolnišnici Haidi al-Zubaidi je za Reuter izjavil, da je operiral tri ljudi zaradi ran od drobcev granat. Očividci poročajo, da je število žrtv veliko višje. Dve raketi sta namreč padli blizu sole in stanovanjskega naselja. Predstavniki ministrstva za notranje zadeve kljub temu trdi, da nihče ni bil ubit. Dodal je se, da glavna rafinerija nafte, ki leži 30 kilometrov zahodno do mesta, ni bila poškodovana.

Mohamad Mokasent / Reuter

ANGOLA

Mesto Lumbala N'guimbo je državljanska vojna obšla

LUMBALA N'GUIMBO - V Angoli, državi trpljenja in opustošenja, obstaja mesto kot iz pravljice - v bolnišnici zdravljenje poteka brez zastojev, nihče ne strada, okolica pa je varna celo za turiste. Ti podatki so nekaj zelo neobičajnega za državo, ki so jo dolgoletni spopadi povsem razjedli. Po skoraj dvajsetih letih državljanske vojne so prebivalci Lumbale N'guimba spoznali, da lahko omejena sredstva izkoristijo za izboljšanje kakovosti življenja.

»Med prebivalci sem začutil odločnost. Tem ljudem lahko zaupate, kar ne velja za druga angolska mesta. Če jim kaj podarim, tega ne bodo prodali naprej,« je dejal neki pripadnik človekoljubne organizacije med obiskom mesta v pokrajini Moxico. Uradni predstavniki so sporočili, da je Lumbala N'guimbo primer, kako lahko območna skupnost izrablja skromna sredstva za boljše življenje. Mesto je polno mladih žena z otroki na hrbtih in starcev, ki ponujajo pečen krompir. Mestu skoraj ni videti, da v Angoli divja državljanska vojna že od leta 1975. Rusevine zgradb, ki so jih zgradili nekdanji portugalski kolonizatorji, in odsotnost mladih moških sta edina očitna znaka vojne v mestu, ki ga nadzoruje UNITA Jonasa Savimbia.

»Nasa bolnišnica ima vse oddelke: pediatričnega, kirurškega, porodnišnico, laboratorij in splošno prakso,« ponosno pravi medicinska strežnica Tita in kaže nekaj barak, ki služijo kot klinika. Pred pediatričnim oddelkom na zdravila proti oslovskemu kaslju čakajo desetine mater z otroki. »Upravna« zgradba je koliba, ob kateri so pritrjene preproste bambusove klopi. V baraki je dolga lesena miza in nekaj stolov. V teh prostorih delajo člani mestnega sveta, ki se radi pohvalijo s svojimi uspehi.

V središču mesta in 34 predmestnih naseljih živi približno 25 tisoč Angolcev. Pripadniki človekoljubnih organizacij pričakujejo, da se bo število prebivalstva povečalo, če se bo novembrski mirovni sporazum med UNITA in vlado obnesel. Potem se bodo vrnili tudi tisoči beguncev iz sosednje Zambije. Državljanstvo vojno so samo za kratek čas prekinili leta 1991, saj je UNITA že naslednje leto zavrnila svoj poraz na volitvah, ki so jih izvedli pod nadzorom Združenih narodov. Tisoči, ki so se zatekli v sosednje države, se vedno čakajo na dokončen mir. Tudi sedem tisoč pripadnikov Združenih narodov bo ostalo v Angoli, dokler ne bo povsem gotovo, da sta se obe sprti strani odrekli nasilju.

»Zelo dobro bi bilo, če bi novi sporazum obveljal. Potem bi tudi pri nas lahko prišlo do prostega pretoka ljudi in blaga,« je dejala strežnica Tita. Pripadniki Združenih narodov so ocenili, da je z avtomobili povsem varno potovati do trideset kilometrov južno in do petdeset kilometrov severno od mesta Lumbala N'guimbo. Med angolsko državljansko vojno je bilo ubitih več sto tisoč in pregnanih več milijonov ljudi.

Cristina Muller / Reuter

KITAJSKA / BLIŽAJOČA SE OBLETNICA

Val aretacij in izginotij

Oporečniki s strahom pričakujejo 4. junij - Strogi varnostni ukrepi

PEKING - Kitajska policija pred sesto obletnico upora na trgu Večnega miru hiti utisati oporečnike. V valu aretacij je doslej priprla za 22 nasprotnikov režima, se 17 pa jih je za kratek čas privdla na zaslisanje. V sredo so vdrli tudi na dom oporečnika Lin Muja v Hongzhouu in obkolil pet oporečnikov, ki so v odprtem pismu od Komunistične partije zahtevali izpustitev priprtih. Dva od obkoljenih se vedno pogresajo.

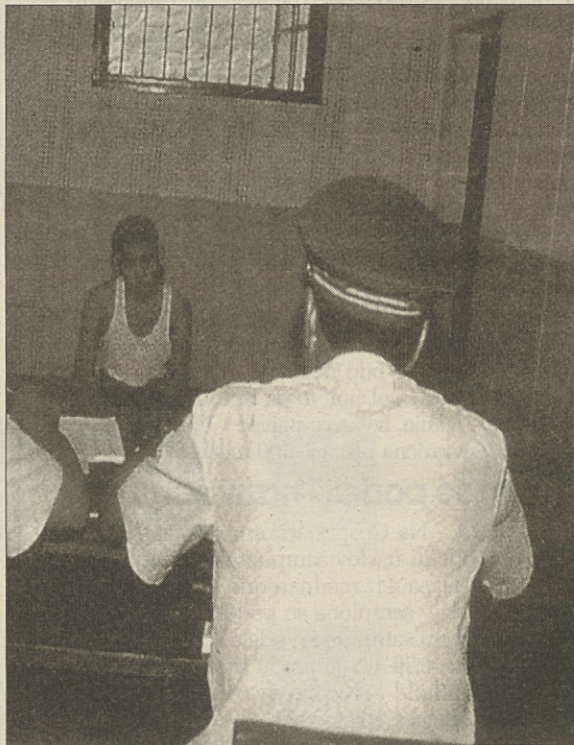
Lin Mu je bil svetovalec nekdanjega generalnega sekretarja Komunistične partije Hu Yaobanga, cigar smrt je začetila v krvi zatrite studentske demonstracije 4. junija 1989. V petek je Lin v znak protesta proti hišnemu priporu, ki so ga oblasti uvedle zaradi njegovega podpisal v odprtem pismu, začel z gladovno stavko. V Nanjingu je v četrtek policija obvestila veterana med oporečniki - Xu Shuilianga, da ga bodo za 15 dni zaprli, ker je kršil prepoved političnega združevanja. Pol-

cija v Chongquingu je potrdila, da je v sredo zaprla aktivista Deng Huanwuja, ki so ga pogresali že od 21. maja. Pred tem je bil zaprt že več kot deset let. V Xianu je v četrtek izginil Yang Hai, nekdanji studentovski voditelj, ki je pred tem odsedel stiri leta.

Oporečniki so v napetem pričakovanju 4. junija, ki je od leta 1989 postal trenutek za politično združevanje, na oblast naslovili vrsto peticij. Vse kaže, da policisti lovijo predvsem tistih 45 oporečnikov,

ki so podpisali peticijo 16. maja, v kateri so zahtevali izpustitev vseh političnih zapornikov, vključno s tistimi, ki so vodili upor leta 1989. V četrtek je 27 sorodnikov žrtv zatrta tienamskega upora v drugi peticiji zahtevalo polno parlamentarno preiskavo dogodka. S policijskimi ukrepi se bo soočilo tudi 50 podpisnikov tretje peticije, ki zahteva uvedbo demokracije in prevrednotenje studentskega protesta iz »protirevolucionarnega upora« v »patriotsko dejanje«. To peticijo bodo na oblast naslovili v sredo.

Pekinska policija vsako leto v teh tednih poostri nadzor v prestolnici. Oblast se se vedno boji, da ji bo pesčica prezivelih aktivistov spet povzročila težave. Strogo so zavarovali

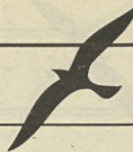

Kitajski oporečnik na zaslišanju

vali trg Večnega miru in oporečnike opozorili, naj ne tvegajo srečanja z ostalimi somisljeniki. V zadnjih starih letih je policija razvila poseben sistem prese-

ljevanja sumljivih prebivalcev Pekinga v okoliske hotele, kjer preživijo nekaj tednov pred in po 4. juniju.

Benjamin kang Lim, Reuter

**KONGRES SDSS:
JANŠA OSTAJA
PRESEDNIK**

Socialdemokrate mučita moč in vpliv »starih sil«

Janša ve, kdaj se davkoplačevalci primejo za žep

TOPOLSKA - »Danes sprejemamo program, s katerim nameravamo na naslednjih volitvah zmagati,« je na četrtem kongresu socialdemokratske stranke poudaril stari in novi predsednik SDSS Janez Janša, ki meni, da so socialdemokrati »dolžni skupaj z drugimi strankami slovenske pomladi in ob pomoči prijateljev v svetu dokončati gospodarsko, politično in kadrovsko reformo v Sloveniji«. Janša je v svojem programskem govoru povzel zgodovino socialdemokracije na Slovenskem in posebej oblikovanje Demosa, ki »ni zmogel dovolj notranje enotnosti za korenito politično ekonomsko in kadrovsko reformo«.

Ker je SDSS »zaskrbljen zaradi koncentracije moči, bogastva in informacij v rokah ozkega sloja«, ponuja politično alternativo, ki temelji na vrednotah, kot so svoboda, pravičnost, solidarnost in domoljubnost. Janša je podrobno opisal postavke včeraj sprejetega programa, ki med drugim vključuje zavzemanje za pravno državo, učinkovito tržno gospodarstvo, socialno državo, pravico do postenega placila za pošteno delo, dvig najnižjih pokojnin in zmanjšanje razlik med najnižjimi in najvišjimi ter odpravo vseh vrst privilegijev. SDSS podpira notranje lastništvo zaposlenih,

nekaj zaposlenih in upokoencev, zahteva restriktivno urejeno možnost prodaje slovenske zemlje tujcem, učinkovito protimonopolno zakonodajo, strožjo finančno disciplino, večjo davčno obremenitev premožnih in ukinitve dohodnine za socialno šibke, zavzemala se bo za čim manj skladov itd. Janša je poudaril, da vlada - ker se ni sprejel proračun - prosto razpolaga z desetimi milijardi, »ki jih verjetno spravlja za naslednje volitve«, proračunska razprava pa je »navadna farsa, ker je denar že porabljen brez nadzora«. Najbolj odmeven je bil tisti del Janševga govora, v katerem je predsednik

Socialdemokrati si na prihodnjih volitvah želijo poraza »starih sil« (Foto: BOBO)

SDSS govoril o razlikah med to stranko in združeno listo, ki »zagovarja svobodo in pravičnost samo za nekdanjo avantgardo« in ima popolnoma drugačno socialno bazo - direktorje igralnic in privilegirane upokoence. »Ni čudno, da se vedno, kadar tovaris Kocjancić govori o solidarnosti, slovenski davkoplačevalci nagnosko primemo za žep«, je med drugim dejal Janša in požel buren aplavz. Vendar je pravi nasprotnik SDSS »surovi liberalizem, ta značilna staronova kombinacija podkomunizma«. SDSS, SKD in SDSS ne bi smele nasesti prijemom ZL in LDS, ki bodo skušali te stranke spreti med sabo, je se opozoril Janša. Na kongresu so govorili tudi predsedniki forumov (sindikalski

negi, mladinskega, seniorskega, kulturnega, kršćanskega, gospodarskega) in vidnejši člani stranke (Jože Pučnik, Ivo Hvalica, Miha Brejc, Jože Zagozen in drugi, rdeča nit razprav pa je bila, da so nujne nove volitve, na katerih bodo »stare sile« porazene. SDSS si bo prizadevala priti na oblast, vendar ne za ceno svojega programa, je poudaril Pučnik. Hvalica je potožil, da ga v parlamentu poslanci ZL in LDS »neprestano sikanirajo« in da morajo biti poslanci opozicije »nepre-

stano za okopi, da dosežejo majhne premike«. Brejc je poudaril, da so si stare sile - ZL in LDS - zagotovile »kontinuiteto moči« v trenutku, ko se dogajajo najbolj dolgoročne spremembe v zgodovini. Poslanci so brez razprave sprejeli poročila o dosedanjem delu, v popoldanskem delu kongresa pa tudi novi program in statut. Za predsednika so, kot smo pričakovali, spet izvolili Janeza Janšo, ki ni imel nobenega protikandidata.

Tanja Staric

Socialdemokrati so na svoj kongres povabili vse stranke slovenske pomladi. Vabilu se je odzval samo Marjan Podobnik, ki je poudaril, da bi te stranke »stopile skupaj in sestavile naslednjo vlado«. To naj bi jim uspelo tako, da »bo vsak stopil korak nazaj, da bi potem lahko stopili korak naprej«. Pozdravni telegram so poslali Zeleni Slovenije in Demokratska stranka. Sicer pa so kongres SDSS pozdravili predstavniki nekaterih sorodnih strank iz tujine - na primer Pasok iz Grčije, Južnotirolske ljudske stranke iz Italije - opravili pa so se socialisti in socialdemokrati Španije, Finske, Madžarske, Velike Britanije, Portugalske in Italije. Kongres je pozdravil tudi predsednik kulturnega foruma Jože Snoj, med obiskovalci pa smo opazili tudi nekdanjega Peterletovega ekonomskega svetovalca Borisa Pleskovića.

Almira ima lastne prodajalne

BLEDE - Almira je svoj sankcijski program v prvi fazi že uresničila, v drugi pa mora vzpostaviti predvsem svojo trgovinsko mrežo, saj so sedanji pogoji prodaje na slovenskem trgu zapleteni in nedorečeni, je na včerajšnji tiskovni konferenci na Bledu poudaril direktor Almirine Ratomir Kafol. Tudi v ta namen so včeraj na Bledu odprli novo trgovino, ki predstavlja siričev njihove dejavnosti in je v skladu z uresničevanjem sanacijskega programa. Direktor Kafol je tudi poudaril, da morajo zdaj na placilo svojih izdelkov kakati po 90 in več dni, zato bo bolje, je menil, imeti lastne prodajalne in se predstavlja s celotno ponudbo, tako bodo lahko namreč imeli pod kontrolo tudi zaloge. Almira večji del svoje proizvodnje proda na tuje trge, več kot 65 odstotkov proizvodnje pa je lon poslov, kar pomeni, da tujemu partnerju samo ponujajo svojo delovno silo. V prihodnje naj bi bilo razmerje med lastno proizvodnjo in lon posli pol pol, to pa bi tudi pomenilo normalno poslovanje. Izvažajo največ v Nemčijo in Skandinavijo. Povprečna plača je 500 mark. (M. F.)

Vinom so podelili naziv šampiona

LJUBLJANA - Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani so podelili naslov šampiona najboljšim vinom, ki so prispela na 41. mednarodno ocenjevanje vin v Ljubljani. Naziv šampiona so podelili v treh kategorijah. Dva naslova šampion sta odšla v Avstrijo, eden pa v Čile. V kategoriji 1/1 je postal šampion Pinot blanc kabinet, Reinhold Schwarzl iz Avstrije, letnik 1994. Šampion v kategoriji 1/4 je postal Welschriesling 1988 TBA, Weingut Martin Haider iz Avstrije, letnik 1988, tretji naziv šampion v kategoriji 3/21 pa so podelili vinu Cabernet sauvignon, La Fortuna Vineyards Winery iz Čila, letnik 1993. 41. Mednarodno ocenjevanje v Ljubljani, ki je tudi letos potekalo pod pokroviteljstvom Mednarodnega urada za trto in vino (OIV) v Parizu, je bilo od 22. do 27. maja. Priznani degustatorji, člani mednarodne komisije, so prišli iz 23 držav. Vina so ocenjevali po novem pravilniku, ki je precej strožji in dovoljuje, da kakovosti primerno medaljo prejme le 30 odstotkov ocenjenih vin. (B. S.)

NOVA RIBOGOJNICA NA REKI TOLMINKI

Za ohranitev avtohtone soške postrvi

Sladkovodni športni ribolov postaja čedalje bolj zanimiv za tuje ribiče

TOLMIN - Včeraj popoldne so v Tolminu odprli novo ribogojnico na reki Tolminki, ki jo je zgradila tolminska ribiška družina. V njej bodo gojili avtohtono soško postrv, in sicer od mladice do odraslih rib, ki jih bodo po določenem času vlagali v gojitvene potoke in druge lovne vodotoke v Posočju in tudi drugod po Sloveniji.

V novi ribogojnici bodo vzrejali tudi plemenjakine soške postrvi, ki jih bodo v času drstenja osmukali in tako dobili ike, ki jih bodo potem prenesli v predlet (1989) zgrajeno ribje vališce. Ko se bodo iz iker zvalile mladice, bodo te spet prenesli v novo ribogojnico. Z novo pridobitvijo so tako sklenili krog, ki omogoča nadzor nad slehernim stopnjo razvoja av-

tohtone soške postrvi, ribe, ki je že skoraj izumrla.

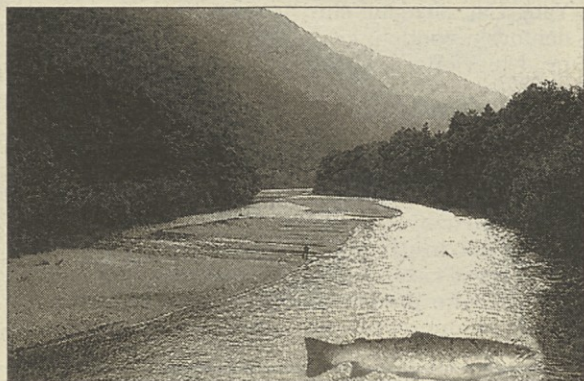
Poleg ribogojnice so včeraj odprli tudi obnovljeno hidroelektrarno. Ribogojnica je namreč nastala v povezavi z obnovo vodnega kanala za HE, kateremu so dodali še en kanal, dogradili 17 ovalnih bazenov in lamelni usedalnik, zaradi katerega se bo voda, potem ko bo šla skozi ribogojnico, očistila

in se vračala v strugo Tolminke takšna, kakršna je v ribogojnico vstopila. Kapaciteta nove ribogojnice je reja tisoč do dva tisoč plemenk, od katerih nameravajo nasukati približno milijon iker. Tam bo tudi približno 80 tisoč mladice in enoletnih rib, s katerimi bodo poseljevali gojitvene in lovne vodotoke.

Naložba je stala približno 140 milijonov tolarjev. Samo ribogojniški del je zahteval nekaj več kot 50 milijonov tolarjev. Računi se niso dokončali. RD Tolmin je najela posojila, večino denarja pa je prispevala od lastnega zaslužka (prodaja ribiških dovolilnic).

Včerajšnjega odprtja, ki sodi v okvir praznovanja občinskega praznika, so se udeležili predvsem ribiči ribiške družine Tolmin in predstavniki Ribiške zveze Slovenije. Tam je bil tudi minister za kmetijstvo dr. Osterc, ki mu je pripadla cast, da je novo ribogojnico predal njenemu namenu.

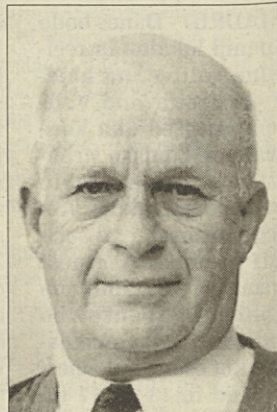
Vojko Cuder

Kakšna izbira: na Dunaj ali samo v Trst!

BOZO KOVAC

Slovenski ministri in drugi politiki radi potujejo na Dunaj. Mnogi med njimi pa najbrž niti ne vedo, da je potovanje v nekdanjo prestolnico nekoč trajalo manj kot danes. Ampak to je veljalo za case, ko je bil vlak najhitrejši prevozno sredstvo. Zdaj je edini problem, kako priti živ do Sentilja, potem je po avtomobilski cesti le se skok v zazeleno mesto.

Pot na primer v Trst je bistveno krajša in precej manj nevarna. Vendar Trst ni Dunaj, ne po velikosti in ne po vele mestnem svetovljanstvu, se manj po gospodarski in politični vlogi v sedanjí Evropi. Toda »najbolj italijansko vseh italijanskih mest«, ki ne more prikriti rahlo rasističnega odnosa do Slovanov, čeprav z njimi nadvse prijazno trguje, ima tokrat prav svetovljanske ambicije. Utegne jih celo uresničiti, saj mu gredo okoliščine tako na roko kot se nikoli.

Kaže, da je Trstu tudi po volji Evropske unije in ne samo Rima določena pomembna vloga v odnosih med zahodno in vzhodno civilizacijo. V tem mestu naj bi nastalo mednarodno finančno središče, ki bi finančno krmilo prenos zahodne tehnologije in znanj v države v tranziciji, obenem pa bi postalo evropsko izhodišče za obnovo območij, ki jih je razdejala tokratna balkanska vojna. Finančno središče naj bi po načrtu imelo močno banko podatkov o gospodarstvu držav v tranziciji (v resnici bo začela delovati že te dni, samo pod drugačnim imenom) in seveda vse druge potrebne ustanove. Družbe, ki bodo poslovale v mednarodnem finančnem središču, bodo oproščene večine dajatev, vendar je skupna višina olajšav omejena na 65 milijard lir v petih letih, investicije v države v tranziciji in izplačana posojila pa na 3, 5 milijarde ecujev. Za tako obsežen in dolgoročen finančnih injekcij lačni trg, kot ga tvorijo države v tranziciji, to ni ravno velik denar. Toda za začetek ni slabo. Kdor bi se med prvimi trdno umestil v denarne in blagovne tokove, ki naj bi bili speljani skozi Trst, bo zlahka preživel tudi zahodne davke, če Rim in Bruselj ne bi podaljšala olajšav.

Oblast tega mednarodnega finančnega središča, ki naj bi začel delovati že konec tega leta, bo seveda izbirala med bankami in zavarovalnicami ali izvoznimi družbami, ki bi se potegovala za prostor pod neodavčenim soncem. Se več, čeprav pobudniki tržskega »off shore« pričakujejo naval z vseh koncev sveta, napovedujejo, da bodo oblasti te finančne enklave tudi same pokljukale na marsikatera mednarodna finančna vrata. Ob veliki ponudbi naj bi skratka bile karseda izbirne, kar pa morda niti ne bo tako zelo preprosto. Če bodo izbirale po kvaliteti, bo seznam kandidatov precej dolg. Kdo pa se preživi na evropskem in svetovnem prizorišču, če ni dober. Če pa bodo pripisovale poseben pomen bančnim rodovnikom in lastniškim listinam, spet ne bo enostavno, zlasti ker se po mnenju nekaterih poznavalcev finančnega sveta dogajajo pomembne spremembe. Po nekaterih napovedih se pojavljajo zametki treh skupin bank: ameriška, azijska in evropska. Kdor ne bo v nobeni, bo izginil. Če to drži, bi tržaski »off shore« najbrž odprl vrata predvsem dobrim evropskim bankam.

Ali naj bi to pomenilo, da tudi slovenskim? Denarja nimajo ravno malo, zlasti deviz, ki jim zaradi hitreje rasti inflacije kot menjalnega tečaja pijejo kri, namesto da bi jih navdajala z zadovoljstvom. Svoj (dragi) kapital posojajo podjetjem s čedalje težjim srcem, če pa ga že dajo, hočejo za svoj denar hipoteko, kar ni ravno znamenje globokega zaupanja. Gospodarstvo pa po drugi strani tarna, da je investicijsko »podhranjeno«.

Ko bo konec lastninjenja, se bodo razmere najbrž hitro spremenile, in ni ga, ki ne bi rekel, da na bolje. Dotlej in najbrž tudi pozneje pa bodo eni in drugi, se pravi, bančniki in podjetniki, najbrž začeli močno skiliti tudi v Trst, če bo do konca leta res dobil mednarodno finančno središče. Navsezadnje naj bi bilo v tem mestu zbrano tako rekoč vse, kar na veliko in dolgoročno posluje z državami v tranziciji. Londonski, frankfurtski in dunajski finančni strokovnjaki za države v tranziciji (in z njimi kapital) bodo po nekaterih, mogoče preveč optimističnih napovedih, po novem v Trstu tako rekoč kot doma. Najbrž tudi slovenski, če bodo »pripuščeni«. Pa se bliže bodo imeli kot ministri in politiki.

Nedeljske teme

NOVI OBLETNICI NAPROTI

Mi še čakamo na pravno dejanje

BOJAN BREZIGAR

Velike letošnje obletnice so pravkar minile; velika praznovanja tudi. To seveda pri nas, kajti pravi konec vojne bomo praznovali šele sredi avgusta, petdeset let potem ko je atomska bomba na Hirošimo prisilila Japonce k predaji in odprla obdobje novega strahu, strahu pred atomsko vojno. Te obletnice smo praznovali svečano, dostojanstveno in še kar enotno. Slovenci v Italiji smo s skupno manifestacijo v Dobrodo pokazali tudi matični domovini, da nas nekateri dogodki družijo in da spomin nanje presega trenutne spore. Isto so naredili Slovenci na Koroskem. Vendar zaman: v Sloveniji do skupne proslave ni prišlo, čeprav bi morda zadostovalo nekaj dobre volje in nekaj pragmatičnosti, da bi vsaj za en dan stranke pustile ob strani svoje partikularizme. Pa o tem kdaj drugič.

Mi smo, kot rečeno, to obletnico praznovali slavnostno in enotno. K temu je pripomoglo tudi novo politično ozračje, v katerem se Slovenci v glavnem združujemo v enem od dveh velikih političnih taborov, ki se oblikujeta v državi. K temu je tudi pripomoglo dejstvo, da tokrat za javne ustanove, od dežele do tržške občine, proslave niso bile priložnost za kak revansizem ali slo po mascevanju, ampak stvaren pogled v preteklost z voljo, da bi iz zgodovine črpali vse, kar bi nam lahko še koristilo v prihodnosti.

Ker pa se zgodovina ni začela pred 50 leti, je morda napočil trenutek, da se ozremo nekoliko

dlje in se pripravimo na novo obletnico, ki je takorekoč pred vrati. Še poldrugi mesec nas namreč loči od dneva, ko bo minilo natanko 75 let, odkar so fašisti zažgali Narodni dom in tako dejansko začeli svojo krvavo gonjo proti Slovincem in proti vsemu, kar je bilo slovenskega v teh krajih. Med prvim dogodkom in osvoboditvijo je poteklo natanko 25 let, četrto stoletje trpljenja, zločinov, požigov, deportacij, in se bi lahko natevali. Od tega četrto stoletja smo Slovenci kar 23 let preživeli pod italijansko fašistično oblastjo, le zadnji dve pa pod nemškim nacističnim škornjem. Tako je zapisano v zgodovini.

Ni nam do tega, da bi danes komur koli pripisovali krivde samo zato, ker je morda naslednik ljudi, ki so bili krivi za takratne zločine. Zgodovina je opravila svoje, ljudje so se spremenili, z njimi se je spremenila italijanska država, ki ni več fašistična kraljevina ampak demokratična republika. Ostale pa so nekatere krivice. Med temi je nedvomno ena najbolj simbolnih v dejstvu, da Slovenci po padcu fašizma nismo dobili nazaj

Narodnega doma: poslopja, ki je bilo v ponos celotnemu slovenskemu narodu, dela arhitekta, ki je v tistem času slovel po vsej Evropi (in je bil Slovenec), palače v središču mesta kot dokaz, da smo tudi Slovenci sestavni del mestnega tkiva, skupaj z drugimi narodi, ki so živeli v Trstu. Ne samo to, niti spominske plošče nam niso pustili vzditi v pročelje tega poslopja in pred petimi leti, ko smo se zadnjikrat množično zbrali pred pročeljem nekdanjega Narodnega doma - in nam tega niso mogli preprečiti - so nas takoj po koncu manifestacije uniformirani policisti sicer zelo vljudno povabili, naj zapustimo prostor, čes, zborovanja je konec.

Poslopje nekdanjega Narodnega doma se vedno popravlja. Lastnikom, ki so ga prevzeli po požigu, ko je bila slovenska banka prisiljena v stečaj, ni prineslo sreče. Nekaj časa je bil v poslopju hotel, nato je bilo dolga leta zaprto, prevzela ga je univerza in sedaj ga že nekaj časa popravljajo. Mi smo to palačo vedno zahtevali nazaj, kajti za nas je simbolnega pomena. Nikoli nam je niso hoteli dati predvsem zato, ker je za nas

simbolnega pomena. In tako Narodni dom, nekdanji Balkan, še vedno sameva med drugimi palačami, z žerjavom ob severni steni, obdan z zidarškim odrom.

Res, bili smo že na tem, da bi v enega od sporazumov, ki smo ga Slovenci sklepali z deželno vlado, vključili tudi vrnitev Narodnega doma. Tedanji predsednik Dežele je nanjo pristal, nato pa so nastopili njegovi tržški jastrebi, ki so ga zadnji dan prisilili, da je preklical dano besedo: doslej zamolčana zgodba tržske bede.

Sramota za državo, ki ni sposobna priznati senčnih strani svoje zgodovine. Sramota za občino, ki ni niti s spominsko ploščo opozorila, da se je tu z vso krutostjo začel fašistični boj proti Slovincem.

Sedaj je zopet čas, da se začnemo tudi o tem pogovarjati. Seveda, naša manjšina mora rešiti nešteto problemov, vendar obstajajo pri tem reševanju očitno neke vzporednosti. Problema tokrat nismo načenjali mi, načenjali so ga tisti, ki ugovarjajo mednarodnim dogovorom in zahtevajo (danes od Slovenije, jutri morda od Hrvaske) povračilo nepremičnin,

ki so jih medna-

rodni sporazumi že odpisali. Te zahteve na tem mestu ne bomo komentirali, saj smo o njej pisali že pogosto. Vendar pa moramo glasno in odločno ponoviti, da se zgodovina ni začela 1. maja 1945, ampak je bilo pred tem za Slovence v teh krajih 25 let trpljenja, vse od tistega 13. julija 1920, ko so se ognjeni zubli dvignili z nam tako drage palače na takratnem trgu Caserma.

Med vprašanji, ki so sedaj odprta, je torej poleg skrbi za naše kulturne ustanove, poleg pravice otrok v Beneski Sloveniji, da se šolajo v materinem jeziku, kot je to zajamčeno njihovim italijanskim vrstnikom, poleg pravice naših mladih glasbenikov, da jim država zagotovi glasbeno vzgojo, kot to zagotavlja italijanski mladini, poleg našega gledališča, knjižnice, raziskovalnega instituta, časopisa, televizije za vse Slovence, do česar imamo kot davkoplačevalci pravico kot to pravico uživajo naši italijanski sosesčani, tudi vprašanje simbolne odškodnine za gorje, ki ga je našim ljudem prizadel fašizem. Ta simbolni znak sprave, bi lahko bil vrnitev Narodnega doma (in v Gorici Trgovskega doma) slovenski manjšini, da bi lahko v središčih obeh mest, Trsta in Gorice, zaživele kulturne dejavnosti, ne samo v duhu kontinuitete z našo bogato zgodovino. In kateri trenutek bi bil primernejši, kot 75. obletnica požiga Narodnega doma v Trstu, saj bi tako lahko zares govorili o letu 1995 kot letu velikih enotnih proslav, stvar-

varnih pogledov v zgodovino in resnične volje do popravila krivic, ki smo jih v tem stoletju utrpeli. ..

TURIN

Italijanski knjižni sejem postaja vse bolj evropski

Izjemen uspeh »knjigolanda«

Turinski knjižni sejem je tudi letos pustil v italijanski javnosti globoko sled; doživel je izjemen uspeh, o čemer najbolj zgovorno prica končno število obiskovalcev: 191.000. Velika predstava italijanskega založništva se ja zaključila, njeni odmevi pa bodo še nekaj časa premikali ozračje v okoljih, v katerih je knjiga v središču pozornosti, bodisi kot čisto tržno blago, bodisi kot kulturna dobrina najplemenitejše vsebine. Kako pomembna je knjiga za sodobno civilizacijo, smo se lahko prepričali prav v Turinu, saj je na njenem hrbtišču zrasla veličanska struktura, ki jo je organizacijsko kolesje sejma poganjalo skladno in učinkovito skozi vseh šest dni, kolikor je trajala manifestacija. Vsakdo, ki se je ali profesionalno ali pa samo kot obiskovalec prepustil vrtincu turinskega »knjigolanda«, je lahko na lastni koži občutil posebno vzdušje, ki kot nevidna energija izvira iz manifestacije same in te prevzame in odnese v sejmsko pretakanje.

»Salone del libro« že nekaj let raste in se razvija; letos je z odprtjem novega kongresnega središča morda dosegel višek, kar se tiče prostorske namestitve.

Turinski knjižni sejem v številkah:

8. po vrsti,
940 razstavljalcev,
190 okroglih miz, srečanj, debatnih omizij,
približno za 800 milijonov lir prodanih knjig,
2200 akreditiranih kasnikarjev,
34.000 kv.m. razstavne površine,
191.000 obiskovalcev (23 odstotkov več kot lani).
Best-seller: Bruno Gambarotta »Torino, Lungo Dora Napoli« (kriminalka); 1000 prodanih izvodov.
Med najbolj prodajanimi avtorji: Susanna Tamaro.

Temu primerna je bila tudi kongresna ponudba, morda se nekoliko preobširna, cesar so se očitno zavedli tudi organizatorji sami; kljub temu pa so bile vse okrogle mize in zborovanja tako obiskani, da so zunaj natrpanih dvoran ostajale cele množice potencialnih poslušalcev. Nastradali pa so casnikarji, zaradi sočasnosti mnogih zanimivih prireditev.

Izbir diskutantov, ki so jih prireditelji povabili k mizi, je bil nadvse kvalificiran, tudi teme so bile zanimive in dražljive in so se dotikale ne samo založništva, temveč tudi zgodičev, sedanje italijanske družbe in politike. Sama debata - razen izjem - je bila rahlo pod lanskim nivojem.

Pomenljiva je bila prisotnost mladih obiskovalcev; lahko bi rekli, da vse kar je bilo živega v Turinu in sirs okolici, od otroških vrtcev do univerzitetnih studentov, je slo skozi hodnike in prehode letošnjega salona, ki so jih organizatorji z duhovito domisljico poimenovali po velikih pisateljih, ne samo Italijanih, temveč tudi svetovnega slovesa.

Mesto Turin se je s svojim knjižnim sejmom popolnoma poistovetilo in pridobiva za mesto samo simbolni pomen. Vedno več prostora pa mu namenja tudi tuji tisk, ki priznava Salonu nesporno evropsko razsežnost. Letosnja rekordna izvedba bo verjetno težko preseči, vendar smemo domnevati, da ga bo perfektni organizacijski stroj, s predsednikom Guidom Accornerom na čelu, uspel ohraniti v podobni obliki vsaj še nekaj časa.

Naslednji knjižni sejem - 9. Salone del Libro - bo drugo leto od 16. do 21. maja.

Osebnosti s pedigreejem ...

Liliana Cavani, Ludovica Ripa di Meana, Riccardo Bonacina, Piero Marengo, Alberto Abbruzzese, Domenico Fisichella, Ezio Mauro, Silvia Balestra, Carlo Tulio Altan, Monica Guerritore, Giampaolo Ormezzano, Beniamino Placido, Bea Marin, Giancarla Mursia, Paolo Verri, Gina Lagorio, Franco Ricci, Piero Chiambretti, Curzio Maltese, Gad Lerner, Carlo Ossola, Paola Capriolo, Margherita Hack, Tullio Regge, Gianni Minà, Corrado Augias, Enzo Siciliano, Barbara Jacobson, Roy Lichtenstein, Enrico Deaglio, Paolo Veltroni, Lalla Romano, Fedele Confalonieri, Inge Feltrinelli, Eugenio Scalfari, Norberto Bobbio, Giuseppe Laterza, Franco Tatò, Edoardo Sanguineti, Georges Moustaki, Pippo Baudo in nad vsemi Wole Soyinka, Nobelov nagrajenec za književnost leta 1986.

Posebni nagradi za »tujce« in ženske

»Premio Grinzane Cavour« deluje pod pokroviteljstvom ministrstva za zunanje zadeve. Letos je nagrado prejel ceski pisatelj Bohumil Hrabal. Nagradni sklad si prizadeva štiri poznavanje tujih literatur med italijanskim beročim občinstvom. Na letošnjem Salonu so odgovorni priredili seminar o karibski literaturi, ki se udejanja v angleškem, francoskem in španskem jeziku. Pojem karibske literature je zelo širok in kompleksen, saj predstavlja stično točko treh kontinentov; Evrope, Amerike ter Afrike, in zgodovinskega spomina starih kolonialnih kraljestev: španskega, francoskega, angleškega in holandskega. Seminarja na knjižnem sejmu so se udeležili pisatelji z vseh treh jezikovnih področij, ki živijo v državah, ki jih obvliva Karibsko morje ali naj gravitirajo. Seminar je vodil Nobelov nagrajenec Wole Soyinka (na sliki) po rodu iz Nigerije, vendar trenutno živec v ZDA.

Premio Editore donna - Nagrado za-

loznic podeljuje Zonta Club iz Pinerola, pokroviteljstvo nad nagradnim skladom pa ima Dezela Piemont. Nagrado podeljujejo od leta 1992 pisateljicam ali ženskam, ki so se posebno odlikovale v založništvu ali na splošno na širokem kulturnem področju v povezavi predvsem z manjšimi založbami. Ideatorica nagrade je kulturna redaktorica in esejistka Paola Decina Lombardi, ki ima za sabo celo vrsto esejističnih knjig in antologij italijanske ter svetovne proze in poezije. Lani je nagrado prejela ena prvih dam italijanskega založništva Inge Feltrinelli, letos pa cenjena in veliko brana pripovednica Lalla Romano. S prihodnjim letom bo komisija, ki nagrado podeljuje, vzela v pretres ne samo italijansko, temveč evropsko žensko knjižno produkcijo, torej - na izrecno željo njene utemeljiteljice Paole Decina Lombardo - tudi slovensko založništvo, pri kateri so soudeležene ženske.

Veliki dosežki malega založnika

V prostornem razstavišču Lingotta so si veliki založniki postavili prave knjižarne. Mondadori, Garzanti, De Agostini, Laterza Feltrinelli, so prodali na tisoče izvodov svojih knjig; sama Mondadori je pokasirala več kot 300 milijonov lir, skoraj polovico več kot lani.

Bolj trda je predla malim založnikom, ki so razvrščali svoje male stojnice v

Toda zakon tržišča je neusmiljen in majhen založnik mora pač vedno plavati v velikem morju neizprosne konkurence.

Toda vsemu navkljub si mali Campanotto iz Vidma lahko zadovolji-

no mane roke. Dve knjigi, ki ju je ponosno izpostavljala na svoji stojnici, sta prejeli dve pomembni vsedravnici nagradi; Jelinciceva Le notti stellate

(Zvezdane noci) je prejela nagrado ITAS - Trento. Pisatelj je v svojem delu izpostavil alpinistični svet, ki je globoko zakoreninjen v njegovo lastno kulturno tradicijo, piše v utemeljiv.

Giulia Niccolai pa je prejela nagrado Ferri - Rim (10 milijonov lir) za pesniško zbirko »FRISBEE poesie da lanciare« (FRESBIEE pesmi za metanje).

Stran pripravil
Boris Pangerc

Na sejmu so tudi rekli ...

Francesca Roll, dusa natecaja La scuola che scrive (Pisoca sola), potem ko si je pazljivo ogledala publikacijo Ljudsko blago v Bregu - Il Breg nella fantasia popolare: »A, Breg! Opravili ste odlično delo. Cestitam! Tudi komisija se je pohvalno izrekla o vasi raziskavi. Lepo, da ste se odzvali naši pobudi, Vidi se, da delate z navdušenjem...«

Giancarla Mursia: »Borim se za to, da bi televizija brezplačno reklamizirala knjige v korist bralcev; to bi bila usluga v dobrobit vsem. Knjiga se mi zdi kot trdnjava vrh grica, ki jo sovražniki napadajo od vseh strani in ne vemo, koliko časa bo lahko se vztrajala...«

Pippo Baudo: »Pohod televizije je prizadel družinsko življenje v pozitivnem smislu; televizija je odprla pogled na stvarnost celotne države. Osebo sem se za poklic napovedovalca odločil prav zato, ker me je v rosnih letih televizija očara-

la...«

Enzo Biagi: »Sicilijanci in Piemontci so streljali drug na drugega, ker so govorili različna jezika in se niso razumeli. Potem se je pojavila televizija, ki je italijanski jezik poenotila. Zdaj streljajo drugi na drugega, ker imajo za to očiten razlog...«

Paola Decina Lombardi, iz kulturne redakcije dnevnika La Stampa (Turin): »Za prihodnje leto moramo poskrbeti, da bo Premio Editore Donna prejela kakšna založnica iz Slovenije...«

Lalla Romano, ob sprejetju nagrade, ki jo podeljujejo italijanske založnice (Premio Editore Donna): »Rojena sem bila v majhni hribovski vasi. Moji starši so mi vedno pustili ogromno svobode in vsled svoje vzgoje si nisem nikoli postavljala problemov glede tega, da sem ženska. Tudi ko sem postala mati, se nisem nikoli cutila ovirana pri svojih družbenokoristnih dejavnostih. Največja zadoščenja so mi v književnosti dale moje bralke...«

Samotni vizionar s Krasa

Ob 130-letnici rojstva primorskega arhitekta, urbanista in misleca

Ob »inflaciji« številnih letosnjih zgodovinskih obletnic smo kar pozabili velikana slovenske kulture - arhitekta, urbanista, misleca in sploh vsestranskega ustvarjalca Maksa Fabianija (1865-1962), ki je s svojim opusom obogatil slovensko, italijansko in avstrijsko kulturo. Skozi sedem desetletij vojn, prevratov, revolucij in sočasnih kulturnozgodovinskih sprememb je Fabiani dajal prednost človeku, posamezniku ali skupinam posameznikov. Svoje človekoljubno poslanstvo je dopolnil s številnimi teoretičnimi razpravami in spisi, ki kažejo širino duha in globino misli, žal v desetletjih po vojni kot tudi danes pogosto slabo razumljena in premalo upoštevana.

Fabianijev opus, raztresen po vsem nekdanjem avstroogrskem cesarstvu, se danes ni v celoti pregledan in ovrednoten. Nesporo pa gre za mednarodno pomembnega arhitekta, ki je zlasti v tujini sprožil odmevne premike pri uveljavljanju nacer moderne arhitekture. Doma žal se vedno ni delezen potrebne pozornosti, saj ga zagledani v lastno majhnost komaj poznamo... Morda nam ga bodo nekoč »odkrili« tujci, podobno kot pred leti Jožeta Plečnika.

Kraševac se odpravi v svet...

Fabiani se je rodil leta 1865 v Kobdilju pri Stanjelu. Realko je obiskoval v Ljubljani, leta 1891 pa diplomiral iz arhitekture na dunajski politehnik. Naslednjih pet let je posvetil studiju izvorov sredozemske in nordijske umetnosti. Po študijskem potovanju po Italiji je postal sodelavec znamenitega avstrijskega pionirja moderne arhitekture Otta Wagnerja. Delovno prakso je torej začel pri slovitem dunajskem arhitektu, ki mu je v zameno ponudil pričevanje o svojih kulturnih izkušnjah. Neposredno spoznavanje virov je Fabianiju omogočilo razčlenbo in doumevanje njihovega bistva. Njegova preučevanja so se zčila z zametki modernih tokov arhitekture in se se dodatno dopolnila s kritičnim opazovanjem naglih družbenopolitičnih, gospodarskih in znanstvenih sprememb, ki so ravno tedaj oplazile tudi učilnice dunajske politehnike. Med bivanjem na Dunaju je Fabiani spoznal veliko arhitektov, ki so dali svoj neizbrisni pečat ne le Dunaju, temveč celotnemu prostoru avstroogrške monarhije ali bolje receno sirsemu srednjeevropskemu prostoru. Poleg Wagnerja je prišel v neposreden stik z Adolfom Loosom, Janom Kotero, Jožetom Plečnikom, Josephom Urbanom in številnimi drugimi arhitekti, ki so usmerjali ne le arhitekturne in urbanistične dosežke, temveč tudi razvoj moderne umetnosti sploh. V svojih prvih spisih je zagovarjal tako imenovane wagnerijanski eksperiment (La scuola di Wagner 1894-1912, Trst 1981), vendar je kmalu izbral lastno pot, za katero bi lahko dejali, da je bila približno enako oddaljena od progresivna redkih in konservativna večine. S svojimi avtonomnimi stalisci in utemeljitvami si je v razmeroma kratkem času izboril pomembno mesto v dunajskih kulturnih krogih. Fabiani je na prelomu stoletja trdil, da je urbanizem vzvisena umetniška naloga, in razvil primerjalno metodo razmišljanja o urbanističnih teorijah, ki je bila ob koncu preteklega stoletja absolutni novum v srednjeevropski urbanistični kulturi. Na dunajski univerzi je predaval dekorativno umetnost, zgodovino umetnosti in arhitekturno kompozicijo ter napredoval od asistenta do rednega profesorja

leta 1917. Po prvi svetovni vojni sta ga vabili ljubljanska in dunajska univerza, toda Fabiani se je vrnil obnavljati v vojni hudo opustošeno ozjo domovino. Obdobje med letoma 1934 in 1944 je preživljal v domačem kraju oziroma v Stanjelu, po letu 1944 do smrti leta 1962 pa je živel v Gorici.

Tri najpomembnejša ustvarjalna obdobja

Fabianijev ustvarjalni opus običajno delimo na tri njegova življenjska obdobja: dunajsko, ljubljansko in gorisko. Vsako od njih ima seveda svoje posebnosti, ki razkrivajo pragmatični in vizionarski duh samotarskega kraskega arhitekta. V prvem obdobju je nacrtoval narečene stavbe, pa tudi večje prostorske komplekse (oziroma idejne residue), tako da je bil že leta 1898 uvrščen med osem najzaslužnejših urbanistov pri obnovi mest v avstroogrski monarhiji. Po rušilnem potresu leta 1895 v Ljubljani je postal glavni arhitekt obnove. Poleg vrste posamičnih stavb (Krisperjeva, Hribarjeva in Bambergova hiša, župnišče, Jakopičev paviljon, licej, sentjakobska sola) je izdelal regulacijski urbanistični nacrt in z njim bistveno posodobil podobo in prometni utrip slovenske prestolnice. Zelo dejaven je bil tudi po prvi svetovni vojni, ko se je spoprijel z zahtevno nalogo urediti obsežna porušena območja Goriske in njene sirse okolice s Posočjem. Vitalnost in delovno vnemo je ohranil do pozne starosti ter se v jeseni življenja posvetil svojemu ožjemu krasko-primorskemu okolju. Nekaj njegovih stavb ima zgodovinski pomen, tako na primer slovenski Trgovski dom v Gorici, v fasističnem obdobju pozgani Slovenski dom v Trstu in

kasneje porušeni Jakopičev paviljon v Ljubljani. Njegov vizionarski duh je prišel do izraza pri urejanju večjih prostorskih kompleksov, pri katerih je uveljavljal funkcionalno nacelo predvsem z upoštevanjem obstoječih in nacrtovanjem prihodnjih prometnih tokov. Najbolj ambiciozno se je v to smer podal pri projektiranju plovne povezave Jadrana z Donavo. S tem projektom se je ukvarjal več desetletij oziroma natancneje od 1917 do 1954. Nacrtoval je dve inacii te plovne poti, klasično »argonavtsko« s povezavo Vipava-Ljublanica ter neposredno plovno povezavo Jadrana-Dunaj in naprej s priključitvijo na srednjeevropski plovni sistem (Ren). S sistemom cestnih in železniških povezav se je druga različica dejansko uresnicila, medtem ko je »argonavtska« ostala le teoretično aktualna do leta 1975, v okviru sklepanja osimskih sporazumov med Italijo in Jugoslavijo.

Revitalizacija Stanjela

Veliko zaslug za, pogojno receno, prvo revitalizacijo Stanjela pripisujejo Fabianiju, ki je v srednjeveško mestno naselje uvajal konstrukcijske elemente svoje dobe, pri čemer je funkcionalno nacelo pojmoval predvsem kot skladnost oblik z življenjskimi potrebami. Prve sledove Fabianijeve navzočnosti v domačih krajih opazamo leta 1889, ko je projektiral javni spomenik našemu rojaku, avstrijskemu oficirju baronu Cehovinu, pred njegovo hišo v Dolancih. To je bil eden od prvih večjih javnih spomenikov na Slovenskem, žal pa so ga leta 1922 poškodovali fasisti. Sicer pa arhitektove korenine v Stanjelu segajo daleč v preteklost, saj je bila družina Fabianijevih že v 19. stoletju med lastniki gradu. V obdobju od leta 1929 do 1935, ko je bil grad v lasti občine Stanjel, je Fabiani vodil njegovo obnavljanje z velikim posluhom za kulturno dediščino, hkrati pa tako, da je postal kulturno, upravno in socialno središče občine. Leta 1935 je Maks Fabiani postal stanjelski župan. V to obdobje sodijo njegovi projekti za kinodvorano (1937), hišo fasistov (1938) in drugi. Kot župan in arhitekt je Fabiani urbanistično preoblikoval Stanjel tako, da je v skladu z

Foto: BOBO

življenjskimi potrebami povezal staro z novim - Stanjel s Kobdiljem. On je bival v stanovanjski hiši, imenovani Vila Maks, ki stoji na začetku Gornjega Kobdilja. V njej je živel in delal od leta 1935 do 1947, ko se je ob priključitvi Primorske k Jugoslaviji preselil v Gorico. V svoji vili je marljivo risal nacрте in po končani drugi svetovni vojni leta 1945 izdelal nov projekt za obnovo Stanjela in leta 1944 porusenega gradu. Vsako med vojno poškodovano hišo je izmeril, skiciral in ocenil vojno škodo v lirah po valuti iz leta 1939. Profesor Pozzetto meni, da je Fabiani resil Stanjel pred nemškimi uničenjem, ni mu pa uspelo rešiti svoje hiše. Vilo Maks so namreč nemški vojniki požgali in v njej je po pričevanjih učitelja Jožefa Svaglja zgorelo marsikaj, med drugim tudi njegova socialno-ekonomska studija Kras. V obdobju med vojnama je v obnovitvena dela v Sta-

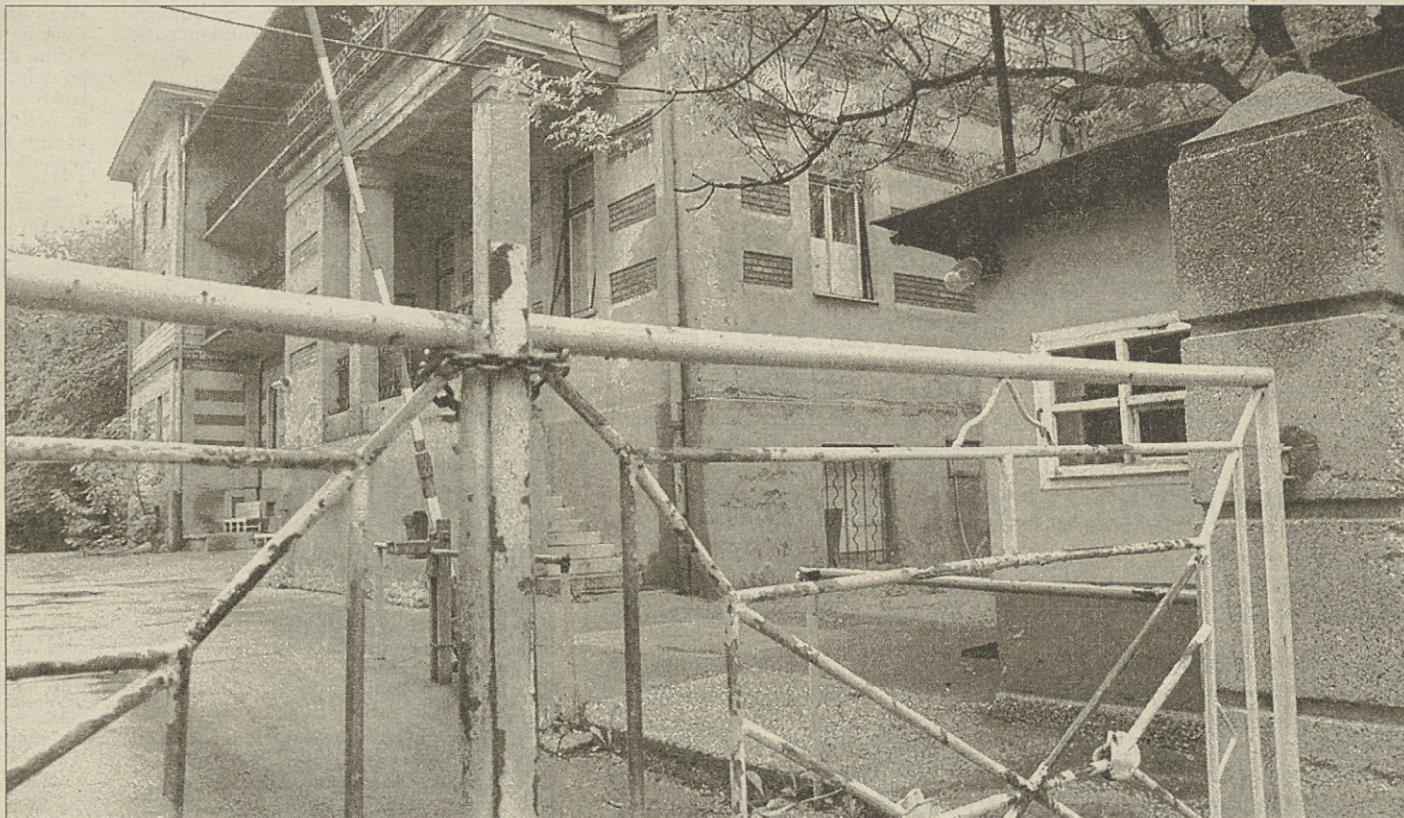
njelu veliko vlagal Fabianijev nekak Enrico Ferrari. V tem projektu je bila zajeta obnova odkupljenih his v starem naselju in skupina stavb ob obzidju, ki jih je Fabiani označil kot Vila Ferrari. V tem sklopu je bil tudi vrt pod obzidjem z gredicami, vodnjaki, latniki, baliniscem, kalom, hladilnikom, namakalnim sistemom in gozdnato severno pobočje, prepredeno s sprehajalnimi potmi, poleg tega pa se zahodno pobočje z dvema vhodoma, čebelnjakom, obzidanim Kalicem in skarpo v bližini. Vse to je bilo izdelano po Fabianijevem nacrtu. Gre torej za konceptualni prehod iz naselja prek urejene narave v neokrnjeno naravo. Poleg oblikovalnih dosežkov je arhitekt Fabiani pokazal tudi solidno tehnično znanje, zlasti pri uporabi vodnih virov. Voda se namreč pretaka iz vodnjaka v vodnjak, služi za namakanje Ferrarijevega vrta in travnika, za rekreacijo v bazenu, kot surovina

za led in podobno. Žal tudi ta kompleks se naprej vidno propada. Ne nazadnje velja omeniti, da je Maks Fabiani leta 1930 napisal dramo v treh dejanjih Il buffone di s. Daniele (Stanjelski klovn), v kateri je upodobil sebe, čeprav je dogajanje postavljeno v fevdalno obdobje. Povojne družbenopolitične razmere predvidene Fabianijeve obnove niso dovolile in marsikaj je ostalo nedorečeno. Pa tudi v kasnejših letih pri (pre) počasni obnovi niso bili upoštevani njegovi tehnični nasveti, kar je povzročilo stagnacijo in odmiranje tega pravičnega mesteca v Jugoslaviji, pa tudi po osamosvojitvi Slovenije doslej ni bilo videti bistvenih premikov.

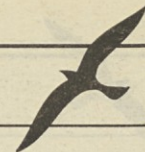
ACMA - duhovna oporoka

Pri osemdesetih je Fabiani napisal pomembno delo, nekašno duhovno oporoko, ki jo je naslovil ACMA. V sanskrtu to pomeni približno duša sveta. V tem delu je z veliko mero objektivnosti obravnaval evolucijo človeka in družbe s stalisca nenehnega infinitezimalnega (neskončnega) spreminjanja. Tako je ovrednotil »posebno«, ki je dobilo prevladujočo težo pri utemeljevanjih. V prvi vrsti predstavlja to »posebno« človek, nato rodovi, ljudstva, od katerih prihaja do teorije o rasnih razlikah, ki se izražajo v vedenjskih aspektih in nato kot posledica v umetniških. Njegova teorija je deklarativno osnovana na neposrednem opazovanju, zato se arhitekt Marco Pozzetto nagiba k mnenju, da jo je razvil izhajajoč iz arhitekture. Fabiani je v jeseni življenja najbolj zaposlovalo gledanje na razvoj človeka in celotne družbe z omenjenega vidika nenehnega infinitezimalnega spreminjanja. Tako so se oblikovala njegova razmišljanja o pomembnih življenjskih vprašanjih, preteklosti in prihodnosti človestva. V njegovih spisih gre predvsem za refleksije o življenju in umetnosti, ki jih je zapisal med prvo in dopolnil med drugo svetovno vojno.

Slavko Gaberc

Propadajoče pročelje Mladike kaže nesposobnost države, da bi rešila svoje najpomembnejše spomenike? (Foto: B. P./BOBO)

KAJ JE PISAL PRIMORSKI DNEVNIK PRED 50 LETI

Dnevi navdušenja

Drobne novice, oglasi, navedbe iz priložnostnih govorov najzgovorneje orišejo čas in vlogo časopisa v njem. Zato si želimo s prerezom poročanja prikazati, kako je nastajal Primorski dnevnik, kakšno je bilo razpoloženje pred 50. leti, kako so častniki našli takojšen stik s slovenske besede željnimi bralci. Potreba po obnovi je prevevala vse, zaznavna je tudi volja po vzpostavitvi pravičnejšega reda, predvsem pa hvalenost do tistih, ki so z zmago priborili primorskim Slovincem svobodo.

S četniki so zbežali tudi izdajalci

Na Vipavskem je ostalo malo duhovnikov. Zadnje dni aprila so jih četniki več od njih odpeljali s seboj na ono stran Soče, v Furlanijo. Vzeli so jih zato, da jih bodo Angležem in Amerikancem predstavili kot žrtve partizanskega nasilja, kot duhovnike, ki so jih partizani izgnali samo zato, ker so duhovniki. Hoteli so namreč se enkrat zapeti pred svetom staro in obrabljeno pesem, da smo mi proti veri in da so oni zascitniki vere in duhovnikov.

Nekaterim od tistih, ki so bili nasilno odpeljani, se je posrečilo pobegniti. Niso se pa vrnili tisti trije, ki so sli prostovoljno z njimi in se druge hujskali na pot. Sli so, ker so vseskozi zvesto in vneto sodelovali z belogardisti, po-

tem s četniki in belogardisti ter zagovarjali njihove zločine. Ti trije so župnik iz Sturij pri Ajdovščini, župnik Klinc iz Velikih Zabelj in župnik iz Batuj, Krapež Anton. Znane so besede Krapeža, ki jih je spregovoril v Kosovelovi družini ob priliki ko so četniki ubili stiri parizane, katerim so se živim skupali jame. Ta podli skrunitelj duhovniške obleke je dejal, da četniki ne bodo imeli dovolj učinka pri ljudeh, če bodo tako na lepem streljali partizane. Morali bi jih streljati pred cerkvijo, pred vsem občinstvom, to je njegovo mnenje. Ta clovek se danes nahaja na oni strani Soče, toda ljudstvo ga doma zahteva pred svoje narodno sodišče.

(20.5.1945)

Zastava nad Svetim Justom

S Pivke nas vodi pot mimo razcvetelih jablan Vremske doline na Kras, ki se ves predaja razkošju pomladi. Za primorsko ljudstvo je to pomlad vstajenja, prerojenja. Divaca, Lokev, Basovica že tri dni samo strmijo, strmijo in spet strmijo. Kako ne bi, saj se že tretji dan pred njihovimi nasmejanimi očmi razvija proti Trstu nezadržni polet Titove armade. Zanj utripljejo njihova srca, njo spremljajo z mislijo v trzaska predmestja, na glavne ulice, v pristanisce, kjer se je na praznik 1. maja trdno vsidrala.

Ko sem v Lokvi 2. maja predpoldne srečal svojega učitelja in prijatelja strica Janeza, s katerim se že tri leta nisva videla, me ni vprašal za zdravje, niti kod sem hodil ta tri leta, temveč:

»Ali pri Sv. Justu že plapola naša zastava?«

Ostal sem brez besede. Takrat so nasi tankisti in pehota se krvaveli pod gradom in naša zastava se ni bila razvita nad Sv. Justom... Zakaj pa je stric Janez zelel to vedeti?

Njegova mati, kmečka hči z Dola pod Zekancem, se je za srečnih mladih let z družinico naselila v Trstu. Ko pa je oblast v njem prevzela imperialistična Italija, je kraska mati Vinka morala iz njega zbežati. To samo zato ker se njeni otroci niso hoteli odreči duhu in jeziku, v katerem jih je zadojila. Zatekla se je spet na Kras. Ob slovesu, preden je šestinsosedesletna starka legla k večnemu počitku, je edinemu preostalemu sinu podala z lastno roko na skrivaj izvezeno slovensko zastavo s tem zaročilom:

»Ko bo nad Sv. Justom zavihrala slovenska trobojnica, glej da mi se istega dne prineseš na grob znamenje - tole zastavico, da bo tudi meni toplo pri srcu.«

Tako so stoletja umirale naše matere in naši očetje. Trst je bil naša teptana pravica. Koliko žuljev, znoj in krvi smo zastonj vložili v temelje njegovega procvita. Trst je bil naš večni in nikoli doslej izpolnjen sen.

Danes pa se nad Sv. Justom svobodno vije slovenska zastava in poleg nje italijanska, obe z lepo peterokrako zvezdo sredi belega polja. V vetru, ki od casa do casa narahlo povleče z morja sem, se obe zastavi poljubljata, kakor bi hoteli simbolično potrditi v skupni borbi prekaljeno edinstvo svobodnega slovenskega in italijanskega življa v Trstu. Slovensko in italijansko zastavo pa prerasca in skladno veže v eno trobojnico Titove demokratske federativne Jugoslavije, v okvirju katere hoče Trst svojo avtonomijo. Zato je nad Sv. Justom tudi prapor z mestnim grbom.

Milko Matičetov

(25.5.1945)

Vsi na prosvetno delo!

Protifasistično usmerjeni Slovenci in Slovenke, ki stanujejo v I. Okraju (Rojan, Greta, Trstenik, Skorklja in spodnji del mesta okoli cerkve Novega Sv. Antona do Korza in ulice Carducci) in imajo srednjesolsko ali višjo izobrazbo ali pa tudi taki, ki so si na kakšenkoli način pridobili nekoliko več znanja, oziroma umetniških spretnosti, nego jih more nuditi ljudska sola, so vabljeni, da obisujejo Prosvetnega referenta I. Okraja v bivšem Rojanskem Rikreatoriju. Vhod iz ulice Solitro (na koncu ulice Udine) in iz ul. Cordaroli. Obiski od 10. dopoldne in od 4. do 6. pop.

S tako ogromnimi žrtvami izvojevana svoboda ni bila in ne more biti nas končni cilj, ona nam le nudi možnost, da si s pridnim in organiziranim delom zgradimo resnično in polno vsenarodno prosveto in splošno blagostanje. Kdor meni, da je mogoče tudi samostojno delovati v tej smeri, se moti. Tako mnenje je zastarelo in ne odgovarja duhu novega časa, ki je nastopil za nas po zavojevanji svobodi. Prej je bilo izobraževanje individualno in je imelo v glavnem sebične namene; v ravno-kar nastopivi novi dobi pa nas le skupno organizirano prosvetno delovanje dovede do vsenarodne

prosvete.

Pri tej priliki ponavljamo prošnjo, glede darovanja knjig za našo Okrajno knjižnico. Na nas prvi poziv smo dobili od enega samega prijatelja (od enega!) tri knjige. Rojaki, zdramite se! Mari mislite, da so najboljši sinovi našega naroda žrtvovali toliko življenj zato, da bomo mi na zavojevanji svobodi spali? Tudi knjige ne smejo spati zaprjene v zabojih in po policah, temveč naj se prinesejo takoj v našo knjižnico (Rojan, bivši rikreatorij) da bodo krožile od rok do rok in sirile prosveto.

Prosvetni referent
I. Okrajnega Odbora v
Rojanu

(31.5.1945)

Manifestirajmo z delom

Ne smemo odlašati na jutri, ampak moramo začeti že danes. Trajalo bo precej časa, potrebno bo mnogo znoja in truda, da bomo postavili deželo v prejšnje stanje in bomo povrhu vstvarili nekaj boljšega kot je bilo prej. Vsak zamujeji trenutke bi nam le škodoval. Svet nas ne bo sodil po besedah, ampak po dejanjih.

Svobodno se glasi slovenska beseda, svobodno vihrata slovenska in jugoslovanska zastava z rdečo zvezdo, simbolom našega boja in naše zmage. In kako so nas te zastave navduševale v boju, ko so vihrale pred našimi brigadami, tako naj nas navdušujejo tudi danes pri obnovi naše domovine. Manifestirajmo z delom! Kakor je svet občudoval naše junastvo, tako bodimo vsemu svetu v vzgled tudi v tem, kako si znamo z združenimi močmi v čim hitrejšem času na razvalinah te vojne zgraditi bodočnost.

France Bevk

(16.5.1945)

JUGOSLOVANSKA ARMADA KOMANDA MESTA TRST

OBJAVA

Vse civilne osebe, trgovske in industrijske tvrdke morajo takoj javiti in izročiti ves denar in vrednostne papirje, kateri so jim bili zaupani od nemških oblasti in oseb nemškega državljanstva ali nemške narodnosti iz kateregakoli naslova. Denarnemu zavodu Slovenije pri Predsedstvu SNOS, Poudružnici za Slovensko Primorje Trst (palača Banca d'Italia), druge vrednosti vseh vrst (blago, dragocenosti, avtomobile, živino itd.) pa Komisiiji za upravo narodne imovine pri PNOO.

Proti prestopnikom tega odloka še bo postopalo po predpisih jugoslovanskih vojaških sodišč.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Komandant generalmajor:
DUSAN KVEDER s. r.

Življenje in obnova v Trstu

Ce pogledas na Trst danes po stinrajstih dnevih osvoboditve dobis vtis, da tod vojna vihra skoraj ni divjala, tako se je življenje že normaliziralo. Na borbo spominjajo samo nekatere poškodovane palace in javne zgradbe, katere kažejo vidne znake zadetkov od granat.

Nas casopis je izšel. To opazis ze iz daljave, ko srečujes na ulici ljudi, ki spotoma, ne glede na vse prerivanje med množico, citajo. Prides na trg, množica ljudi okrog razprodajalca. Stejem; tideset se jih je kar na trgu ustavilo in na mestu citajo casopis, sedemindeset se jih preriva okoli razprodajalca, vsi bi radi po en izvod. Dve že stari ženici hitita iz ti-skarne. Težak zavoj nosita pod pazduho, tako da ju vlece na stran. »Nasi casopisi«, me ogovori prva, ko sem jo srečal. Obraz ji ves žari od ponosa. Prav gotovo je že prej prenašala na skrivnem naše partizanske casopise.

(15.5.1945)

Objave

Osvobodilni Svet za Trst opozarja prebivalstvo, da se pobirajo do nove odredbe vse trošarine kot tudi vsi ostali davki in takse, ki so bili do sedaj v veljavi.

Vsi uvozniki in proizvajalci obdavčenih predmetov so zato obvezani plačati po veljavni tarifi in spostovati vse obicajne predpise postopka v izogib zakonskim posledicam.

Smrt fasizmu - Svoboda narodu!
Predsednik: Dr. Umberto Zoratti
Tajnik: Karl Ursic

Vojna delegacija ptt. Trst

V prihodnjih dneh bomo pretiskali za potrebe mesta Trsta in trzasega okrožja večino frankovnih znamk, ki smo jih našli ob zasedbi Trsta pri zalogi vrednotic Pokrajinske pt. direkcije v Trstu.

Prav tako bomo postopali z najdeno zalogo dopisnic.

Ker smo pa izvedeli, da je bilo pred zasedbo Trsta po Jugoslovanski Armadi objavljeno dne 28. aprila 1945. po Radiu Trst in dne 29. aprila 1945. v trzaskem dnevniku »Il Piccolo«, da bodo v naslednjih dneh izšle pretiskane znamke in je mogoče nekaj teh znamk v rokah zasebnikov, opozarjamo javnost, da so pretiskane znamke iz objav z dne 28. in 29. aprila 1945. neveljavne in se za predpisano frankiranje pošiljk ne smejo oziroma ne morejo uporabljati.

Pravtako so razumljivo neveljavne tudi vse postne znamke in vrednotnice bivše italijanske postne uprave, ki ne nosijo našega pretiska.

Za pomoč družinam padlih

Ponovno javljamo, da je v teku organiziranje pomoči družinam padlih, ranjenih, pogrešanih ali interniranih, pripadnikov partizanskih sil in ljudske milice. Vsi zainteresirani naj predložijo preko komand sektorjev vse potrebne podatke, da bi se lahko čimprej organizirala ta pomoč, ki je za sedaj rezervirana

samo za trzase prebivalce.

Odsek za trgovino in oskrbo pri Osvobodilnem svetu mesta Trst poroča:

Kot je bilo že javljeno dne 19. t.m., morajo biti trgovine odprte od 9-12 ure in od 16-18 ure, razen ob nedeljah in praznikih. Kdor bo pregrešil ta urnik, mu bo odvzeto obrtno dovoljenje. Dovoljena je razprodaja po določenih cenah blaga, ki se je do sedaj lahko svobodno razprodajalo. Za blago, ki je, pod zaporo, se bo pričela razprodaja z novimi nakazili, cim bodo dokončani inventarji.

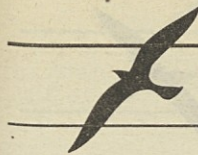
Vsem sportnim društvom in skupinam dajemo na znanje, da je potrebno za vsako sportno delovanje ali prireditve posebno dovoljenje, ki ga izda odsek za sportne prireditve pri Mestnem Osvobodilnem Odboru mesta Trst v ulici Squadristi 1 (bivši Coni); Vse sportne prireditve brez dovoljenja bodo ukinjene. Treniranje je dovoljeno samo s posebnim dovoljenjem. Nadalje se bodo morale vse skupine predno bodo šle na igrišče javiti na gori omenjenem odseku, da bo s tem lahko določen normalni urnik delovanja raznih društev ali skupin. To velja tudi za treniranje.

Vsi člani odborov in zaupniki grafičnih industrij mesta so povabljeni na sestanek, ki se bo vršil danes, petek, 25. t.m. ob 18.30 uri v Via Trento 2.

Opozarjamo učitelje in voditelje pionirjev, da prične radio Trst v nedeljo z oddajo »Otroška ura«. Ta oddaja bo odslej vsako nedeljo, ob 16 uri. Voditelje pionirjev in učitelje pozivamo, da organizirajo skupno poslušanje te oddaje.

Odbor za mladinsko oddajo
na Radio Trst

(25.5.1945)

STVARNOST PRED 50 LETI

po osvoboditvi

KAJ
JE PISAL
PRIMORSKI
DNEVNIK
PRED
50 LETI

Slavnostni večer v proslavo rojstva maršala Tita v Trstu

Na rojstni dan maršala Tita je predsedstvo PNOO priredilo v dvorani »Sala massima« slovesni večer v proslavo rojstnega dne maršala Tita. Povabljeni so bili zastopniki domačih, civilnih in vojskih oblasti, zavezniskih misij in zastopnikov organizacij in tiska.

V imenu PNOO za Slovensko Primorje so slavnosti prisostvovali predsednik France Bevk, podpredsednik Boris Kraigher, tajnik dr. Bogdan Breclj, člani odbora Lavrenti, Sasso ter zastopniki posameznih odsekov pri PNOO. V imenu mestnega odbora so prisostvovali podpredsednik Gustincich Giuseppe, profesor glasbe, podpredsednik Stoka Franc, tajnik Ursic Rudi, člani odbora: Boglienne Nito, Rev. Canciani, Kociancich Mario, De Stradi Alessandro, dr. Ferfaglia Giuseppe, Gasperini Francesco, Iancovich Anita, dr. Luzzatti Silvio, dr. Lapenne, Panjek Ivan, Poccacai Vittorio, Zega Giovanna in razni zastopniki množičnih organizacij. Vojaško oblast so zastopali komandant mesta generalmajor Dusan Kveder, major Adriano Iachsetich, polkovnik Vladimir Vodopivec, podpolkovnik Jan Lokovsek, podpolkovnik Rencelj, podpolkovnik Bogdan Pe-

cotic, podpolkovnik Mate Bilobrk, podpolkovnik Ljubo Truta, podpolkovnik Radakovic, dalje komandanti divizije Garibaldi, brigade »Fontanot« in politkomisariji ter komandant NZ major Greif Rudi, major Kuturas komandant IV. Armije, polkovnik zaledne vojske IV. Armije, major Misa, skupno 15 oficirjev in 14 zveznih oficirjev. Anglesko in ameriško armado so predstavljali: Lieutenant General Sir Bernard C. Freyburg, komandant 2. Novo Zelandske divizije, Lieutenant General Sir John Harding, komandant 13. Korpusa (britanskega), Major General T. Y. Whitfield, komandant 56. Divizije (britanske), Major General Livesay, komandant 91. ameriške divizije, njegov namestnik Major General Hayes in njihovo spremstvo, skupno 15 oficirjev in 3 zastopniki anglo-ameriškega tiska, med njimi g. Bracker Milton, »New York Times«, g. Ure, »London Times«, v imenu Sovjetske vojske misije so prisostvovali g. podpolkovnik Boris Bogomolov, g. major Sorokoumov, Aleksander, v imenu češkoslovaške misije podpolkovnik Studlar Jan.

V veliki blesteci dvorani je bila na vidnem mestu Titova slika na

rdecem ozadju trzaskе zastave s sulico, katera ja navzgor prehajala v slovensko zastavo. Na obeh straneh so bile razvrščene ostale domace in zavezniske zastave: na levi sovjetska, angleska in ameriška, na desni italijanska, slovenska in jugoslovanska zastava. Ob vhodu v dvorano je bila na hodniku strumno postavljena castna straža. Po večerji so sledile slavnostne napitnice.

Potem je govoril zastopnik angleskih vojnih sil Lieutenant General Sir Bernard C. Freyburg, komandant 2. Novo Zelandske divizije.

Po živahnem odobravanju je spregovoril Major General Liversay v imenu ameriških sil, ki je izrazil svojo hvaležnost, da je tudi ameriška vojska zastopana pri proslavi rojstnega dne maršala Tita.

Zastopnik Sovjetske vojske misije g. podpolkovnik Boris Bogomolov je dvignil časo in spregovoril. H koncu se je oglašil se član Mestnega odbora tov. De Stradi v imenu delavstva. (27.5.1945)

Gradivo
je izbrala B.K.

Churchill - Titu

BELGRAD, 26

Gospod Winston Churchill je poslal maršalu Titu sledečo brzojavko: »Zahvaljujem se Vam za Vašo prisrčno poslanico. Ob tem času zmage se s ponosom spominjam junaškega odpora jugoslovanskega naroda tekem dolgih let zatiranja in njegovega dela pri končni in popolni zmagi nad sovražnikom. Iz vsega srca upam, da se bo naše iskreno sodelovanje nadaljevalo, in da bosta naša dva naroda igrala važno vlogo in pripomogla, da se potom stalnih pogajanj in s sporazumom ustvarijo pogoji za dolg in trajen mir v Evropi.«

(TANJUG)

Čeno sredstvo za krepitev prave postala prava last ljudskih množic!

Maršal Stalin - maršalu Titu

MOSKVA, 25

Ob priliki rojstnega dne maršala Tita je maršal Sovjetske zveze Stalin poslal sledečo brzojavko:

»Maršalu Jugoslavije Josipu Brozu Titu, Beograd: Sprejmite cenjeni maršal moje srčne čestitke ob priliki Vašega rojstnega dneva obenem z željami za dobro zdravje in uspehe v Vašem delu v dobro narodov federativne demokratične Jugoslavije.

JOSIP STALIN.

Tržaška mladina je ponesla pozdrave Titu

Italijanski in slovenski mladinci in mladinke iz Trsta so s stafetnim tekem prenesli pozdrav vse do Postojne, kjer jih pa že prevzela tamkajšnja mladina, da jih ponesi naprej proti Ljubljani. Se prej, pri Razdrtem, pa so do stafetne proge iz Trsta pritekli mladinci in mladinke iz Gorice, ki so od tam prinesli pozdrave Goriske mladine maršalu Titu. Te pozdrave so sprejeli tekači iz Trsta, ki so jih skupaj s svojimi nesli naprej.

Pri stafetnem teku je na Primorskem sodelovalo samo kot tekačev več kot 120 italijanskih in slovenskih mladenic in mladenk; od tega

jih je bilo več kot 50 samo iz Trsta. Polet, s katerim je mladina organizirala stafetni tek, dokazuje, da se je dobro zavedala pomena tega teka: zavedala se je, da nosi pozdrave maršalu Titu, ki vodi novo Jugoslavijo, ki je s svojo vojsko osvobodil Primorsko s Trstom. S tem je ponovno pokazala, kako je navezana na Jugoslavijo in maršala Tita. V votli palici so mladinci v stafetnem teku ponesli maršalu Titu naslednje pismo:

Maršal Tito
V tem slovesnem dnevu veselja za vse narode pošilja Italijanska mladina Trsta Tebi, osvoboditelju našega mesta, najtoplejše in najsr-

nejše čestitke za Tvoj rojstni dan in obljubo, da se bo, če bo potrebno, dvignila se enkrat proti nacifasističnemu nasilniku.

Misel na naše padle italijanske borce, tako v ilegalni borbi v mestu kot na bojnem polju, nas dela vedno bolj prekaljene v sedaj ne več oboženi, ampak politični in zato nič manj težki borbi proti reakciji, ki hoče uničiti pridobitve Tvoje sijajne armade in zrušiti tisto italijansko-slovensko bratstvo, ki je in ostane temelj za materialno in moralno obnovo ne samo Trsta ampak vse federativne demokratične Jugoslavije. (20.5.1945)

Veselica v Rojanu

Prosvetni oddelek I. okraja priredi v nedeljo, dne 3. junija ob 5. uri popoldne svojo prvo veselico. Na programu so petje, mladinska igra, deklamacije, ples in razne druge točke. Sodelujejo tudi dramski igralci iz Rodika, vojaški pevski zbor naših junaskih Dalmatincev, pevski zbor Prosvetnega oddelka pod vodstvom dirigenta U. Vrabca in drugi. Pridite vsi!

(31.5.1945)

Tržič

tr - Kulturna skupina IX. korpusa je v nedeljo pod vodstvom podporočnika Joce in sporazumno z tržiskim krajevnim odborom priredila miting v Teatro Azzurro. Na programu so bile slovenske partizanske pesni, nato ruske, angleske in ameriške pesmi v slovenskem prevodu. Izvajanje programa je zelo navdušeno odobravanj, zlasti ker je naš miting za tržisko prebivalstvo nekaj povsem novega.

(31.5.1945)

Garibaldinci gredo

Danes se bodo vrnila naši slavni Garibaldinci, ki so se borili toliko časa za svobodo in za narod, v naše mesto.

Bodite dobrodošli.

Garibaldinska divizija bo korakala po mestu po naslednjih ulicah:

Via Commerciale, Via Anastasio, Corso Cavour, Riva 3 novembre, Piazza Unità.

Pričetek svečanosti bo ob 9.30 na Piazza Unità, kjer bo tržaško ljudstvo pozdravilo garibaldinsko divizijo.

Ugotavljanje zločinov

Prosimo vse one, ki so jih Nemci zaprli v luscilnici riza pri S. Sabi, da se javijo Komisiji za ugotavljanje zločinov okupatorja in njegovih pomagačev, v Ljudskem domu, soba št. 40. Prosimo, da se čimprej javijo omenjeni Komisiji oz., če se nahajajo izven Trsta, da se pisмено javijo naslednji:

Barut Marija, Prodan Marino, Stopar Jozef, Duimovich Jozef, Pauluzza Jozef, Kralj Ante, Palmarin Attilio, Mira in Nevenka Dillincich, Deanovic Viktor, Rodela Celestin. (17.5.1945)

Sport

20. maja ob 16. uri se bo vrsila na sportnem igrišču kluba S. Giovanni nogometna tekma med sportnim klubom S. Giovanni in klubom S. Giacomo. Poleg starih znanih igralcev Beorchia, Valcareggi, Stradioti, Parole, in Coverlizza bomo videli tudi mlajše, sposobne moči.

S. Giovanni: Barazzuti, Piercon, Comisso, Seridecli, Micheli, Savi, Luchesi, Preselli, Beorchia, Valcareggi, Jurcic.

S. Giacomo: Parola, Diega, Sachetti, Stradioti, Carlin, Travarin, Gerin, Siega II. Rossetti, Coverlizza, Kovacic. (20.5.1945)

Mali oglasi

Nobenih vesti nimamo o Francescu Marino Pescatori - Ribaric, rojenem 1920, ki je odpotoval 22. marca 1944 s kamionom Ford 13565 v Senožece in Giuseppu Pescatori - Ribaric, rojenem 1911, ki je odpotoval v Racia - Monte Maggiore 16.1.1944. Kdor kaj ve o njem, ga prosimo, da sporoči na naslov Pescatori, via Franca 24, ali naj telefonira na št. 4824.

42. letni Slovenec govori italijansko, nemško, spanško, isče službe uradni sluga ali tolmač.

Zarocila sta se Alida Moran in Ahmed Vajuski. (20.5.1945)

Z našo grudo ne bodo barantali

Minister za Crno Goro v vladi dem. fed. Jugoslavije Milovan Djilas je imel govor na seji narodne skupščine in narodne vlade Crne Gore. V svojem govoru je rekel med drugim:

»Jugoslavija je obnovila vse svoje meje, ki jih je imela pred vojno toda danes se nam stavijo nasproti ogromne težave, ko hočemo pridružiti naši skupni domovini Jugoslaviji tudi tiste naše kraje, ki so se 20 in več let nahajali pod okupacijo italijanskih fasistov in imperialistov. Nasi junaski armadi je po zaslugi dalekovidnosti tovarisa Tita uspelo očistiti te kraje nemških okupatorjev in italijanskih fasistov. Zrtve naše Armade v borbi za te kraje so bile ogromne in vsaka ped te zemlje je zalita s krvjo naših borcev.

Razumljivo je, da Jugoslavija s tovarisem Titom na čelu ne bo dopustila in ne more dopustiti, da bi z našim ozemljem, z našo grudo barantali tako, kakor so barantali nekoč. Prepričan sem, da bomo dosegli uspeh, kakor smo vse doslej uspeli obvarovati svoje pravice in to s pomočjo Sovjetske Zveze in po uvidevnosti drugih zaveznikov. (20.5.1945)

Koper je tudi osvobojen!

Istocasno ko je IV. Armija vdrla v Trst, so se tudi nasi borci v okolici Kopra pripravili za napad na samo mesto. To pot so borci vedeli, da bodo prisli prav do morja, do nasega Jadrana. Vedeli pa so tudi, da bodo osvobodili tiste kraje, ki so tesno povezani z usodo nase domovine. (15.5.1945)

Jugoslovanska Armada

GLAVNI STAB SLOVENIJE

Veterinarski oddetek

Naznanilo

»Naznanjamo civilnemu prebivalstvu, da veterinarska bolnica v Lipici ne sme izdajati konj ali mul civilnemu prebivalstvu, ker so potrebni za vojsko. Zato naj se nihče ne obrača na vojaške ali civilne oblasti s prošnjo, da bi dobili konja ali mulo. Pač pa bo veterinarska bolnica v Lipici dajala v začasno uporabo civilnemu prebivalstvu orsle s katerimi razpolaga in naj se zainteresirani prijavijo na uravi veterinarske bolnice v Lipici.

Pokrajinski Narodno Osvobodilni Odbor za Slovensko Primorje

ODLOK

Hišni posestniki odnosno njihovi upravitelji morajo v roku 48 ur prijaviti vsa opuščena stanovanja, ki se nahajajo v njihovih poslopih.

Prijaviti je treba tudi vsa ona stanovanja, ki so zasedena po jugoslovanski ali zavezniski vojski.

Te prijave sprejema Komisija za upravo narodne imovine (K.U.N.I.), ulica Valdirivo št. 31, III. nadstropje, od 8-12 in od 14-18 ure.

Ta odlok stopi v veljavo z dnem objave.

Trst, dne 18. maja 1945.

Tajnik:

dr. Bogdan Breclj, l. r.

Predsednik:

Franca Bevk, l. r.

RUDOLF BERNETIČ JE BIL ŽRTEV STALINSKIH ČISTK / NJEGOV SIN LEON URESNIČIL ŽIVLJENJSKO ŽELJO

Po 50 letih iskanja našel očetov grob v Kazahstanu

Prva solza je Leonu Bernetiču, 70-letnemu mozakarju iz Isole, kani-la na lice, ko ga je pogovor o petdesetletnem iskanju očeta Rudolfa popeljal v arhiv mesta Aktjubinsk v daljnem Kazahstanu. Tam je na lastne oči videl prepis zaslisevanja njegovega očeta v daljnem novembru 1937. Trojka enkavedejevcev, Stalinovih inkvizitorjev, je skoraj en mesec zamašala izsledke iz njegovih ust priznanje, da je kontra-revolucionar in Trockijev pristav. Naposled je 25. novembra odločila, da je kriv. Se istega dne je bil Rudolf Bernetič ustreljen.

Ko so v daljnem Kazahstanu v Sibiriji počili streli, je bilo Leonu Bernetiču 12 let. Zivel je v rodni Marezigah pri Kopru z mamo Ano in bratom Egidijem. Takrat sploh ni vedel, kje je njegov oče. Zadnjič ga je videl, ko je imel komaj dve leti. Mama mu je pravila, da je nekje v Rusiji, kamor je bil prisiljen zbežati zaradi antifasističnega delovanja.

ničem, urednikom časnika Il lavoratore Luigi Calligarisom in španskim borcem Umberto Tommasinijem. Leon skrbno hrani sliko, ki jo je bil oče pošlal z italijanskega otoka. »Po enem letu je bil izpuščen domov, ker je imel otroke. Doma pa so mu grozili, zato je leta 1928 zbežal z nekaterimi intelektualci v Jugoslavijo, od tod pa leta 1930 ali 31 z Ivanom Regentom v Moskvo. Po drugi svetovni vojni sem poiskal Regenta, da bi izvedel, kaj se je zgodilo z mojim očetom, a nisem izvedel mnogo. Regent je obiskoval politično solo, ki jo je vodila Leninova vdova,« je Leon Bernetič obnovil začetek njegovega iskanja očeta v Rusiji. In vendar mu je prav Regent namignil, zakaj so Rudolfa Bernetiča poslali v Sibirijo. Padel je v nemilost, ker se je bil francoski kolega, s katerim je delil sobo, zatekel na francosko veleposlaništvo. Rudolf je bil »kriv«, ker tega ni preprecil...

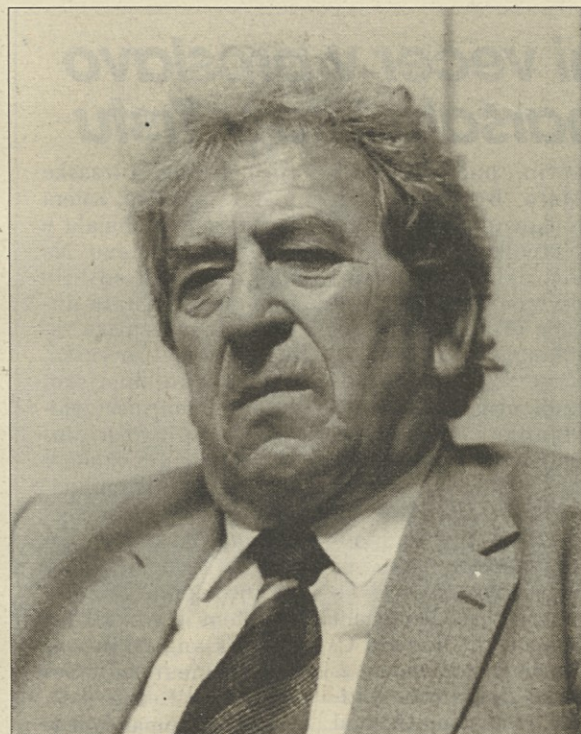

Oče in sin: levo Rudolf Bernetič leta 1935, desno njegov sin Leon (foto Krizmančič/KROMA)

Leon Bernetič je storil tudi »nemogoče«, da bi izvedel, kaj se je zgodilo njegovemu očetu. Po pogovoru z Ivanom Regentom se je obrnil na Mednarodni rdeči križ, ki pa mu ni mogel pomagati: njegov oče ni umrl med

za očetovo usodo. Leon Bernetič se je obrnil na takratnega jugoslovanskega zunanjega ministra Kočo Popovića, s katerim sta bila skupaj v partizanih v Bosni. Jugoslovanske oblasti so kontaktirale sovjetske, in leta 1965 prejele uradno sporočilo, da je Rudolf Bernetič umrl leta 1937 v Kustanaju. V sporočilu ni bil naveden vzrok smrti. Kasneje je sin vendarle odkril akt sovjetske obveščevalne službe KGB št. 1247, v katerem je bil govor o njegovem očetu in o ustrelitvi. Izvedel je tudi, da je leta 1956, po znamenitem 20. kongresu sovjetske komunistične partije, sovjetsko vrhovno sodišče zavrnilo sodbo enkavedejevske trojke iz Aktjubinska, ker obtoženec ni zakrivil kaznivnega dejanja. Razsodba devetnajst let po streljih v Aktjubinsku ni mogla popraviti nepopravljivega...

Leonovo iskanje se je nato »preselilo« z jugoslovanskih tal na italijanska. Njegov oče je bil navsezadnje italijanski državljani, ker je slovenska Istra pripadala takrat Italiji. Bernetič se je obrnil na tedanjega italijanskega generalnega konzula v Kopru So-

larija, ta pa mu je svetoval, naj kontaktira Združenje Italija-Sovjetska zveza, ki je vzdrževalo stike s Sovjetsko zvezo. Kulturno združenje, ki se je medtem preimenovalo v Euroest, mu je lani preskrbelo vstopni vizum v novonastalo republiko Kazahstan. Tja se je Bernetič podal lanskega aprila v družbi skupine poslovnih.

Kazahstan je po površini deveta največja država na svetu, šteje pa le 17 milijonov prebivalcev. Bernetič je prispel do Kustanaja, kjer se je srečal s šefom policije Zambulovom Sansizbajem. Ta mu je po skoraj pol stoletja povedal, kaj se je zgodilo z njegovim očetom. Leta 1935 je posebna komisija NKVD-ja obsojila Rudolfa Bernetiča na prisilno delo za dobo treh let v Kazahstanu. Do avgusta naslednjega leta je bil konfiniran v Kustanaju, zatem pa so ga preselili v Aktjubinsk. 11. oktobra 1937 so ga zaprli, sodili so mu zaradi protirevolucionarne dejavnosti, ker naj bi »razširjal vesti o množični smrti ljudi in o lakoti, ter ideje o zaslugah sovražnika ljudstva Trockega kot borca zoper rdeči fasizem komunistov,« in ga 25. novembra ustrelili.

Bernetič je zelel v Aktjubinsk, da bi pokleknil pred očetovim grobom, a ker ni dobil prevoza in mu je vstopni vizum zapadel, je moral nazaj v Slovenijo.

Letos se mu je želja končno izpolnila. Aprila se je s popotnico koprškega župana Avrelija Jurija vrnil v Kazahstan, v Aktjubinsk, mesto z 260 tisoč prebivalci, kakih 850 km jugovzhodno od Moskve. Tu je tudi dobil uradni akt kazahstanske sodne oblasti o očetovi rehabilitaciji. 27. aprila ga je

podpisal šef upravnih organov pokrajine Aktjubinsk, generalmajor U. Briazgalov, na podlagi zakona Republike Kazahstan iz leta 1993. V arhivu je videl tudi dokumente o zaslišanjih očeta. V njih je prebral tudi svoje ime. Zaslišanja so se začela s klasično formulacijo:

so jih doslej rehabilitirali, tisoč jih se čaka na rehabilitacijo. Domaćini so lahko le slutili, kaj se v tistem kraterju dogaja, niso pa vedeli nicesar točnega, dokler ni skupina geologov odkrila v kraterju cloveske ostanke.

V preteklih letih so jih izkopali, zazgali, pepel pa posuli pod veliki granitni spomenik žrtvam »recesije« (kot tam pravijo stalinskim čistkam), ki so ga postavili na kraju trpljenja in smrti. Leon Bernetič se je pred spomenikom poklonil očetovemu spominu in spominu njegovih sotrpinov. Popeljal se je tudi do kraterja-strelisca. Ko je govoril, kako je nabral v zaro zemljo s kraja, kjer je bil njegov oče Rudolf ustreljen, se mu je utrnila druga solza. Zaro je Leon Bernetič prinesel kot relikvijo iz Kazahstana na pokopališče v Marezige. S tem je po polstoletnem iskanju uresničil svojo veliko sinovo željo. »S tisto zemljo, ki jo je oskropila kri tolikih nedolžnih, se je moj oče končno vrnil v rodni kraj.« Sedaj ima se eno veliko željo: »Zelel bi, da bi kak pisatelj na-

Posnetek konfinirancev na otoku Ustica: drugi z leve stoji je Rudolf Bernetič, prvi z leve sede pa narodni heroj Jože Srebrnič.

Tudi Leon in Egidij Bernetič sta stopila po očetovih stopinjah: ko je po Evropi zaropotalo orožje, sta šla k partizanom. Njegovo mamo so nacisti ubili, Leona so ranili, nato je bil ujet, zaprt v Coroneu, odpeljan v Dachau. Naposled se je vendarle vrnil v Istro. Od takrat se je začelo njegovo iskanje očeta.

O njem je imel le sliko, ki jo je bil poslal družini iz Rusije, sliko s Krima in dopisnici iz leta 1935. Takrat je bil Rudolf že v internaciji v kazahstanskem Kustanaju.

Rudolf Bernetič je bil po poklicu kmet, a že mlad se je zavzel za komunistične ideale. »Bil je voditelj Marezanskega upora,« se po mamini pripovedi spominja sin Leon. Prvič so ga zaprli leta 1921, pet let kasneje so ga konfinirali na Ustico. Konfinacijo je delil s poznejšim narodnim herojem Jožetom Srebr-

»Kustanaj je najbolj oddaljen kraj na svetu... imamo tudi do 45 stopinj mraza... težko bom zdržal...« Tako je Rudolf Bernetič pisal družini leta 1935 iz kazahstanskega prostranstva. V sibirski tajgi je preživel zadnji dve strašni leti pred ustrelitvijo.

vojno, niti ni bil vojak, organizacija pa je vodila le evidenco o padlih vojaki in o deportiranih. Leto '48 in resolucija informbiroja sta dejansko onemogocila vsako nadaljnje poizvedovanje. Skoraj dve desetletji sta bili potrebni, da je sin končno izvedel

Dopis, ki ga je poslal Rudolf Bernetič leta 1935 iz Kustanaja v Kazahstanu

Spomenik žrtvam stalinskih čist, ki so ga postavili pri Aktjubinsku

»Bernetič Rudolf Antonovič, poročen, žena Ana, sinova Grozdan, 12 let, in Leon, 10...« Pod vsakim zaslišanjem je bil očetov podpis. Ene strani Leon Bernetič ni smel prebrati: arhivarka jo je spodvila, da bi ne razbral imen sodnikov-krvnikov.

V Aktjubinsku je mozel iz Isole izvedel tudi za točen kraj, kjer je bil njegov oče ustreljen. Nahaja se na področju drugega oddelka Prigorodnji, kakih 25 kilometrov od Aktjubinska. Sem so po razsodbah vodili obsojence na smrt in jih ustrelili v kraterju ugaslega vulkana. V letih 1930 do 1950 so na tem področju likvidirali kakih tri tisoč ljudi. Dva tisoč

pisal zgodbo o mojem iskanju očeta,« je razkril. Neumorni sin isče avtorja...

Moski iz Isole je napovedal, da se bo vrnil v Kazahstan. Tam je spoznal mnogo prijateljev ljudi. Aprila jim je predal sadike istrskih hrastov, ki jih je prinesel iz naših krajev, da bi zrastle na mestu trpljenja in smrti. Morda bo med naslednjim obiskom spet srečal soferja, ki mu je prodal steklenico »jubilejne« vodke, pridelane izrečno za praznovanje 50-letnice zmage nad nacifasizmom. Leon Bernetič je zanj odšel 8.000 dinarjev, približno tretjino povprečne kazahstanske plače...

Marjan Kemperle

POROČILO DIREKTORJA MUZEJA ŽELEZARNE JESENICE MILOŠA MAGOLIČA V LETU 1924

Kako in zakaj je nastala škedenjska železarna

V arhivu škedenjske železarne hranijo poročilo o nastanku in delovanju obrata do leta 1924, ko je naprave, last Kranjske industrijske družbe, prevzel novi lastnik, Alt Forni e Acciaierie della Venezia Giulia. Danes, ko se bliža stoletnica škedenjskega obrata in ko le-ta prehaja zopet v nove roke, morda ne bo odveč povzeti nekaj zanimivosti iz omenjenega poročila, ki ga je - seveda v slovensčini - napisal Miloš Magolič, tedanji direktor Tehniškega muzeja Železarne Jesenice.

Železarna v Skednju je torej zgradila Kranjska industrijska družba, in sicer leta 1896. Družba (KID) je bila ustanovljena 1869 v Ljubljani, da odkupi tedanje Zoisove železarne na Gorenjskem. Glavnica KID je znašala 600.000 goldinarjev (120.000 delnic po 500 gold). Ustanovitelji so bili ljubljanski bančniki, pri katerih so bile Zoisove železarne močno zadolžene. Gorenjski obrati so bili namreč zastareli in nerentabilni, drugi železarski obrati v tedanji Avstriji pa so predstavljali hudo konkurenco.

Vodstvo KID so proti koncu osemdesetih let prevzeli dunajski finančni krogi, katerim so se pozneje pridružili se berlinski. Novo vodstvo se je opredelilo za posebno razvojno strategijo: železarsko

luscilnico riza, oljarne in številne tvrdke s področja kave in drugega kolonialnega blaga. Poleg tega so pri KID računali, da bodo avstrijske trgovske ladje, ki so prevazale izvožno blago v Afriko, Grčijo in druge sredozemske dežele, lahko pripeljale po nizkih prevozninah v Trst visoko vredno rudo, ki bi jo vkrcali na povratnih potovanjih za potrebno obtežitev. Obrat v Trstu bi poleg tega lahko računal na velika naročila s strani ladjedelnic, arzenala in vojne mornarice sploh.

Izbira je padla na zemljišče pri Skednju ob železniški progi za Sv. Soboto in ozkotirni progri Trst - Porrec. Na razpolago je bila površina 225.780 kv. metrov, kateri so pozneje dodali še kakih 40.000 kv. m z zasipa-

uporabljali izključno angleški koks. Plavz je bil visok 26 metrov, njegova zmogljivost pa je znašala 240 ton grodlja v 24 urah. Zanimivo je, da so morali pred začetkom gradnje premakniti ozkotirno progo in zamenjati s trzasko občino nekaj terena, ker je čez področje novega obrata vodila javna pot. Prvi obratovodja. B. Mayer, je prejemal letno plačo 6000 gold, poleg tega pa mu je KID priznala brezplačno stanovanje, razsvetljavo in kurjavo.

Leta 1900 je obrat v Skednju navrgel družbi 729.000 kron dobička in s tem prehitel Jesenice, kjer so zabeležili dobiček 587.297 kron. Škedenjska železarna je delovala na podlagi dolgoročnih nabavnih in prevoznih pogodb, to

s tem dosegli dvoje: izognili so se uvozu dragega koka iz tujine, hkrati s tem pa začeli dobavljati trzaski občini svetilni plin (po 7, 25 vinarja kubični meter). Leta 1906 je dobiček narastel na 1.045.863 kron, medtem ko je dobiček na Jesenicah znašal le 489.822 kron. Vodstvo KID je sklenilo postaviti v Skednju drugi plavz, rudo pa so začeli nabavljati tudi v Indiji, Rusiji, Bosni, Turčiji, Porurji in celo na Kubi. Leta 1906 so začeli dobavljati grodelj jesenicam tudi po novi bohinjski progi, medtem ko so se prej posluževali železniske zveze čez Hrpolje, Divačo in Ljubljano. Poročilo na tem mestu naglasa, da je bil Škedenj v tistem času opremljen z naj sodobnejšimi napravami v vsej Avstriji. Tudi število delavcev se je stalno večalo: leta 1911 jih je obrat stel 728, leta 1913 pa ze 1130.

V desetletju 1904 - 1914 je KID dosegla vrhunec svojega razmaha. Leta 1913 so v Skednju postavili se tretji plavz, istega leta pa je obrat dobil tudi prvo in drugo martinovo pec. Strojne in tehnične naprave so naročili v ZDA, v Nemčiji in na

Ceskem. S tem in se z novimi tehničnimi napravami je Škedenj postal samostojna proizvodna enota in je lahko sprejemal vsa naročila za težko pločevino in druge valjane izdelke za ladjedelnice v Trstu, Tržiču in Pulju ter za Trzaski arzenal in za delavnice vojne mornarice.

Železarni se je obetala zanimiva in uspešna prihodnost. Leta 1914 so bile načrtovane naložbe pri kraju. Zmogljivost obrata se je povečala na 180.000 ton surovega železa, 230.000 ton metalurškega koka, 60.000 ton jekla v palicah in pločevini, 30.000 ton amonijevega sulfida, 12.000 ton katrana in 1200 ton bencola. Tedaj pa se je na mah zasukalo. Izbruhnila je prva svetovna vojna in že leta 1914 so bile prekinjene zveze z ruskimi pristanisci, od koder je prihajal dober del manganove rude. Pozneje, ko se je začela podmorska vojna, so se prekinile zveze se z drugimi dobavnimi trgi, zlasti s Španijo in Grčijo, kar zadeva dobave premoga pa z Anglijo. Ko je Italija leta 1915 napovedala vojno Avstriji, se je Škedenj znašel na samem vojnem območju - med drugim se je

plavzni ogenj videl od daleč - in KID je bila primorana ugasniti plavze, koksarno, martinarno in valjarno. Delavci so bili večinoma vpoklicani, starejši so se vrnili na Jesenice, v obratu pa je ostalo le 50 mož za sportno vzdrževanje naprav. Slovenci smo predstavljali dober del delavstva, steli smo številne mojstre in delovodje, vodstvo pa je bilo sestavljeno iz Avstrijcev, Nemcev in Cehov.

Ob koncu vojne so se obrati KID znašli v treh različnih državah: v Italiji, Jugoslaviji in Avstriji. V Italiji se je leta 1919 izoblikovala naveza, pri kateri so sodelovali bodoči finančni ministri Volpi, jeklarne Ansaldo, Ilva in Terni ter nekateri bančni zavodi, med njimi COMIT. Pogajanja za prevzem obrata so trajala nekaj let. Italijanska stran je bila spretnješa in je v bistvu izigrala stare delničarje z Dunaja in iz Berlina, da so za svoje delnice dobili le nekaj razvrednotenih kron. Leta 1924 je bila KID zbrisana iz trgovskega in pomorskega registra pri sodišču v Trstu, namesto nje pa se je vpisala družba Alt Forni e Acciaierie della Venezia Giulia. S tem se je zaključilo škedenjsko poglavje KID, njen nekdanji trzaski obrat pa je presel v sistem italijanskega železarstva. Nadaljnja dogajanja so znana. Investicije, ki jih je KID opravila v Skednju, so znašale - piše v svojem poročilu Milos Magolič - 24.321.043, 89 predvojnih zlatih kron. Zanimivo bi bilo primerjati to vsoto s ceno, ki jo bo za obrat sedaj placala nova naveza Lucchini-Bolmat.

Elio Fornazarić

Na slikah od zgoraj dol: Pogled iz zraka na škedenjsko železarno (začetek 60. let);

Škedenjska železniska postaja v začetku tega stoletja; Škedenj v začetku stoletja.

industrijo (jeklarne in predelovalne obrate) je zaradi ugodnih železniskih zvez osredotocilo na Jesenicah, kjer so izkoriscali vodne sile, nizke mezde, obstojece gozdove in izvezbano delovno silo, druge obrate na Gorenjskem pa je KID opustila (obrat v Bohinjski Bistrici so leta 1890 totalno pogoreli). Hkrati s tem so vpeljali nov proizvodni postopek z uporabo starega železa.

Da bi lahko izkoriscali razlike v cenah, so se opredelili za tuje surovine (železovo rudo, premog). Za to pa so potrebovali »bazo« ob morju. Ogledali so si Trst in Reko, iz »patriotičnih« razlogov pa je končna izbira padla na Trst.

V prid trzaskе izbire pa je govorila tudi preprosta gospodarska racunica. Avstrijska vlada je namrec ze od leta 1992 s posebnimi ugodnostmi podpirala industrializacijo trzaskęga in miljskega območja, kateremu je priznala tudi posebne carinske tarife. Prav te olajsave so v tistih letih privabile v Trst

vanjem morja. Zemljo je KID s posredovanjem tvrdke Eulambio kupila za 27.000 goldinarjev. Dokupili so se 21.300 kv. m. površne bivših solin, med Devinom in Sesljanom pa se 13.500 kv. metrov sveta (za 1200 goldinarjev) v kamnolomu, ki so ga tu odprli leta 1902, so pridobivali potrebni apnece.

Tehniki KID so izracunali, da bo postavitev »baze«, se pravi nove železarne ob morju, zahtevala naložbo 3, 5 milijona goldinarjev. Da bi prišli do potrebnih sredstev, so ustrezno povecali glavnico, del potrebnega denarja pa so si oskrbeli s tem, da so prodali triglavske gozdove verskemu zakladu. Prva zamisel o postavitvi železarne v Skednju se je pri KID izoblikovala že leta 1894, dela so se začela 1896, iz tedanje kronike pa zvemo, da je plavz začel delovati, in to z »zadovoljivim uspehom«, dne 24. novembra 1897. Rudo so nabavljali v Grčiji in Španiji, za kurjavo pa so

pa ji je prislo zelo prav v trenutku, ko so začele prevoznine močno narascati in s tem prizadele konkurente. Leta 1901 so zgradili koksarno in

Učenci od Domja

Obisk v Rižarni

Včeraj, 4.5.1995, smo šli v Rižarno. Peljali smo se šolskim avtobusom. Ustavili smo se pred vhodom v Rižarno. Napotili smo se peš proti morju, da bi si ga ogledali. Tam je bilo tudi majhno pristanišče z majhnimi ladjicami. Pred 50. leti so v to morje metali pepel človeških žrtev. Vrnili smo se proti Rižarni. Tam nam je govorila novinarka Neva Lukež. Povedala nam je, kako je bilo v Rižarni pred 50. leti. Potem smo si šli ogledat obnovljen del Rižarne, kjer je bilo tam Hitlerjevo pismo in druge slike o življenju pred 50 leti. Takrat je bila vojna. V Rižarni so mučili ljudi in jih sežigali. Potem smo si ogledali polovico filma o tistih časih. V Rižarni smo si ogledali celice, kjer so živeli na smrt obsojeni. V zelo majhnem prostoru je bilo natrpanih več ljudi.

Federico Žuljan, 3. razred

Rižarna

Mitja Zobec, 1. razred

Gospa Lukeš je pripovedovala

Včeraj smo bili v Rižarni. Vodila nas je novinarka Neva Lukež. Z nami so prišli tudi učenci petega in četrtega razreda. Ustavili smo se v sredini Rižarne in poslušali novinarko Nevo Lukež. Gospa Lukež nam je govorila, kako je bilo v Rižarni pred 50. leti. Tam je bilo nacistično koncentracijsko taborišče. V njem je bila zloglasna peč, v kateri so sežigali nedolžne ljudi.

Nato smo šli v obnovljen del Rižarne. Ogledali smo si stare slike in filmin o Rižarni v času vojne. Potem smo šli si ogledat celice, kjer so umirali nedolžni ljudje.

V Rižarni je bilo mnogo učencev, iz raznih sol. Iz spoštovanja do žrtev so bili vsi tihi. Nazadnje pa smo pred spomeniskim kamnom, kjer je ohranjen pepel žrtev, zapeli pesem Slovenska zemlja. Nato smo se vrnili v solo. Bila sem žalostna. Upam, da ne bo pri nas nikoli več vojne.

Ivana Mahorčič, 3. razred

V vrsti v smrt

Martin Cheber, 2. razred

V vodo stresali pepel žrtev

Ko smo šli v Rižarno, smo si šli ogledat morje. Učiteljica nam je rekla, da so v tisto vodo stresali pepel ljudi, ki so jih prej sežigali v peči. Gospa Neva Lukež nam je pripovedovala, kako je bilo v tistih časih. Ogledali smo si celice. Potem smo si šli ogledat slike o vojni nekoč pri nas.

Na več slikah je kazalo, kako so ubijali partizane in se druge ljudi. Ubijali so tudi otroke, ki so imeli eno leto. Nacisti in fašisti so bili med seboj zavezniki. Ko so prišli v Trst partizani, so nacisti in fašisti zbežali.

Ljudje, ki so živeli v tistih časih, so zelo trpeli. Ta hiša je imela zelo dosti oken. Potem, ko smo si ogledali vse, smo šli k veliki plošči, za katero je ohranjen pepel človeških žrtev. Tam smo zapeli pesem Slovenska zemlja. Minilo je 50 let od konca vojne.

Aris Pregarc, 3. razred

Celice

Marko Barazutti, 2. razred

Spoštljiva tišina v celicah smrti

Včeraj, četrtega maja, smo šli v Rižarno. Do Rižarne nas je peljal solabus. Medtem, ko smo čakali učence četrtega in petega razreda, smo šli pogledat kraj, kamor so nacisti stresali pepel ljudi, katere so sežigali.

Ko smo se vračali, so nas učenci četrtega in petega razreda ze čakali.

Vstopili smo v Rižarno. Spremljala nas je novinarka Neva Lukež. Gledali smo slike o Rižarni in o drugi svetovni vojni. Gledali smo filmin o zadnji svetovni vojni. Ljudje, ki so bili obsojeni na smrt, so spali v majhnih celicah, kjer je prostora za dva, no tri pa so jih dali deset.

Ljudje so v tistih časih zelo trpeli. Dali so jim jesti kruh in vodo. V celicah smo brali napise, ki so bili napisani s krvjo ali z žlico. Zaradi spoštovanja do ubogih žrtev smo bili tihi. Pred kamnom, za katerim je bil pepel sežganih ljudi, smo zapeli Slovenska zemlja. V Rižarni so mučili ljudi. Ko so jih ubili, so jih vrgli v peč. V muzeju so ukradli železne bice, katere so rabili v času vojne. Petindvajsetega aprila let smo praznovali petdesetletnico konca druge svetovne vojne.

Vsi solarji upamo, da ne bo prišla se tretja svetovna vojna.

Ylenia Zobec, 3. razred

Cvetje pred vhodi

Petra Terčon, 1. razred

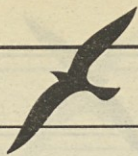
Kraj žalosti

Včeraj smo bili v Rižarni. Peljali smo se s solabusom. Ko smo prisli do Rižarne, smo šli gledat kraj, kjer so nacisti odlagali pepel človeških žrtev.

Potem smo šli v Rižarno. Ko smo prisli do Rižarne, smo videli veliko celic. Gospa Neva Lukež nas je čakala pri Rižarni. Gospa Neva Lukež nam je pripovedovala o življenju v Rižarni v času vojne. Potem smo šli gledat razne slike o vojni. Pod vsako sliko je nekaj pisalo. Videli smo tudi sliko Hitlerja, poglavarja Nemcev. Potem smo videli tudi razna pisma ljudi, ki so bili obsojeni na smrt. Videli smo, kako so dajali ljudi v veliko peč. Ko smo si ogledali vse slike, smo šli gledat celice. V celicah so spali v devetih na dveh deskah. V Rižarno so prisli tudi drugi solarji, vsi so bili tihi iz spoštovanja do človeških žrtev. Potem smo šli v drugo sobo, kjer so bile druge slike in film o vojni pri nas.

Letos je petdesetletnica osvoboditve ali konca vojne. Jaz upam, da ne bo nikjer več tako strašne vojne.

Gabrijel Ota, 3. razred

MARE SAMSE OD DOMJA

obiskali Rižarno

**NAŠI
OTROCI
RIŠEJO
IN
PIŠEJO**

Zapirali so otroke očete, dedke...

Včeraj, 4. maja 1995, smo šli si ogledat Rižarno. Peljali smo se s solabusom. Ko smo prišli tja, nam je gospa novinarka po imenu Neva Lukež govorila, kako je bilo v Rižarni pred 50 leti. V taborišče so zapirali otroke, očete, dedke, babice, mame in sestre v celice. Nekateri so obešali. Kadar so bili mrtvi, so jih vrgli v veliko peč. Rekla nam je tudi, da kadar so sežgali ljudi in je nastal pepel, so ta pepel vrgli v morje. Ko je gospa novinarka Neva Lukež govorila, smo bili tiho iz spoštovanja do nedolžnih žrtev. Preden smo šli v Rižarno smo zapeli Slovenska zemlja. V Rižarni smo videli pisma ujetnikov. V nekem pismu je pisalo: »Draga mama, oče, brat, se ne bomo videli več, ker so me ugrabili nacisti.« Ogledali smo si v steklenih in kamnitih prostorih razne slike o vsem, kar nam je gospa novinarka Neva Lukež povedala. Vsi smo bili žalostni.

Upam, da se kaj takega ne bo več zgodilo.

Martina Sossi, 3. razred

Cvetje spomina ob spomeniku

Francesca Vinci, 1. razred

Zapeli smo pesem Slovenska zemlja

Včeraj smo šli v Rižarno. Peljali smo se s solabusom. Prej smo šli pogledat majhno pristanišče, kjer so nacisti stresali pepel cloveskih žrtev.

Potem smo šli v Rižarno. Novinarka Neva Lukež nam je pripovedovala, kako je bilo nekoč v vojni. Povedala je, da je njen brat umrl v koncentracijskem taborišču v Nemčiji in nato bil sežgan. Potem nas je peljala pogledat slike in film o drugi svetovni vojni. Tam smo videli pismo, ki ga je napisal Hitler. Peljala nas je pogledat celice, kjer so ljudje napisali na zide s krvjo zadnji pozdrav domačim.

Blizu plošče s cloveskim pepelom smo zapeli pesmico Slovenska zemlja. Jaz sem skoraj

jokal. Potem smo gledali druge slike. Ob koncu smo pozdravili gospo Nevo Lukež. Ubogi tisti ljudje, ki so toliko trpeli v tistem času.

Denis Kneipp, 3. razred

Kruta vojna

Včeraj smo bili v Rižarni. Peljali smo se s solabusom. Preden smo šli v Rižarno, smo si sli ogledat majhno pristanišče, kjer so nacisti metali pepel žrtev.

Gospa Neva Lukež nam je razložila, kaj je bila in zakaj je rabila Rižarno pred 50. leti. Videli smo ostanke peči, v kateri so nacisti zazigali ljudi. Videli smo sobice, kjer so bili zaprti nedolžni ljudje. V nekem večjem prostoru smo gledali razne slike o tej kruti vojni. Videli smo tudi napise na zidovih v celicah, ki so jih napisali ujetniki. Pred spominskim kamnom smo zapeli pesem Slovenska zemlja.

V Rižarni je bilo mnogo ljudi. Največ je bilo solarjev. Iz spoštovanja do žrtev so bili vsi tiho in se spodobno obnašali.

Aleksandra Velise, 3. razred

Ob spomeniku

Daniel Di Donato, 2. razred

Mrka sivina

Davide Stoll, 1. razred

Napisi po zidovih

Bili smo v Rižarni. Rižarna je najbolj žalosten kraj v Trstu. Tja smo šli s solabusom. Spremljala nas je gospa Neva Lukež. Najprej smo se postavili v krog. Gospa nam je govorila, kaj je bilo tam v času vojne.

Najbolj žalostno v Rižarni mi je bilo takrat, ko smo šli v nek prostor in tam so bile celice, kjer so nacisti zapirali nedolžne ljudi. V celicah so ujetniki pisali tudi po zidovih. Potem smo šli gledat slike partizanov, obesjenih ljudi, pisma, katera so napisali ljudje med vojno in slike nacističnega poglavarja Hitlerja. Predno smo šli v Rižarno, smo šli si ogledati morje, kamor so nacisti stresli pepel svojih žrtev.

V Rižarni je bilo dosti, dosti ljudi in učencev. Vsi so bili tiho. Vsi upamo, da ne bo nikoli več tako strašne vojne.

Linda Crevatin, 3. razred

Slava padlim

Nataša Valentič, 2. razred

Nekoč so v Rižarni čistili riž

Dne 4.5.1995 smo šli v Rižarno. Spremljala nas je gospa Neva Lukež.

Povedala nam je, da so nekdaj v Rižarni čistili riž. Potem so nacisti tam naredili skrito koncentracijsko taborišče. Brat gospe Lukež je bil sežgan v takem večjem taborišču v Nemčiji. V Rižarni je bila peč, v kateri so sežigali ljudi ali jih obesili. Videli smo nekaj slik o vsem tem. Najbolj smo si ogledali smrtno celico. V neki celici smo brali napise ljudi, ki so tam čakali na smrt. Pisali so tudi s krvjo. Ko smo si ogledali celice, smo šli spet k spomeniku. Vsako leto pride v Rižarno mnogo ljudi iz vse Evrope. V Rižarni je bilo mnogo solarjev. Vse je bilo tiho zaradi spoštovanja do žrtev.

Letos je 50. letnica konca vojne. Upam, da tako strahovne vojne ne bo nikoli več.

Monica Lucas, 3. razred

PODJETNIŠTVO / POGOVOR Z VODJO GORIŠKEGA CENTRA BIC INŽ. ANTONIOM SFILIGOIEM

Skrite želje si utirajo pot... ali kako do novega podjetništva

Ko bom velik...

... s temi besedami si verjetno že začel kakšno solsko nalogo ali pa odgovarjal staršem, ko so se zanimali, kako si zamisliš svojo budućnost. Sedaj, ko končuješ oziroma si že končal svoje študijsko obdobje, zveni ta fraza bolj domače in otipljivo, morebiti celo zaskrbljujoče. Trzišče delovne sile je danes dokaj zasičeno in mogoče nisi našel mesta, ki bi ustrezalo tvojim pričakovanjem. Svoje skrite želje lahko uresničiš z našo pomočjo.

Prav gotovo si kdaj že pomislil, da bi se lotil neke samostojne dejavnosti. Opirati se na lastne moči, kot dobro veš, pomeni vzeti usodo v lastne roke in takrat se najbolje vidi, iz kakšne snovi je kdo narejen.

Pri ustanovitvi lastnega podjetja moras seveda imeti jasne ideje in obvladati nekatere birokratske postopke.

MITTELDATA, novo gorisko servisno podjetje ti pri tem lahko pomaga. Odgovarilo ti bo na vrsto vprašanj, ki se postavljajo mlademu podjetniku. Za kakšno vrsto podjetja je najbolj primerno, da se odločiš? Koliko bo porabil za ustanovitev takšnega podjetja? Kako se bo lahko dokopal do raznih zakonskih olajšav in potrebnih finančnih sredstev? Kako bo lahko sodeloval z bankami? Kje bo našel primerne knjigovodske in marketinske storitve ter razne druge strokovne nasvete glede izbire uslužbencev in stikov z dobavitelji?

Dobil boš torej osebe, ki ti bodo stale ob strani pri realizaciji tvoje ideje. Uresničitev tvoje zamisli mora namreč postati tvoja glavna naloga in življenjska skrb. Pri tem te čakajo še druga presenečenja.

Predstavi nam tvoj gospodarski načrt in sodeloval boš na pravem »business gameju«. Zmagovalce bomo nagradili s posebnimi tečaji managementa pri družbi **SYLEA - formazione bancaria e manageriale**. Najboljše ideje bodo deležne še posebne pozornosti, in sicer z možnostjo finančne participacije v podjetju in z enoletnim brezplačnim vodenjem knjigovodstva, marketinga in administrativnega dela v podjetju.

Ce je tvoja gospodarska zamisel zanimiva in nimaš dovolj denarja, da bi jo lahko uresničil, ti torej lahko pomagamo.

Vse to je zelo enostavno. Izpolni kupon in ga skupaj s kratkim življenjepisom (curriculum vitae) in opisom dejavnosti, ki si jo zamisliš, odpošlji najkasneje do 30. septembra 1995 na naslov:

MITTELDATA SRL - Ul. Orzoni 16 - GORICA

Izziv za mlade, ki že v podjetništvo

»Idea se je porodila ob branju raznih tovrstnih poročil, posebno potem, ko smo prebrali, da snujejo nekaj takega v bližnji pokrajini Treviso in seveda po razgovorih z ljudmi, ki delujejo v trzaskem in goriskem centru BIC. Izvedeli smo tudi, da imamo možnost priti ne le do koristnih nasvetov, temveč tudi do denarne pomoči za nove podjetniške pobude.« Tako pravi dr. Mitja Bauzon, Gorican, ki je zaposlen v Trzaski kreditni banki.

Skupina mlajših slovenskih goriskih podjetnikov in njihovih prijateljev je namreč že pred časom prisla do spoznanja, da je treba mladim nuditi nekaj novih možnosti, ne pa ostajati le pri utečenih oblikah podjetništva. Tudi zato, ker je tržišče marsikje že nasičeno in ni prostora za dodatne enake pobude. Ena takšnih novih pobud je podjetje Mitteldata (sedež ima v Ulici Orzoni 16 v Gorici), ki se ukvarja s servisno dejavnostjo. Mitja Bauzon je predsednik te družbe.

V Mitteldati so bili in so mnenja, da je mladim treba nuditi nekaj novega, inovativnega, ne le tisto, kar nudijo skoraj vsa druga servisna podjetja. Od tod zamisel, ki jo povzemamo iz licne zgbanke tukaj zgoraj in ki se začneja z besedami: »Ko bom velik...«

V postev naj bi prišli predvsem mladi slovenski ljudje s podjetniško mentaliteto med 18 in 32 letom. Vsi bodo obveščeni o tej pobudi, pa čeprav o njej ne bodo izvedeli iz časopisa. Dostavili jim bodo zgbanko. Mladi naj bi se oprijeli novih dejavnosti, takšnih, ki obetajo poslovni uspeh. Tja do septembra naj bi mladi ponudili svoje projekte, ki naj segajo na trgovski, obrtni ali na kate-rikoli drugi gospodarski sektor. Skupina strokovnjakov bo te projekte pregledala, preverila ali so uresničljivi in nato nudila posvetovalno službo od začetne faze novega projekta pa do njegove uresnitve.

Mitja Bauzon (Foto KROMA)

Najboljši projekt, morda tudi več kot eden, bo nagrajen, bodisi z brezplačnim tečajem pri italijanski tvrdki Silea v Firencah ali pa z nujenjem brezplačne pomoči v prvi fazi uresničevanja. Pri tem jim bodo prisločili na pomoč tudi strokovnjaki centra BIC, zato smo se ob tej priložnosti pogovarjali tudi z inž. Antoniom Sfiligoiem. Poskrbljeno bo tudi za bolj ugodne kreditne pogoje pri bankah in, kar je seveda tudi zelo pomembno, prav s pomočjo goriskega centra naj bi prišli tudi do denarne pomoči iz evropskih in drugih skladov.

Seveda si želimo, da bi bili projekti, ki jih bomo prejeli, zanimivi tudi za goriski BIC, pravi Mitja Bauzon. Treba pa se je zavedati, da je bistvo vseh takih pobud ekonomska računica, opozarja in dodaja, da bodo prišli v postev za njihovo pobudo Slovenci, ki živijo in delujejo v goriski pokrajini.

M.W.

»Strategija«. V nekaj manj kot enournem pogovoru je dr. inž. Antonio Sfiligoi to besedo uporabil kar nekajkrat. Vsakokrat, ko je želel dati poudarka inovativnim dejavnostim, s katerimi se ukvarjajo v februarja letos odprtem goriskem centru BIC (Business Innovation Center). Nekajkrat je porabil tudi besedo »inkubator«, in sicer takrat, ko je hotel povedati, kaj je in kaj hoče biti ta center.

Njegovo filozofijo in tudi filozofijo njemu podobnih strokovnjakov, ki delujejo v več kot sto BIC centrih v Evropi, povzemamo iz njegovega članka v zadnji prilogi »Znanost« ljubljanskega dnevnika Delo:

»Uspeh ali neuspeh katerekoli države bo v prihodnjih letih odvisen od njene gospodarske rasti. Do uveljavitve naslednje generacije bodo nekatere države svoj življenjski standard verjetno bistveno izboljšale, druge pa se bodo zgolj nekako prebijale. Nekdanji viri narodnogospodarske rasti - zemlja, kapital, naravni viri - niso več pomembni. Celo kapital, pa naj se to komu zdi se tako cudno, ni več odločilnega pomena, saj ga je za projekte, ki prinasajo dohodek, na mednarodnih trgih in po določeni ceni mogoče dobiti v skoraj neomejeni količini.«

Inž. Sfiligoi, ki je bil sredi tedna v Ljubljani na otvoritvi tamkajšnjega Tehnološkega parka, ima že izkušnje v Sloveniji. Pred skoraj dvema letoma je trzasko podjetje SEED (Service for Eastern Economic Development) prislo v Slovenijo z nalogo, da izpelje program Phare na Gorenjskem. Gre za široko zasnovan program Evropske unije za razvoj malega gospodarstva v državah v tranziciji, torej v državah, ki prehajajo iz vodenega v tržno gospodarstvo. Tudi Slovenija sodi mednje in odtod eksperimentacija na Gorenjskem. V začetni fazi je bilo veliko težav in vse se niso bile odpravljene. Pobuda je na Gorenjsko prisla »od zgoraj«, iz Ljubljane. Nekateri krajevni birokrati so menili, da se s takimi pobudami uničujejo velika industrijska podjetja. Potem, ko so videli koristi teh pobud, so umolkli. Teh koristi je že kar nekaj in posebno mladi ljudje so pokazali sposobnost, da se postavijo na lastne noge. V Kranju se zdaj pripravljajo na otvoritev centra BIC, nekateri podjetniki pa so že prejeli pomoč pri ustanavljanju in razmahu svojih podjetij.

In smo že v Gorici. Center BIC Gorica je bil odprt sele februarja letos. Prostore ima v goriskem avtoportu, kjer so eno halo, ki je bila sprva namenjena skladiščem, preuredili v sodobne uradniske in poslovne prostore. Da se ta pobuda razvija prav na v prostoru, je zelo koristno, saj se Gorica mora pripraviti na cas, ki najbrz ni niti več tako daleč, ko bo Slovenija stopila v Evropsko unijo in ko bodo nekatere naprave na mejnem prehodu odveč. Prav zato ima goriski BIC, ki je bil ustanovljen na pobudo ze utečenega trzaska centra, svoj ne le goriski, marveč tudi mednarodni pomen. To je bi-

lo poudarjeno tudi tistega dne, ko je so goriski center odprli.

V goriskem centru bodo skrbeli predvsem za to, da bodo nudili nasvete tistim podjetnikom, ne glede od kod prihajajo, ki bi želeli svoja podjetja ustanoviti na Goriskem. Trzaskemu centru je na primer v nekaj letih uspelo nuditi pogoje za ustanovitev in delovanje kakšnim tridesetim podjetjem, seveda v glavnem industrijskim in visoko tehnološkim. Eno teh je Vectorpharma v Trstu, je že prodrlo na ameriško tržišče in odprlo v ZDA svojo podružni-

Inž. Antonio Sfiligoi (Foto Studio Reportage)

co, v kratkem pa bo v Trstu odprlo tovarno, v kateri bo zaposleno skoraj sto strokovnjakov.

V kratkem času od nastanka centra BIC v Gorici, so že navezali stike s petimi podjetniki, ki so si zazeleli njihovega sodelovanja, predvsem pa inovativne nasvete. Inž. Sfiligoi je tudi povedal, da se za ustanavljanje podjetij pri nas zanimajo tudi mladi podjetniki iz Slovenije. Seveda nas je to presenetilo, saj je znano, da so italijanski podjetniki tisti, ki zelo radi hodijo v Slovenijo, kjer so cene delovne sile precej nižje kot v Italiji, pa čeprav ne več tako, kot pred dvema letoma. Odgovor strokovnjaka je bil takle: kljub višjim plačam je v Italiji več možnosti delovanja, več možnosti za denarno podporo iz raznih javnih skladov, banke imajo več denarja kot v Sloveniji, povrh pa ima podjetje sedež v Italiji, ki je v mejah Evropske unije. Dodati je treba se to, da se blago z italijansko oznako zlahka prodaja tujini, bodisi zaradi renomeja kot zaradi sibekega tečaja lire do drugih valut.

In smo že v Gorici, bi ponovili. V našem mestu se že na veliko govori o tem, kam z nekaterimi službami, podjetji in podjetniki ter njihovimi uslužbenci takrat, ko bo Slovenija sprejeta v Evropsko unijo. Nekateri si zato v Gorici želijo, da do tega sploh ne bi prišlo. Upajo, da bi tako zaščitili svoje delovno mesto, saj je dobro znano, da je goriski mejni prehod in vse, kar je z njim v zvezi, največja goriska »tovarna«. Podobno lahko

povedali tudi o Novi Gorici.

Na ta trenutek se moramo v Gorici dobro pripraviti, pravi inž. Sfiligoi, da nas ne bo doletela usoda, ki je prizadela Trbiz in Tabljo. Če bodo tudi pri nas odpravljene mejne pregrade, če spediterski in carinski uradi ne bodo več potrebni, moramo že zdaj pomisliti, kako naj ravnamo? Jasno je, da mora biti cimpred dokončana gradnja avtoceste od Vrtojbe do Razdrtega, saj brez dobre cestne povezave ne gre. Večletni trendi kažejo, da gre skozi mejni prehod Gorica - Nova Gorica največ tovrstnega prometa

med Italijo in Slovenijo in da ta promet iz leta v leto skokovito narasca. Rast se bo nadaljevala, saj bodo ljudje v vzhodnoevropskih državah potrebovali vedno več, nekega dne pa se bo končala tudi morija na Balkanu. Drzave, kot so Hrvaska, Srbija in seveda Bosna ne bodo potrebovale le obnove, marveč tudi razvojne projekte.

Kako se lahko Gorica razvija oziroma kako se lahko se naprej razvija goriski mejni prehod? Nekateri naprave na njem bo treba ponovno in drugače ovrednotiti. Lahko bi vzeli za vzor nekatere že obstoječe prometne centre v Evropi, kjer se ne ustavlja le zaradi prehoda, marveč predvsem zato, ker ti tam nudijo celo vrsto storitev. Gorica ima vse možnosti, da uresniči kaj podobnega. Strokovnjaki centra BIC, konkretno inž. Sfiligoi, ki ima vodilno vlogo, so se že povezali tako z gorisko kot z novogoriško občino in z vodilnimi funkcionarji na obeh straneh mejnega prehoda.

So možnosti, da bi za preučenje in uresnjenje tega za Gorico kot tudi za Novo Gorico pomembnega projekta prejeli tudi finančno pomoč Evropske unije, konkretno iz sklada Phare in Crossboarder.

Ob vsem tem smo se tudi vprašali, od kod tako izjemno zanimanje dr. inž. Antonia Sfiligoia za Gorico. V našem mestu ga do slej praktično nismo poznali, pa čeprav je njegov priimek tipično »nas«. Doma je sicer iz Vidma, kjer je imel njegov oče, ki se je tja priselil iz Gorice, trgovino. Naš sogovornik se je solal v Vidmu, seveda v italijanski soli, doma pa so govorili slovensko. Zato govori tekočo slovenscino in pri tem uporablja tudi slovenske strokovne izraze, ki jih naši ljudje ne poznajo. Bil je tudi več let v videmskem raziskovalnem centru Zaltron, ki sodi v okvir koncerna Zanussi, nato pa več let v Zenevi, kjer je delal v svetovalnem podjetju za tehnologijo in trženje. Zdaj je že več let v Trstu, zazelel pa si je Gorico.

Temu mestu želi dati svoj prispevek. Na primer tako, da pomaga, tudi v sodelovanju s tukajšnjimi mladimi Slovenci, tistim članom naše skupnosti, predvsem mladim, ki bi si zazeleli priti iz tradicionalnih kalupov in tukaj, doma narediti nekaj novega, iti v korak z razvojem; takšnim, karšnega je sam orisal v mislih, ki jih beremo na začetku tega članka.

Marko Waltritsch

Veronica je blagovna znamka

O nas so pisali vse mogoče: da igramo jazz, funk rock, fussion in ne vem kaj še... Igramo pač glasbo

GLASBA NI
SLOVENSKA
POTICA

Prvi CD celjske skupine Veronica je navdusil predvsem domače glasbene kroge. Zato nas je zanimalo, kaksne nacрте imajo s svojo instrumentalno glasbo stiri člani, ki se ne ozirajo na mnenja poslušalcev in vračajo večino povabil za nastope.

Pred poldrugim mesecem je pri Helidonu izšel prvenec celjske stircanske zasedbe Veronica z naslovom Perspective. Če je bila doslej ovira za uspeh slovenskih skupin na tujem predvsem jezik, tega pri Veronici ni. Njihova glasba je zgolj instrumentalna, predvsem pa ne gre za nekakšno alternativno glasbo, v katero tlačimo marsikaj, cesar ni mogoče prebaviti. Veronica cilja na svetovni trg in glede na nenavadnost skladb ter izjemno poslušljivost, jim utegne to v naslednjih letih tudi uspeli. S tremi četrtinami ansambla, kitaristom Bostjanom Lebnom, klaviaturistom Matejem Osetom in bobnarjem Francem Podgorskom smo se pogovarjali po napornem dnevu na celjskem glasbenem sejmu. Manjkal je basist Mario Barišić.

Kakšni so prvi odzivi na vašo ploščo?

Bostjan: Ko smo začeli delati to glasbo, sem bil sam se najbolj pesimističen. Toda že prvi odzivi so bili dobri, in to nam je dalo precej spodbude. Bolj od tega pa se mi zdi pomembno pojasniti, da nam uspeha ne predstavlja pet tisoč ali petsto prodanih plošč, temveč to, da pravi ljudje rečejo, da jim je naša glasba všeč.

Franc: Nas glasbeni trg je problematičen. Založbe ponujajo tisto, kar se prodaja, od Debele deklace naprej pa je jasno, kaj se prodaja. Druga sploh nočejo slišati. Z nekaterimi založbami imam se iz prejšnjih časov izjemno slabe izkušnje. Ko smo na Helidon prinesli Veronicine posnetke, je Slavko Avsenik ml. takoj rekel, da je to treba izdati. Zakaj, je rekel, ne bi enkrat izdali necesa res dobrega.

Bostjan: Ubrali smo povsem svojo pot in nas ne skrbi, če bo naš plakat recimo visel v Brezicah ali ne. Na nikogar se ne moreš zanesti, zato skušamo sami poskrbeti za vse, in to na povsem svoj način. To pa pomeni, da je za bandom potrebno tudi podjetje, in to je Francovo podjetje Vecronia.

Matej: Ne glede na vse; naš namen ni ostati v mejah Slovenije.

Razložite, kaksno glasbo igrate in predvsem, kako ste se odločili zanjo. Zakaj recimo instrumentalna glasba, torej brez pevcev?

Franc: Z Matejem sva Bostjana kar nekaj časa prepričevala, naj kaj zaigra z nami. Poznali smo se dolga leta, pa ga prej nikoli nisem slišal, le govorilo se je, kako dober kitarist je.

Matej: Priznati moramo, da sva s Francem delovala v povsem drugi sestavi Veronice s povsem drugačno glasbo. Ko sva ostala sama, sva bila pred možnostjo, da greva v popolno komercializacijo ali pa skušava igrati glas-

bo, ki nama je res všeč. Ko smo poskusili z Bostjanom, so se stvari nenadoma postavile na svoje mesto. Tisto je bila prava stvar.

Bostjan sicer ni igral v bendih, hkrati pa je bil izoblikovan glasbenik, poznali so ga povsod.

Bostjan: Vecinoma sem začel in konceval v bendih, kjer smo se fotografirali, do prave glasbe pa ni nikoli prav prišlo. Zato sem odhajal.

Iz česa ste zgradili lastno glasbo, kaj so vaši osebni vplivi?

Matej: Zael sem s klasiko in to se mi se danes pozna. Danes poslušam predvsem star jazz rock in novejši, kakovostnejši jazz - ta razpon med klaviaturisti sedemdesetih, ki so klasiko povezovali z rockom, in današnjimi, ki z rockom povezujejo jazz.

Franc: Nikoli nisem poslušal nekakšnih skrajnosti. Igral sem rock, ki je v bistvu zelo enostaven, pri nasi glasbi pa mi je najbolj všeč eksperimentalen pristop, uporaba aritmij brez predsodkov in predvsem to, da lahko že jutri igramo kaj povsem drugačnega. Zaljubljen pa sem v Dixie Drags, Chicka Coreo, Marcusa Muellera, Ala Di Meola... Zdaj mi postaja vse bolj všeč nekakšen minimalističen pristop; ogromen prostor, malo svetlobe, le nekaj tonov... S ploščo smo razčistili z glasbo, ki je bila dolgo v nas, zdaj lahko gremo naprej. Imam vizije, ki jih bom nekoč uresničil, vseeno ali čez leto ali čez deset let. Da ohranjamo veselje, ne igramo veliko v živo, počnemo zelo različne stvari, ko se dobimo, pa smo sposobni svojo glasbo odigrati v enem. Priznam, da zato recimo ob naših Katakombah med igranjem se vedno dobim kurjo polt. Uzivam.

Bostjan: Ves čas sem se sel iskanje, se obremenjeval s tem, kaj in kako bom igral. Slejkoprej ugotovim, da je to brez zveze. Nikoli nisem igral trendovske glasbe, nezavedno sem hodil po lastni poti. O nas so pisali vse mogoče: da igramo jazz, funk rock, fussion in ne vem kaj še... Igramo pač glasbo. V Veronici sem našel ljudi, s katerimi smo se zliili, in prišlo je do sinteze, ki mi je omogočila igrati glasbo, kot sem si jo predstavljal že prej. Sele v tej skupini sem ugotovil, da lahko igram tisto, kar cutim, in me prav nič ne skrbi, kaj si bo kdo o tem mislil. Glasba pride potem sama od sebe. Prav nič ne pazimo na to, da bi bili drugi z našo glasbo zadovoljni. Ne ganejo nas ne dobre ne slabe kritike.

Kako pravzaprav delate glasbo, kakšen je ta proces?

Bostjan: Vecina skladb na plošci ni plod improvizacij na vajah, temveč uresnitvev nekaterih mojih zamisli. To

pa ne pomeni, da gre za mojo glasbo, saj smo ji končno podobo nato dali vsi skupaj. Nekateri skladbe so seveda nastale prav na vajah in ideje nikakor niso moje. Vanje sem le vključil kitare.

Franc: Ze danes imamo glasbe za kaksnih deset let ali morda deset plošč. Vecine stvari, ki smo jih igrali, zal nismo nikoli posneli.

V vaši glasbi je opazna nekakšna enakopravnost instrumentov.

Franc: Prvic je takšna pac glasba, ki jo delamo sami in nam je všeč, drugic pa smo ploščo sestavljali po nacehu, da gre z nje vsaka skladba, ki ni všeč vsaj enemu članu. Veliko smo se naucili, ko smo poslušali Pata Methenyja ali Milesa Davisa, ki sta znala neko temo ponavljati tudi po cetrt ure, in poslušalec je nenadoma, sredi skladbe dojel, kakšna energija zari iz nje.

Bostjan: Drugace povedano, eno je poslušati glasbo, nekaj povsem drugega pa je razmišljati o poslušani glasbi. Prvo je prava stvar in takrat je lahko glasba zelo hipnoticna. Morda ljudje o glasbi prevec razmišljajo in se ji premalo prepustijo. Pri nasi glasbi morda koga moti, da so skladbe sestavljene tudi iz osmih razlicnih delov, toda nam je tako vse, mi smo se preprosto prepustili lastnim inspiracijam. Ni moj problem, ce komu to ni všeč.

Matej: Ljudje so prevec navajeni klisejev.

Bostjan: Vse instrumente, tudi bobne, smo pri skladanju obravnavali na poseben nacín, ne po pravilih klasične uporabe. Tako ponekod tema sloni na bobnih in je kitara ritmicen instrument, drugod seveda spet obratno.

Matej: Kolegom glasbenikom, s katerimi sem se pogovarjal, vecinoma ni jasno, zakaj ni vodilne vloge posameznih glasbil. Celo priznani poznavalci glasbe so nas sprasevali, zakaj vsaj včasih klaviature ali kitara ali saksofon ne odigrajo svojega sola.

Bostjan: To so vecinoma prvi vtisi. Ko poslušas našo glasbo veckrat, nenadoma ugotovis, da je vsaka stvar na pravem mestu. Ljudje te zko poslušajo glasbo, kakršna je, temvec hocejo slišati nekaj, kar si sami predstavljajo.

Franc: Skladbe na plošci niso trenutni prebliski. Katakombe, ki so dolge osem minut, smo dodelovali poldrugeto leto.

Poznam vase demoposnetke in presenetilo me je, da na plošci ni nobene od hitrejših skladb. Zakaj niste ljudem privoscili tudi te svoje plati?

Franc: Kar nekaj mesecev je trajalo, da smo uravnotežili izbor materialov za ploščo, in uspelo nam je sestaviti ploščo, ki cela nekako stece. Nihce mi se ni rekel, da je na sredini plošce nehal poslušati.

Zelo ste samozavestni. Kdaj boste začeli od glasbe tudi kaj služiti, ne le vlagati vanjo?

Franc: Imamo dve možnosti. Ali nastopamo povsod, gremo na televizijo in se plazimo po kolenih ali pa se naprej odklanjamo pojavljanje v dvomljivih televizijskih oddajah, pred nepravim obcinstvom. Veronica ni le bend, Veronica je blagovna znamka. Da bi lazje pričakali svoj uspeh, pa že zdaj vsak od nas dela na vzporednih

glasbenih projektih. Samo da smo v glasbi.

Bostjan: Mario, ki ga zal tukaj ni zraven, postaja že nestrpen. Zelo cenim njegovo igranje, k sreči pa v Veronici ni toliko avtor, kot smo to mi trije.

Ste s produkcijo kompaktne plošče povsem zadovoljni?

Matej: Ha! Glede na pogoje, ki smo jih imeli, je najboljše. Če pa začnemo razpravljati o tem, kaj bi bilo, ce..., lahko seveda dalec zaidemo. Nima smisla. To bi bila cista neskromnost.

Bostjan: Sam sem se ves čas najbolj obremenjeval s tem, kako bomo svoj zvok spravili na nosilec zvoka. Predstavljal sem si, da se bomo zaprli v studio in tam ziveli, dokler ne bomo povsem zadovoljni. Ceprav to na plošci ne pise, je nato izpadlo tako, da je ves CD posnet v živo v prostoru za vaje.

Franc: Tudi zato, ker bi nam lahko ta ali oni producent prevec spremenil zvok, mi pa bi iz lastnih zepov to morali se placati. Hkrati je našo glasbo težko zaigrati tako, da najprej posnamemo en instrument, nasnamemo drugega in tako naprej. Najbolje delujemo kot bend, ki tudi v studiu igra v živo. Glasba, ki jo lahko poslušate v ozadju na teletekstu in videostreaneh slovenske televizije, je bila na primer v studiu Metulj posneta v piclih starih urah in brez miksa. To nas je stalo 50 mark in s posnetki smo zadovoljni, saj niti suma zaradi neskončnega miksanja ni.

Bostjan: Pri glasbenikih, ki igrajo bolj zapleteno glasbo, ponavadi nastopijo teza-ve v trenutku, ko hocejo svo-

je znanje in ideje posneti sterilno perfektno. V vsej tej tehniki pa se nato izgubijo custva. Nas vsi obtozujejo, da imamo zagotovo koncane glasbene akademije. Glasbeno smo vecinoma izobrazeni, toda ne na akademijah. Tam ljudje izgubljajo svojo cloveskost v glasbi, ne dojamejo vec, da je neki naenkrat drugacen zvok v znani skladbi izraz tistega trenutka, in ne napaka.

Kako ste zadovoljni z distribucijo plošče in kje vas bodo lahko ljudje sploh slišali? Recimo letos.

Bostjan: Kar se tice založbe, bom kratek: Cakamo, da ljudje kaj naredijo. Ne bomo pa seveda čakali le na gospoda Borisa Beleta in Slavka Avsenika mlajšega. Gremo tudi svojo pot.

Lani in letos ste se stisnili v katrcio in sli v Frankfurt na glasbeni sejem. Prodajati zijala ali iskati priloznost?

Franc: Letos smo ze v frankfurtskem katalogu, nekateri posamezniki iz tujine so prosili za naše materiale, zal pa smo CD dobili sele nekaj dni po frakfurtskem glasbenem sejmu. Prihodnje leto bomo na sejmu igrali.

Bostjan: Seveda pa država Slovenija ne kaze prav nobene pripravljenosti, da bi nam pomagala na evropskih in svetovnem glasbenem sejmu promovirati nas in s tem sebe.

Franc: Trkali smo na vsa vrata. Rekli so, da nam lahko pomagajo, ce bomo promovirali kaj slovenskega, recimo slovenske vijake ali potico, nikomur pa ne kane, da je v Sloveniji narejena glasba lahko prav tako ali se bolj donosen izvozni izdelek.

Brane Piano

Samosvoja celjska glasbena skupina Veronica (Foto: Sherpa/Celje)

Minerali za srečo in zdravje

Ezoteriki trdijo, da minerali oddajajo subtilne vibracije, s katerimi uravnovešajo energije v okolju

Clovekovo druženje z minerali sega se v predzgodovinski čas. Clovek, ki je se znal živeti skladno z naravo, je cenil kamne - darove zemlje - in jih tesno vpletal v svoj vsakdanjik. Z njimi je zdravil, preganjal zle duhove, častil bogove in jih uporabljal pri večini obredov. Danes se starodavno vedenje o mineralih znova obuja in razvija. Kristaloterapija postaja čedalje bolj uveljavljena alternativna metoda zdravljenja, minerale pa s pridom uporabljamo tudi v spodbudo v duhovnem razvoju.

Minerali so naravne tvorbe z bolj ali manj stalno kemično sestavo in pravilno zgradbo. Kadar je mineral trdno telo, nastalo iz enotne kemične snovi in omejeno z ravnimi ploskvami, med katerimi so koti stalni, govorimo o kristalu. Vsak kristal je torej mineral, ni pa vsak mineral tudi kristal.

Ezoteriki trdijo, da minerali oddajajo v okolje subtilne energije, s katerimi uravnovešajo energije v okolju. Energetski obod ne ovija le vsakega živega bitja, temveč tudi mineral. Pravimo, da ima vsak mineral svojo auro. Nekateri znanstveniki menijo, da naravni minerali, ki so razširjeni po vsej Zemlji, uravnavajo elektromagnetsko polje energije med severnim in južnim polom ter tako ohranjajo polarnost planeta,

da urejajo in ohranjajo v ravnotežju mrežo številnih nevidnih energijskih tokov, ki obdajajo Zemljo. Brez mineralov bi bili ti tokovi neuravnoteženi, Zemlja pa bi izgubila polarnost.

Podobno minerali uravnovešajo tudi energije pri živih bitjih. V cloveskem telesu ima na celični ravni to nalogo silicij. Energijsko ravnotežje pri cloveku ni statično, ampak nenehno spreminja, če se gibanje. Uravnoveženost se nenehno izmenjuje z neuravnoveženostjo. Zdravi smo le tedaj, če so vse energije uravnotežene in združene v celoto ter sposobne to uravnoveženost ohranjati.

Zdravljenje z minerali

»Zdravljenje z minerali ni kemično, temveč je terapija z vibracijami. V krvi rdeca in bela krvna

telesca vibrirajo z določeno frekvenco. Ko približamo mineral telesu, začno ta telesca nihati skladno z mineralom, tako da pride do spremembe metabolizma in ozdravitve,« razlaga dr. Đuro Despot, kristaloterapevt. Če smo bolni, je energetski potencial obolelega mesta nižji ali višji od normalnega, z minerali pa lahko ta potencial spet normaliziramo.

Zdravljenje z minerali navadno poteka pod strokovnim vodstvom kristaloterapevta. Ni namreč vsak mineral za vse.

Preden se zdravljenje z minerali začne, je treba precistiti auro pacienta. Kristaloterapevt na vsako čakro postavi ustrezen mineral. Nato ob vizualizaciji barv na posamezni čakri povezuje minerale z energijsko palico (kvarcnim kristalom). Tako doseže usklajeno delovanje posameznih čaker. Če auro pred zdravljenjem ne bi očistili, bi pacient med terapijo z minerali lahko začutil glavobol, morda bi zapadel v depresivnost, malodušje, pasivnost ipd.

Med zdravljenjem nosimo minerale na priporocenih mestih ali pijemo iz njih pripravljene eliksirje - mineral pustimo čez noč v kozarcu vode in to tekočino zjutraj na tesce spijemo.

Vladarji so se že od nekdaj radi obdajali z zlatom in dragimi kamni (Benvenuto Cellini, solnica, 16.st.)

Uporaba in izbira mineralov

Za druženje z minerali je pomembno, da se zavedate moči negativnih misli (strahov) - te se bodo pri uporabi mineralov se stopnjevale.

»Tako kot minerali sprejemajo druge vrste energije, sprejemajo tudi nase misli, nase želje. Mineral je lahko naš dober prijatelj. Z njim se pogovarjate, mu puscate sporočila, na vas pa bo vplival tako, da boste bolj umirjeni in da boste lažje dosegli željo. Toda sad bodo obrodile tako dobre kot slabe misli. Na primer: radi imate svojega otroka, toda v pretirani skrbi zanj mu lahko tudi škodite. Otrok se gre vozit s kolesom, vi pa v strahu zanj že kar vidite, kako je padel in si potolkel koleno. S svojimi mislimi boste povzročili, da se bo to zares zgodilo. Če se zalogim pri negativni misli, se osredotocim na njeno nasprotje,« razlaga dr. Đuro Despot.

Minerale izbirajte po različnih merilih. Največkrat posegajte po mineralih glede na zodiakalno znamenje. Predpisani so tako, da spodbudijo tiste lastnosti, ki so pri določenem znamenju sibe. Tako naj bi dosegli notranjo harmonijo.

Če nosite minerale kot talismane (bolj ali manj redno) na ustreznem mestu - glede na barvo na posamezni čakri - morate biti pozorni, kaj se z njimi dogaja. Če spremenijo barvo, to pomeni, da so nase vezali negativno energijo, zato jih morate očistiti.

Ponavadi je dobro, da mineralov ne nosite ves čas, tudi ne samo enega, kajti s stalnim vplivom lahko porušite ravnotežje svoje auro. Zato se ravnajte po občutju in spremembah, ki jih opazite na mineralu. Priporočljivo je nositi tudi oglice, ki imajo nanizane različne vrste mineralov v medsebojnem ravnotežju in harmoniji.

Previdni morate biti zlasti pri uporabi hematita, rdeče korale in obsidiana. Teh ne nosite pri sebi, temveč jih uporabljajte le občasno. Dobro je, da jih uporabljate skupaj z drugimi minerali, na primer z rožnatim kremenom, ki ublaži njihovo delovanje.

Vsak mineral oddaja določeno energijo. Nekateri med njimi, npr. kvarčni kristal (kamena strela) in ametist, oddajajo univerzalno energijo, zato jih lahko uporabljate v najrazličnejše namene. S kameno strelo si lahko

prezenete bolečino: s konico, obrnjeno k bolečemu mestu, vrčite mineral kamena strela v smeri urinega kazalca.

Nakup mineralov

Pri nakupu mineralov si lahko pomagata z različnimi preglednicami. Mineral kupite glede na njegove lastnosti in namen uporabe - zdravljenje, spodbujanje

scenja mineralov je več, lahko se odločite za kateregakoli od navedenih. Vedite pa, da morate vanj zaupati. Če načinu čiščenja ne boste zaupali, bo vaše negativno pričakovanje čiščenje oviralo.

Univerzalno fizično čistilno sredstvo je voda, zato mineral najprej sperete pod tekočo vodo in skrbite z njega vse ostanke zemlje in drugih tujkov.

Minerale lahko s pridom uporabite tudi pri meditaciji. Po rednem druženju s kameno strelo boste bolj umirjeni in sproščeni. Lahko jih tudi programirate, da vam pomagajo pri uresničevanju določenega cilja. Toda ne pozabite, da ni vsak mineral za vse. Tako vam bo na primer labradorit pripomogel k bolj polnemu mošnjicku, rožnati kremen pa k boljsemu odnosu s partnerjem, ne pa tudi obratno. Ametist sodi med univerzalne minerale, dobro preciscuje prostor, je pa tudi neizčrpen vir nove pozitivne energije.

spiritualnega razvoja in podobno. Lahko pa se prepustite intuiciji (pri tem so izurjene zlasti ženske): postavite se pred minerale in počakajte, da vas roka sama vodi do minerala, ki ga trenutno potrebujete. Ker se clovekovo čustveno, mentalno in telesno stanje nenehno spreminja, ne bodite začuden, da vas mineral, ki vam je bil se včeraj v veselje, danes odbija. Ne belite si glave s tem. Če ne potrebujete več njegove energije. Velikokrat se tudi zgodi, da boste mineral, ki je naredil svoje, izgubili. Ne jokajte za njim in ne skušajte ga najti in nositi še naprej. To je znamenje, da njegove energije ne potrebujete več. Verjetno ga bo našel nekdo, ki potrebuje prav to vrsto energije.

Pri nakupu se raje odločite za naravne, neobdelane kristale in minerale. Sintetični minerali, ki jih je v naših prodajalnah kar precej, namreč niso tolikšen energetski potencial kot naravni, če jih boste uporabljali, pa boste kaj lahko razočarani, saj pričakovanega učinka ne bo. Podobno velja tudi za obdelane minerale. Tudi tem je bil med obdelavo odvzet precejšen del njihove energije.

Čiščenje in nega mineralov

Preden postane mineral »član družine«, gre skozi nesteto rok in privleče k sebi nesteto čustvenih in miselnih vibracij, pozitivnih in negativnih, zato ga je treba pred uporabo očistiti. Načinov čiš-

Mineral lahko očistite tudi z naravno morskjo soljo, ki ne vsebuje aluminija. Mineral ali nakit zasujete s soljo in ga pustite nekaj časa v njej. Nato ga operete pod tekočo vodo. Lahko pa ga očistite tudi s slano vodo. V kozarec vode daste eno do dve žlički naravne morske soli, v to raztopino položite mineral in ga v njej pustite čez noč. Potem ga sperete pod tekočo vodo.

Učinkovitejša metoda čiščenja je s kombinacijo slane in kisane vode. V vodi raztopite eno do dve žlički soli in eno do dve žlički kisa ter pustite mineral v tej tekočini deset minut. Nato ga sperete s tekočo vodo. Sol ali tekočino, v kateri ste čistili mineral, zavržite.

Ker so minerali nenehno dojemljivi za vplive čustvenih in mentalnih energij iz okolja, ga očistite vselej, ko začutite, da energije, ki jih oddaja, niso več čiste. To velja zlasti takrat, če ste ga uporabljali za zdravljenje.

Ko ste mineral očistili, ste mu odvzeli veliko njegove energije, zato ga morate znova napolniti ali energizirati, če naj bo res učinkovit. Zato ga po čiščenju postavite za nekaj časa na sonce in v mesecino, kadar je polna luna.

Minerale hranite v posodah iz naravnih materialov - lesenih satuljah, steklenih posodah, lahko pa tudi v svilenih mošnjickih. Minerali naj ne bodo nikoli v bližini elektronskih naprav, ker ti motijo njihovo auro.

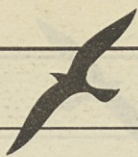
Ksenija Kvas

Minerali in nekateri elementi po namembnosti:

področje delovanja

minerali, nekateri elementi

A	proti odvisnosti od alkohola proti aknavosti proti anemiji	ametist in smaragd ahat in aventurin turmalin, zlato in granat ter platina, srebro in ametist
B	proti različnim alergijam proti bronhitisu proti bruhanju	biser malahit, tigrovo oko in biser smaragd, oniks in lapis lazuli
C	proti odvisnosti od cigaret	zlato in kamena strela
C	proti čiru za uravnovešanje čustev	smaragd in mesečev kamen biser in lapis lazuli ter malahit, opal tigrovo oko, turmalin in roževac (rožni kamen)
D	proti zasvojenosti z drogami proti diareji (driski) proti diabetesu (sladkorni bolezni) proti depresiji proti debelosti	smaragd beril, magnetit in lapis lazuli meteorit in granat mesečev kamen
E	proti epilepsiji	lapis lazuli
F	proti frustracijam	baker korala, zlato, rubin in lapis lazuli lapis lazuli, črni opal in čista kamena strela
G	proti golšavosti proti gluhosti priti glavobolu	topaz rodonit in mesečev kamen ametist, hematit in turkiz ter platina in magnetit
	proti gripi	beril, topaz, zlato, baker, smaragd in mesečev kamen
H	proti bolečinam v hrbtenici proti hemeroidom proti herpesu proti hladnim rokam in nogam	labradorit, magnetit in ametist korala, diamant in biser aventurin in granat
I	proti impotenci	rubin, magnetit in hematit
J	proti jecljanju	rubin, turmalin in magnetit
K	proti težavam z jajčniki proti boleznim kosti proti kašlju proti krvavenju proti kožnim obolenjem za boljše kri za izboljšanje koncentracije	karneol mesečev kamen topaz in biser topaz in diamant rubin, granat, ahat in biser korala, aventurin, smaragd in topaz hematit, kamena strela in roževac
L	proti ledvičnim kamnom za ljubezen proti lenobi	magnetit, karneol in oniks ter biser ametist, smaragd, žad in citrin roževac
M	proti malodušju pri predmenstrualnih težavah pri močnih menstruacijah pri nerednih menstruacijah pri bolečih menstruacijah	beril oniks, črni opal in biser lapis lazuli, opal in topaz safir turmalin rubin, lapis lazuli, opal in kamena strela
N	proti migreni proti bolečinam v nogah proti neplodnosti pri ženskah proti neplodnosti pri moških za boljše nohte proti napetosti	ametist turkiz roževac, rubin, malahit in zeleni ahat ametist, granat, biser in ahat zveplo korala, smaragd, topaz in karneol

Prekucije na Slovenskem (10)

Leta 1904 je zbuja veliko zanimanje prvi avtobus, ki je vozil med Kranjem in Tržičem

Slovenski dom v dolini je bil zlasti ob sobotah zvečer in ob nedeljah prizorišče zanimivih, včasih tudi razburljivih razprav in pomenkov. Ko je 2. avgusta 1903 v Makedoniji izbruhnila ilindenska vstaja proti Turkom, so bile tudi simpatije dolincev na strani upornikov. Po zgledu Ljubljane so tudi v dolini sestavili poseben odbor z nalogo, da zbira pomoč za Makedonce in seznanja Slovence z vzroki in cilji makedonskega osvobodilnega gibanja.

Leta 1904 je vzbujal zanimanje prvi avtobus na Slovenskem. Tega leta so namrec oblasti izdale dokument, ki je dovoljeval baronu Bornu prevoz oseb z avtobusom na progi Kranj-Tržič stirikrat na dan.

V letu 1907 so se pripravljali na volitve. Medvedovi so bili prepricani, da bo dolina poleg Ljubljane tudi vnaprej ena redkih »trdnjav napredne stranke«. Cesar je leta 1907 naposled privolil v uvedbo splosne (moske), enake, neposredne in tajne volilne pravice. Hribarjev Tince se je strinjal z ljubljanskim županom Ivanom Hribarjem, ki je menil, da mora splosna volilna pravica, cetudi je nepopolna, Slovincem prinesiti boljši položaj v državi. Njegov strankarski tovaris in voditelj slovenskih liberalcev dr. Ivan Tavcar je - nasprotno - menil, da je volilni red po ktnjih za liberalce boljši. Hribar je ob taksem stališču cloveka, ki se je imel za narodnjaka in svobodnjaka, pesniško vzdihnil: »Prav iz srca me boli, da si v tej družbi tudi ti!«

Na listi socialnodemokratske stranke Etbina Kristana je za poslanca v Zagorju ob Savi leta 1907 kandidiral tudi Ivan Cankar. O predvolilnih bojih je med drugim pisal: »Moj pobožni nasprotnik je postaven moz z lepo sivkasto brado in castitljivo plešo. Njemu sploh ni treba govoriti: od sramu in žalosti se že vdrem v zemljo, če se le prikaže. Kaj mi potem pomaga moj rožni venec?«

Cankar se je podal tudi na volilni shod gorske vasi St. Lambert. »Shod je bil originalen,« je pisal.

Ljubljanski župan Ivan Hribar v sokolski uniformi leta 1900

»Dobiti nismo mogli drugega prostora kot neko kmečko izbo; bila je natlačeno polna, ljudje so sedeli tudi na veliki kmečki peči. Prav med mojim govorom pozvoni poldan - in molili smo glasno in pobožno...«

Leta 1908 je Avstro-Ogrska anektirala, to je priključila svojemu državnemu ozemlju, Bosno in Hercegovino, ki jo je dotlej imela le pod upravo. Slovenske stranke so ta dogodek pozdravile, »kot prvi korak k združitvi vseh južnih Slovanov na se monarhije v drzavnopravno samostojen organizem pod zezlom habsburške dinastije«, kot je dejal duhovnik in profesor bogoslovja, voditelj Slovenske ljudske stranke dr. Janez Evangelist Krek.

Medvedovka je po vrnitvi z obiska pri sestricni na Koroskem vsa iz sebe pripovedovala o svojih razburljivih dozivetjih. Ko sta tistega septembrskega dne leta 1907 sli v mesto, sta se začudili, ko sta povsod videli viseči nemške namesto avstrijskih zastav.

»V sredo popoldne se je pripeljal cesar Franc Jožef I. v Celovec. Ko je njegova noga stopila na peron, ves obložen z živopisnimi preprogami, je nekdo deklamiral pesmico, ki jo je zložil cesarju na čast: 'Pozdravljen, Oče in Vladar, in Bog prihod Tvoj blagoslovi!' Cesarju so prikriili velikonemško demonstracijo, ki se je kazala v nemških črno-rdeče-zoltilih zastavah, razobešenih na mnogih poslopjih, celo na tistih v blizini kolodvora. 'Naj cesarja zbodejo v oči,' so si meli roke velikonemski nacionalisti, ko so razobešali zastave...«

Na kolodvoru se je pozdravil s cesarjem tudi celovski župan Neuner, ki je ves čas na tistem podpiral priprave na velikonemško demonstracijo. Ko je deželni predsednik baron Hein izvedel za to, je Neunerja opozoril, da cesar zalitve ne bo kar tako pozrl. Župan je iz strahu, da bi cesarjev bic oplazil tudi njega, naročil, naj frankfurterice, razobešene na poslopjih tik ob kolodvoru, snamejo, drugod pa naj jih pustijo, saj jih cesar tako in tako ne bo videl.

Županova dvoličnost je med nemskimi nacionalisti povzročila val ogorčenja, češ kaj nam bo tak-sna sleva, ki si dezelnemu predsedniku ne upa reči odločnega ne. Gospod Neuner se je že začel bati za svoj županski stolček, ko je izvedel, da so na poslopjih slovenske družbe sv. Mohorja, ki je bila tedaj prva in največja slovenska književna družba, poleg dezelne in cesarske zastave razobesili se po eno slovensko trobojnico. Da bi se spet pokazal lepega pred Nemci, je ukazal, naj nemudoma snamejo slovenske zastave. Ceti redarjev je naročil, naj, če bo treba, vdre v poslopja in na silo sname zastave. Na pomoč ji je poslal se ključavničarje, ki pa so si, ker niso bili kos zapletenim ključavnicam na vratih poslopja, pomagali kar s sekirami, kar je bilo nasilje prve vrste.

Drugo veliko velenemsko demonstracijo moči so doziveli Pestotnikovi, ko so se v nedeljo, 13. septembra 1908, udeležili glavne skupščine Ciril-Metodove družbe. Ptuj si je izbrala, da bi s tem dokazala slovenski značaj mesta. To je namrec »uradno« veljalo za nemškutarsko, ceprav je po popisu prebivalstva iz leta 1900 v ptujskem okraju živel 47.168 Slovencev in samo 3754 Nemcev.

»Nemec se boji samo Boga, sicer pa nikogar na svetu!« so govorili nemškutari, ko so divjali po ulicah, »je pozneje doma pripovedoval Pestotnik. »Ob podpori nemških orožnikov so napadali udeležence skupščine in tudi ženskam niso prizanašali. Obmetavali so jih s kamenjem in pljuvali nanje, jih zalili, potem pa se suvali in pretepali s palicami in žilavkami. Nekateri od njih so bili oboroženi, kot da gredo na medvedji lov...«

Ptujski dogodki so razjarili zavedne Slovence po vseh slovenskih dezelah. V Ljubljani je prislo do slovutih demonstracij, ki so se začele v petek, 18. septembra 1908, končale pa v nedeljo, ko je bila Zvezda nabito polna nezadovoljnih ljudi. Deželni predsednik Hein je kljub odločnemu protestu ljubljanskega župana Ivana Hribarja ukazal, naj nastopi vojaštvo, češ da policija in orožništvo, ki sta bila v županski pristojnosti, nista več kos položaju. Vojaki so streljali na demonstrante; dva demonstranta sta obležala mrtva, pet pa je bilo ranjenih.

Sledilo je razbijanje izlozb in odstranjevanje nemških napisov z lokalov. S to akcijo je dobila Ljubljana slovensko zunanjo podobo. Zcela se je uresničevati nekdanja Hribarjeva napoved, da bo naredil iz Ljubljane glavno mesto vseh Slovencev.

Sledila je akcija proti nemskim podjetjem in številni vlagatelji so dvignili svoje vloge iz nemške kranjske hranilnice in jih prenašali v slovenske posojilnice in hranilnice. Samo v Gospodarski zvezi, ki jo je ustanovil dr. Krek, je bilo tedaj združenih že več kot petsto zadrug iz vseh slovenskih dežel.

Ivan Cankar je v Rdečem praporu, glasilu socialnodemokratske

Slovensko kulturno delo, je zapisano na razglednici iz leta 1908, ki kaže razbita stekla kazinskega paviljona

stranke, objavil uvodnik, v katerem je dezelno vladu s Schwarzem na celu obtožil krvave morije. »Ali je ta grozota delo gole blaznosti ali pa zavedne zlocinske namere?« je brez dlake na jeziku vprašal. Krivcem je zagrozil »z vrhovnim ljudskim sodišcem - ljudskim parlamentom, ki bo imelo zadnjo besedo«. Cenzura mu je večino uvodnika črtala, pustila pa tiste odstavke, v katerih je demonstracije imenoval mladinski bumel.

Cankar je bil jezen na klerikalce in liberalce, zlasti pa na slednje, ki so ob koncu devetnajstega stoletja govorili o pripravljenosti Slovencev, da postanejo Hrvati. Pozneje je nasprotoval tudi stališču socialnih demokratov, naj bi se slovenski narod pripravljaj za neko prihodnje jugoslovanstvo. Cankar in tudi nekateri drugi socialisti izobraženci med delavstvom so ostro nasprotovali tivolski resoluciji in ostro zavračali vsako »pohrvačenje«. Za Cankarja jugoslovanstvo ni bila nobena priloznost za raznarodovanje posameznih narodov.

Nemci so na vsak način hoteli najti krivca za ljubljanske demonstracije. Čez dve leti je v Ljubljano prispel dekret z dne 6. avgusta 1910, s katerim je cesar Franc Jožef I. odklonil Hribarjevo potrditev za ljubljanskega župana.

Vsem je bilo bolj ali manj jasno, da je cesar izdal takšen dekret, ker mu je tako svetovala dezelna vlada. »Dezelni predsednik Schwarz je bil tisti, ki je v dogovoru s klerikalno in nemsko stranko predlagal takšno odločitev,« je kategorično zapisal Slovenski narod.

Hribar je pozneje našel Schwarzevo zaupno pismo, datirano z 11. junijem 1910. V njem si je kratkotalo izmislil, da se je Hribar leta 1909 udeležil shoda slovanskih delegatov v Parizu, kjer naj bi izražal panslavistično misljenje in se zavzemal za popolno politično avtonomijo Bosne, ceprav v resnici sploh ni bil tam. Med ljubljanskimi demonstracijami leta 1908 naj bi le navidezno izpolnjeval svoje županske dolžnosti, v resnici pa bil pravi

povzročitelj nemirov. Na koncu je predlagal, naj cesar ne potrdi Hribarjevega ponovnega županstva.

Nemci in nemškutari se niso z dovoljili samo z odstranitvijo Hribarja z županskega mesta, temveč so ga na vsak način hoteli se moralno pobiti. V letih 1913 in 1914 je potekala nekajmesečna preiskava Hribarjevega županskega poslovanja. Hribar je pozneje zapisal: »Facit vse preiskave je pa bil, da se je v

vsej tej dobi našla razlika ene krone in petdeset vinarjev...«

Odlomke iz 338 strani obsegajočega poročila revizijske komisije je z velikim »tamtamom« začel objavljati tudi Slovenec, vendar je urednik dr. Lampe brz ustavil to pisanje, ko je ugotovil, da je komisija s poročilom osmesila sebe in oblast, Hribarju pa kvecjemu le se povečala ugled.

France Trebčan

Pogreba žrtev, ki sta padli pod streli vojske leta 1908 se je udeležilo 20.000 meščanov

LJUDJE,
ODNOSI,
LETA

»Zakoreninjenost« spolne usmerjenosti

Kam uvrstiti tiste, ki jih privlačita oba spola?

Življenje je zapletena stvar. Ena od njegovih skrivnosti je tudi ta, da ljudje niso vedno izključno nagnjeni samo k moskemu ali ženskemu spolu. Kako je s tistimi, ki se ne morejo popolnoma izjasniti o svoji samo heteroseksualnosti ali samo homoseksualnosti? So za to »krivi« biseksualni geni? In kam bi uvrstili tiste, ki jih hkrati privlačita oba spola? Ali pa tiste, ki jih dolga leta privlači nasprotni spol, nato pa nenadoma spoznajo, da to sploh ni res? S temi in podobnimi vprašanji so se celo desetletje uskarjali britanski raziskovalci Martin Weinberg, Colin Williams in Douglas Pryor, svoje ugotovitve pa strnili v knjigi z naslovom *Dvojna privlačnost: razumevanje biseksualnosti*, ki je izšla lani.

V studiju so zajeli več kot 800 heteroseksualcev, homoseksualcev in biseksualcev, ki so se skušali prilagoditi zahtevam družbe, ki je prepričana, da se mora človek opredeliti samo za en spol. Zanimalo jih je, kaj tistim, ki se opredeljujejo kot biseksualci, ta pojem sploh pomeni, kakšne spolne izkušnje imajo, na kakšne reakcije so naleteli, kako dejavniki, kot je na primer aids, vplivajo na njihovo vedenje in ali družba vpliva na njihovo spolno identiteto. Avtorji knjige namerno razlikujejo pojma »spolno nagnjenost« in »spolna usmeritev« in

poudarjajo, da je spolna privlačnost mnogo bolj zapletena kot jo tolmači biologija, in da bi jo lahko mnogo bolje razumeli, če bi se usmerili na to, kar ljudje o sebi mislijo in delajo, kako prepoznajo in reagirajo na svoje spolne in ljubezenske želje. Večina ljudi, ki se vedejo biseksualno, sami sebi ne pravijo biseksualci in tudi ne privzemajo te identitete. Posamezniki, ki se vedejo biseksualno, so zmedeni in neredko prepričani, da so na poti, da postanejo homoseksualci. Drugi pa zopet zanikajo svoja istospolna občutja in se vedejo tako, da zava-

rujejo svoj svoj »heteroseksualni imidž«. Ob tem raziskovalci posebej opozarjajo, da so do teh ugotovitev prišli na podlagi majhnega števila biseksualcev in da torej tega ne gre posploševati na vse. Pri biseksualcih so naleteli tudi na povsem običajne reci, kot so ljubezen, toplo prijateljstvo, intima, ljubosumje, poroke, otroci, socialna nasprotja... Stevilni biseksualci med tistimi, ki priznavajo, da to so, pa so na to ponosni in se zaradi tega tudi počutijo veliko bolje. Seksualni svobodi, ki je bila v začetku 80-ih prevladujoča »ideologija«, navkljub so raziskovalci pri mnogih biseksualcih naleteli na željo po ljubezni, poroki, otrocih. Toda s tem, da naj bi bila zakonska zveza »odprta«, tako da bi bila partnerja v njej obzirna do »primarnih« in »sekundarnih« zvez. Primarna zveza naj bi bila heteroseksualna, sekundarna pa homoseksualna. Ljubosumje pa je bolj prisotno, če je sekundarna zveza istospolna.

Med tistimi, s katerimi so se ukvarjali avtorji knjige, jih je veliko spremenilo svoja spolna občutja in vedenje prej kot v treh letih.

Na to je med drugim vplivalo družbeno okolje, sprejemanje njihove usmerjenosti oziroma nagnjenja, razumevanje in podpora... Ko pa so iste anketerance znova povprašali čez nekaj, se je izkazalo, da so si številni premislili zaradi strahu pred aidsom: moski so se »zatekli« v heteroseksualnost, ženske pa v homoseksualnost oziroma lezbistvo. Epidemija aidsa je prav tako zelo vplivala na spremembe v odnosih - monogamija je zopet postala bolj »priljubljena«. Manj je tudi občasnih spolnih odnosov z neznanci in menjave partnerjev. Kaže, da je biseksualnost tam, kjer je bila homoseksualnost v zgodnjih 60-ih letih. Družba biseksualce sicer priznava, a hkrati meni, da so zaradi aidsa nevarni. In ker je njihovo spolno nagnjenje razumljeno bolj kot izbira kot pa biološka danost, jih družba tudi manj podpira kot homoseksualce.

Raziskava *Dvojna privlačnost: razumevanje biseksualnosti* je ugotovila, da je spolna privlačnost nekaj veliko manj zakoreninjenega, mnogo bolj zapletenega, ocarljivega in občutljivega kot velikokrat mislimo. (KaN)

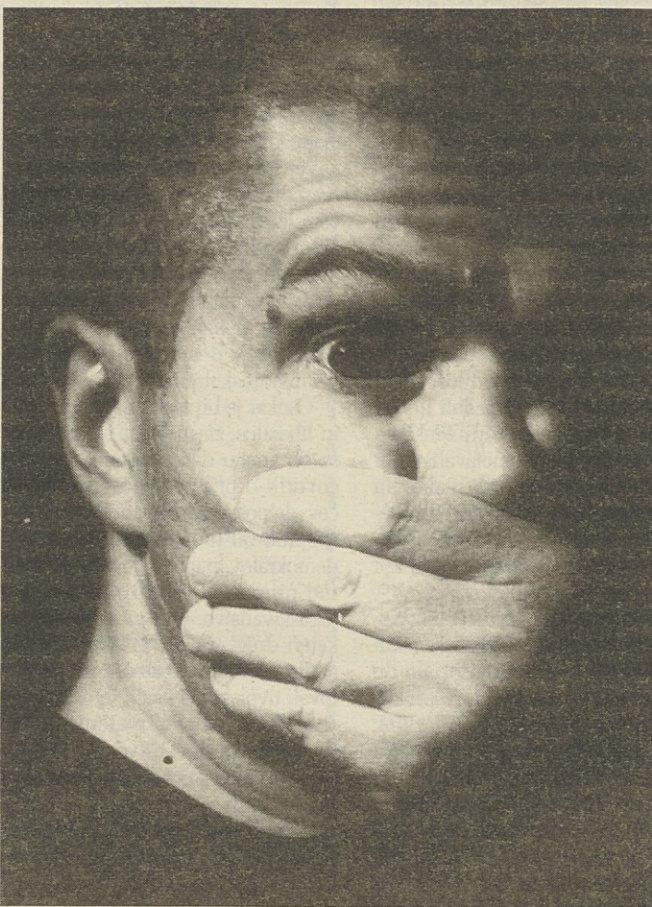

Živeti z bremenom preteklosti

Nase bivanje je v največji meri pretakanje misli, čustev in voljnih vzgibov. Tovrstne psihične vsebine dominirajo tako po jakosti kot po trajanju, a kljub temu o tej plati bivanja le redko razmisljamo; najpogosteje jo zgolj neposredno doživljamo in dopuščamo, da nas preplavlja in usmerja, včasih v tolikšni meri, da se počutimo kot nekakšni njeni ujetniki. Med pretakanjem psihičnih vsebin usmerjamo svojo pozornost k zunanjim predmetom in ciljem, misleč, da so edina pomembna stvar našega življenja - ne vedoč, da se z njimi ubadamo morda prav zato, da bi utišali duševne vsebine, ki nas mučijo odnotraj in pred katerimi bežimo že od najzgodnejšega otroštva...

Duševno življenje odraslega posameznika si lahko predstavljamo kot dinamični sistem zvez med elementi osnovnih psihičnih sestavin: kognitivne (občutki, zaznave, predstave, pojmi, misli in miselnih vzorci, slika sveta - torej percepcija, misljenje in znanje), emocionalne (čustva, vrednotenja, stališča...) in kognitivne (volja, nameravanje, hotenje...). Ta sistem se je začel oblikovati in dobivati prve, za posameznika karakteristične vsebine že v našem ranem otroštvu in se je z novimi izkušnjami pospešeno dopolnjeval vse tja do tako imenovane zrelosti. Tedaj se je dokončno ustalil v obliki tipične osebnostne karakterne strukture oziroma v obliki delno zavedne in pretežno podzavedne mentalne »podstati«. Ta se v nadaljnjem življenju normalnega odraslega posameznika le se malo in počasno spreminja. Dopolnjuje se zlasti na področju kognitivne komponente (torej znanja, slike sveta), medtem ko se nase čustveno in voljno življenje odvíja po enem in istem ustaljenem vzorcu - in sicer po vzorcu, za katerega psihologi menijo, da se je v glavnih in odločilnih potezah oblikoval in ustalil že v najzgodnejših letih našega življenja. Dinamika naših dozi-

vljajev je bila namrec tedaj ne le najburnejša, temveč zaradi nerazumevanja in premoči vzgojiteljev tudi najbolj kruta: prestevalni primeri nezadovoljevanja ali neustreznega zadovoljevanja naših infantilnih potreb, prestevalne ovire in prepovedi spontanosti vzgibov, prisile k nesmiselnim dejavnostim, kazni, protislovni ukazi in napotki, pritiski, ustrahovanja, frustracije... - vsa ta neugodna izkustva so v občutljivo in dojemljivo otroško dušo zarisala globoke in močne sledi ter se že kmalu fiksirala kot stabilna in trdovratna podzavestna mreža, ki predstavlja osnovo za vse naše poznejše doživljanje sebe in sveta, za celoten pristop do njega ter nase delovanje v njem. Osnovni infantilni konflikti, travmatična izkustva in boji se odtlej potemtakem le se ponavljajo - vsebinsko bistveno enaki, le v formalno drugačni sceneriji. Pojavljajo se kot determinante celotne nase psihodinamike: v »notranjem« življenju kot prevladovanje določenih spominov, bojazni, upov in nacrto, fiksacij na določene ideje, idealiziranja ali izkrivljanja podobe o sebi, kot specifične vrednotni sistem, kot predsodki, svetovni nazor in podobno; v našem »zunanjem« življenju pa se kažejo

kot specifična pozitivna in negativna stališča do drugih, kot individualni vedenjski vzorec, kot določen življenjski stil, kot serija nerealnih, simboličnih poskusov razrešitve infantilnih konfliktov in ublažitve infantilnih bolečin - skratka kot neskončna serija vsebinskih repriz, ki se odvijajo na formalnem površju kot vedno znova nove in specifične, medtem ko njeni dejanski vsebinski in gonilni momenti ostajajo v globinah nase duševnosti eni in isti stari, nedotaknjeni in nerešeni - ali pa se zaradi kopiranja negativnih posledic tovrstnega vrtenja se dodatno stopnjujejo in zapletajo. Skratka, odrasli smo prisiljeni živeti z bremenom svojih preteklih

negativnih izkustev - z bremenom, ki bi bilo, če bi ga doživeli v celoti, boleče in mučno vsaj tolikanj kot je bilo boleče najhujše otroško travmatično izkustvo; in katerega telesni izraz bi se pokazal kot niz močnih in nekontroliranih misicnih krčev. Vendar pa tega bremena ne občutimo v vsej njegovi teži, kajti čustva in reakcije, kakršne bi se lahko obudile po zvezah nase psihične strukture, se nikdar ne pojavijo v celoti - večina teh zvez se namrec sploh ne sproža ali pa se sproža zgolj deloma. Za to skrbi poseben psihodinamski princip, ki ga psihologi imenujejo »obrambni mehanizmi«.

Bojan Rauter Kosic

Medicina in leposlovje si podajata roke

Medicina in literatura

Medicina in literatura sta bili od nekdaj povezani med seboj. Da pa sta bolj sorodni, kot se nam dozdeva, velja predvsem v težkih urah življenja. Zdravnik se pogosto znajde v nenavadnih, nepričakovanih, zapletenih, presunljivih, dramatičnih, pa tudi (tragi) komičnih situacijah. Temu je posvečen zbornik *Med medicino in literaturo*, v katerem je urednica dr. Zvonka Zupanic-Slavec zbrala 35 prispevkov vidnih domačin in tujih literatov, slavistov, primerjalnih književnikov, psihologov, zdravnikov in drugih avtorjev. Tej temi pa je bilo namenjeno tudi lanskoletno srečanje medikohistorikov Alpe-Jadran oziroma prvi Pintarjevi dnevi v organizaciji Instituta za zgodovino medicine. Zgodovina medicine je v predmetniku medicinske fakultete že šest desetletij, doc. dr. Ivan Pintar pa je s številnimi objavami, predvsem pa s svojimi knjigami opozoril na pomen spoznavanja, negovanja in ohranjanja znanja o lastni stroki. V slovenskem prostoru so med tistimi, ki so »zapisigeli« misli A. P. Cehova, da je »medicina moja zakonita žena, literatura moja ljubica«, Kraigher, Magajna, Lokar, Grum, Vošnjak, Murnik in številni drugi, v svetovni galeriji pa Cehov, Schiller, Doyle, Brecht, Bulgakov, Celine, Munthe, Konsalik...

Druga novost, ki jo je pripravilo Slovensko zdravniško društvo, je publikacija *Oralno zdravje v Sloveniji*, posvečena lanskemu letu, ki ga je WHO poimenovala leto oralnega zdravja, ki jo je pripravil prof. dr. Vito Vrbič s sodelavci. V prikazih obravnavajo stanje oralnega zdravja pri nas, posebno skrb pa so namenili otrokom, mladini in starostnikom. (KaN)

Usluge v duševnem zdravju

Altra - Odbor za novosti v duševnem zdravju in založba Lumi sta pretekli teden predstavili nekaj novosti, in sicer knjigi dr. Tanje Lamovec *Ko rešitev postane problem in zdravilo postane strup* ter Zgodbe z roba norosti in kaseto Bostjana Pogorelca Na Polju bolnica stoji. Prvo delo s podnaslovom Nove oblike skrbi za osebe v duševni krizi obravnava zgodovino razvoja psihiatrije, duševnih boleznih in oblik zdravljenja, ki so bile značilne za različna obdobja. Avtorica pokaže, kaj pomeni biti »duševno bolan«, in kaksne so razlike med modeli zdravljenja v tradicionalnih in sodobnih družbah. Opisuje tudi rituale v psihiatričnih ustanovah in lastne izkušnje. Ugotavlja, da okoliscine zdravljenja pogosto bolj kot psihična kriza spremenijo življenje človeka. Da bi se lahko temu čim bolj izognili, avtorica predstavlja kot alternativo zahodnemu medicinskemu modelu zdravljenja socialni model, v katerem človek doživi kar najmanj stigmatizacije in institucionalnih poskodb. Med alternative medicinskemu zdravljenju sodi tudi preživetje krize doma s podporno skupino ljudi.

Tanja Lamovec je tudi avtorica črtic *Zgodbe z roba norosti*, v katerih, kot je zapisal v oceni Franci Zagoričnik, razkriva mejne položaje človeka in njegove duševnosti. Rob je le možnost, pri kateri človek se ohranja svojo naravno identiteto, tisto svojskost, ki ga locuje od drugih in od vseh. Onkraj roba, na katerikoli strani ze, mu sledi poguba, padec z roba, na eni strani v družbeno in na drugi v lastno blaznost.

Tretja novost je kaseta s »pesmimi o drugacnosti« Bostjana Pogorelca *Na Polju bolnica stoji*. O njih je Matjaz Hanzek zapisal, da niso le izraz bolečine ali demonstracija protesta nemočnih, zatiranih, ljudi z roba družbe, ki se imajo moc prositi ali upreti se, temveč tudi izraz zavedanja lastne drug(acn)osti, ki ni omejujoca ali nekaj slabega, ampak je ta drugačnost, norost, tudi izvor lastne identitete. (KaN)

V krožnico nasilja vstopa vse več mladih

Agresivnost je način odzivanja posameznika, ki se ni razvil v zdravo, zrelo osebnost

Oci se ne da zatiskati - nasilja je vedno več. Bere-mo, poslušamo, gledamo, kot da smo v srediscu kroga, mimo nas pa bežijo slike, besede, dejanja. V krožnico vstopa vedno več mladih, kot da je to vrtljak njihovih sanj. Čeprav nasilje ni pojav tega stoletja, je v našem vsakdanu preveč prisotno. V ZDA so na primer najstniki v javnomnenjski raziskavi odgovorili, da »TV ne posreduje stičnih in moralnih vrednot, temveč spodbuja nasilno in nesocialno obnašanje.« Ugotovitve so presenetile Američane, ko je večina od 750 anketirancev odgovorila, da jih »TV spodbuja k nesposlovanju staršev, pravi, da nasilje in lažnivost nista tako hud greh«. Podatki so nedvomno presenetljivi, saj jih je kar 77 odstotkov priznalo, da jih pogojuje televizija. Anketo, ki jo je izvela organizacija Children Now iz Los Angelesa, kaže, da se generacija ameriških najstnikov zaveda pomena moralnih vrednot in da so mladi do skrajnosti zbegani. Tako v ZDA, kaj pa pri nas? Zakaj toliko agresije... Kako gledajo strokovnjaki na ta pojav in kaksno vlogo imajo pri tem mediji, smo povprašali kliničnega psihologa mag. Roberta Trunkla.

Agresivnost je način odzivanja posameznika, ki se ni razvil v zdravo, zrelo osebnost. Ali se bo agresivnost razvila in v kakšni meri, je odvisno od okolja in posameznika, njegovega temperamenta. Oboje določa pogostost frustracij, ki jih posameznik doživlja, načine, kako na frustracijo reagira. Okolje kaže posamezniku vzorce vedenja, ki je za posamezno okolje sprejemljivo.

To pomeni, da je na prvem mestu družina, za tem pa tudi sola in okolje?

Agresivnost je najpogostejša napaka v družini. Strokovnjaki celo menijo, da pravzaprav ni problematičnih otrok, problematični so predvsem starši, ki slabo in nepravilno ravnaajo z otroki. Sola pa je poleg družine drug vzgojni dejavnik, ki najmočnejše vpliva na razvoj agresivnosti pri otroku.

In potem so tu mediji, nekateri kažejo s prstom na TV od-daje, češ, da je v njih vse pre-več nasilja, kar pušca sled pri mladostnikih oziroma pri njihovem vedenju.

V zadnjih tridesetih letih je bilo opravljenih veliko studij o vplivu sredstev javnega obveščanja, predvsem filma in televizije, z namenom, da bi ugotovili, ali vzorci vedenja, prikazani na TV in v filmu, povzročajo, predvsem pri otrocih, več agresivnega vedenja oziroma ali je takšnega vedenja manj pri osebah, ki niso izpostavljene nasilju prek teh medijev. Kljub različnim metodološkim pri-

stopom so rezultati pozitivni: obstaja namreč pozitivna pove-zava med frekvenco izpostavljanja otrok in mladostnikov nasilju na TV ter njihovim stopnjevanim agresivnim odziva-

njem. Torej, več kot vidijo nasilja na TV, večja je stopnja njihove agresivnosti. Oziroma, izpostavljanje nasilju v masovnih medijih vzbuja podobno vedenje pri pomembnem deležu mladih gledalcev.

Do medijev bi morali zavzeti neko kritično distanco. Toda, kako priti do nje. UNESCO je že pred skoraj dvema desetletjema izdelal model za medijsko vzgojo, da bi otroke in mladostnike naučili kritičnega sprejemanja medijev. V nekaterih zahodnih državah imajo v solah celo poseben predmet,

kjer se spoznavaj s tem, kako sprejemati medije. Če bi bilo tega več, bi bili morda škodljivi vplivi manjši?

Prav gotovo, saj v zadnjem času strokovnjaki opozarjajo na skrajno škodljiv vpliv nasilja na TV pri otrocih. Kot kaže, se preko izpostavljanja določenim scenam nasilja gledalci priučijo novih agresivnih reakcij ter novih tehnik, kako prizadeti druge. Zdi se tudi, da pride pri mladih, ki so izpostavljeni nasilju v masovnih medijih, do precejšnje oslavitve notranjih blokad ali kontrol odkrite agresivnosti. Ugotovljeno je, da so začele osebe, ki so bile izpostavljene gledanju strogo predpisane nasilnosti na TV, postopoma kazati vse večjo neobčutljivost za agresivnost, znake trpljenja in bolečine pri drugih osebah. Njihove osnovne čustvene reakcije na tovrstne dražljaje so se hitro manjšale. Takšna zmanjšana reaktivnost na nasilne situacije pa lahko odstrani se druge notranje obrambe, ki preprečujejo izbruhe agresivnosti.

Najti moramo torej pravi odnos do TV, saj se njen vpliv ne kaže takoj.

Kaže omeniti, da po gledanju agresivnih prizorov ne pride do takojšnjega divjanja in slepih napadov na druge. Rezultati opazovanj vodijo k sklepu, da so te slike le prešibke, da bi takoj in neposredno povzročile takšno obnašanje. Potrebno pa je pripomniti, da nacrtno izpostavljanje določenim agresivnosti na TV in v filmu skozi večletno obdobje povzroci pojave odkrite sovražnosti.

Silvija Mozetič

Stres kot kriza ali spodbuda

To je najbolj odvisno od nas samih

V nasi kulturi, kot tudi v mnogih drugih, ima stres negativen pomen; odseval naj bi skoraj že bolezensko stanje posameznika! Redkokdaj nanj gledamo kot na neke vrste življenjski izziv ali celo spodbudo. Vsak izmed nas ima neke vrste optimalno stresno raven ali določeno raven napetosti, ki je v bistvu spodbuda za različne aktivnosti ali dejanja. Tako nas lahko »doziran« - odmerjen stres spodbuja k ustrezni aktivnosti in celo k življenjski uspešnosti.

To so tiste osebne izkušnje, ko doživljamo »stres brez stresnosti« oziroma brez stiske in znanih spremljajočih pojavov stresne situacije. Ta spoznanja so v popolnem nasprotju s sicer ustaljenim negativnim pojmovanjem stresa; stres postane torej spodbujevalec posameznikovih pozitivnih psiholoških in fizioloških aktivnosti. Povsem drugače je, če se stresna situacija ponavlja, traja in povečuje do tiste meje ali stopnje, ko posameznik občuti, da ni kos različnim življenjskim zahtevam. To je takrat, ko se nam porusijo prilagoditvene sposobnosti za soočanje z življenjskimi težavami ali zahtevami, kar vodi k izrazitemu stresu ali kriznemu stanju.

Kriza

Krizo lahko opišemo kot situacijo izrazitega stresa. Izbruh krize kot posledice zelo visoke stresne situacije se lahko kaže kot neprimerno ali motnje različnih vrst in razsežnosti posameznikovega delovanja:

- telesne reakcije na stres se lahko kažejo kot povišan krvni pritisk, srčne kapi, motnje delovanja krvnega obtoka in ozilja, hormonalne težave, težave na dihalih, delovanju mišičevja, spremembe na koži, alergije, motnje delovanja čutil (nos, oči), težave v delovanju celotnega živčnega sistema, kjer imajo čustveni dejavniki pomembno vlogo;

- čustvene reakcije na močan stres se kažejo kot sok, depresija, frustracija, jeza, bojzani ali anksioznost, izguba orientiranosti ali usmeritve, strah pred nespečnostjo ali živčnim zlomom;

- miselne reakcije na močan stres ali krizo se kažejo v odsotnosti pozitivnega mišljenja na sploh, nekontroliranju miselnih procesov,

izginjanju misli, težavah vključevanja v različne racionalne rešitve življenjskih problemov, nejasnosti in prekinitvi miselnih tokov. Misli so pogosto iracionalne, neu-

činkovite in črnoglede. V krizni situaciji prevladuje tako imenovani »tunel misli«, ko smo usmerjeni le na nekaj ali na eno dejstvo v sicer zapleteni življenjski situaciji,

- vedenjske reakcije v krizi se najpogostejše kažejo v dveh smereh: vedenje je v odnosu na trenutno situacijo togo ali pa ponavljajoče brez določenega učinka. Nasilnost in agresija je lahko obrnjena navznoter - proti samemu sebi ali navzven - proti drugim, posebno v akutni krizi.

Stres - gonilo ali poguba?

Bo stres spodbuda ali poguba - kriza, je odvisno od nas samih. Ob občutku, da smo na meji zmognosti soočati se z življenjskimi zahtevami, pomaga »notranji govor« - pogovor s samim seboj, ko si z zastavljanjem vprašanj in iskanjem odgovorov nanje skušamo razjasniti trenutno življenjsko stisko ali težavo. Pri tem nam pomagajo vprašanja kot na primer: Kateri problem me trenutno najbolj obremenjuje? ali: Kaj lahko trenutno spremenim, da bi zmanjšal stisko, in kaj lahko odložim na kasneje? Ko-

liko lahko trenutno stisko uporabim za krepitev osebne moči in za spodbudo za aktivnosti?

Vsa ta in podobna vprašanja in iskanje odgovorov pripomorejo k učinkovitemu soočanju z vsakodnevnimi življenjskimi zahtevami in spreminjanju stresa v spodbujevalca življenjskih aktivnosti. S tem pa tudi preprečimo nastanek krize, ki je prehuda, da bi jo lahko sami brez pomoči drugih - strokovnjakov odpravili ali resili.

Azra Kristancić

Holesterol in smrt

Kolikor nižja je raven holesterola v krvi, bolj je verjetno, da bo človek storil samomor, ugotavljajo znanstveniki z Nove Zelandije na podlagi raziskave skupine klinično depresivnih pacientov, ki so zaradi zmanjšane vsebnosti holesterola v krvi petkrat bolj nagnjeni k razmišljanju in namenu, da bi se ubili, kot tisti, ki ga imajo normalno količino. Ena od teorij pa pravi, da lahko manjša vsebnost holesterola pri depresivnih ljudeh se poslabša kemično neravnovesje v možganih. (Cosmopolitan)

Skrivnosti vina

Za vinsko industrijo je odkritje, da vino in znerno uživanje alkoholnih pijač podaljšuje življenje, kot nebeska glasba za usesa. To je potrdilo več nedavnih raziskav na Danskem, ki so po objavi naletele na nemalo ogorčenih nasprotovanj in opozoril, da so lahko posledice takih »odkritij« zelo nevarne, saj lahko ljudi spodbujajo k prekomernemu poseganju po steklenici. Studija pa dokazuje, da rdeče vino preprečuje smrt zaradi bolezni srca, da znerno pitje preprečuje srčne bolezni in da abstinenti umrejo prej kot zmerni pivci. Ni pa čisto jasno, zakaj. Po eni od teorij naj bi rdeče vino vsebovalo sestavine, podobne tistim v aspirinu, ki zavirajo nastanek krvnih strdkov in drugih vzrokov za bolezni srca. Neka nedavna ameriška studija pa dokazuje, da znerno uživanje alkohola povečuje vsebnost ključnega encima v krvnem obtoku, ki preprečuje tvorbo strdkov. Nekateri zdravniki prisegajo,

da občasno pitje ugodno vpliva na zmanjševanje stresa, ki je prav tako tesno povezan z boleznimi srca, drugi pa se dodajajo, da je uživanje vina bolj ali manj povezano tudi s tako imenovano mediteransko dieto oziroma načinom prehrane, ki vključuje veliko zdrave hrane s česnom, olivami in svežo zelenjavo. Danska studija se dodaja, jih med tistimi, ki pijejo vino, zaradi omenjenih bolezni umre manj kot med pivci piva in zganih pijač ali tistimi, ki sploh ne pijejo. Svetovna zdravstvena organizacija pa je proti vsakršni propagandi, da je pitje koristno. Za preprečevanje kardiovaskularnih bolezni so na voljo druge poti, med katere sodijo nekajenje, zdrave in zmerno telesne aktivnosti in uživanje manj mastne, slane in sladke hrane. Pitje pa je, po mnenju WHO, povezano s kajenjem, nevarno vožnjo, nasiljem znotraj domačih zidov in tveganim spolnim vedenjem. (Reuter)

Na kolo za srce

Prvo soboto v juniju, 3. junija ob 9. uri, prireja Društvo za zdravje srca in ozilja Slovenije tradicionalno kolesarsko-pohodniško akcijo, ki ni tekmovalnega, pač pa sportno prevečnega značaja. Pripravili so jo s pomočjo OŠ Vrhovci in Polhov Gradec. Kolesarska proga bo potekala od OŠ Vrhovci do Pogradskega doma v Polhovem Gradcu in nadaljevala s pohodom do cerkvice Sv. Ursule. Pisne prijave sprejema društvo na naslov Dunajska 65, Ljubljana, ali po telefonu 061/314-569.

ZA NOVO

OTROCI JO POTREBUJEMO!

PRISPEVAJTE PO SVOJIM MOČEH!
Žiro račun: 50101-654-41037.

Hvala.

Objave o prispevkih preberite v reviji Otrok in družina.

Beg iz internata

Metka je bila že od mladih nog plašna in ni nikoli delala po svoje. Tokrat pa, ko je bila sama v svoji sobi, si je skovala načrt, da bo šla k mami

Internat

Drugi dan je bila Metka v soli. Ker je bila vsa objokana, jo je učitelj poslal domov in ji na njeno veselje rekel, da ne bo več hodila v solo.

Metka je bila že od mladih nog plašna in ni nikoli delala po svoje. Tokrat pa - ko je bila sama v svoji sobi, si je skovala načrt, da bo šla k mami. Razveselila se je, ko je videla, da ima 726 tisoč tolarjev. Iz omarice in predalov je vzela samo tisto, kar je zares potrebovala. Vzela je hlace (dolge), kratko majico in tudi dolgo, pulover, pet parov nogavic, skibucke in superge. Ni pozabila na 250 robcev ter 25 čokolad. Nato je še enkrat pomislila, vzela glavnik, gumici ter sedem spang, odeji (zelo topli) ter majhno blazino. Pocakala je do jutra, ko ji je gospodinja prinesla obroke, in je tisto, kar je bilo zapakirano, dala v dva nahrbtnika, ostalo pa je pojedla takoj. Čez pol ure se je odpravila. Ko je bila na pragu, se je spomnila se na skornje in denžnik ter kapo, rokavice, bundo in sal. Vse to je imela v nahrbtniku en, dva, tri in odpravila se je.

Najela je taksi. Ko je pripehljal, je Metka sprevidela, da je to tisti voznik, ki jo je peljal v internat. Zelo se je začudil ob pogledu nanjo. Vprašal jo je, zakaj je tu. Ona pa mu je kot strela odgovorila, da grejo tisti, ki so stari več kot osem let, lahko na sprehod brez spremstva. Voznik se je pomiril, nato pa začel govoriti, da je njegov brat z avtobusom peljal njeno mamo do tja, kamor je zelega. Metka se je tega zelo močno razveselila in ni vedela, kaj bi. Vprašala je, na kateri avtobus je šla mama. Voznik pa je rekel, da je šla na številko 27, ki pelje v Pariz. Ta podatek je Metka najbolj potrebovala.

Da voznik ne bi kaj posumil, je izstopila dve postaji prej, kot bi morala, če bi hotela priti do

tiste avtobusne postaje, kamor bi prisel avtobus z voznikom bratom, ki te popelje v Pariz. Takoj ko je taksi izginil za vogalom, je Metka začela stopati. Ustavila ji je prijazna gospa s šestimi otroki. Ko je izvedela, da deklica želi samo dve postaji dalje, jo je se z večjim veseljem odpeljala. Metka se ji je lepo zahvalila ter veselo odšla. Njen načrt se je odvijal bistveno bolje, kot je sama pričakovala.

Mama v Parizu

Ko so v Parizu izvedeli, da je ta, ki stanuje v majhni hišici, sodnica, ki se je dvakrat zmotila pri sodbi, so jo med spanjem oropali; ampak vzeli so ji samo ključ od kupljene hiše. Nato so jo od zunaj zaklenili. Mama Janja je vstala iz postelje ter si začela pakirati, saj se je domislila, da se bo preoblekla v drugo gospo, se prethotapila do internata, vzela Metko in bosta skupaj pobegnili. Ker je bil v stanovanju slab zrak, je hotela odpreti okno, a je videla, da se okna ne dajo odpreti in da je v oknu deset sip. Ni imela kladiva ali kaj močnejšega, da bi jih prelučnjala, zato je sklenila, da bo odprla vrata. Ključ je imela vedno v ključavnici, a sedaj ga ni bilo. Hotela je odpreti vrata, vendar so bila zaklenjena. Janja je glasno zakricala, vendar na njen krik se je odzval samo njen odmev.

Planila je v jok in preostalo ji ni nič drugega, kot da je začela brati knjigo. Čez nekaj časa je nekdo glasno potrkal na vrata. Janja je kot bi mignil planila k vratom. Od zunaj se je oglašil mogočen glas: »Ali kaj potrebujete razen svobode? Kajti mi smo vas zaklenili. Jaz sem predsednik tega mesta, zato mi nikar ne ugovarjajte!« Janja je rekla, da rabi svežo hrano, predsednik pa je odvrnil: »Prinesli vam bomo vso hrano, ki sploh obstaja.« Janja se je z žalostjo in nenameravano zahvalila.

Pobeg iz internata

Metka je sama pri sebi pela svojo pesem, ki ji je bila v spodbudo, da naj bo se naprej hrabra in naj ne obupa. Se sama ni vedela, kaj vse bo se doživela. Končno je prispela do postaje, kamor je zelega. Morala je sama prehoditi se kakih deset metrov, kajti voznica jo je izpustila malo pred postajo, ker je morala potem drugam zaviti. Na avtobus je čakala sedem minut, nato pa je vstopila. Vsi so jo začudeno pogledovali, med seboj pa so se spogledovali. Tudi voznik je nekajkrat posknil k njej. Sama pa je veselo gledala v svet. Ni vedela, da jo vsi pogledujejo samo zato, ker gre sama v Pariz. Sama si je mislila: »Saj imam že skoraj enajst let. In sigurno sem dovolj stara za takšno pot.« Vendar ob tem je pomislila in se takoj ni strinjala sama s seboj: »Nisem dovolj stara, vendar do mame moram priti!« Imela je solze v očeh.

Ko je prišla v Pariz, ni vedela, v katero smer. Tudi ljudi ni mogla vprašati, saj ni vedela nič o mami, samar opis in da je v Parizu. Nato je k njej pristopil policaj, ki je bil videti kot iz Tržica. Vprašal jo je, kako ji je ime in koga išče. Metka se je pretvarjala, da ne razume, nato pa je le odgovorila: »Ime mi je Metka Hlognik, stara sem enajst let in iščem svojo mamo.« Se preden je to izgovorila, jo je policaj močno potegnul k sebi ter rekel: »Ti smrklja, si pobegnila iz internata!« Metka se mu je iztrgala iz rok ter mu usla. Policaj je tek za njo. V tistem trenutku je policistu naproti prisel star znanec in ga ustavil ter veselo pozdravil. Policaj se mu je izmuznil, nato pa se je spotaknil ob skalo. Ko je to prijatelj opazil, je naglas rekel svoji zeni: »Vidiš, to je pa zaradi njegove neolikanosti.« Njegova žena pa je zmajala z glavo. Odsla sta dalje. Policaj se je velikokrat zaletel v mimoidoče, vendar ni imel časa, da bi se opravičil. Metka mu je zbežala globoko v

gozd. Policaj se je še dvakrat spotaknil, ampak tokrat je bila rana zelo huda. Moral je v bolnišnico. Metka mu je za las usla.

Ko je blodila po gozdu, je nenadoma ugledala volka. Strmel je vanjo z groznimi zelenimi očmi. Metka je začela teci, volk pa se je pognal za njo in rencal. Ko jo je dohitel, se je Metka tega zavedala ter ostala čisto pri miru. Zobje so ji sklepetali, kolena so se ji tresla. Zacutila je tudi, da ji srce močneje bije. Volk je grozeče zarenčal in pokazal so se mu krvavi zobje. Nato je od groze

Metka pospešila tek. Volk se je pognal za njo in jo močno ugriznil.

V gozdu

Metka je dobila tako močen ugriz, da si je s težavo iz kamena na visokem hribu naredila zavetje, se usedla ter se pokrila z odejo. Nenadoma ji je začelo kruliti. Vzela je hrano, ki jo je dobila v internatu. Zaspala je. Na srečo je ni nobena žival motila pri spancu. Pticki so se navadili speče Metke, zato so posedli okrog nje ter veselo civkali.

Ko se je Metka zbudila, so vrabčki malo odskocili. Nato jim je dala kruha. Vsi so ga z veseljem pojedli.

Metke so bili popolnoma navajeni in povsod, kamor je šla Metka, so sli tudi vrabci. Vesela je bila, da je dobila 32 prijateljev vrabčkov, ki so ji ostali zvesti in so kar zvrgoleti okrog nje. Tudi če jih je spodila, so bili že čez nekaj minut spet pri njej. Vendar Metka jih nikoli ni zares spodila, pač pa jih je celo vabila, tudi če so ji bili v napoto.

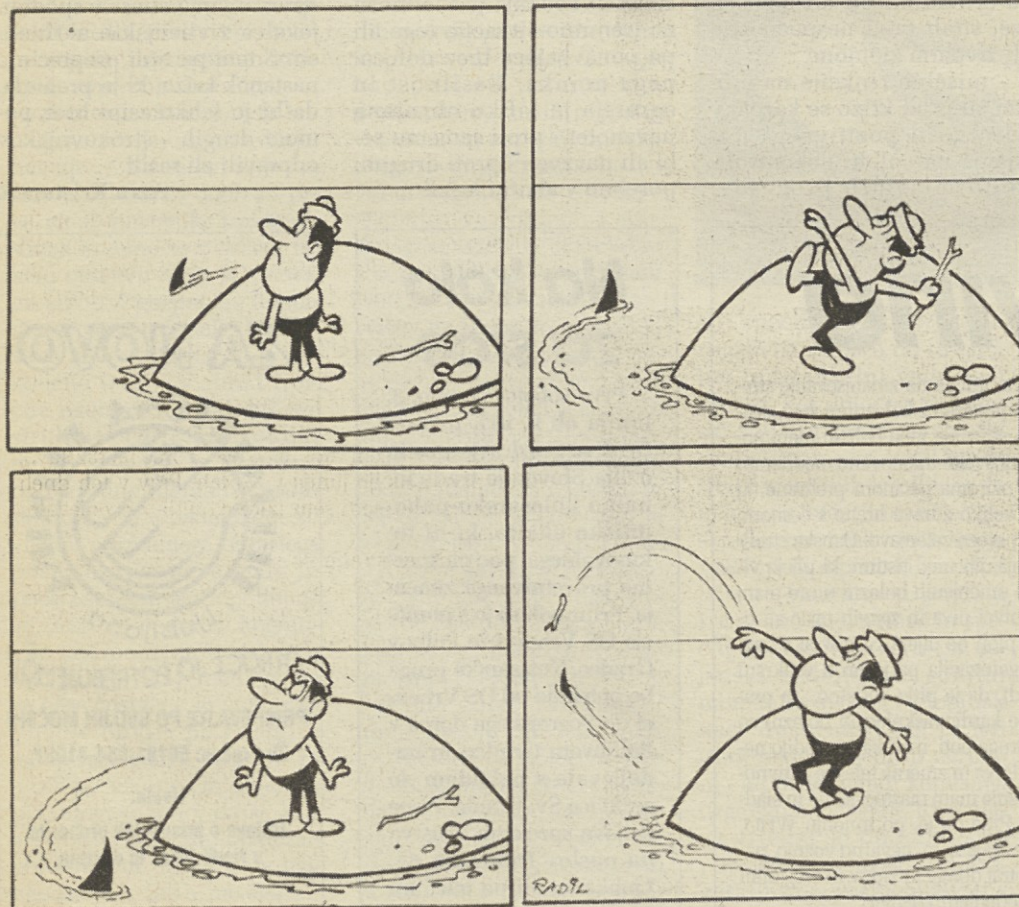
(Nadaljevanje prihodnjic)

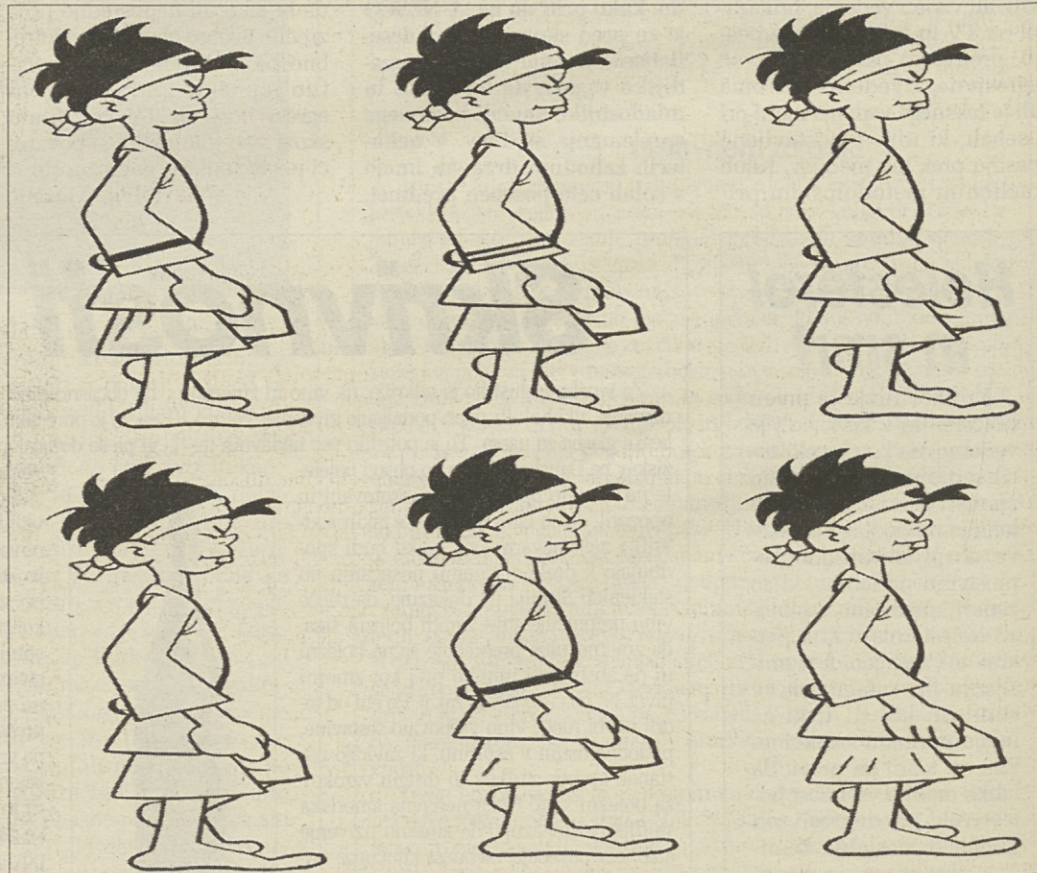
Metka najde avtobus za Pariz in se čisto sama odpelje (Ilustracija: Lidija Bučar)

BOBINZON

V. Radilović

ENAKA LIKA

Samo dva lika sta popolnoma enaka

POSLOVNI BRAČUNI / Z OBČNEGA ZBORA KMETIJSKE ZADRUGE TRST

Praznovanje 50-letnice z načrti za nov razvoj in širitev dejavnosti

Predsednik upravnega odbora Boris Mihalič je članom orisal razvojne usmeritve in konkretne projekte - V bilanci se zrcalijo likvidnostne težave

Pli smo ze, da je bil 20. maja pri Domju redni občni zbor Kmetijske zadruge Trst, ki praznuje letos 50-letnico svojega nastanka. Vodstvo zadruge se je odločilo, da bo to praznovanje delovno in pripravilo konkretne predloge za razvoj in širjenje njenega delovanja, ki je že doslej igralo pomembno vlogo za ves kmetijski sektor na Trzaskem in seveda neposredno za člane zadruge. Glede tega so na občnem zboru izrekli Kmetijski zadrugi priznanje predsednik dezelnice zveze kmetijskih zadrug Zanuti, predsednik Kmečke zveze Alojz Debelis, ustanovni član zadruge G. Schieriani in drugi razpravljalci.

Predsednik Boris Mihalič je takoj na začetku svojega poročila nakazal potrebo po spremembi statuta zadruge za prilagoditev novim normam na tem področju, zato da se da zadrugi novega zakona in večje možnosti za uveljavljanje njenih ciljev. Gre v bistvu za povečanje sedanje preskromne glavnice na doseženi promet in v zvezi s tem za pridobivanje novih članov in za njihovo vstopanje med delniške in podporne člane. Te novosti je Mihalič utemeljil z dejstvom, da je bila ob splošno pozitivnem in aktivnem poslovanju zadruge ena šibkih točk v zadnjem obdobju likvidnost, kar je sicer razvidno iz bilančne stanja. Proračun namreč bremenijo pasivne obresti

na dolgoročna posojila, ki jih je bila zadruga najela pri TKB in CRT, da bi kri-la kredite, ki jih ni mogla izterjati zaradi oboroženega konflikta na tleh nekdanje Jugoslavije in za katere je zelo verjetno, da jih sploh ne bo mogoce v celoti izterjati. Če bo tako, bo treba te višeceterjat crtati iz bilancnih postavk (kar je bilo delno že storjeno), to pa bo povzročilo znižanje dobička ali morda tudi izgubo kljub dejansko ustvarjalnemu dobičku. Ostali del dolga izhaja iz investicij, ki sicer težijo, toda brez katerih zadruga nikakor ne bi mogla ustvariti tistega prometa, ki ga je ustvarila. Sredstva so bila namreč vložena v nujno potrebne strukturne izboljšave in v modernizacijo obratovalnih prostorov. Mihalič je k temu dodal se ugotovitev, da je zadrugi kljub splošni gospodarski krizi uspelo ohraniti vsa delovna mesta in se bolj usposobiti kader. Pohvalil je delovno osebo in razvil razmišljanje o načinih nagrajevanja, ki naj bi se povečalo učinkovitost dela.

Ko je nakazoval potrebo po novem razvoju zadruge, je predsednik Mihalič izhajal iz ugotovitve, da postaja - kljub razširitvi in boljši opremljenosti centralne trgovine in celotnega centra - poslovni oziroma obratovalni prostor pretesen, kar se pozna predvsem pri skladiščenju blaga. Zato pripravlja zadruga načrt za postavitev dveh novih hal na prostoru centra v

industrijski coni, s cemer bi pridobili tudi prostor za ureditev nove torkle (oljarne), v njenih dose-danjih prostorih pa bi uredili skladiščenje in omogočili domačim oljkarjem boljši servis, posebno v kritičnih trenutkih. Glede na hiter razvoj oljkarstva predvi-tetja zadruga tudi sektor za stekleničenje in zemeljsko tehtnico. Za zgraditev nove oljarne bo zadruga zaprosila deželno upravo za finančni pri-spevek, v smislu zakona pa bo morala tudi sama prispevati 10-odstotni de-lež v sklad tega projekta, ki bo veljal 400 milijonov lir. Mihalič je obvestil, da je zadruga preselila

mehanično delavnico v nove prostore in ob njih uredila skladišče za zaščiteni sredstva, za kar je porabila 50 milijonov lir lastnih sredstev. V okviru novih projektov, ceprav za zdaj se brez termina, sodi tudi odprtje trgovine na Vzhodnem Krasu, po kateri se kaže vedno večja potreba.

V naslednjem poglavju svojega poročila je Mihalič govoril o prisotnosti Kmetijske zadruge v Sloveniji in na Hrvaškem ter o sodelovanju z nekaterimi podjetji v teh dveh bližnjih državah, kar ima že zdaj svoj pomen, a bo imelo še večjega, ko bosta Slovenija in Hrvaška stopili v Evropsko unijo. To

bo zadrugi se bolj odprlo vplivna območja in možnosti, ki jih mora izkoristiti za kakovostnejši skok v prihodnost.

Posebej pa se je predsednik upravnega odbora Kmetijske zadruge dotaknil odnosov in sodelovanja s Kmečko zvezo in pri tem kljub dobremu sodelovanju ugotovil, da je se veliko skupnih stičnih točk, ki jih lahko obe ustanovi uresniči v obojestransko korist, predvsem pa v korist svojih članov, ki so mnogokrat isti, in kmetijstva nasploh.

K poglavju, ki ga je predsednik Mihalič namenil statutarnim spremembam, se bomo se vr-nili. (j.k.)

VINO / OB STROKOVNIH SREČANJIH

V Marezigah so imeli v prvi polovici meseca zelo uspel praznik refoška

V istrskih Marezigah je bil v prvi polovici maja »23. praznik refoška«, na katerem se je zvrstila serija prireditvev, strokovnih predavanj, pokušnja vin in podelitev priznanj najboljšim pridelovalcem vina. Praznika so se udeležili tudi predstavniki Kmečke zveze iz Trsta, in sicer predsednik Alojz Debelis, vodja strokovne službe dr. Mario Gregorič in tajnik Edi Bukavec. Gostitelj je bil predsednik organizacijskega odbora Vilij Brzan s svojimi sodelavci.

V strokovnem delu praznika se je zvrstila cela serija predavanj. Inž. Matjaz Jančar je govoril o varstvu vinske trte v preteklem letu, inž. Miran Sotlar o ekonomiki proizvodnje vina v kmečkih kletih, inž. Iztok Klenar o vinskem zakonu z novostmi, dr. Dra-

zigost Pokorn pa na temo Vino, hrana in zdravje. Ob tem se je razvila tudi živahna razprava o strokovni službi, tržišču, o sodobnih tehnoloških postopkih, izmenjavi izkušenj in sodelovanju, o komercializaciji, marketingu in drugih podobnih temah. Organizatorji so za to priloznost izdali listino v vsebinsko zanimivo brošuro, ki s preglednimi in strokovnimi članki dopolnjuje to tradicionalno prireditev.

Priznanja za najboljša vina so prejeli:

- za refošk Andrej Cehovin, Pavel Maslo in Vinakoper;
- za malvazijo Franc Pucer, Pino Klabjan in David Stok;
- za stekleničenje pa Vinakoper za rumeni muskat, Vinakoper za merlot in Pino Klabjan za malvazijo.

Na posnetkih: zgoraj trtna lista bledica - pomanjkanje magnezija; spodaj trtna lista bledica - pomanjkanje železa.

STROKOVNI NASVETI / VINSKA TRTA

Kako zdravimo listno bledico

Listna bledica je zelo pogost pojav pri okra-snih rastlinah, sadnem drevju, nekaterih vrt-ninah in, kar nas najbolj zanima glede na nje-no razširjenost na našem območju, na vinski trti. Pri tem oboleli listi vse bolj bledijo, temna zelena barva ostane samo se okrog glav-nih listnih žil, med njimi pa se barvilo vse bolj izgublja. Ob močnem napadu so lahko li-sti povsem rumeni, kmalu pa se začne ob ro-bu sušiti.

Vzrokov za nastanek listne bledice je več. Pogosto je posledica te bledice pomanjkanje železa. V tem primeru jo ozdravimo z želez-nim sekvestrom, ki ga najdemo v prodaji pod imenom *Sequestrene*. Ti pripravki vsebujejo železo v obliki železovih kelatov, to je v obliki, ki je trti dosegljiva. Na trto damo 20-25 gr tega sredstva, ki ga pred uporabo pomeša-mo z vodo in zalivamo trto v območje aktiv-nih korenin. Sequestren lahko uporabljamo uspešno v vsaki vegetativni fazi, ceprav je zdravljenje najuspešnejše spomladi in v začetku poletja. Učinki zdravljenja se poznajo že po nekaj dneh, listi pa ponovno ozelenijo v treh do štirih tednih.

Pri ne prevec hudih oblikah kloroze delno pomaga skropljenje skozi list z ustreznimi sredstvi. Tudi za tovrstno zdravljenje uspešno uporabljamo Sequestrene ali druga specifična sredstva.

Večkrat pa je vzrok kloroze preobilica apna v zemlji, ki povzroča preveliko alkalitost (PH cez 7,5), posebno ce je spodnja plast nepropustna. V takih tleh je železo za trte nesprejemljivo, zato se kloroza pojavlja tudi, ce je v njih železa dovolj ali celo mnogo več, kot ga rastlina potrebuje. Kolicino apna zmanjšujemo in tako zdravimo klorozo, ce

gnojimo s kislimi umetnimi gnojili, kot so npr. superfosfat ali kalijeva gnojila. Se uspeš-neje pa prepričimo tovrstno bledico z upora-bo ustreznih podlag, ki prenesejo večje količi-ne apna kot npr. kober 5 BB ali Berloudieri X Riparia 420 A.

Tudi v prevlažni zemlji, ki ni dovolj propu-stna in zračna, ali pa je premokra zaradi moč-nega deževja, postanejo trte klorotične, ker se korenine dušijo in gnijejo. V taki zemlji je edi-na pomoč drenaža. Tezko zemljo zračimo s tem, da jo večkrat prekopljemo.

Podobni znaki bledice se pojavljajo tudi tam, kjer so tla kisle reakcije. V tem primeru gre za pomanjkanje magnezija. Znak za po-manjkanje tega elementa, ki se pojavi v juniju ali juliju, je belo-rumeno obarvanje listov na robovih. Belo-rumena barva se širi proti no-tranosti lista, listne žile pa ostanejo temno ze-lene. Najhušja posledica pomanjkanja magne-zija pa je sušenje pecljevine, do katerega pride zaradi nepravilnega razmerja med kalijem ter magnezijem in kalcijem. Ob preveliki kolicini kalija trta težko sprejema ostali dve hranili, kar povzroca omenjeno fiziološko motnjo. Pe-cljevina se začne sušiti v začetku avgusta, ob dežju pa takšno grozdje napade se botutis in grozdje odpade.

Ukrepi, ki preprečujejo ta pojav, so zavi-ranje bujne rasti, ustrezno gnojenje z zmanjšanimi odmerki kalija in s primernimi odmerki magnezija ter močnejše gnojenje z organskimi gnojili. Uspešen ukrep je tudi skropljenje trte z razstopino, ki vsebuje 2-3 kg magnezijevega sulfata. To opravimo ob zadnjih dveh ali treh skropljenjih proti bo-leznim trte.

dr. Mario Gregorič - strokovna služba KZ

ČLOVÉK IN ZEMLJA

OLJKARSTVO / POGOVOR

Danilo Starec vidi dobre možnosti za razvoj panoge

Nepogrešljive so strokovne službe

V zadnjih letih se veliko govori o ponovnem ovrednotenju oljkarstva v naših krajih. Veliko vlogo je na tem področju imel deželni zakon st. 79/1981, ki je delno pokrival finančne stroške za nove nasade. V tem okviru so se stirje oljkarji iz dolinske občine že leta 1984 odločili za nov nasad oljk. Na grču Celu nad Boljuncem so z oljkami zasadili 12 hektarov.

Med temi oljkarji je tudi Danilo Starec iz Boljunca, ki se aktivno zanima za razvoj oljkarstva v naših krajih. Ze pred leti smo ga povabili na razgovor, zdaj pa smo ga spet obiskali in ga vprašali, kako je po vseh teh letih z nasadom in kateri so problemi.

»Nasad dobro uspeva. Poudaril bi vazno vlogo, ki jo je v zadnjih letih imela strokovna služba za oljno muho. Trgovinska zbornica je namreč dodelila stipendijo agronomki Susanni Frausin, ki se s pomočjo ferhormonskih vab sledila letu oljčne muhe in do-locala pravilni čas skropljenja. Zdaj pa kaže, da strokovna služba ne bo več delovala in to je največji problem. Ta služba je namreč bistvenega pomena in bi se morala po mojem se okrepiti, izrabiti se kakega strokovnjaka (oseba, ki se tu z menoj pogovarja, je celo napisala tezo o škodljivcih na oljki). Zelo težko mi je, da imam doma strokovnjakinjo, ki bi lahko veliko storila za naše oljkarstvo, njeno znanje pa ni izkoriščeno. Obenem večkrat vztrajam, da bi pri do-localanju časa skropljenja morali namestiti meteo-rološko postajo, ki bi merila temperaturo, vlago in pa-davine. Ce strokovna služba ne bo več delovala, bo-mo precej nazadovali. Ali bomo morali spet skropiti po koledarju?«

Katero sorte po vašem dajejo najboljše olje?

»Ne moremo reči, katera sorta je boljša in katera slabša. Vse je odvisno od pravičnega časa obiranja, od shranjevanja in od prevoza oljk na predelavo. Oljke, ki so shranjene v vrečah, se precej pokvarijo. Obenem jih moramo čimprej predelati.«

Kako je s finančno pomočjo javnih uprav?

»Obstaja finančni prispevek, ki bi ga morali dobiti od ustanove AIMA, in sicer 1 eku (približno 2. 100 lir) na kg pridelanega olja. Nekateri pravijo, da so ta prispevek dobili, jaz ga nisem dobil se nikoli, ceprav redno izpolnim prošnjo in jo oddam na patronat.«

Pred kratkim je trzaska pokrajinska uprava predstavila tematske zemljevide površin, namenjenih oljkarstvu. Kaj menite o tej pobudi?

»O tem imam izredno pozitivno mnenje. Na po-svetu so sodelovali raziskovalci mednarodnega slo-vesa. Govor je bil o tem, da bo naša avtohtona sorta belica verjetno omenjena v neki enciklopediji skupaj s sortami oljk z vsega sveta. To je za nas izredno spodbudno. Upajmo, da bodo temu posvetu sledili številni drugi.«

Glede predstavitve našega olja javnosti velja tudi omeniti dve važni pobudi.

»Na pobudo Kmečke zveze smo stirje proizva-jalci, ki olje tudi stekleničimo, prvič dali svoje pri-delke na Agricoltreno, ki je bil zadnji nedeljo aprila v Trstu. Zelo pozitivna je bila tudi prva občinska raz-stava olivnega olja v Dolini. Upam, da bomo v na-slednjih letih prisli do ocenjevanja olja in klasifika-cije tudi s pomočjo laboratorijskih analiz.«

Ali imate stike z oljkarji iz Slovenije?

»Z njimi sem v rednih stikih. Pred leti so ustano-vili Društvo oljkarjev, kjer sta poleg mene s Trzasko-ga včlanjena tudi Robert Ota in Raja Petaros-Glavina. Kot vsako leto, sem tudi letos dal vzorce na razstavo, ki bo prvo nedeljo junija v Kortah. Prav v teh dneh poskušamo olje, sam sem namreč tudi v ocenjevalni komisiji.«

Da pride naše olje na tržišče v državi, bo treba prehoditi se precej poti. Tudi zato, ker je površina, namenjena oljkarstvu v naši deželi, v primerjavi s celotno Italijo zelo skromna.

»Glede tega bi omenil nekaj, kar me je zelo priza-delo. V casopisu Il Sole - 24 Ore je bil 5. aprila letos objavljen članek o proizvodnji olivnega olja v Italiji, iz katerega je razvidno, da v nasi deželi sploh ni oljk. To je zelo cudno, ce pomislimo na finančne pri-spevke, raziskave deželne ustanove ERSa, setje oljk na pobudo Pokrajine, pokrajinski prispevek za novo oljarno - in vse to za oljke, ki jih ni? Treba bo kaj na-praviti in to novico na kak način preklcati.«

dr. Magda Sturman

RAI 1

6.00	Aktualno: Euronews
6.45	Dok.: Kvarkov svet - Izzi-vi zivljenja - Iskanje hrane (vodi Piero Angela)
7.30	Otroški variete Aspetta la banda!, risanke, 8.00 L'albero azzurro, 8.30 La banda dello Zecchino, vmes risanke
10.00	Zelena linija
10.45	Masa
12.15	Zelena linija v živo iz narave (vodi S. Vannucci)
13.30	Dnevnik
14.00	Variete: Domenica in (vodita Mara Venier, Stefano Masciarelli), vmes (17.20) sportna oddaja Cambio di campo
18.00	Dnevnik
18.10	Sport: 90. minuta
18.40	Variete: Domenica in
19.50	Vremenska napoved, dnevnik in sport
20.40	Variete: Veliki Festival Disney (vodi Fabrizio Frizzi)
22.45	Sportna nedelja
23.25	Dnevnik in vreme
23.30	Sportna nedelja, 2. del
0.15	Program v sodelovanju s France 3 - Sredozemlje
0.45	Aktualno: 60. Zgodovinska regata mornarskih republik (vodi L. Saita)
1.05	Film: Kapò (dram., It. '60, i. S. Strasberg)

RAI 2

6.55	Variete: In famiglia, vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 10.00) dnevnik TG2
10.05	Risanke
10.15	Kviz: Che fine ha fatto Carmen Sandiego?
11.00	Avtomobilizem F1
11.30	Nan.: Lassie
11.55	Variete: In famiglia
12.00	Papezeva molitev Regina Coeli
13.00	Dnevnik, oddaja o motorjih in Telecamere - Iz Parlamenta, vreme
14.05	Variete: Italianide
15.00	Avtomobilizem F1: VN Monaca
17.30	Domenica Disney
17.35	Dok.: Missione Luna - 40 anni nel mondo dell'Immaginario
19.00	Nogomet A lige
19.35	Vreme in dnevnik
20.00	Sport: Domenica sprint
21.00	Film: Tutti gli uomini di Sara (krim., It. '92, i. N. Brilli, G. Scarpati)
22.35	Aktualna oddaja: TG2 Dosje
23.30	Dnevnik in vreme
23.50	Zidovska kultura
0.15	Videosapere

RAI 3

6.45	Variete: Fuori orario
8.55	Nuotaitalia
9.15	Koncert
9.55	Dok.: This is Elvis ('81)
12.20	Sport: Dresura: 63. CSIO, 13.00 Nuotaitalia, 13.20 gimnastika
14.00	Dezelni dnevnik
14.15	Popoldanski dnevnik
14.25	Tenis: turnir ATP
15.50	Sport: Quelli che aspettano..., 16.25 Quelli che il calcio...
18.20	Konjske dirke
18.45	Sport: Domenica gol
19.00	Vreme, dnevnik, dezelneste vesti, sport
20.05	Variete: BlobCartoon
20.30	Film: Dick Tracy (pust., ZDA '90, r.-i. W. Beatty, C. Korsmo, Madonna)
22.30	Dnevnik, dezelneste vesti
22.50	Variete: Taxi
23.50	Diritto di replica
0.30	Pregled tiska, vreme
0.50	Film v originalu Movie: Monkey Business (kom., ZDA '31, i. bratje Marx)

RETE 4

7.30	Nan.: Jefferson, 8.00 Charlie's Angels
9.30	Teleprodaja: Affare fatto
10.00	Nedeljski koncert
11.00	Nan.: Stega per amore, 11.35 Družina Addams, vmes (11.30) dnevnik
12.00	Aktualno: Medicine a confronto
13.30	Dnevnik
14.00	Variete: Le pазze Olimpiadi, risanke
14.10	Otroški variete, risanke
16.00	Film: Rita, Rita, Rita (kom., VB '83, i. M. Caine, J. Walters)
18.00	Nan.: Colombo, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Film: I comaceros (western, ZDA '61, i. J. Wayne, Lee Marvin)
22.35	Film: Prendila è mia (kom., ZDA '63, i. J. Stewart, S. Dee), vmes (23.30 dnevnik)

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Nabožna oddaja
9.40	Dok.: 5 celin, 10.25 La copagnia dei viaggiatori
11.45	Risanke: Simpsonovi
12.15	Glasba: Superclassifica Show (vodi G. Scotti)
13.00	Dnevnik
13.30	Variete: Buona domenica (vodita G. Carlucci, Gerry Scotti)
18.15	Nan.: Nonno Felice (i. G. Bramieri)
18.45	Variete: Buona domenica
20.00	Dnevnik TG 5 in vreme
20.30	Variete: Stranamore (vodi A. Castagna)
22.40	Aktualne odd.: Target, 23.10 Nonsolomoda, 23.40 A tutto volume
0.10	Nocni dnevnik
0.15	Aktualna odd.: L'angelo (vodi C. Kohl)
0.55	Nan.: Innamorati pazzi
1.25	Aktualno: Anteprema

ITALIA 1

6.30	Otroški variete
10.45	Kolesarstvo: 78. Giro d'Italia
12.00	Vodič nogometnega prvenstva
12.30	Odprti studio
12.35	78. Giro d'Italia
14.00	Odprti studio
14.05	Kolesarstvo: 78. Giro d'Italia, 15.00 Studio tappa
16.00	Film: McGyver - Il giorno del giudizio (krim., ZDA '94, i. R. D. Andersen)
18.25	Otroški variete, risanke
19.00	Nan.: Primi baci
19.30	Odprti studio, vreme
20.00	Variete: Karaoke
20.30	Film: Verdetto finale (dram., ZDA '93, i. J. Lithgow, D. Washington)
22.30	Sport: Pressing
24.00	Variete: Giro sera
0.30	Sport: Mai dire gol, 0.45 Italija 1 sport
1.50	Film

TELE 4

19.15	21.50 Dogodki in odmevi
20.30	Nan.: Mike Hammer, 21.20 Maguy
22.00	Telequattro sport

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.45, 22.30 TG
12.15	Verde Fazzuoli
14.10	Nan.: Ai confini dell'Arizona
21.20	Sport: Golgoal
23.30	Film: La virtù sdraiata (dram., ZDA '69)

RAI 3
slovenski
program

20.25	Risanke: Bojan
20.30	Dnevnik, nato Slovenska Evrosola '95

SLOVENIJA 1

08.30	Ziv zav, ponovitev
08.15	Arabela se vrača, ponovitev 7/26 dela ceske nad.
09.45	Sprehodi po stari Ljubljani, 5/9 del
10.15	Ocividec, 8/14 del angleške dokumentarne serije
10.45	Za TV kamero, ponovitev
11.00	Slovenski ljudski plesi
11.30	Obzorja duha
12.00	Biblija: Job, 20. oddaja, ponovitev
12.30	Ljudje in zemlja
13.00	Porocila
13.05	Westbeach, 8/10 del angleške nadaljevanke
14.30	Blueberry Hill, belgijski film
16.00	V objemu gora, 12/13 kanadske nanizanke
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Po domače
18.50	Hugo, igrice
19.05	Risanka
19.19	Loto
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
19.50	Zrcalo tedna
20.10	Presodite
21.15	National Geographic, 10/16 del ameriske dokumentarne serije
22.15	TV dnevnik 3, vreme
22.25	Sport
22.35	Sova: Zaslepitev, 1/3 del danske nadaljevanke
23.25	Smrt za ječmen
23.25	Inspektor Morse, 2/18 del angleške nanizanke
	Peklenska kaca. 2. del

SLOVENIJA 2

09.20	Sova, ponovitev
10.20	Ona + on, ponovitev
11.20	Zlata nota, posnetek z Bleda
14.00	Mladinski pevski festival
15.20	Monte Carlo: Formula 1 za VN Monaca, prenos
17.30	D' Italia, prenos
17.30	Kosarka NBA: Indiana - Orlando, posnetek
18.45	Kolesarska dirka Giro D'Italia, posnetek
19.20	4x4 - o zivalih in ljudeh
20.10	Razgledi slovenskih vrhov, 11., zadnji del
20.35	Biblija, 21. oddaja
21.05	M. Zupancic: Radio. DOC, ponovitev filma
22.30	Kronika Exodus -a
22.45	Sportni pregled

KANAL A

08.05	Don Kihot, risani film
09.00	Kalicopko
10.00	Videoigralnica
10.30	Male zivali
11.30	Dance Session, ponovitev
12.10	Epikurejske zgodbe
12.25	Zametne vrtnice, cestitke
13.15	Spot tedna
13.20	Kosarka, Slovenija - BIH, posnetek
16.55	Spot tedna
17.00	Dionne Warwick, ponovitev
18.00	Dannijeve zvezde, v živo
19.30	Adidas Streetball
20.00	Vreme
20.05	Beverly Hills 90210 III
20.55	Kino, kino, kino
21.45	Klasična video glava
22.35	Vroče mascevanje, pon.

Koper

16.00	Euronews
16.10	Po Magellanovih poteh, popotovanje okoli sveta v iskanju sledi in pricevanj
17.00	»Achtung Baby«, oddaja o kulturi
17.30	»Il piacere degli occhi«, tedenska oddaja o filmu
18.00	Slovenski program
19.00	Vsedanes
19.30	»Canale 27« - tedenski TV spored
19.50	Ezopove basni
20.00	Euronews
20.25	Zrebanja lota
20.30	Kako uspeti brez truda, ameriska komedija, 1967
	Igrajo: Robert Morse, Michele Lee in drugi
	Režija: David Swift
22.25	Dnevnik
22.40	Globus

ORF Avstrija 1

06.00	Dogodivscine na Karibskem morju
08.30	Hiša v Jeruzalemu
08.35	Mnogo hrupa
09.05	Otok zakladov
09.55	Misek Feivel in prijatelji
10.20	Duck Tales
10.45	Bugs Bunny
11.20	Dinozavri
11.45	Parker Lewis
12.10	Superman - Lois in Clark
13.20	Moriti je lahko, ameriska kriminalka, 1982
	Igrajo: Helen Hayes, Timothy West, Bill Bixby, Lesley Anne Down in drugi
14.50	Poljub in pozdrav iz Tegernseeja, nemška komedija, 1957
16.25	Kaj se je zgodilo na gradu Wildberg, avstrijsko - nemski akcijski film, 1971
18.00	Polna hiša
18.25	Vozovnica za dva
19.00	Korak za korakom
	Odlična ekipa
19.30	Cas v sliki
19.45	Vreme
19.54	Pogledi od strani
20.15	Skoda je za očeta
21.15	Skrita kamera
22.00	K stvari
23.15	Cas v sliki
23.20	Vizije
23.25	Novo v kinu
00.20	Nashville, ameriski film, 1975
02.50	Izganjalec hudica III, ponovitev ameriske grozljivke
04.45	Zadnji lov, ameriski western

ORF Avstrija 2

09.00	Cas v sliki
09.05	Diamanti kralj Salomona, ponovitev
11.00	Pogovor z novinarji
12.00	Porocilo iz parlamnta
12.30	Orientacija
13.00	Cas v sliki
13.05	Tednik
13.30	Dober dan, Koroska
14.00	Pogledi od strani
14.30	Velike reke
15.15	Sportno poldne
17.55	Lipova ulica
	Odpoved
19.30	Cas v sliki, kultura
19.45	Vreme
19.54	Sport
20.15	James Bond: Z ljubeznijo iz Moskve, britanski tri-ler
22.10	Cas v sliki
22.20	Perry Mason in zenska iz jezera, ameriska kriminalka, 1988
	Igrajo: David Hasselhoff, Doran Cler in drugi
23.50	Divja romanca, francoski film, 1989

Hrvaska 1

08.20	TV koledar
08.30	Porocila
08.35	Zajckove zgodbe
09.00	Otroci na Broadwayu, ameriski film
11.00	Porocila
11.05	Malavizija
13.00	Dokumentarna oddaja
13.30	Mir in dobrot
14.00	Duhovni klic
14.05	Porocila
14.10	Plodovi zemlje
15.00	Opera Box
15.30	Mesta: St. Petersburg, 5/10 del dokumentarne oddaje
16.15	Beverly Hills, 15/30 del Brandon povabi brezdomca na večerjo ob zahvalnem dnevu. Oče pa ga hoče vreci na cesto. Dylan se vrne na Beverly Hills in ne ve, kako naj se obnaša do Brende in Kelly.
17.00	Porocila
17.10	Noc, ki je prestrasila Ameriko, ameriski film
	Igrajo: Vic Morrow, Clif de Young in drugi
	Leta 1938 je CBS predvajala radijsko dramo Vojna svetov, v kateri Marsovc napadejo Zemljo. Sest milijonov Americanov je verjelo, da je to res...
18.50	Mojster Fantaz, risana serija
19.30	Dnevnik, vreme
20.03	Sport
20.10	Sedma noc
21.55	Dr. Quinn, 17. del serije
22.40	Dnevnik
23.00	Slika na sliko
23.30	Sport

Hrvaska 2

11.45	TV koledar
11.55	Slika na sliko
12.25	Cro Pop Rock
13.10	Klic v sili, 911, serija
14.00	Jadranje
	Zagreb: Veslanje
	Kosarka: NBA pregled
	Punat: Jadranje
	Zagreb: Karete
	Monte Carlo: Formula 1
	Monte Carlo: Croatia - Hajduk
22.30	Crno - belo v barvah: Marilyn Monroe
	Norosti
	Nikola Dragas
	Toni Kljaković
	Nori izumi
	Spomini

Madžarska

07.20	Risanka
07.50	Biblija
07.55	Racunalništvo
08.30	Leporelo, nedeljski magazin
11.00	Dirigent se obrne k nam
11.45	Zanimivo
12.00	Zvon
12.05	Priporocamo filme
13.00	Gospodična
15.00	Delta, znanstveni poročevalec
15.25	Nujna pomoc
15.30	Eveangelicanski verski program verski program
15.55	Disneyeve risanke
17.00	Napisne table pripovedujejo
17.25	Dan otroka
18.25	Kolo sreče
19.00	Teden
20.00	Nedeljska deklamacija
20.10	Film meseca, ameriski film
22.10	Nemogoče
22.50	Vodnar

NBC

12.00	Ushuaia
13.00	Potni list
13.30	Cudovite hise sveta
14.00	Danes
15.00	Spoznavajte tisk
16.00	McLaughlinova skupina
16.30	Evropa 2000
17.00	Golf
18.00	Konji v akciji
18.30	Kosarka
19.00	ITN novice
19.30	Potni list
20.00	Video moda
20.30	Frontalno
21.30	Govoreci jazz
22.00	ITN
00.30	NBC večerna porocila
01.00	Frontalno
02.00	McLaughlinova skupina
02.30	Evropa 2000

CNN

10.00	Pinnacle
10.30	World Bussiness This Week
11.00	Larry King Weekeend
12.00	Showbiz Today
12.30	Style With Elsa Klensch
13.00	Earth Matters
13.30	Inside Business
14.00	World Report
16.00	Your Money
16.30	Reliable Sources
17.00	Travel Guide
17.30	NFL Preview
18.00	World Business This Week
18.30	International Correspondents
19.00	Futurewatch
19.30	Moneyweek
20.00	The Week in Review
21.00	World Report
24.00	Headline News
03.00	This Week in NBA
03.30	Headline News

BBC PRIME

15.30	Return Of The Psammead
16.10	Land Of the Eagle
17.00	The Bill Omnibus
17.45	Antiques Roadshow

2/5	TVS 2	20.35
////	BIBLIJA, Estera in Judita	

Večina starozaveznih knjig se je ohranila v hebrejscini, nekatere, med njimi Juditina knjiga pa samo v grščini. Esterina knjiga je značilna po tem, da jo imamo v obeh izvirnikih, grškem in hebrejskem. Obe zeni, ki ju knjigi obravnavata, spada ta med starozavezne junakinje. Juditina zgodba je postavljena v konkretno zgodovinsko okolje obleganja Betulije, Ester pa doživlja svojo dramo v izgnanstvu. Iz obeh veje sporočilo, da majhen narod ne more preživeti na prepihu zgodovine brez božje pomoči.

////	KANAL A	20.05
////	BEVERLY HILLS 90210, ameriška nanizanka, 15. del	

Igrajo: Jason Priestley, Shannen Doherty, Luke Perry, Jeannie Garth, Gabrielle Carteris

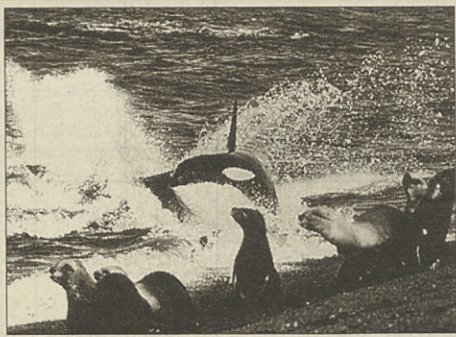
Steve hiti k pouku v prehodnem popravnem domu. Komaj mu se uspe priti pravčasno. Eden izmed sosočev ga zbada na račun televizijske oddaje stevove mame. Drugi sosočec mu položi na stol lepilo. Vendar Steve vse prenese brez pripomb. Andrea obiskuje psihiatra, ki ji pomaga, da bi se spomnila pobeglega voznika. Donna zamenja Davida pri njegovem delu D. J. - ja. Sprva ji gre slabo od rok, toda, ko se vzivi ji delo postaja cedalje bolj vsec. Se bo Dylan končno odločil med Kelly in Brendo?

Luke Perry in Shannen Doherty

TVS 1	21.15
NATIONAL GEOGRAPHIC, am. dokumen. serija, 10. del	

Ubijalski kiti so v vseh oceanih sveta vrhunski plenilci. Ogledali si bomo grafični prikaz njihovih strasnih in učinkovitih lovskih taktik, ki jih prilagajajo velikosti in življenjskim navadam plena. Na pustem in mrzlem otočju Crozet med Afriko in Antarktiko napadajo jate ubijalkih kitov kolonije tjučenjev, na Norveškem in Aljaski pa tekmujejo z ribici za slani ke in losose. Oddaja prikazuje strukturo jat ubijalskih kitov, sporazumevanje med njim, odrascanje mladicev in spolno življenje. Znanstveniki so, na primer odkrili, da prezivijo ubijalski kiti več ur dnevno na posebnih pocivaliscih, kjer se predajajo telesnim užitkom. Odkrili so tudi, da ima vsaka jata kitov svoj lastni slovar zvokov. Ker so kiti ubijalci na vrhu prehranjevalne verige, so zelo pomembni za zdravje oceanov. Njihovo prezivetje in usoda oceanov so tesno povezani. Če rešimo kite ubijalce, imamo več možnosti za rešitev modrega planeta.

TVS 1	20.10
PRESDITE, kontaktna oddaja	

V deseti oddaji Presodite bomo spoznali, da je politika neprijetna. Toda, ce pride osebno življenje navzkriž s poklicnimi dolžnostmi, lahko takšna postane se bolj. To bo ugotovila tudi Helen Maynard, ki se mora odločiti ali naj pove s kom je bila na usodno noč, ko se je nekaj zgodilo.

ORF	13.30
DOBER DAN, KOROŠKA, informativna oddaja	

Slovenscina v obratih: Jo skupna Evropa podpira ali zavira?

Ob slavlju tudi skrb za bodočnost: 110 let prosvetnega dela »Gorjancev« v Kotmari vasi.

Janko Messner prejel 1. zlati Aritas: Satirične bodice, ki merijo v družbene napake.

Nekateri najbolj znanih koroskih zborov pojo v jeziku sosedu: tokrat v Feldkirchnu.

»Sjejte, sjejte...«: v Zahomcu otroci se prosijo za blagoslov polj in posevkov.

Otroški dan v St. Primožu v znamenju strpnosti.

Tour kviz'95: naravne lepote doma in pri sosedih.

2/5	TVS 1	22.30
////	ZASLEPITEV danska nadaljevanka	

Režija: Jon Bang Carlsen

Igrajo: Birgitte Simonsen, Soren Pilmark, Solbjorg Mojsfeldt, Heustin Birde in drugi

Junak nadaljevanke Zaslepitev je bioenergetik Hans Andersen. Njegove raziskave so obrodile sadove, vzgojil je zelo odporni jecmen. Predstavnik velikanskega koncema je prepričan, da profesorjev dosežek obljublja milijonske zasluzke. Toda Hans Andersen ne želi sodelovati s finančno mogočno družbo, ampak namerava samostojno odkriti ključ za naravno pridelavo izjemnega jecmena.

Nekega dne sreča Hans lepo Bette Dyrhuus, sestro mogočnega poslovneza. Naivni znanstvenik in ugajana lepota se zblizata. Bette Dyrhuus povabi zaljubljenega profesorja na podezelje, v vilo svojega brata. Presenečeni znanstvenik odkrije, da ima bogati Philip Dyrhuus odlično opremljen laboratorij. In presenečenj se ni konec. V laboratoriju je zaposlena Andersenova nekdanja kolegica in ljubimka, ki je odkrila rešitev. Toda znanstvenica umre v sumljivih okoliščinah...

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

08.30 US TOP 20 Video; 10.30 MTV novice; 11.00 Velika slika; 11.30 Angleški top 20; 13.30 Prvi pogled; 14.00 Šport; 14.30 Real World 1; 15.00 Video: Cannes Weekend; 20.30 MTV novice; 21.00 120 minut; 23.00 Beavis & Buttthead; 23.30 Headbangers Ball; 02.00 Video; 03.00 Nočni video

SKY ONE

14.00 Marvel Action Hour; 15.00 Paradise Beach; 15.30 Teech; 16.00 Star Trek; 17.00 Entertainment; 18.00 Rokobarba; 19.00 Simpsonovi; 20.00 Beverly Hills 90210; 21.00 Melrose Place; 22.00 Vesoljske steze; 23.00 Renegade; 00.00 Entertainment Tonight; 01.00 Silbs; 01.30 Rachel Gunn, R. N.

PRO 7

11.30 Superboy; 11.55 Mož iz morja; 12.50 Ben Cropp; 13.50 dennisd Pokora, am. komedija 1987; 15.45 Lov na Pozejdana, ameriška film, 1978; 17.55 Diagnoza: Umor; 19.55 Poročila; 20.15 Denar drugih ljudi, ameriška komedija, 1991; 22.15 Palm Beach Duo; 23.15 Čarovnik, ameriški pustolovski film, 1977; 01.00 Dva proti dva

PREMIERE

14.30 Divji ogenj; 16.20 Morski psi, dokumentarec; 17.30 500 milj od Indianapolisa; 22.00 Kalkofov zaslon; 22.10 Tri barve: Modra, drama, 1993; 23.45 El Mariachi, ameriški film, 1992; 01.05 Varanje, ameriški film, 1994

SAT 1

08.55 Krona življenja, ameriška melodrama, 1959; 10.50 junak iz Teksasa, ameriški vestern, 1956; 12.20 Akcija, skeči in iluzije; 13.15 Na Donavi, ko vino cveti, nemška komedija, 1965; 14.40 Poljubi me, doktorji, ameriška komedija, 1982; 18.05 Kolo sreče; 19.00 Poročila; 19.15 Nogomet; 20.15 Nogomet; 23.30 Štiriindvajset ur, novinarji poročajo; 00.05 Nikoli ne ljubi tujca, ameriški ljubezenski film, 1968; 02.00 Ponovitve

EUROSPORT

08.30 Rugby, posnetek; 10.00 Formula 1, ogrevanje; 12.00 Boks; 13.00 SP v Badmingtonu, prenos iz Svice; 15.00 Formula 1, prenos dirke za VN Monaca; 17.30 Atletika, posnetek mitinga iz Dijona; 19.00 Borilne veščine; 19.55 Športne novice; 20.00 Golf, ponovitev; 22.00 Formula 1; 23.30 Boks

RTL

11.30 Nazaj v preteklost; 12.25 Tropska vročica; 13.25 Kdo je šef; 14.20 Nanny; 14.55 Formula 1; 15.30 Formula 1, prenos dirke za veliko nagrado Monaca in Monte Carla; 17.50 Westrdeich; 18.45 Poročila; 19.15 thunder In Paradise - vroči primeri,

hladne pijače, ameriške akcijske serije; 20.15 Čmo prekletstvo, nemški triler, 1994; 22.55 Prime Time - pozna izdaja; 00.15 Donnerjev dan na kanalu A; 03.00 Ilona Christen

RTL 2

15.20 California College; 16.15 Daveov svet; 16.45 Dober nasvet je drag; 17.15 Veter ljubezni avstralski mladinski film, 1986; 19.15 Nasmehnite se, prosim; 21.15 Walker; 22.15 Peep; 23.25 Blood Simple - morilska noč, ameriški psihološki triler, 1984; 01.10 World News Tonight

SKY MOVIES

13.00 1994 Baker Street, ameriški film 1993; 15.00 The Mighty Ducks; 17.00 Live And Let Die, ameriški film, 1973; 19.05 Call Of The Wild, ameriški film, 1992; 21.00 The Piano, ameriški film 1993; 23.05 Cliffhanger, ameriški film, 1993; 01.25 Bitter Harvest, ameriški film, 1993; 04.35 The Carolyn Warmus Story, ameriški film, 1992

MOVIE CHANNEL

11.00 The Concierge, ameriška komedija, 1993; 13.00 Roughshold, ameriški film, 1949; 15.00 Rover Danmgerfeld, ameriški film, 1992; 17.00 Hocus Pocus, ameriški film, 1993; 21.00 Passenger 57, ameriški film, 1993; 23.00 Army Of Darkness, ameriški film, 1992; 00.30 Rich In Love, ameriški film, 1993; 02.15 South central L.A., ameriški film, 1992; 03.55 Barbarians At The Gate

FILMNET +

16.00 Patriot Games, ameriški film, 1992; 18.00 Last Action Hero, ameriški film, 1993; 20.10 Un Crime, francoska drama, 1992; 22.00 Night In The City; 00.00 Pet Sematary II, am. film, 1992

SUPER CHANNEL

05.30 Novice; Gospodarstvo; Super avtomobili; Super Shop; 15.00 Srečanje s tiskom; 16.00 McLaughlinova skupina; 17.00 Šport; 19.00 Poročila; 19.30 Potni list; 20.30 Frontalno; 21.30 Govorimo o jazzu; 22.00 Poročila; 22.30 Golf; 00.30 Gospodarstvo; Frontalno; McLaughlinova skupina; Evropa 2000

TNT

20.00 Dark victory, ameriški film, 1939; 22.00 The Treasure Of Sierra Madre, ameriški film, 1948; 00.15 The Undercurrent, ameriški film, 1946; 02.15 Julie, ameriški film, 1956; 04.10 Cause For Alarm, ameriški film, 1951

DSF

08.00 Življenje v divjini; 09.00 Monster Trucks; 10.00 Kaskaderji; 10.45 športni magazin; 11.30 Adac;

13.30 Normalno; 14.00 GiroD'Italia; 15.00 Iz športne dokumentacije; 16.00 Ples; 17.00 Športna rimična gimnastika; 19.00 Adac; 20.00 Giro D' Italia; 21.55 Nemška nogometna liga; 23.45 Bowling; 01.00 Boks; 01.45 Biljard

VOX

09.10Dominijon; 09.30 Regal Shop; 10.00 Format NZZ; 10.45 Spiegel TV Special; 13.05 Inšpektor Wexford posreduje, pon.; 14.45 Vlada potopljene sveta; 16.25 Džingiskanov konec; 18.25 Vox-tour; 19.15 Airwolf; 20.15 Povsem običajna ameriška norost, ameriški film, 1988; 22.00 Jezebelin poljub, ameriška grozljivka

3 - SAT

11.00 Poglej proti domu, angel; 13.00 Čas v sliki; 16.00 Nedeljski magazin; 17.00 Potovanje po Švici; 19.00 Danes; 19.10 Talk Show; 20.15 pozdrav za Hannsa Dietra Hüscha; 20.10 Los Angeles; 22.30 Zmaga ženske nad nasiljem

ZDF

12.47 Tennis World Team Cup, finale; 18.15 Mona Lisa; 18.57 Dober večer; 19.00 Danes, vreme; 19.30 Svet Gea; 20.15 Predpremiere; 22.00 Danes; 22.20 Šola nasilja; 23.50 Septemberske pesmi

FILMNET

12.00 Zadovoljstvo, ameriška komedija; 14.00 Dick Tracy sreča odvratneža, ameriški film, 1947; 18.20 Zmodri kuščar, ameriška komedija, 1988; 20.00 Morala bi nastopati v filmu, ameriška komedija, 1982; 22.00 Zgodba kitty Dodds, ameriška drama, 1993; 00.00 Krtakometražni film

CARTOON NETWORK

06.00 Dotik modrega med zvezdami; 06.30 Svetovne risanke; 08.00 Sadežovi; 08.30 Yogijev lov za zakladom; 09.00 Yogijeva vesoljska dirka; 09.30 Droopy D'; 10.30 Jabber Jaw; 11.00 Sharkey & George; 11.30 Scoobyjeva olimpijada; 12.00 Počakaj, da tvoj oče pride domov; 12.30 Na pomoč, kosmatni medved; 13.00 Skrivnostna veriga; 13.30 Glavne risanke; 13.45 Vesoljski duh; 14.00 Super kos; 16.00 Detektiv Palec; 16.30 Ed Grimley; 17.00 Glavne risanke; 17.00 Kapitan Planet; 18.00 Bugs & Daffy nocoj; 18.30 Scooby Doo, kje si?; 19.00 Jetsonovi; 19.30 Kremenčkovi

TV 5

16.10 Claire Lamarche; 17.45 Bon Weekend; 18.15 Korespondenca; 19.00 Trideset milijonov prijateljev; 19.30 Belgijska poročila; 22.45 Cigan, film

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.05, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 uhovna misel; 7.00 Jutranga kronika; 8.05 Veseli tobogan; 9.05 Sledi časa; 10.05 Quo vadis; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Poslušalci čestitajo; 13.10 Obvestila in osmrtnice; 13.25 Za naše kmetovalce; 14.15 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Pod lipo domačo; 17.05 Gost; 18.00 Reportaža; 18.30 Zborovska glasba; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 22.40 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranga kronika; 8.50 Kulturne prireditve; 9.45 Stergo ergo; 10.00 Uganka; 10.40 Gost; 11.35 Obvestila; 13.00 Šport, vmes glasba; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Popevki tedna; 19.30 Top albumov; 21.00 Rock Underground, vmes Zrcalo dneva, vreme, promet, prenos RS.

Slovenija 3

8.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00 Poročila; 8.05 Na poljani jutro; 9.00 Maša; 10.05 Orkestri in solisti; 13.05 Zborovska glasba; 14.05 Zabavna igra; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 S prijatelji glasbe; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 19.30 Cerkvena glasba; 20.00 Sedmi dan; 20.15 Glasbeni portret; 22.05 Literarni portret; 22.30 Orgelska glasba; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper (slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88.6 - 98.1 - 100.3 - 100.6 - 104.3 - 107.6 MHz)
8.30, 10.30, 17.30 Poročila; 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.00 Otvoritev, napoved, koledar; 8.20 OKC obveščajo; 9.00 Za zdravje; 9.15 Od zrna do klasa; 9.30 Po domače; 10.10, 10.50, 11.10 Primorski kraji in ljudje; 11.30 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Du jes?; 14.30 Nedelja na športnih igriščih; 19.00 Dnevnik-prenos RS; 19.30-23.15 Večerni pr. Modrega Vala Radia Koper.

Radio Koper (italijanski program)

8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.00 Radijska igra; 9.00 Saltimbanchi; 9.30 Kulturna poročila; 9.45 Knjižne novice; 10.00 Film tedna, gledališče; 11.00 Narečna oddaja Su e z per le contrade; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Športna nedelja; 17.32 Lestvica LP; 18.00 London Calling (1x mesečno Alpe Adria Magazine); 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

6.15, 11.15, 12.15, 15.15, 17.15 Poročila; 7.00 Cali-

mero in otroci; 9.30 Kam danes; 10.00 Horoskop; 12.00 Duhovna misel; 13.00 Reportaža; 14.00 Glasbena lestvica; 15.00 Voden program; 16.45 Vreme; 17.15 Hollywood - oddaja o filmu; 19.00 Ameriška glasbena lestvica; 22.30 Jazz galerija; 1.00 Sat.

Radio Kranj

5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.00 Mojstri kuhanja; 11.00 Po domače na kranjskem radiu; 12.00 Mali oglasi; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 12.40 Kmetijska oddaja; 13.00 Dobrodošli med praznovanci; 14.00 Gorenjska danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.20 Hitro, daleč, visoko; 18.20 Kino kviz; 19.30 Večerni pr. - Glasba po izboru.

Radio Maribor

9.00, 10.00, 13.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 9.05 Iz roda v rod; 9.30 Vstopite, prosim; 10.05 Marjanca; 11.00 Kmetijska oddaja; 11.25 Osmrtnice, obvestila; 11.35 Meh za smeh; 12.00 Mariborski feljton; 13.05 Želeli ste; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 18.00 Šport in glasba; 20.00 Nedeljski klepet; 23.15 Nočni pr.

Radio Študent

11.00 Poklopredpotop; 12.00 Nisam ja odavde; 15.30 Sv. Avgustin in njegova razmišljanja o času; 17.00 Proslave in slavljenja v zgodovini; 19.00 TB: PJ Harvey; 20.00 Simbolne menjave in smrt (J. Baudrillard); 21.00 Oldies Goldies Chart; 23.00 Koncert: Louis Sclavis štet - Bolzano Jazz Summer.

Radio Trst A

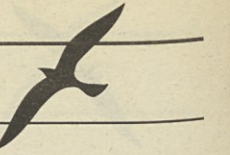
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska; 10.00 Mladinski oder: Allica v čudežni deželi (L. Carroll, r. M. Sosič, 4. del); 10.40 Veselo po domače; 11.00 Čakole na placu; 11.10 Orkestri; 11.30 Na božna glasba; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Obzorik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Mala scena: Srce brez potnega lista (J. Povše); 14.40 Potpuri; 15.00 Krajevne stvarnosti, nato Soft music; 17.00 Šport in glasba; 18.30 Potpuri; 19.20 Spored za naslednji dan.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Izmenično Jutrangi val - Nedeljska matineja.

Radio Koroška

6.30-7.00 Dobro jutro na Koroškem - Duhovna misel (dr. Miroslav Ostravsky); 18.10-18.30 Dogodki in odmevi.

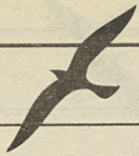
[illegible]

Gesla križanke »21-04«

Nikolaj Rimski Korsakov, Aleksander Borodin, Modest Musorgski, 1. Cezar Kjuj, 2. Mili Balakirev

Rešitev križanke »21-04«

preosnovalka, restavracija, Altis, aga, ur, šir, LO, Ose, Nikolaj, trn, rentgenolog, Raab, carina, Ekk, AN, zaslonka, edem, Na, ministerial, prasec, naboji, Kokra, El, krema, lira, Ruisdael, kaki, zor, ara, assai, VI, naklada, solist, Ann, pogreb, KK, briard, ata, Omar, klesar, ranocelnik, Mars, Jaca, agame, oriks, ET, azur, Matoh, raja, Ruckoj, Mili Balakirev, trlo, Pariz, mehanika, AA, VK, omenek, Kenan, nos, Modest Musorgski, DN, norma, tenor, Erede, aria, sak, neslanež, tičnik, SJ, oo, Nola, Ana, kartel, heksen, san, straža, oda, KA

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

V torek, 30. maja, ob 20. uri: B. Slade - OB LETU OSOREJ (SD). Predstava bo se v sredo, 31. maja, ob isti uri.

Festival sodobnih odrskih umetnosti
25. maj - 5. junij

Danes, 28. maja, ob 20. uri:

ANATOMIJA ZVERI

režija: JOZSEF NAGY, Francija
prizorišče: CD, Gallusova dvorana

Svet Anatomije zveri je moski, vojaski, borben: ti-sti, v katerem se izmenjuje kri med lovci in žival-mi, v katerem se združujeta moč in norost.

V sredo, 31. maja, ob 22. uri:
Sinja Ozbolt - ZRCALJENJA.
Zadnja predstava v sezoni!

Sinja Ozbolt

SNG DRAMA, tel.: 061/ 221-511

V ponedeljek, 29. maja, ob 19.30: J. B. P. Molière - DON JUAN ALI KAMNITA GOSTIJA, za abonma ponedeljek in izven. Predstava bo se v torek, 30. maja, ob isti uri, za abonma torek in izven. V četrtek, 1. junija, ob 19.30: W. Allen - ZAIGRAJ SE ENKRAT, SAM, za izven.

LEVI ODER, tel.: 061/ 221-511

V ponedeljek, 29. maja, ob 22. uri: E. Ionesco - IN-STRUKCIJA, za izven. Predstava bo se v torek, 30. maja, ob 22. uri.

MALA DRAMA, tel.: 061/ 221-511

V četrtek, 1. junija, ob 20. uri: A. Nicolaj - PRVA KLASA, za izven. Zadnjikrat v sezoni!

MGL, tel.: 061/ 210-852

V ponedeljek, 29. maja, ob 20. uri: T. Partljic - STAJERC V LJUBLJANI, za abonma M in izven. Predstava bo se v torek, 30. maja, ob isti uri, za abonma red U in izven.

MALA SCENA MGL, tel.: 061/ 210-852

V torek, 30. maja, ob 22.30: L. Wilson - ZAZGI!

SNG OPERA IN BALET, tel.: 061/ 331-950

V ponedeljek, 29. maja, ob 15. uri: J. Strauss ml. - NETOPIR. Razprodano! V torek, 30. maja, ob 19. uri: Leos Janacek - JENUFA, za izven. V sredo, 31. maja, ob 19. uri: G. Donizetti - LJUBEZENSKI NAPOJ, za izven.

SMG, tel.: 061/ 125 33 12

V torek, 30. maja, ob 22.30: BUTTERENDFLY.

CELJE

SLG CELJE, tel.: 063/ 25-332

V ponedeljek, 29. maja, ob 11. uri: C. Goldoni-A. Rozman - SLUGA DVEH GOSPODOV, za abonma Cebelica 1. Predstava bo se v torek, 30. maja, ob 10. uri, za abonma Cebelica 3.

KOPER

GLEDALIŠČE KOPER

III. FESTIVAL PLESA IN GLEDALIŠČA

V torek, 30. maja, ob 10. uri: J. Variot - SMESNA ZGODBA.

MARIBOR

SNG OPERA IN BALET, tel.: 062/ 221-206

Danes, 28. maja, Velika dvorana ob 17. uri: G. Verdi - TRUBADUR, za abonente in izven. Predstava bo se v torek, 30. maja, ob 19.30, za abonente in izven.

LGL, tel.: 062/ 26-748

Danes, 28. maja, ob 11. uri: J. Grabowsky-D. Vranc - VOLK IN SEDEM KOZLIČKOV.

NOVA GORICA

PDG, tel.: 065/ 25-326

V sredo, 31. maja, ob 20. uri: T. M. Plavt - KAZINA, predpremier.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

V torek, 30. t. m., ob 16. uri ponovitev mladinske igre Fulvia Tomizze »Bolhe v operi«. Slovensko stalno gledališče gostuje z mladinsko igro Fulvia Tomizze »Bolhe v operi«, jutri, 29. t. m., ob 10.30 v osnovni soli v Nabrezini ter v sredo, 31. t. m., ob 11. uri v osnovni soli v Romjanu (Ronke).

Gledališče Rossetti

Danes, 28. t. m., ob 16.00 (red druga nedelja) gostovanje Stalnega gledališča iz Veneta z Molierovo komedijo »Namisljeni bolnik«. Igrajo Giulio Bosetti, Marina Bonfigli in Antonio Salinas. Režija Jacques Lassalle. Predstava v abonmaju: odrezek st. 5. Predprodaja je v teku. Zadnja predstava.

Urnik blagajne gledališča: 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri

blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00.

Gledališče Miela

Niz prireditev Ipermiela: Jutri, 29. t. m., ob 21.00 - Film »Naravni morilci« (ZDA 1994) Olivera Stona, igrajo Woody Herrelson, Juliette Lewis, Robert Downey jr., Tommy LeeJones. V torek, 30. t. m., ob 21.00 - Film »Smoking« (Francija 1993) in v sredo, 31. t. m., ob 21.00 - »No smoking« (Francija 1993) Alaina Resnaisa. Igrajo Sabine Azéma in Pierre Arditi.

TRZIC

Obcinsko gledališče - Ecco mormorar l'onde V četrtek, 1. junija, ob 20.30 koncert ansambla Clemencic Consort.

V torek, 6. junija, ob 20.30 koncert Akademije antične glasbe iz Moskve.

KOROŠKA

CELOVEC

Koroska hala (Sejmisce) do 1. julija 1995 je na sporedu muzikal »Cats«. Urnik: vsak dan (razen ponedeljkov) ob 20.00, ob sobotah in nedeljah dodatno tudi ob 15.00. Vsak torek (ob 20.00) in vsako nedeljo (ob 15.00) so predstave v angleščini.

DOBRLA VAS: V kulturnem centru bo danes, 28. t. m., ob 15. uri koncert »Ko nova pesem zazveni«.

SMIHEL: v Farni dvorani bo danes, 28. t. m., ob 11. uri lutkovna predstava »Kapljica Mavrnka«.

BRNCA: v podružni cerkvi Sv. Joba bo danes, 28. t. m., ob 19.30 »Marijino petje«.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

LITERATURA MIMOIDOCIM
Stari trg pred galerijo SKUC

Nastopili bodo:

petek, 2. junija	Robert Felix-Titan
sobota, 3. junija	Alojz Ihan
nedelja, 4. junija	Tomaz Salamun
ponedeljek, 5. junija	Maja Jancic
torek, 6. junija	Ales Steger
sreda, 7. junija	Veno Taufer
četrtek, 8. junija	Sasa Vegri
petek, 9. junija	Uros Zupan
sobota, 10. junija	Mila Kacic in
	Boris Sinigoj
nedelja, 11. junija	Mateja Sever

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

V ponedeljek, 29. maja, ob 11. uri: predstavitev monografije ANDREJA JEMCA avtorja dr. Jureta Mikuza.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Trg Unità

Drugi Trg Guttenberg - Knjižni sejem bo trajal do nedelje, 4.6. Danes, 28. t. m., dan mladinske knjige; jutri, 29. t. m. dan posvečen spominu Mie L'Abbate Widmann.

OPČINE

Dom Brdina (Proseska ul. 109): v petek, 9. 6., ob 20.30 »Mamila: potreba po odvisnosti in potreba po rasti«. Predavala bosta dr. Danilo Sedmak in Dario Grison.

V galeriji
VISTA
v Novem mestu
je na ogled
razstava
fotografij
DEJANA
HABICHTAGLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,
tel.: 061/ 222-815

V sredo, 31. maja, ob 19.30: 49. LETNI KONCERT AKADEMSKEGA PEVSKEGA ZBORA TONE TOMSIC STUDENTSKE ORGANIZACIJE UNIVERZE V LJUBLJANI. Dirigent: Stojan Kuret. Program: Schubert, Mendelssohn, Bartholdy, Elgar, Reger, Kogoj, Distler, Schollum, Merku, Dominutti, Sampaoli, Copi, Gobec (GD).

V sredo, 31. maja, ob 19.30: komorni koncert CAMERATA SLOVENI-

CA. Primoz Novsak (violina), Vasilij Meljnikov (violina), Mile Kosi (viola), Ciril Skerjanec (violoncelo). Program: Sostakovic, Mozart, Dvorzak (dvorana SF).

V četrtek, 1., in v petek, 2. junija, ob 19.30: koncert ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE, za oranžni abonma I in II.

GALERIJA TIVOLI -

GRAD TIVOLI

V torek, 30. maja, ob 19. uri: koncert SVAVA BERNHARDSDOTTIRA, MATEJA SARCA, ANDREJA JARCA in IGORJA SKERJANCA.

SLOVENSKA FILHARMONIJA

Danes, 28. maja, ob 11. uri: koncert PIHALNEGA ORKESTRA. Solisti: MARKO HRIBERNIK (klavir), flavtistke SANDRINA ZEMLJAK, MIRA PANIC in MAJA ZELEZNIK.

PIRAN

CLUB MAONA,

Arze 5

V petek, 2. maja, nastop skupine TACABANDA.

RAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

V Galeriji CD je do 10. junija na ogled razstava portretov in keramike (1947-1969) PICASSO & MADAME Z.

MODERNA GALERIJA

Razstava izraelskega umetnika ZVIJA GOLDSTEINA je na ogled do 11. junija.

GALERIJA AVLA, Trg republike 2

Razstava MILJENKA in MAJE LICUL je na ogled do 6. junija.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava pastelov in akvarelov MAJE PAIC - KVEDER je na ogled do 2. junija.

IDCO, Igriska 5

Razstava ANDE KLANCIC - Zračna cipka je na ogled do 6. junija.

GALERIJA PIC LEK

Razstava olj, akrila in slik na svili KATJE BOLCINA-NAGELSCHMIED je na ogled do 16. junija.

KD SPANSKI BORCI, Zaloska 61

Razstava JOZETA BARACHINIJA je na ogled do 1. junija.

GALERIJA SOU KAPELICA,

Razstava kiparja DARIJA KREUHA je na ogled do 31. maja.

ZALOZBA MLADIKA, Subiceva 10

Razstava MALI MALARJI je na ogled do 1. junija.

KI CENTER KRIZANKE,

Trg francoske revolucije 7

Razstava PUBLIKACIJ IN PREDSTAVITEV IZSLEDKOV ZNANSTVENO - RAZISKOVALNEGA DELA FILOZOFSKE FAKULTETE V LETU 1994 je na ogled do 3. junija.

BREZICE

GALERIJA POSAVSKEGA MUZEJA

Razstava slik ALENKE GERLOVIC je na ogled do 4. junija.

CELJE

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI -

MESTNI GRAD

Razstava GENERACIJA 82 je na ogled do 23. junija.

JESNICE

RAZSTAVNI SALON DOLIK

Razstava LIKOVNA USTVARJALNOST UCENCEV OSNOVNIH SOL OBCINE JESENICE IN KRANJSKA GORA je na ogled do 7. junija.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Obcinska umetnostna galerija (Trg Unità): do 15.6. je na ogled razstava »Od boja do svobode - Trst 1943-1945« (urnik: vsak dan 10.00-13.00, 16.30-18.30). V galeriji Tergesteo pa je na ogled prikaz aprilskih in majskih dogodkov pred 50 leti (urnik: vsak dan 7.00-22.00).

Obcinska galerija Costanzi: do 4.6. je na ogled razstava »Anita Pittoni«.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ottavio Bomben.

Galerija Cartesius: do 2.6. razstavlja trzaski slikar Carmelo Vranich. Urnik: vsak dan od 11.00-12.30 in od 16.30-19.30, ob nedeljah od 11.00-13.00.

Grad sv. Justa-Bastione fiorito: Jutri, 29. t. m. bo ob 18. uri odprtje antoloske razstave slikarja Fulvia Jurica.

Galerija Art Light Hall: na ogled je razstava skulptur Antohia Volpicellija.

Art Gallery: do 4.6. razstavlja slikar Tomo Vran.

Gostilna »Stalletta« pri Sv. Jakobu

Na ogled je skupinska razstava trzaskih umetnikov.

REPEN - Kraska hisa

Se danes, 28. t. m., bo ob nedeljah in praznikih na ogled razstava narodnih nos. Urnik: 11.00-12.30, 15.00-18.00.

KOPER

GALERIJA LOZA, Titov trg

Razstava ENZA CUČIČIJA je na ogled do 30. maja.

MURSKA SOBOTA

GALERIJA MURSKA SOBOTA

Razstava skupine MI (Irena Cuk, Darko Golija, Samuel Grajfoner, Zdravko Jerkovic, Samo Pajek in Oto Rimele) je na ogled do 1. junija.

NOVA GORICA

KULTURNO DRUSTVO STUDENCI

Retrospektivna razstava PAVLA MEDVESČKA je na ogled do 6. junija.

NOVO MESTO

GALERIJA VISTA 21

Razstava fotografa DEJANA HABICHTA - Zodiak je na ogled do 15. junija.

VELENJE

RAZSTAVISČE GORENJE SERVIS,

Partizanska 12

Razstava slik ALBINA POLAJNARJA je na ogled do 17. junija.

SLOVENJ GRADEC

GALERIJA LIKOVNIH UMETNOSTI,

Glavni trg 24

Razstava del OSKARJA VON PISTORJA je na ogled do 15. septembra.

GLASBA
FJK

TRST

Gledališče Verdi - Dvorana Tripcovich

V četrtek, 8. junija (red A) premierska predstava opere G. Donizettija »Ljubezenski napoj« (L'Elisir d'amore). Predprodaja vstopnic in rezervacije od torka, 30. t. m. dalje.

Blagajna dvorane Tripcovich: 9-12, 16-19.

Avditorij Muzeja Revoltella

Jutri, 29. t. m., ob 18. uri recital sopranistke Stefanie Donzelli. Vstopnica 5.000 lir.

Pivovarna Forst

Jutri, 29. t. m., ob 16. uri finalno srečanje »Minifestivala trzasko popevke«.

Laboratorij P - bivsa umobolnica Trst

vabi danes,, 28. t. m., ob 22. uri na koncert skupine »2227« iz Ljubljane ob izidu zadnjega CD. Ob 20. uri bo otvoritev razstave grafiotov, plakatov, stripov in fotografij ter predvajanje videospotov skupine Strip Core.

DOBERDOB

Obcinski park

Danes, 28. t. m., ob 18. uri koncert Godbe Viktor Parma iz Trebe, Obcinske godbe iz Turjaka in Godbe Rosini iz Castions di Strada.

NOVICE

Poraz Slovencev proti BiH

SLOVENSKE KONJICE (STA) - V prijateljskem košarkarskem srečanju v Slovenskih Konjicah je BiH premagala Slovenijo s 83:73 (44:44). Športna dvorana, 500 gledalcev, sodnika Aksamija (-BiH) in Pukl (Slo).

SLOVENIJA: Horvat 5 (2:2), Jeklin, Daneu 2, Mirt 2 (0:3), Kraljević 6, Tovornik 5 (2:2), Tusek 6 (2:2), Alibegović 25 (5:6), Milić 6, Gorenc 6, Kotnik 10, Jurković.

BiH: Marković 15 (2:5), Firić 16 (4:8), Bećiragić 2, Lerić, Delić, S. Bukva, Primorac 4, Avdić 19 (3:3), Mutapčić 2, Alihodžić 4 (2:8), Bilalović 21 (5:7), A. Bukva.

V prvi od sedmih pripravljalnih tekem za evropsko prvenstvo v Grčiji je Slovenija povsem zaslužno izgubila proti selekciji BiH. Gostje so pokazali boljše pripravljenost, kar je razumljivo, saj že čez dva dni potujejo na kvalifikacije. Slovenci še niso uigrani, kar se je videlo na srečanju. Prvi polčas je minil v izenačeni igri. V deveti minuti so imeli Slovenci devet točk prednosti (21:12), vendar so se Bosanci že dve minuti pozneje približali, Avdić pa je prav ob zvoku sirene izenacil izid. Za slovenske košarkarje so bile usodne minute sredi drugega polčasa, ko so gostje z delnim izidom 13:0 ušli in tako odločili srečanje v svojo korist.

Olimpija Hertz bo potovala v Tilburg

ZÜRICH - Slovenski državni prvak v hokeju na ledu Olimpija Hertz bo od 6. do 8. oktobra nastopila na četrtfinalnem turnirju pokala državnih prvakov v nizozemskem Tilburgu. Tako je določil žreb mednarodne hokejske zveze IIHF v Zürichu, ki sta se ga udeležila predsednik Olimpije Hertz Janez Dolenc in tehnični direktor Matjaz Sekelj. Poleg domacega Tilburga bo nasprotnik Ljubljancanov se angleški prvak Sheffield Stelears, četrto mesto pa bo zmagovalec kvalifikacij med prvakoma (outsiderjema) Španije in Luksemburga. »Čeprav bo naša skupina z dvema članoma iz skupine B svetovnega hokeja najbolj izenačena, smo z žrebom zelo zadovoljni in imamo lepe možnosti za uvrstitev v polfinale. Letosnje tekmovanje v pokalu državnih prvakov bo najštevilčnejše v zgodovini hokeja, saj se je prijavilo kar 32 mestov od 34 registriranih pri IIHF. Malce zaradi sreče, malce pa zaradi našega ugovarjanja, smo vedarle pristali v atraktivnejši zahodni skupini, kajti vsi ostali četrtfinalni turnirji na Danskem, Madžarskem in v Bolgariji so veliko slabši. Za razliko od prejšnjih let je letos spremenjen tudi tekmovalni sistem, saj so namesto šestih četrtfinalnih turnirjev na sporedu le štirje, v polfinale pa napredujejo le zmagovalci. Naša uvrstitev je toliko bolj odmevna tudi zaradi tega, ker so bili klubi rangirani na podlagi uvrstitev državnih reprezentanc na svetovnih prvenstvih, kar je Olimpijo Hertz potisnilo v zadnji, šesti krog, skupaj z ZR Jugoslavijo in Hrvasko,« je v sobi žiriskega hotela Engemathhof razmišljal Matjaz Sekelj. Na polfinalni turnir, ki bo od 10. do 12. novembra v Usetinu na Češkem, kjer bodo nastopili Usetin (Česka), Rouen (Francija) in Podhale (Poljska) pa se bo uvrstil zmagovalec iz Tilburga. Finalni turnir prvakov bo v Kölnu (Nemčija) od 26. do 30. decembra. 1995. (P. B.)

Ozren Bonačić trener Triglava

KRANJ - Uprava VK Triglav je delala izredno hitro po odpovedi Rada Čermelja. Ze v petek je sklenila sodelovanje z znanim trenerjem iz Zagreba Ozrenom Bonačićem, ki je v Sloveniji bolj znan kot nekdanji odlični vaterpolist Mladosti in nosilec številnih kolajn tako s svetovnih prvenstev kot z olimpijskih iger. V zadnjih letih je bil Bonačić uspešen kot trener, nazadnje pa je vodil podmladek v Zagrebu. (N. A.)

ZR Jugoslavija - Nemčija 78:72 (36:39)

BEOGRAD - Dvorana Pionir, 7.000 gledalcev, sodnika Bubalo (ZR Jug) in George (Nem). ZR JUGOSLAVIJA: Sretenović, Danilović 14, Obradović 9, Lončar 5, Bodiroga 5, Berić 6, Koturović 10, Rebraca 14, Gilić, Savić 5, Tomašević 2, Đorđević 8. NEMCIJA: Freuer 5, Rodl 4, Koch 21, Hupmann, Witscherer, Welp 18, Benke, King, Gnad 11, Nümberger 9, Okulaja, Knorr 4.

Po skoraj triletnem premoru je košarkarska reprezentanca ZR Jugoslavije odigrala prijateljsko tekmo in v Beogradu premagala evropske prvake Nemce z 78:72. Pred 7.000 gledalci sta obe ekipi prikazali igro, ki je le na trenutke spominjala na vrhunsko košarko, to pa kljub temu ni motilo gledalcev v prepolni dvorani. Na začetku tekme so bili domaćini nekoliko nervozni in Nemci so v 10. minuti vodili z 19:9. Nato sta v igro vstopila Đorđević in Danilović, ZR Jugoslavija je zaigrala bolj napadalno in na koncu prvega polčasa izid skoraj izenačila. V 37. minuti so domaćini že vodili s 16 točkami, prednost pa je zadoščala za končno zmago. Po tekmi sta selektorja obeh reprezentanc dejala, da lahko obe mostvi zaigrata precej bolje, eden izmed najboljših igralcev na tekmi Aleksandar Đorđević pa je dejal, da je z izidom zadovoljen, slabe trenutke igre pa je opravičeval z dejstvom, da je imela reprezentanca pred tekmo samo nekaj skupnih treningov. Nemski igralci so bili nad vzdusjem v dvorani Pionir presenečeni, na današnji tekmi in v Koblenzu pa napovedujejo zmago. Veliko veselje sprico povratka mednarodnih košarkarskih srečanj v Beograd pa je skalila vest, da je preminil Kresimir Cosić. Spomin na velikega košarkarja so počastili z minuto molka. (M. M.)

AVTOMOBILIZEM / 18. RALLY SATURNUS

Trojna zmaga Avstrijcev

Peljhan in Kacin na četrtem mestu

POSTOJNA (STA) - Avstrijec Willi Stengg s sovoznikom Michaelom Mose-rijem (ford escort) je zmagovalec največje avtomobilistične prireditve pri nas, 18. rallyja Saturnus. Tudi drugo in tretje mesto je odslo v Avstrijo, osvojila pa sta ga Raphael Sperrer (opel astra) in Kris Rosenberger (ford escort). S četrnim mestom se je izkazal Slovenec Darko Peljhan (vw golf).

Organizatorjem je kljub finančnim težavam uspelo spraviti pod streho se en, letos že 18. po vrsti rally Saturnus. Rally je uspel tako po organizacijski kot po tekmovalni plati in prava škoda bi bila, da bi se uresničila grožnja organizacijskega odbora, da bo letošnje tekmovanje na sporedu zadnjič. Etape in hitrostne preizkušnje so bile dobro izbrane, čeprav niso potekale po makadamskih cestah, kar je v rallyju se posebej zanimivo. Vozniki so v dveh dneh v okolici Postojne in Ajdovščine prevozili 403 kilometre, od tega 219,3 kilometra na hitrostnih preizkušnjah. Ker je rally Saturnus stel za slovensko in avstrijsko prvenstvo, so se na njem zbrali skoraj vsi najboljši tekmovalci iz Slovenije in Av-

strije, poleg njih pa so nastopali se Čehi, Slovaki, Hrvati in nekaj italijanskih posadk. Avstrijski vozniki so že pred začetkom veljali za največje favorite, kar so v hitrostnih preizkušnjah tudi dokazali, saj se jim je izmaknila le ena hitrostna preizkušnja. Tretjo je namreč dobil Čeh Stanislav Kovanec. Poglavje zase je bil Stengg, ki je vodil od samega začetka. V 22 hitrostnih preizkušnjah je bil najboljši kar 13-krat najhitrejši. Takoj za njim je s sedmimi zmagami Sperrer, eno zmago Darko Peljhan je vozil konstantno in je na koncu zaslužno osvojil četrto mesto skupno in prvo mesto v slovenskem prvenstvu. Med rallyjem ni manjkalo spektakularnih nesreč in odstopov zaradi okvar na avtomobilih. Prvi dan se je vnel avtomobil Silvanu Luliku, enako pa se je drugi dan zgodilo sestuvrščenu po 13 hitrostnih preizkušnjah Cehu Jindrichu Stolfi. Na srečo sta se obe nesreči končali brez težjih poškodb. »Z zmago sem seveda zelo zadovoljen. Rally mi je bil zelo všeč, saj je bil zelo zahteven,« je na cilju pred Postojnsko jamo dejal zmagovalec Stengg.

Izidi 18. rallyja Saturnus (skupna dolžina 403.34 kilometra, od teh 219.13 km hitrostnih preizkusenj, HP): 1. Stengg - Moser (Avt, ford escort cosworth) 2:08.38, 2. Sperrer - Diekmann (Avt, apel astra) + 2.02, 3. Rosenberger - Schwartz (Avt, ford escort cosworth) + 3.54, 4. Peljhan - Kacin (Slo, VW golf) + 4.43, 5. Stohl - Eckart (Avt, audi quattro) + 6.17, 6. Terček - Cesen (Slo, ford escort cosworth) + 9.53, 7. Waldtherr - Fleer (Avt, lancia delta integrale) + 10.04, 8. Sereinig - Zaitelhofer (Avt, mazda familia) + 11.08, 9. Valant - Vogrinc (Slo, nissan pulsar) + 15.11, 10. Mitterbauer - Hodek (Avt, toyota celica) + 15.20, ... 12. Hočev - Kocjancić (subaru impreza) + 16.35, 13. Černivec - Čoman (lancia delta integrale) + 16.40, 14. Trost - Kavcic (-opel astra) + 18.10, 16. Zupancić - Ovijac (mazda 323 GTR) + 20.28, 20. Škrbinšek - Stropnik (mazda 323 GTR) + 23.59, 22., Pogacar - Grad (mazda 323 GTR) + 24.21, 23. Grizon - Kaligarić (opel kadet GSI) + 25.56, 24. Vidic - Lević (opel kadet GSI) + 27.19, 37. Valant - Kmetić (-vsi Slo, peugeot 106 rallye) + 35:14.

ODBOJKA / KVALIFIKACIJE ZA EVROPSKO PRVENSTVO

Francozi so nam vrnili milo za drago

Francija - Slovenija 3:0 (6, 11, 2)

COGNAC - Športna dvorana v Cognacu, 1000 gledalcev, sodnika Zimmermann (Svica) in Bernard (Francija).

FRANCIJA: Herpe, Sapinard, Menau, Daquin, Capet, Tilie, Sanchez, Duflos, Marquet, Lecat, Bollengier, Dilenburg.

SLOVENIJA: M. Urnat, Siftar, Najdic, Rozman, Fujs, Bracko, Mozić, Hafner, Pušnik, Oderlap, Jerončić, Berdon.

Slovenski odbojkarji so v tretji kvalifikacijski tekmi za uvrstitev na evropsko prvenstvo proti reprezentanci Francije doživeli gladek poraz. Francozi so bili v mestu konjaka, ki steje dvajset tisoč prebivalcev, veliko boljši nasprotnik in našim odbojkarjem vrnili milo za drago za podoben poraz v Mariboru pred tednom dni. Ob tem pa je treba povedati, da je naša izbrana vrsta nastopila brez poškodovanega kapetana Andreja Urnauta, kar se je v njeni igri seveda močno poznalo.

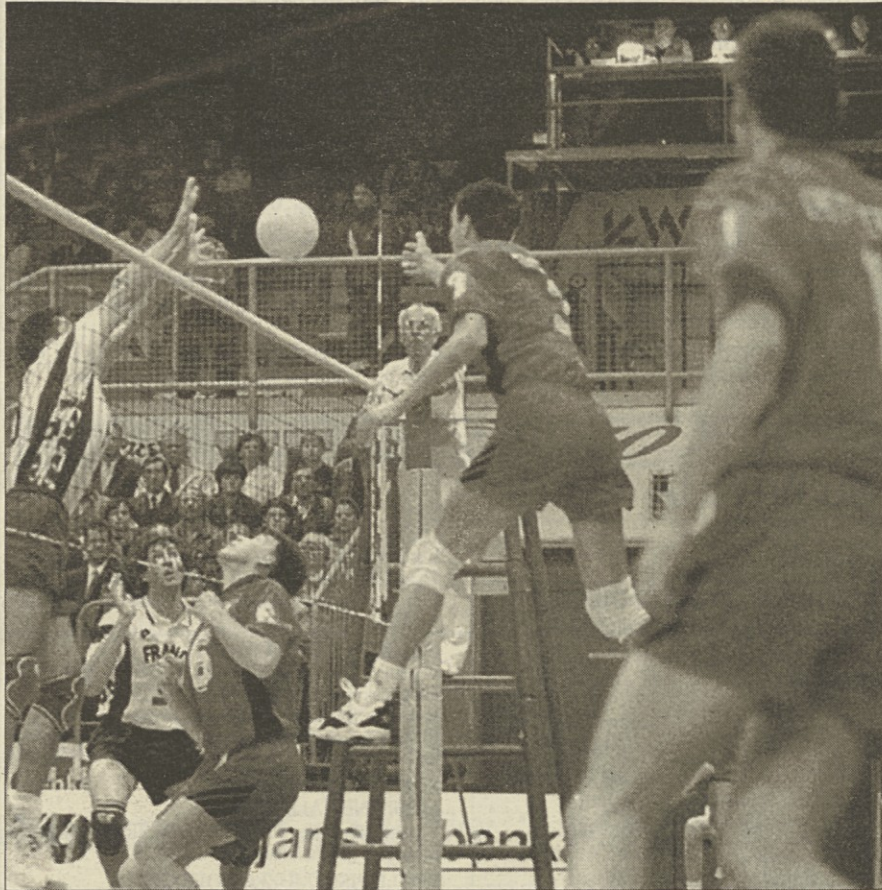
Kot nam je po telefonu povedal Boris Cipot, direktor slovenske odbojarske reprezentance, je bila tekma Francija - Slovenija odigrana pod sotorom nekega sejmišča pri temperaturi 29 stopinj Celzija in močni koncentraciji vlage, začela pa se je ob 13. uri. Pod sotorom je bilo tako kot v kotlu, svoje pa so prispevali tudi bučni navijaci, ki so bili sedmi

igralci francoske reprezentance. Tekma je trajala 95 minut.

Francoski odbojkarji so tekmo začeli zelo odločno, saj bi poraz zanje pomenil že slovo v boju za prvo mesto v skupini, ki vodi na evropsko prvenstvo. Gostitelji so povedli s 5:1 in 8:1, toda Bruno Najdic, Matjaz Urnaut, Matjaz Hafner, Mišo Pušnik, Dejan Fujs in Matjaz Siftar so v nadaljevanju zaigrali bolj zbrano in borbeno ter znizali vodstvo gostiteljev na 8:4. Pri 9:4 za Francoze so nasi osvojili dve točki zapored, to pa je bilo tudi vse, saj so gostitelji z izvrstnim serviranjem in čvrstim blokom osvojili pet točk in s četrto zaključno zogo po 29 minutah igre povedli v nizih z 1:0.

Drugi niz se je dobro začel za slovenske odbojkarje, saj so povedli s 3:0 in 5:3. Pri izidu 7:5 za gostitelje je v igro namesto Urnauta vstopil Berdon, vendar do preobrata ni prišlo. Do 11:9 za Francijo je bila igra izenačena, potem pa je znova prišlo francoskih »pet minut« in kot bi trenil, je bilo 14:9. Nasim odbojkarjem je zatem sicer uspelo osvojiti še dve točki, po 34 minutah igre pa so Francozi povedli v nizih z 2:0.

V tretjem nizu je bilo na parketu le eno mostvo. Slovenski odbojkarji so močno popustili in čeprav je trener Dragutin Baltić naredil nekaj menjav, igra naših fantov ni in ni bila

Francozi so pokazali veliko boljšo igro kot v Mariboru (Foto: Boris Vugrinec/Večer)

prava. Se posebej veliko napak so slovenski odbojkarji naredili pri sprejemu servisa, a tudi v napadu niso nasli pravih rešitev za »granitni« blok francoskih odbojkarjev, pri katerih so bili nosilci igre Sanchez, Capet in Menau. Kako je potekala igra v tretjem nizu, zgovorno povedate, da so naši fantje prvo točko osvojili pri vodstvu Francije s 4:0, drugo pa pri vodstvu go-

ATLETIKA / POKAL PRVAKOV - SKUPINA C

Celjani so presegli vsa pričakovanja

BEOGRAD - Atleti Kladivarja Cetisa so na 21. pokalu prvakov skupine C presegli pričakovanja in v hudem boju za malenkost zaostali za uvrstitvijo v višjo ligo. Po treh četrtinah so Celjani držali 2. mesto, na koncu pa so bili za Crveno zvezdo in CSA Moskvo tretji. Za Kladivar Cetis so zmagali Cankar v skoku v daljavo, Kocuvan v teku na 400 metrov z ovirami in nekoliko presenetljivo Tersak v metu kopja. Veliko smolo je imel Cankar, ki je z nasprotnim vetrom (0.5m/s) s skokom 797 le za tri centimetre zaostal za normo za SP.»V idealnih razmerah bi letel preko 810 cm, a sem očitno dobro pripravljen«.

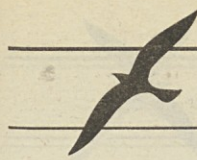
Izidi - 100 m: 1. Streljcov (CZ) 10.53, 2. Androjuin (CSA) 10.77, 3. Arben (VI) 10.90, 5. Acman (KIC) 1.08; 200 m: 1. Streljcov (CZ) 20.53, 2. Nalosak (Duk) 21.43, 3. Kluger (Mac) 21.62, 5. Acman (KIC) 22.05; 400 m: 1. Kluger (Mac) 48.02, 2. Kučej (-Duk) 48.55, 3. Đurđević (CZ) 48.66, 5. P. Praprotnik (KIC) 49.22; 800 m: 1. Gasparik (Duk) 1:52.71, 2. Calvo (Spo) 1:53.38, 3. Dolgoušev (CSA) 1:53.93, 6. U. Praprotnik (KIC) 1:57.84; 1500 m: 1. Milić (CZ) 3:49.61, 2. Steško (Duk) 3:50.87, 3. Kazarov (Mac) 3:51.04, 4. Bahtiri (KIC) 3:52.18; 3000 m zapreke: 1. Kovacech (-Duk) 8:54.04, 2. Tomski (CSA) 9:01.51, 3. Dević (CZ) 9:18.31, 4. Srebot (KIC) 9:33.53; 110 m ovire: 1. Youssik (CSA) 14:49, 2. Eichen (Spo) 14.53, 3. Jovanović (CZ) 15.10, 5. Skoberne (KIC) 15:74; 400 m ovire: 1. Kocuvan (KIC) 51:08, 2. Seglov (CSA) 51.95, 3. Doros (Duk) 52.46; višina: 1. Topić (CZ) 222, 2. Matusevics (Mac) 219, 3. Rufini (Duk) 216; daljava: 1. Cankar (KIC) 797, 2. Marinković (CZ) 794, 3. Yashuk (Mac) 721; palica: 1. Semionov (Mac) 555, 2. Markov (CSA), 3. Kranjc (KIC) 500; krogla: 1. Sidorov (CZ) 18.24, 2. Aurunin (Mac) 17.64, 3. Eliseev (Mac) 16.71, 6. Stepisnik (KIC) 14.20; disk: 1. Sidorov (CZ) 62.70, 2. Primc (KIC) 55.98, 3. Lukočok (Mac) 51.66; kopje: 1. Tersak (-KIC) 73.94, 2. Ilić (CZ) 68.76, 3. Fingert (Mac) 68.58; kladivo: 1. Jevgenijev (CSA) 72.60, 2. Kevo (KIC) 65.20, 3. Giller (Mac) 62.52; 4 x 100 m: 1. Crvena zvezda 40.73, 2. CSA 41.65, 3. Kladivar Cetis (Patru, P. Praprotnik, Cankar, Acman) 41.90; 4x400 m: 1. Crvena zvezda 3:13.27, 2. CSA 3:13.29, 3. Kladivar Cetis (Hartmann, U. Praprotnik, P. Praprotnik, Kocuvan) 3:16.76.

Končni vrstni red: 1. Crvena zvezda 121, 2. CSA Moskva 84, 3. Kladivar Cetis 79, 4. Dukla 78, 5. Maccabi 74, 6. Spora 43, 7. Vlaznimi 27.

Maja Marsičević

Krevsel je po tekmi povedal: »Bitka je izgubljena, ni pa izgubljena vojna. Do veljave so prišle zlasti mednarodne izkušnje naših nasprotnikov, njihov profesionalni odnos in velika motiviranost. Mojim fantom je velike preglavice povzročal tudi nenavaden čas, ob katerem je bila tekma, vendar je bil to del taktike naših gostiteljev, ki so zaslužno zmagali.«

(Z. G.)

KOLESARSTVO / 14. ETAPA GIRA

Romingerja si nihče ne upa napadati

Najtežjo dolomitsko etapo osvojil Kolumbijec Rincon

VAL SENALES - Za včerajšnje najtežjo dolomitsko etapo kolesarske dirke po Italiji je veljalo veliko zanimanje, toda zgodilo se ni nič posebnega. Z dobro minuto prednosti je zmagal Kolumbijec Oliviero Rincon, ki je dan prej v Roveretu izgubil sprint s Francozom Richardom, Tony Rominger pa je s silovito vožnjo v zadnjem kilometru etape s stirimis gosrkami cilji dal razumeti Berzinu, Ugrumovu in Casagrandeju, da dovolj svež pričakuje naslednje zahtevne etape, začeni s današnjo, ki bo vse manj številno karavano kolesarjev pripeljala v Svico. Včeraj je marsikateri kolesar popustil že na prvi vzpetini, mnogi pa so na cilj prispeli z velikansko zamudo. Bivši svetovni prvak Fondriest je zaostal kar za 15 minut.

Prvo gorsko nagrado dneva na vrhu prelaza Renon je s sedemnajstminutno prednostjo dobil sprinter (1) Citterio. Romingerjevo mostvo Mapei je zaježilo vse pobege. Citterio je vztrajal do začetka vzpona na Monte Giovo, ko so ga dohiteli Rodríguez, Buenahora, Cubino, Volpi, Menegotto in Davy, medtem ko so v glavnini kolesarji zaceli množično odstopati. Tri kilometre pred vrhom je iz glavnine pobegnil Zaina in dohitel vodilno skupino, toda vse do zaključnega 23-kilometrskega vzpona na Masocorto se ni zgodilo nič. Vodilni so tedaj drugi za drugim popustili, devet kilometrov pred ciljem pa je

končno Ugrumov (zaman) poskušal pobegniti Romingerju, pri tem pa jo je skupil Berzin. Priložnosti ni zamudil Rincon, ki je sam prišel do cilja, Berzin je z veliko muko spet dohitel Romingerja in Ugrumova, Svicar pa je v zadnjem kilometru obe ma zadal se pescico sekund zaostanka.

Vrstni red 15. etape (Trento - Val Senales, 240 km): 1. Rincon (Kol) 7 ur 32 minut 7 sekund, s povprečno hitrostjo 30, 921 km na uro; 2. Totschnig (Avt) + 1:18; 3. Rominger (Svi) + 1:20; 4. Ugrumov (Let) + 1:22; 5. Chiappucci (Ita) + 1:29; 6. Berzin (Rus); 7. Imboden (Svi); 8. Tonkov (Rus) + 2:28; 9. Buenahora (Kol); 10. Gonzalez (Spa); 11. Casagrande (Ita) + 2:39; 12. Madouas (Fra) + 3:32; 13. Mauleon (Spa) + 3:54; 14. Zaina (Ita) + 4:05; 15. Cenghialta (Ita) isti cas.

Skupni vrstni red: 1. Rominger 62ur 33 minut 41 sekund, s povprečno hitrostjo 38, 006 km na uro; 2. Ugrumov + 3:14; 3. Berzin + 3:29; 4. Casagrande + 4:43; 5. Chiappucci + 5:25; 6. Rincon + 6:13; 7. Imboden + 7:27; 8. Totschnig + 7:50; 9. Tonkov + 8:04; 10. Zaina + 9:11; 11. Cenghialta (Ita) + 9:37; 12. Madouas (Fra) + 10:52; 13. Buenahora + 13:32; 14. Richard (Svi) + 13:34; 15. Cattai (Ita) + 14:00; 16. Lanfranchi (Ita) + 14:50; 17. Mauleon (Spa) + 15:12; 18. Pulnikov (Ukr) + 23:12; 19. Rodríguez (Kol) + 24:18; 20. Gonzalez (Spa) + 24:28.

AVTOMOBILIZEM / DANES VN MONAKA

Hill šestič v karieri iz prve štartne vrste

Schumacher drugi, smola ferrarijevca Alesija Inoue in Frentzen žrtvi težjih nesreč

MONTE CARLO (dpa) - Britanec Damon Hill je bil najhitrejši na zadnjem treningu za veliko nagrado Monaka v Monte Carlu in bo današnjo tekmo ob 15.30 začel s prvega startnega mesta. Iz prve vrste bo startal tudi svetovni prvak Nemec Michael Schumacher, iz druge vrste pa bosta tekmo začela Hillov rojak in kolega v ekipi Williamsa David Coulthard in Avstrijec Gerhard Berger.

Hill, cigar oče Graham je petkrat zmagal v Monte Carlu, si je prvo startno mesto priboril šest v karieri. Francoz Jean Alesi, ki je imel najhitrejši čas četrtkovih kvalifikacij, je imel tokrat slab dan in veliko smole. Motor na njegovem ferrariju je odpovedal že pred koncem prvega kroga med ogrevanjem in so ga morali poriniti v boks. Ker mu niso dovolili, da bi znova startal s svojim vozilom, je pozneje, le tri minute pred koncem enournega treninga, vozil z Bergerjevim dirkalnikom in skušal izboljšati čas s prvega treninga, kar pa mu ni uspelo in je zdrsnil na peto mesto. Dirko bo tako začel iz tretje vrste, ob njem pa bo stal Mika Häkkinen.

Na ogrevanju sta se v dopoldanskih urah pripetili dve težji nesreči. Japonec Taki Inoue je k sreči brez poškodb prestopal hudo nesrečo, ki jo je povzročilo varnostno vozilo, ki ga je upravljal voznik rallyja Jean Ragnatti. Vozilo se je prevrnilo, Inoueja pa so odpeljali v bolnišnico na pregled. Na podlagi rentgenskih posnetkov so ugotovili, da ni utrpel poškodb in so ga odpustili

Ferrarijev boks je obiskal Diego Armando Maradona

li, kljub temu pa mu zdravniki Mednarodne avtomobilistične zveze niso dovolili nastopiti. Nesrečo je doživel tudi Nemec Heinz-Harald Frentzen, ki se je na dopoldanskem prostem treningu zaletel v zaščitno ograjo, njegov dirkalnik pa je bil tako uničen, da ni mogel startati na zadnjem treningu. Njegov sedmi kvalifikacijski čas je na koncu zadoševal le za 14. mesto in sedmo vrsto. Trening si je iz Ferrarijevega boksa ogledal tudi nogometni zvezdnik Diego Maradona.

Izidi zadnjega treninga in štartni vrstni red - 1. vrsta: 1. Damon Hill (VB, Williams-renaault) 1:21.952, 2. Michael Schumacher (Nem, benetton-renaault) 1:22.742; **2. vrsta:** 3. David Coulthard (VB, Williams-renaault) 1:23.109, 4. Gerhard Berger (Avt, Ferrari) 1:23.220; **3. vrsta:** 5. Jean Alesi (Fra, Ferrari) 1:23.754, 6. Mika Häkkinen (Fin, McLaren-Mercedes) 1:23.857; **4. vrsta:** 7. Johnny Herbert (VB, benetton-renaault) 1:23.885, 8. Martin Brundle (VB, Ligier-Mugen) 1:24.447; **5. vrsta:** 9. Eddie Irvine (VB,

Jordan-Peugeot) 1:24.857, 10. Mark Blundell (VB, McLaren-Mercedes) 1:24.933; **6. vrsta:** 11. Rubens Barrichello (Bra, Jordan-Peugeot) 1:25.081, 12. Oliver Panis (Fra, Ligier-Mugen) 1:25.125; **7. vrsta:** 13. Gianni Morbidelli (Ita, Footwork-Hart) 1:25.447, 14. Heinz-Harald Frentzen (Nem, Sauber-Ford) 1:25.661; **8. vrsta:** 15. Ukjo Katayama (Jap, Tyrrell-Yamaha) 1:25.808, 16. Luca Badoer (Ita, Minardi-Ford) 1:25.969; **9. vrsta:** 17. Mika Salo (Fin, Tyrrell-Yamaha) 1:26.473, 18. Pierluigi Martini (Ita, Minardi-Ford) 1:26.913; **10. vrsta:** 19. Jean-Christophe Boullion (Fra, Sauber-Mercedes) 1:27.145, 20. Domenico Schiattarella (Ita, Simtek-Ford) 1:28.337; **11. vrsta:** 21. Bertrand Gachot (Fra, Pacific-Ford) 1:29.039, 22. Pedro Paulo Diniz (Bra, Forti-Ford) 1:29.224; **12. vrsta:** 23. Jos Verstappen (Niz, Simtek-Ford) 1:29.391, 24. Roberto Moreno (Bra, Forti-Ford) 1:29.608; **13. vrsta:** 25. Andrea Montermini (Ita, Pacific-Ford) 1:30.149, 26. Taki Inoue (Jap, Footwork-Hart) 1:31.542.

NOVICE

Philadelphia v finalu vzhoda NHL, branilci naslova izločeni

NEW YORK (STA/AP) - Philadelphia Flyers se je uvrstila v finale na vzhodu severnoameriške poklicne hokejske lige NHL. Flyersi so v polfinalu kar s 4:0 v zmagah premagali branilce naslova Stanleyjevega pokala igralce New York Rangers, v zadnji tekmi s 4:1. Dva gola je dosegel branilec Karl Dykhuis, vratar Ron Hextall pa je ponovil dobro branjenje s prejšnjih tekem. Ekipa New Jersey Devils je po podaljšk ugnala Pittsburgh Penguins z 2:1. Neal Broten (Devils) je drugič na tekmi zadel minuto in 24 sekund pred koncem podaljška, njegova ekipa pa je v drugem polfinalnem dvoboju na vzhodu povedla s 3:1 v zmagah. Izida - polfinale vzhoda: Philadelphia Flyers - New York Rangers 4:1 (Philadelphia slavila s 4:0 v zmagah), New Jersey Devils - Pittsburgh Penguins 2:1 po podaljšku (New Jersey vodi 3:1 v zmagah).

V finalu Hrvaška in Švedska

DÜSSELDORF (dpa) - V finalu mostvenega svetovnega teniskega pokala v Düsseldorfu se bosta pomerili Hrvaška in Švedska. Hrvati so si finale zagotovili že v petek, Švedi pa so včeraj v modri skupini premagali Nemce z 2:1 in osvojili prvo mesto v skupini. Izidi v modri skupini: Avstralija - ZDA 3:0 - Jason Stoltenberg - Todd Martin 6:4, 6:3, Patrick Rafter - MaliVai Washington 6:2, 6:4, Mark Woodforde-Todd Woodbridge - Jared Palmer-Richey Reneberg 6:3, 7:6 (7:5); Švedska - Nemčija 2:1 - Stefan Edberg - Karsten Braasch 7:5, 6:3, Magnus Larsson - Michael Stich (Elmsborn) 5:7, 6:7 (5:7), Jan Apell-Jonas Björkman - Karsten Braasch-Patrik Kühnen 6:0, 6:2; vrstni red: 1. Švedska 6, 2. Avstralija 4, 3. Nemčija 2, 4. ZDA 0.

Čilenec Rios izločil prvega nosilca

BOLOGNA (STA/APA) - Čilenec Marcelo Rios je v četrtfinalu teniskega turnirja v Bologni z nagradnim skladom 303.000 dolarjev izločil prvega nosilca Avstrijca Gilberta Schallerja s 6:1, 3:6 in 6:2. Drugi južnoamerikan, Urugvajec Marcelo Filippini, je bil boljši v dvoboju s sedmim nosilcem Čehom Slavo Dosedelom s 6:4, 7:6 (7:2). V polfinalu bo od postavljenih igralcev nastopil le lanski zmagovalac Spanec Javier Sanchez, ki je četrti nosilec. Premagal je rojaka Jordija Burilla s 6:4 in 6:4. Mladi Avstrelac Mark Philippoussis je ugnal Maročana Karima Alamijsa s 7:6 (9:7), 3:6, 6:2.

Izidi - četrtfinale: Marcelo Rios (Čile) - Gilbert Schaller (Avt) 1) 6:1, 3:6, 6:2, Marcelo Filippini (Urut) - Slava Dosedel (Čest) 6:4, 7:6 (7:2), Javier Sanchez (Spa, 4) - Jordi Burillo (Spa) 6:4, 6:4, Mark Philippoussis (Avs) - Karim Alami (Mar) 7:6 (9:7), 3:6, 6:2 - polfinale: Rios - Philippoussis, Filippini - Sanchez 7:6 (7:5), 2:6, 6:4.

Sampras presenetljivo izpadel

ROUEN (STA/AFP) - Francoz Thierry Guardiolla je v polfinalu teniskega turnirja v Normandiji presenetljivo premagal drugega igralca na svetu Američana Peta Samprasa s 7:6 (10:8), 3:6, 6:2. Francoz je na 151. mestu ATP lestvice. Na turnirju, ki služi za pripravo pred odprtim prvenstvom Francije na Roland Garrosu in ni v okviru turnirjev ATP, bo v finalu igral tudi prvi tenisač sveta American Andre Aggasi, ki je v polfinalu premagal rojaka Jima Courierja s 6:3, 4:6 in 6:4.

Babakova preskočila 203 cm

WÖRRSTADT (dpa) - Na atletskem mitingu v skoku v visino v Wörrstadtu v Nemčiji je Ukrajinka Inga Babakova preskočila 203 centimetre, kar je najboljši letosnji rezultat na svetu. Izidi: 1. Inga Babakova (Ukr) 203, 2. Alina Astafei (Nem) 201, 3. Alice Javad (Slk) 192, 4. Tatjana Sevcik (Blr) 192, 4. Jevgenija Zdanova (Rus) 192, 6. Natalija Jonckheer (Bel) 188, 7. Hanne Haukland (Nor) 184, 8. Claudia Ellinger (Svi) 184.

V vodstvu Sabine Braun in Erki Nool

GÖTZIS (dpa) - Na tradicionalnem mnogobojskem mitingu v Götzisu po prvem dnevu pri sedmerbojkah vodi Nemka Sabine Braun, ki je v starih disciplinah zbrala 3945 točk, v deseterboju pa po petih disciplinah presenetljivo Estonec Erki Nool s 4501 točkami.

Izidi - sedmerboj: 1. Sabine Braun (Nem) 3945 (100 m ovire: 13.40; visina: 190; krogla: 14.12; 200 m: 24.09), 2. Irina Tjuhaj (Rus) 3931 (13.20; 184; 14.97; 24.33), 3. Svetlana Moskalec (Rus) 3891 (13.61; 184; 13.79; 23.31), 4. Ghada Shouaa (Sirija) 3826 (14.02; 184; 15.18; 24.34), 5. Larisa Turčinskaja (Rus) 3692 (14.09; 181; 15.04; 25.17), 6. Catherine Bond (Kan) 3644 (13.98; 178; 14.15; 24.79); deseterboj: 1. Erki Nool (Est) 4501 (100 m: 10.71; daljjava: 810; krogla: 14.13; visina: 199; 400 m: 46.98), 2. Arnar Magnusson (Isl) 4386 (10.77; 745; 15.37; 202; 47.82), 3. Eduard Hämalainen (Blr) 4348 (10.91; 726; 15.51; 202; 47.20), 4. Michael Kohnle (Nem) 4304 (10.93; 741; 15.29; 205; 49.10), 5. Paul Meier (Nem) 4259 (11.27; 740; 15.79; 208; 49.63).

NBA / V POLFINALU KONČNICE

Po zmagi v Houstonu San Antonio povečal upanja

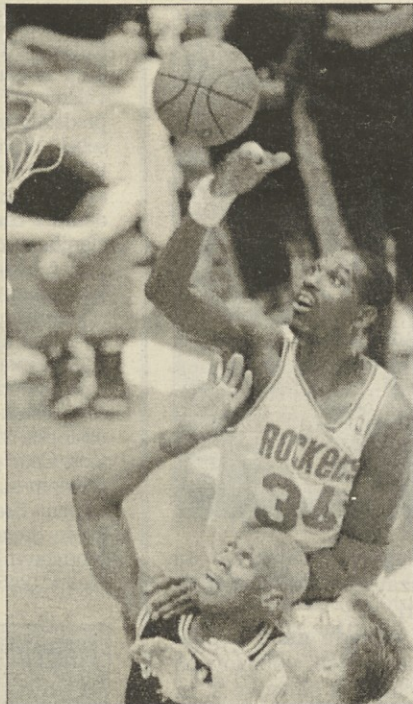
Z boljšo obrambo so Spursi znižali zaostanek na 1:2

Presenečenj v končnici NBA ni konec. Po dveh zaporednih porazih doma je San Antonio »preživel« z uspehom v Houstonu.

Houston (6) - San Antonio (1) 102:107 (2:1 v zmagah. Olajuwon 43 točk, 11 skokov, 5 blokad, Drexler 21, Horry 17; D. Robinson 29, Elliott 21, A. Johnson 20, Del Negro 19, Rodman 14 skokov)

Z odlično skupinsko igro so Spursi premagali tudi velikana Hakeema Olajuwona. Moc San Antonia je bila v tem, da so tokrat poleg Robinsona res dobro igrali tudi ostali. Avery Johnson, Vinny Del Negro in Sean Elliott so skupaj zbrali kar 60 točk. Ključ uspeha najboljšega mostva rednega dela sezone pa je bila obramba, kot je po tekmi podčrtal Robinson: »V prvih dveh tekmah smo gledali kako oni igrajo, tokrat pa smo zaigrali zelo motivirano in nas obrambni pritisk je segal do neba.« Po prvem polcasu so Rocketsi vodili z 61:52, v tretji četrtini pa so Spursi nadoknadili zamujeno (68:66). Odločitev je padla v zadnjem delu, ko sta Robinson in Johnson dosegla odločilni »break«, Houston pa ni našel več prave poti do kosa.

Indiana (3) - Orlando (1) 0:2 v zmagah (tretjo tekmo so igrali ponovi v Indiani) (VJ)

Hakeem Olajuwon in Pete Chilcuff v boju z Rodmanom (Telefoto AP)

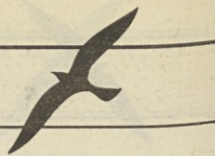
ATLANTA / OLIMPIJSKE IGRE

Na Ol brez prometa, tudi politiki bodo plačali vstopni ce

ATLANTA (dpa) - Središče Atlante bo med letnimi olimpijskimi igrami od 19. julija do 4. avgusta prihodnje leto brez avtomobilskega prometa. Nacrti, ki so jih prireditelji iger v terek predstavili v prestolnici zvezne države Georgia, predvidevajo delno ali pa celo popolno 17-dnevno zaporo nekaterih ulic. Promet naj bi v teh dneh potekal le z javnimi prevoznimi sredstvi in posebnimi avtobusi.

Med olimpijskimi igrami v Atlanti pričakujejo kar dva milijona gostov. Ukrep, ki so predvsem med trgovci ze sprožili val razburjenja, naj bi preprečili prometni kolaps v Atlanti. Z dokončno ureditvijo zapore pa bo še nekaj težav. Mnogi prebivalci Atlante so zaradi slabše »mreže« javnega prevoza namreč povsem odvisni

od svojih avtomobilov. Na zasedanju koordinacijske komisije Mednarodnega olimpijskega komiteja v Atlanti pa je njen predsednik Kanadčan Richard Pound pozdravil odločitev organizacijskega odbora iger (ACOG), da bodo morali lokalni politiki, vključno z guvernerjem Zellom Millerjem in županom Billom Campbellom, sami plačati vstopnice za ogled iger. »Čestitam AOCG, ki je našel pot, kako prodati vstopnice tudi politikom. To je lahko model tudi za druge,« je dejal Pound. Organizacijski komitej je Millerju in Campbellu, enako kot se nekaj sto mestnim in lokalnim politikom, ponudil možnost, da si kupijo vstopnice za otvoritev in zaključek iger ter za dve izstopajoči tekmovalnji, kot npr. kosarka, atletika, plavanje, boks.

KOŠARKA / VČERAJ NA DRUGI FINALNI TEKMI KONČNICE C1 LIGE

Poraz Jadrana

*Servolana je zasluženoma premagala našo ekipo
Boris Vitez spet najboljši - Naši odpovedali pri metu*

Servolana Latte Carso -
Jadran TKB 75:62 (33:27)

SERVOLANA: Azman 8 (4:6), Cerne 22 (7:8), Tomasini 10 (2:4), Crasti, Ceper 2, Balbi n.v., Radovani 2 (2:2), Ritossa 14 (2:4), Poropat 5 (1:2), Galaverna 12 (6:6), PM: 24:32. SON: 22. 3T: Cerne 3.

JADRAN: Arena 6 (3:5 met za 2, 0:1 met za 3, - pm), Oberdan 17 (3:5, 1:3, 8:8), Emili n.v., Gobbo n.v., Vitez 26 (10:18, 0:1, 6:10), Samec 2 (1:3, -, 0:2), Rabuer 2 (1:2, 0:6, 1:2), Hmeljak 5 (2:4, -, 1:1), Grbec n.v. Met za 2: 21/44, met za 3: 1/5, skupno 22/59; pm 17:26. SON: 24. PON: Oberdan (38).

Sodnika: Ciaglia in Ventimigli (oba Caserta).

TRST - Jadranovci so včeraj na drugi finalni tekmi končnice C1 lige igrali eno svojih slabših tekem v tem prvenstvu in tudi zasluženoma

izgubili. Servolana Latte Carso je stanje v tem »play-off« izenacila na 1:1 in tako bo, za napredovanje v B ligo, potrebno se tretje srečanje, ki bo v sredo ob 20.30 v domu »Ervatti«.

Ze od samega začetka je bilo jasno, da so gostitelji stopili na igrišče z večjo voljo do zmage (to je po tekmi priznal tudi Jadranov trener Vatovec) in so si tudi v uvodnih minutah priigrali kar lepo prednost za tako pomembno tekmo. V 5. min. je namreč Servolana vodila že z 12:4 in prednost 8-10 točk so gostitelji tudi ohranili do konca polčasa. V tem delu našim nikakor ni šlo od rok. Bili so v velikih težavah proti conski razvstitvi Skedenjcev, poleg tega so izgubili tudi skok pod košema. Samo Boris Vitez (in občasno Marko Hmeljak) se je boril z gostitelji tako v

obrambi kot v napadu. Pri naši ekipi pa je bilo tudi stanje z osebnimi napakami dokaj kritično (Samec si je že v 17. min. prislužil 4 osebne napake). Kljub povprečni igri in predvsem izredno slabemu metu pa je jadranovcem uspelo v prvem polcasu obdržati razliko 6 točk.

Tudi v nadaljevanju je bila igra naše ekipe precej raztrgana, gostitelji pa so nadaljevali z dobro obrambo, v tem delu pa se je razigral se Cerne, ki je dosegel vseh 22 točk (pri tem kar tri trojke). Prednost Servolane se je tako stalno večala (v 26. min. 46:36, v v 32. min. 58:43, v 33. min. pa kar 62:45). Nasi kosarkarji so sicer nato značajno reagirali in z delnim izidom 7:0 znižali zaostanek na 10 točk. Cerne pa je s trojko in prostima metoma spet postavil izid na varno in ko je moral Oerdan na klop zaradi petih osebnih napak, je bilo jasno, da je poraz neizbežen.

IZJAVE PO TEKMI

Veselj v »skedenjskem taboru« je bilo po včerajšnji zmagi seveda veliko. Trener Servolane Zovatto pa je dejal: »Dobili smo boj pod košema in s tem smo prisilili naše nasprotnike, da spremenijo svoj način igre. Slisal sem veliko komentarjev po tekmi, da je Cerne igral dobro v napadu. To je res, pripomnil pa bi, da je Cerne opravil veliko delo predvsem v obrambi, saj je zelo dobro pokrival Pregarca. Če-

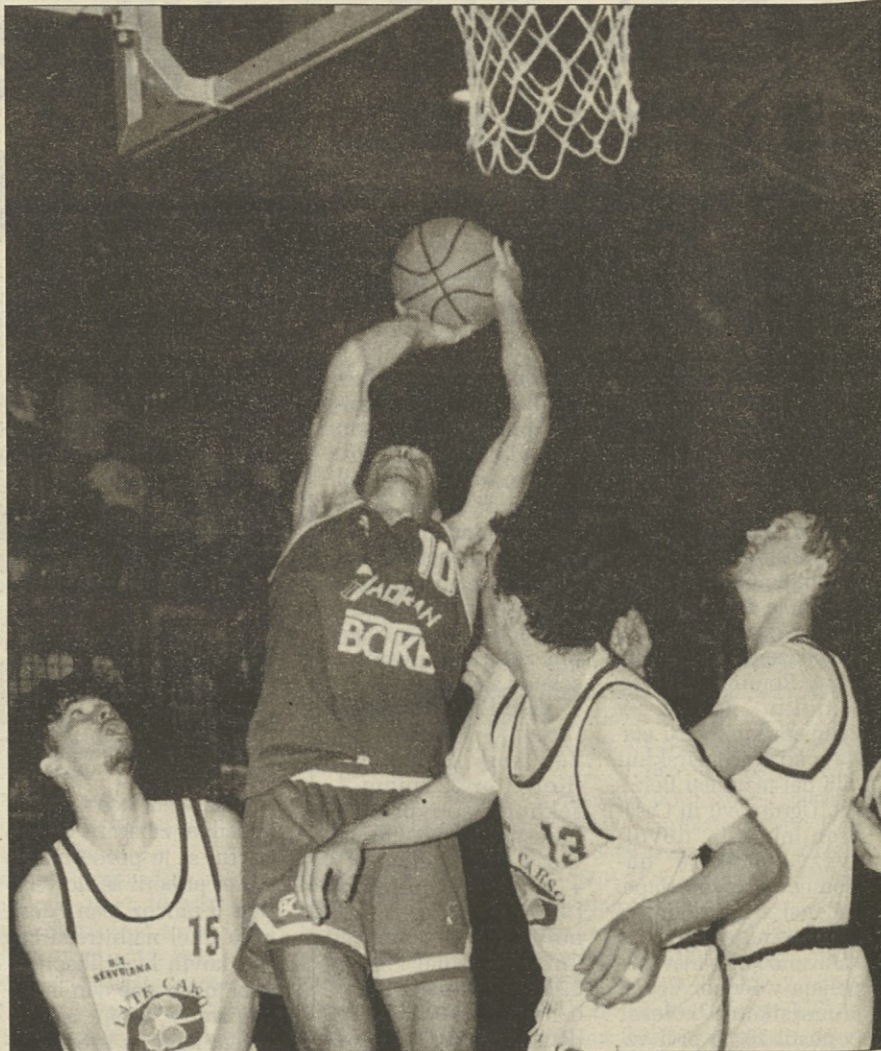
stitam igralcem obeh ekip za zelo športno igro in tudi ambient v telovadnici je bil izjemen, saj so navijači obeh ekip ustvarili enkratno vzdušje. Priznati moram, da sem zelo ponosen, da smo uspeli premagati jadranovce, ki so odlična ekipa in bi si zaslužili napredovanje v visjo ligo že po regularnem delu.»

Jadranov trener Vatovec: »V obrambi smo dobro igrali, saj je bil nas cilj, da držimo nasprotnika v meji 70 točk. V napadu pa smo povsem odpovedali. Njihova zmaga je povsem zaslužena, saj so si bolj želeli zmage.»

Jadranov tehnični vodja Marko Ban: »Celih 35 minut smo igrali preveč predvidljivo. Nismo znali vsiliti nasprotniku svojega tempa igre. Zadnjih pet minut smo igrali veliko bolje, bilo pa je prepozno. Naša uteha po tem porazu je, da smo sposobni igrati veliko bolje kot na tem srečanju.»

Kapetan Illycaffèja Alberto Tonut: »Res škoda je, da se je tekma igrala v tej telovadnici, ki zmore le nekaj sto gledalcev. Sportna palača v Trstu bi bil vsekakor pravi ambient za te finalne tekme.»

Tudi za včerajšnjo srečanje je bila namreč telovadnica »Altura« pretesna, tako da so morali dobre pol ure pred začetkom tekme zapreti vrata in veliko stevalo navijačev je tako ostalo na cedilu. Kaj bo sele v sredo? (bl)

Boris Vitez je bil edini, ki ga nasprotniki nismo mogli ustaviti (Foto Balbi/KROMA)

NOVICE

Italijanska A liga: zelo vroče posebno v Genovi in Padovi

GENOVA - Dve koli pred koncem italijanske nogometne A lige in ko si je naslov državnih prvakov že prislužil turinski Juventus, je zanimanje privrženecv italijanskega »calcia« osredotočeno na boj za mesta, ki zagotavljajo nastop v pokalu UEFA, in za za boj za obstanek v ligi. Italijansko prestavnstvo v evropskih pokalih v prihodnji sezoni se je s porazom Milančanov na Dunaju proti Ajaxu zmanjšalo za eno enoto. Italijanskih ekip bo namreč »le« šest. V Genovi bo tako odločilna tekma med domaćo Sampdorijo in Interjem za eno mesto v pokalu UEFA. Na boljsem je seveda Roma, ki je s 53 točkami na 5. mestu lestvice in bo danes gostila Juventus, ki je že dosegel svoje cilje. Lepe možnosti, da se pokaže na evropski sceni, ima Cagliari, ki je na domačem srečanju proti Napoliju favorit. V boj za eno mesto v pokalu UEFA bi lahko posegla tudi Fiorentina, ki pa bo gostovala v Parmi. Pravi derbi za obstanek v ligi bo v Padovi, kjer bo domače moštvo gostilo Genoo, ki mora nujno zmagati, če se hoče rešiti najhujšega, saj bo neposredni konkurent Cremonese pred lažjo nalogo v Brescii. DANASNJI SPORED (16.30): Brescia - Cremonese, Cagliari - Napoli, Foggia - Lazio, Milan - Bari, Padova - Genoa, Parma - Fiorentina, Roma - Juventus, Sampdoria - Inter, Torino - Reggiana.

V Vidmu vse nared za slanje

VIDEM - V taboru Udineseja so trdno prepričani, da je bil spodrsrlaj v prejšnjem kolu v Perugii zgolj naključen in da se danesčesa takega ne sme ponoviti, čeprav bo videmsko moštvo imelo nasproti tretjevrščenemu Salernitanu. Na tej, odločilni tekmi za dokončni prestop v A ligo bo Udinese igral v popolni postavi. V Vidmu je torej vse nared za veliko slanje... DANASNJI SPORED (16.30): Acireale - Piacenza, Ancona - Chievo, Atalanta - Palermo, Como - Cesena, Lucchese - F. Andria, Pescara - Cosenza, Udinese - Salernitana, Venezia - Ascoli, Verona - Lecce, Vicenza - Perugia.

Asprillia zapušča Parmo?

PARMA - »Možnosti, da ostanem pri Parmi, so minimalne,« je včeraj dejal Faustino Asprillia, ki je očitno tudi sam spoznal, da se je njegov cikel pri Parmi končal. Vodstvo Parme se te dni trudi, da bi najelo močnega napadalca. Prva na Parminem seznamu sta Hrvat Boksić in Bolgar Stojčkov. Asprillia si želi ostati v Italiji in igrati pri kakem velikem klubu (Milan ali Inter), toda malo verjetno je, da bi Parma odstopila svojega napadalca enemu izmed konkurentov za naslov.

Matera še četrtič prvak

Sesterka Latte Rugiada iz Matera je že četrto leto zapored osvojila naslov državnega prvaka v ženski odbojki. V odločilni finalni tekmi končnice je v gosteh z 1:3 (15:12, 15:6, 11:15, 16:14) premagala modenski Anthesis.

Italija boljša od Grčije

V tekmi odbojarske svetovne serije je Italija v Atenah s 3:0 (15:8, 15:7, 15:8) premagala Grčijo. Grčija: Giourdas 1+7, Hdjantoniou 5+5, Samaras 1+12, Drakovic 2+13, Andreopoulos, Theodoridis 3+5, Panoussos, Tsakirpoulos 0+4, Bozidis 1+0, Spanos 1+1. Italija: Gravina 3+6, Bellini 2+4, Papi 11+9, Bovolenta 6+7, Giani 11+11, Sartoretta 4+14, De Giorgi 1+0, Giazzoli, Pippi.

KOŠARKA / MOŠKA D LIGA

Cicibona najmanj na 4. mestu

V zadnjem kolu je v Dolini povsem nadigrala nevarni Grado

Cicibona Mingot - Grado 99:72 (49:38)

CICIBONA: Persi 25 (8:15, 1:3, 6:6), Giacomini 1 (-, 0:1, 1:2), Jogan 9 (1:5, 1:6, 4:4), A. Zuppin 16 (7:12, -, 2:3), Battilana 8 (3:4, -, 2:2), Iz. Bajc, Tomsic 11 (1:3, 2:6, 3:4), Furlan 8 (3:6, -, 2:2), Krizmančič 7 (3:5, -, 1:2), Iv. Bajc 14 (7:12, 0:1, -). Trener: Mari. 2T: 33:62, 3T 4:17 (Tomsic 2, Jogan in Persi 1), Skupno 37:79, PM: 21:25, SON: 29.

SODNIKA: Toldo (PN) in Mirabella (Sabile).

Cicibona je sezono sklenila s prepričljivo in prestižno zmago, saj je srečanje z Gradom neposredno odločalo o končnem 4. mestu, mogoče pa celo o tretjem. Nasprotnik je imel na lestvici pred tekmo enako število točk od gostiteljev, ki so pričakovali trd boj, vendar pa so že od vsega začetka pritisnili na plin (16:3 v 5., 25:11 v 10. in 44:21 v 15. minuti) in na-

sprotnik je na celi tekmi reagiral le v zadnjih treh minutah prvega polčasa, ko je zaostanek od 22 zmanjšal na 11 točk.

Toda že v začetku drugega dela je Cicibona znova vsilila svoj ritem igre, katerega gostje niso bili kos. V 7. minuti je njena prednost znašala 18 točk (66:48), v 14. minuti pa so cicibonasi celo presegli mejo 30 točk (90:58), prav na koncu pa so se nekoliko usmili svojega nasprotnika, a ne preveč.

Cicibona je na tej zadnji tekmi pokazala zelo dobro skupinsko igro. Igrala je hitro, priborila si je veliko prostih metov in pridobila veliko število zog, tako da je kljub ne ravno odličnim odstotkom v metih dosegla skoraj stoto točko. Ivan Bajc se je dobro boril pod košema, Persi je »ukradel« kar sedem zog, Battilana pa je imel šest skokov. (VJ)

Sokol Warm - Acli Ronchi 91:83

JADRANJE / V SOORGANIZACIJI TPK SIRENA

Letos že deseta regata od Trsta do Brionov

Štart v petek ob 20. uri - V nedeljo še 2. regata

Tradicionalna nočna regata Trst - Brioni, ki jo organizirajo Trzaski pomorski klub Sirena, puljski Jadralni klub Vega, od letos pa tudi Turistična ustanova Vodnjana, bo letos jubilejna, saj bo že deseta po vrsti. V zadnjih starih izvedba na nje nastopajo tudi največje jadrnice »maxi«, namenjena pa je vsem jadrnim razredom.

Start letosnje regate bo v petek, 2. junija ob 20. uri pred sedežem TPK Sirena, na cilj v Brione pa bodo najboljši v primeru ugodnih vremenskih razmer prispeli že v zgodnjih jutranjih urah v soboto. Prvovrščena jadrnica bo prejela pokal Marine Veruda, prvovrščena v najštevilnejšem razredu pa bo prejela pokal Sirene.

Po dnevu pocitka bo v nedeljo zjutraj na vrsti še tradicionalna 2. regata okoli Brionskega otočja, na kateri bodo prav tako s pokalom Brioni - regata prijateljstva nagradili najboljšo jadrnico, s pokalom Vega pa najboljšo v najštevilnejšem razredu.

Prijave za regato sprejemajo na sedežih organizatorjev do četrta, 1. junija ob 22. uri.

Lani se je v razredu maxi uveljavila jadrnica La Fenice, uspešno pa se je v tekmovanju za jadrnice 2. in 3. razreda odrezala Sirenina jadrnica Fivetosix.

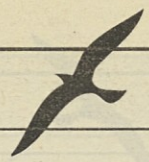
KOLESTARSTVO / TROFEJA AL ZUC

Ekipno se je Zarja med člani uvrstila na 2. mesto za Vidmom

To nedeljo je bilo v Vidmu lokostrelsko tekmovanje za 4. trofejo »Al Zuc«, na katerem so nastopili tudi lokostrelci Zarje in Nasega prapora. V konkurenci približno 100 tekmovalcev iz Furlanije-Juljske krajine, Veneta in Slovenije so predstavniki naši društev solidno tekmovali, čeprav bi se posebej v članski konkurenci morda lahko iztržili kaj več. Se najboljši je bil Moreno Granzotto, ki je v članski konkurenci samo dve točki zaostal za tretjim Gilbertom Narduzzijem (Videm). V društveni uvrstitvi je Zarja, ki je nastopila samo pri članih, osvojila drugo mesto za Vidmom. Nas prapor je zastopalo 6 tekmovalcev in 1 tekmovalka. Jasmina Cotić je s 153 točkami zmagala med deklicami (nastopila je sama), s tem pa si je tudi zagotovila nastop v deželni vrsti na Pokalu dežel, ki bo prihodnji teden. Simon Assi je med decki osvojil 3. mesto z 259 točkami. Zelo dober je bil tudi Lorenzo Quintana, ki je z rezultatom 214 točk zmagal pri naraščajnikih. Od lokostrelcev Nasega prapora sta med člani v kategoriji »compound« nastopila Michele Scotta in Darij Cotić. Scotta je dosegel 285 točk, Cotić pa je bil z 239 točkami nekaj slabši. Pri članih je v prostem stilu slavil Onorio Vigesso iz Vicenze (307 točk), Moreno Granzotto (294) je bil peti, Bogdan Stopar (278) sedmi in Stojan Razem (vsi Zarja, 277) osmi. Slabša sta bila predstavnika Nasega prapora Ivo Devetak (268) in Diego Makuc (245).

Körting za napredovanje v D ligo

V zadnjem kolu 1. moske odbojarske divizije na Trzaskem je združena ekipa Körting s 3:1 premagal Le Volpi in si psi zagotovila končno 2. mesto, s tem pa nastopa na dodatnih tekmah za napredovanje v D ligo.

JADRANJE / V RAZREDU EVROPA

Arianna Bogatec bo nastopila na Ol v Atlanti

Članica TPK Sirena že sedmič osvojila naslov prvakinja

Arianna Bogatec bo po Barceloni '92 se drugič v svoji bogati sportni karieri nastopila na olimpijskih igrah. Jadralka TPK Sirena je na državnem prvenstvu v razredu europa v Benetkah premocno osvojila prvo mesto, potem ko je bila daleč najboljša ze na prvih dveh olimpijskih selekcijah v Alassiu in Anziu za nastop na olimpijskih igrah leta 1996 v Atlanti.

V včerajšnjem zadnjem dnevu državnega prvenstva so v Benetkah izvedli eno samo regato, na kateri je Bogatecva osvojila drugo mesto za Crocejevo, z državnega prvenstva pa se vrača s svojim sedmim naslovom prvakinja.

Končni vrstni red v posameznih razredih in zmagovalci selekcij za nastop na olimpijskih igrah:

Solting: naslova niso podelili,

Ol: Celon - Celon - Torboli (Riva del Garda).

Star: 1: Semeraro - Marengo (Bari), Ol: Chieffi - Sinibaldi (Carrara).

Finn: 1. Mauro Fioretto (Torbole), Ol: Luca Devoti (Torbole).

470 moski: 1. Ivaldi - Ivaldi, Ol: Ivaldi - Ivaldi (Roggero di Lauria).

470 ženske: 1. Prunai - Mastalli, Ol: Salvà - Sossi (Brenzone).

Laser: 1: Francesco Bruni, Ol: Francesco Bruni (Roggero di Lauria).

Europa 1. Arianna Bogatec, Ol: Arianna Bogatec (TPK Sirena).

Mistral moski: 1: Andrea Zinali, Ol: Andrea Zinali (Piombinense).

Mistral ženske: 1: Alessandra Sensini, Ol: Alessandra Sensini (Albaria)

NOGOMET / DANES V RONKAH IN BAZOVICI

Sovodnje za napredovanje proti Zaulam Zarja igra prvo tekmo na »miniturnirju«

Sovodenjci, ki računajo na določilno pomoč svojih številnih navijačev, bi z današnjo zmago napredovali v promocijsko ligo - Bazoviška ekipa proti močnemu Azzaneseju

Današnja »nogometna nedelja« bo za tri nase ekipe in za nase nogometne privrženke se posebno zanimiva. V Ronkah bo padla odločitev, katera ekipa (Sovodnje ali Zaula) bo neposredno napredovala v promocijsko ligo. V Bazovici bo domača Zarja skušala vknjižiti prepotrebni točki na miniturnirju za prestop v visjo ligo.

Sovodnje - Zaula

Osrednje srečanje današnjega sporeda bo gotovo v Ronkah, kjer se bosta v odločilni tekmi za končno drugo mesto 1. AL in s tem za prestop v promocijsko ligo pomerili Sovodnje in Zaula.

Odločitev o neposrednem napredovanju v visjo ligo bo vsekakor padla danes. Če bo izid po regularnem delu izenačen, bosta ekipi igrali podaljška, če bo stanje se naprej neodločeno, pa bodo o zmagovalcu odločale enajstmetrovke.

Skoraj odvec je omeniti, da vlada za to tekmo med nasimi nogometnimi privrženeci, seveda predvsem na Goriskem, izjemno zanimanje.

»Prickakujemo veliko pomoč navijačev, in to ne samo sovodnjskih, temveč tudi z drugih naših vasi. Čaka nas izredno težka naloga in je zato pomoč navijačev zelo važna,« nam je uvodoma dejal predsednik SD Sovodnje.

»Za to tekmo smo se seveda temeljito pripravili in nastop med tednom na turnirju v Mosi je bil kot nalašč za pripravo na tekmo z Zaulami. Igrali smo proti Piedimontu

in zanesljivo zmagali z 2:0. Strelca sta bila Sambo in Interbartolo. Nas prihodnji nasprotnik na tem turnirju bo Pro Farra. Vse svoje sile pa smo osredotocili na odločilno tekmo z Zaulami. Ko se vse odloči v 90 minutah, je vsako taktiziranje, vsako predvidevanje tveganje. Na takih tekmah je seveda najvažnejša zmag,« je se dodal Marson.

Sovodenjci bodo na tej zelo pomembni tekmi nastopili brez Businellija in Tomizze, ki sta prav na »nesrečni« tekmi s Fortunio dobila dve, oz eno kolo prepovedi igranja.

Naj se dodamo, da bi bili Sovodenjci tudi v primeru poraza se v igri za napredovanje. Če bi danes izgubili, bi morali nato igrati dodatni tekmi z Zarjo in Azzanesejem. Le prvouvrščena na tem malem turnirju bi napredovala v visjo ligo.

Zarja - Azzanese

Bazoviška ekipa bo pričela nastope »miniturnirja« za napredovanje v promocijsko ligo doma proti Azzaneseju.

Zadnje prvenstveno tekmo Azzaneseja si je, kajpak, pozorno ogledala Zarjina »izvidniška ekipa«. Med temi je bil tudi odbornik Stojan Metlika, ki nam je o današnjem tekmeu v Bazovici dejal: »Azzanese je zelo solidna ekipa, v kateri je nekaj izkušenih nogometašev, večina pa jih je mladih in atletsko zelo močnih.«

Zarja se je za to srečanje temeljito pripravila in v četrtek je tudi igrala prijateljsko trening tekmo. Nase mostvo bo v glavnem igralo s stan-

dardno postavo, toda brez poskodovanega Struklja, ki bi bil na takih srečanjih, prevsem zaradi njegove izkušenosti, izredno pomemben.

»Dali bomo seveda vse od sebe, saj se zavedamo, da bomo le z zmago lahko se ostali v boju za napredovanje. Kdor izgubi na prvem srečanju, ta bo le zelo težko stanje nato nadoknadil,« nam je se dejal Metlika.

Seveda tudi pri Zarji računajo na veliko pomoč navijačev, saj je nasi ekipi na prvi domači tekmi zmaga krvavo potrebna. (bl)

Interbartolo (Sovodnje)

Gregorič (Zarja)

ZA OBSTANEK V 2. AL

Primorec začena danes naporno pot za »rešitev«

Če se bosta Sovodnje in Zarja potegovala za mesto v visji ligi, pa čaka Primorca povsem drugačna »usoda«. Trebensko mostvo bo namreč na malem turnirju, ki se bo končal sele 25. junija, skušalo osvojiti eno od prvih treh mest in si tako zagotoviti obstanek v 2. amaterski ligi.

Primorceva pot do »rešitve« se začena danes. Nasa ekipa bo namreč gostovala v Bagnarii Arsi pri Palmanovi, kjer se bo spoprijela z domaco ekipo.

V taboru trebenskega mostva se dobro zavedajo, da je na takih turnirjih zelo važno uspešno startati. Primorec bi se verjetno zadovoljil tudi s točko, saj bo igral v gosteh in v naših nogometnih krogih dobro vedo, da so furlanske ekipe predvsem atletsko dobro pripravljene, toda trebenski nogometasi bodo dali vse od sebe, da si ze na prvem srečanju zagotovijo zmago.

Pri Primorcu imajo glede postave nekaj težav zaradi poškodb igralcev. Glede na pomembnost srečanja pa bodo gotovo vsi stisnili zobe in se maksimalno potrudili, da bi v Bagnarii Arsi ne ostali praznih rok.

Na drugem, današnjem srečanju tega turnirja se bosta pomerila Tilaventina in San Vito al Torre. V tem, prvem kolu pa bo prosta Diana, s katero bo Primorec v drugem kolu igral v Trebcah.

Konec sezone za mladince Juventine

Itala San Marco - Juventina 3:1 (2:1)

STRELEC ZA JUVENTINO: Gambino

JUVENTINA: Pavio, Pibiri, Screm, G. Trampus (Ferro), Padovani, D. Trampus, Gallo, Makuc, Gambino, Ballaben, Ger-golet.

S tekmo proti Itali San Marcos mladinci Juventine sklenila nastope na turnirju v Fari i tudi končali letošnjo sezono.

Standresko mostvo je tudi na zadnji tekmi tega turnirja izgubilo, ceprav je prvo povedlo. Itala pa je takoj izenacila in ob koncu polcasa dosegla se drugi gol. V drugem polcasu je nase mostvo imelo številne priloznosti za zadetek. V tej skupini sta se v nadaljnji del uvrstila San Canzian in Cormonese.

NOVICE

Športni ribolov: Janko Brecelj (TPK Sirena) se je res izkazal

Pred dnevi je bila na sporedu prva tekma od treh kvalifikacijskih tekem za nastop italijanskem prvenstvu v kategoriji deckov. Prvic doslej je na tekmi nastopil tudi član sekcije za sportni ribolov pri TPK Sireni Janko Brecelj, ki se je zelo izkazal in osvojil prvo mesto in to z velikim naskokom nad drugouvrščenim. Nas predstavnik je ulovil 1, 480 kg, drugouvrščen pa kar kilogram manj. Poleg tega pa povejmo se to, da se je moral Brecelj odpovedati velikemu številu rib, ki so bile krajše od dovoljene mere. Na tekmi je sodelovala tudi Ksenja Brecelj in v kategoriji mladink zasedla četrto mesto.

Od jutri športni dan za goriske osnovnošolce

Zacetek prihodnjega tedna bo na Goriskem v znamenju osnovnošolskega Sportnega dne, ki ga prirejajata doberdobsko in gorisko didaktično ravnatelstvo. V ponedeljek, 29. maja, se bodo učenci prvih dveh razredov pomerili v spretnostnem poligonu, učence tretjega razreda pa čakajo tekme v igri med dvema ognjema. Nastopili bodo v Kulturnem domu, s pircetkom ob 9. uri. Učenci 4. in 5. razreda bodo teknovali v sredo. Na altetskem stadionu na Rojcah se bodo med sabo pomerili v atletskem troboju, ki vsebuje skok v daljino, met zogice in tek na 60 m. Tudi to tekmovanje se bo pričelo ob 9. uri.

Bike oriettering in mešani turnir v odbojki UISP

Danes zjutraj bo pred domom Ervatti v Brisckih start prvega od treh letosnjih »Bike oreinterring«, to je orientacijska voznja z gorskimi kolesi. Tekmovanje prireja organizacija UISP (sport za vsakogar). Tekmovanje se bo pričelo ob 10. uri, vpisovanje pa se zacena uro pred startom. Popoldne pa bo v domu Ervatti se zaključni del ljubiteljskega odbojarskega turnirja UISP za mesana mostva. Odigrali bodo finalne tekme od 1. do 8. mesta. Pričetek ob 16. uri.

Krožna dirka po Redipuglii

Na današnji 60 km dolgi, krožni kolesarski dirki po Redipuglii, ki steje za memorial Giorgio Jannis in Silvio Visintin ter za veliko nagrado goriske zadruzne kreditne banke, bodo nastopili vsi najboljši mladi kolesarji iz Triveneta, Slovenije in Avstrije. Na majici, ki jo bodo izročili zmagovalcu, bo v italijanscini, slovenscini, angleščini in nemščini napis s pozivom v korist boja proti mamilom.

Bruno Škerk še naprej predsednik SK Devin

Na prvi seji po občnem zboru so si člani SK Devin porazdelili funkcije. Predsednik bo se naprej Bruno Škerk. Ostale funkcije: podpredsednik Jordan Puric, tajnica Gabriella Pieri, tajniški pomočnici Viviana Declich in Tanja Ranbon, atletika Ivek Pertot, planistvo Lucijan Peric in Franc Briscak, smucanje Stojan Sosis, pomočniki Lucijan Legisa, Drago Kocijancic, Dario Stolfi in David Paulina, gorsko kolesarstvo David in Sarah Sosis, blagajnika: Danjel Gomizelj in Paolo Garofalo, promotor Borut Colja, Ema Rupel, Anamarija Sedmak, Boris Simoneta in Jagoda Škerk bodo skrbeli za stike z javnostjo, mediji in rekreacijo. V novoustanovljenem mladinskem odboru pa so Sanja in Mirko Ferlan, Franca Mauro, Paolo Garofolo, Katja in Jana Legisa, Marko Legisa, Claudio in Maurizio Peric, Tanja Ranbon, Sara Sosis, Jagoda in Sandi Škerk, Cristina Zampon in Breda Sosis.

Domači šport

Danes
NOGOMET
ZA PRESTOP V PROMOCIJSKO LIGO
16.30 v Ronkah: Sovodnje - Zaula
ZA PRESTOP V PROMOCIJSKO LIGO
17.00 v Bazovici: Zarja - Azzanese
ZA OBSTANEK V 2. AL
17.00 v Bagnarii Arsa: Bagnaria Arsa - Primorec
NAJMLAJŠI, DEZELNA FAZA
10.30 v Bazovici: Bor Farco - Paludese
KOŠARKA
MOSKA D LIGA
11.00 v Trstu, »Suvich«: Scoglietto - Kontovel
TENIS
ITALIJANSKI ŽENSKI POKAL
15.00 na Padricah, TCT: TC Triestino - Gaja B;
15.00 na Padricah: Gaja - Campagnuzza A
ITALIJANSKI MOSKI POKAL
9.00 na Opcinah: TC Obelisco - Gaja
GORSKO KOLESARSTVO
10.00 v Repnu: IV. Kraški bike slalom

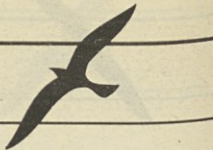
Obvestila

PRIMOTOR KLUB
organizira ob priliki VN Italije avtobusni izlet v Mugello dne 11. junija 1995. Vse informacije telefonsko na številkah 228292 (Jasna / 18.00-19.00) in 228641 (Andrej / 18.00-20.00).

SMUCARSKA KOMISIJA ZSSDI
vabi vse zamejske smucarske sekcije in društva na sejo, ki bo v sredo, 31. maja, ob 20.30 v domu A. Sirk v Krizu. Program: pregled delovanja v minuli sezoni in projekti za naslednjo. Zaradi važnosti seje prosimo za udeležbo in točnost.

SZ SLOGA
sklicuje v petek, 2. junija v Prosvetnem domu na Opcinah REDNI OBCNI ZBOR ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju.

Plavalni klub BOR
vabi clane na ZAKLJUCNO PRIREDITEV, ki bo v soboto, 3. junija v bazenu pri Alturi: razplavanje od 15.15 dalje, pričetek tekmovanja ob 16. uri, nagrajevanje in družabnost ob 18. uri v borovem sportnem centru.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Po spoznanju, da ste brez potrebe vztrajali pri svojih načrtih, boste modro popustili ter dali prednost drugim. Dejstvo, da vas potrebujejo, naj vas ne obremenjuje.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Popustili boste zahtevam svojega telesa, se odpovedali načrtovanemu naporu in si privoščili lenarjenje. Telo vam bo povrnilo z dobrim počutjem in krepkim zdravjem.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Spoznali boste, da je bila previdnost odveč. Če se odlocate z intuicijo, merite s srcem in presoiate z modrostjo, ni skoraj nobene možnosti, da bi zgrešili.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Ne boste popuščali muhasatim vplivom in pritiskom okolice. Ker ljudi ne boste obtoževali, boste zato lahko v miru izbojevali svojo zmago.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Kljub temu, da je pred vami se veliko neopravljenih nalog, vam bo cedalje manj do garanja. Pravilno, saj denar ni vse, garanje pa se ponavlja konca v bolniški postelji.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Se malo, pa vam bo v domačem gnezdu uspelo izvesti temeljito revolucijo. Ne izdajajte svojih namenov. Delujte, kot da vam do sprememb ni mar, pa jih bodo izzvali drugi.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Veliko boste razmišljali, vendar bolj o drugih kot o sebi. Če menite, da v vaši notranjosti ni nikakršnih pozornosti vrednih zank, se motite. Bolj bežite od njih, več jih je.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: V domačem logu boste zanetili spor, s katerim naj bi si izbojevali prednost. Zmagali boste le, če ga boste uravnali tako, da se bo obrnil v prid vseh udeležencev.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Ponudila se vam bo priložnost za skok na nivo, o katerem ste doslej samo sanjali. Zbudite se, pozabite na uspeh, pljunite v roke, pa boste dosegli še več.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Danes boste doživeli kar nekaj neprijetnih izkušenj, vendar nobena ne bo tako neprijetna, da ne bi bila rešljiva. Zvečer boste bogatejši, modrejši in zrelejši.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Nenehno se boste potrjevali in izzivali tiste, ki ne bodo pravčasno opazili vaših prekrasnih lastnosti. Če želite uspeti, izzivajte s svojimi najboljšimi platni.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Do bližnjih boste nadvse pozorni, zato se bodo lepili na vas kot muhe na muholovko, v trenutku preobremenjenosti pa boste nenadoma obrnili veter in jih odpihnili.

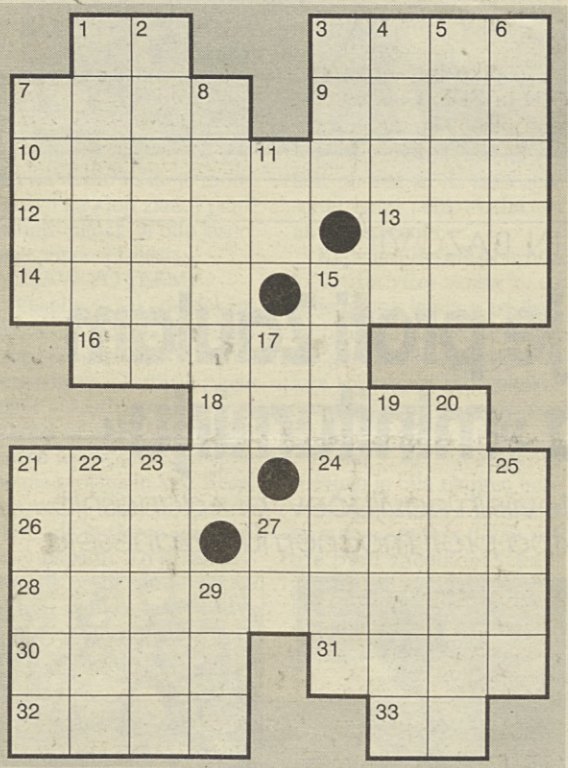
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. kratica ameriske poročevalske agencije, 3. glavno mesto Jordanije, 7. povezana stebila zit, 9. reka, ki teče skozi Terni v Italiji, 10. nekdanji ameriski zunanji minister, nobelovec za mir (Henry), 12. orac, 13. ljudstvo v Indokini, 14. francoski sansonjer (Jacques), 15. smukec, 16. moško ime, 18. vrh v svicarskih Bernskih Alpah, 21. rimski bog ljubezni, 24. kijevski veliki knez, ustanovitelj Kijevske države, 26. ime ameriskega filmskega igralca Minea, 27. unija, 28. slovenska atletinja (Ksenija), 30. eden najstarejših latinskih pesnikov, 31. ime več kraljev antičnega Pergama, 32. Zolajev roman, 33. kemijski znak za iridij.

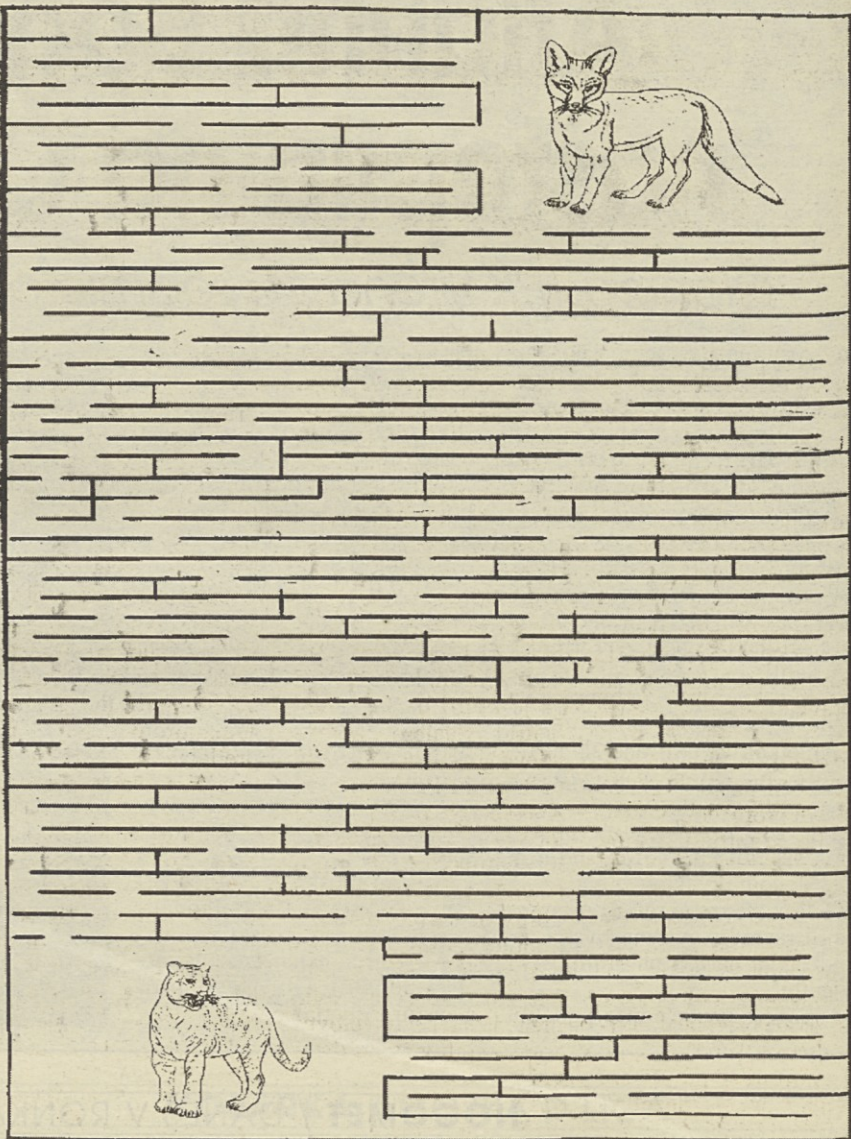
Navpično:

1. Blomdahlova opera z elektronsko glasbo, 2. lepak s podobo znane osebnosti, 3. ime angleske filmske igralke Blyth, 4. oblak, ki nastane tik nad zemeljskim površjem, 5. področje, 6. sodniški termin, 7. briga, 8. zbirka psalmov, 11. sosednji crki, 15. zenska, ki trguje, 17. peti in tretji samoglasnik, 19. pripadniki grške filozofske šole iz Eleje, 20. kdor obdeluje les z rezkalnikom, 21. zimskošportno središče v ameriski zvezni državi Colorado, 22. desni pritok Sene nad Parizom, 23. spojina glicerina in oljne kisline, glavna sestavina masla, 25. madžarski filmski režiser (Istvan), 27. začetnici priimka in imena slovenskega pisatelja Zormana, 29. reka v Kamerunu.

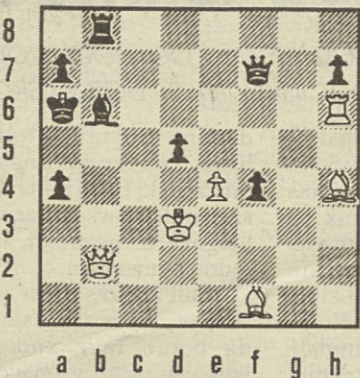

RESITEV
Vodoravno: AP, Aman, snop, Nera, Kissinger, rataj, Predikaka, Atal, Nama, li
Navpično: Lao, Brel, talk, Amor, Oleg, Sal, zveza.

Katera pot je prava?

ŠAH

Varavin - Voronov / Rusija 1992

Ali bo belemu, ki je na potezi, uspelo pregnati črnega kralja z roba sahovnice pod udar belih figur in ga matirati. Pri tej akciji mora beli paziti tudi na svojega kralja, ki je izpostavljen sredi sahovnice. Pri analizi pozicije morate pravilno vrednotiti aktivnost in možnosti belega lovskega para!

Resitev naloge

Za uspešno matiranje črnega kralja se je beli najprej poslovil od svoje dame s potezo 1.Db5+!! Kb5: /na 1...Kb7 2.Dc6+ Ka6 3.Kc3+ Ka5 4.Db5 mat! / 2.Kc3+ Ka5 3.Le1!! Bistvo kombinacije! Lovec odločilno poseže na diagonalo e1-a5, saj se po morebitnem sahu belemu kralju odpre matni napad na črnega kralja. 3...Ld4+ 4.Kc2+! Tb4 5.Ta6 mat! Mat je prišel z druge strani!

Silvo Kovac

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

277	PTICJE PETJE, ZVRGOLENJE	SISTEM AVTOMATSKIH NAPRAV	TROPSKA OVIJALKA	VLADIMIR NABOKOV	IGRALEC TAMIROFF	IZVORNI KRAK REKE MENAM	RIMSKO MITOLOŠKO PODZEMLJE	MATEJ JOVAN	FINSKI ARHITEKT SAARINEN	ODPADKI PRI SEKANJE NA TNALU	GRSKA BOGINJA MIRU	ODZIVANJE NA DRAZLIJAJE	AVTOR: SIMON BIZJAK	SUJ	DEJAVNOST KRIZARJEV	OSTER PODALJSEK PLEVE PRI KLASU	SOGLASNIKA V BESEDI CEH	NEM. ORGA- NIST IN SKLADATELJ (CASPAR)	MLAJŠA KAMENA DOBA	SKUPINA ZAHODNIH MONGOLOV	PORTUGALSKI VODITELJ (MARIO)	TOMISLAV NERALIC
PRIPIRAVA ZA MERJENJE MAJHNIH EL. TOKOV													ZOZENOST, ZMANJSA- NOST									
PRIKRITO, POSREDNO GOVORENJE													TEMPELJ NA ATENSKI AKROPOLI ADAM ANT									
SLOVENSKA TISKOVNA AGENCIJA				PERUJSKI INDUANEK													MOJZESOVIH PET KNJIG GEORGE ORWELL				ANTONIO VIVALDI	
GLAS GLEDE NA VISINO IN POTEK TONA						TITANOV MINERAL	TOVARIS, PRIJATELJ NATASA DOLENC							PEČAT PAKISTANSKI POLITIK UL HAK				LJUBEZEN DR. ŽIVAGA DAN V TEDNU				
SULTANAT V VZHODNI ARABUJI					SUMERSKI BOG NEBA MAK. HEROI- NJA (VERA)				OSEBNI ZAJMEK PLOD OLJKE				SPOČETJE									
LOUIS ADAMIC			ANG. TERE- NSKI AVTO JAZIKOSLOVEC CHOMSKY										RIM. BOGI- NJA JEZE MESTO V J. SPANUJI				PEVEC READING ST. POVRŠIN- SKA MERA				PRIPIRAVA ZA SEJANJE MOKE	
IME PREBIVALKE PO KRAJU							SL. IGRALEC RANER SATIRIK BUCHWALD				GR. JUNAK AJANT STAR SLOVAN					PAS PRI KIMONU MAVRAH (NARECNO)				NA NEPOTR- JENEM DOKA- ZU TEMELJE- CA MISEL	NAZIV	PERJE PRI REPI
SLOVENSKA IGRALKA TOMIC							SUMER. BOG. PLODNOSTI OLIVERC MLAKAR							HORMON SCITNICE								
SL. KOSTU- MOGRAFKA VOGELNIK				SCITENJE KOGA ALI ČESA										SPOJ GLAVE Z TRUPOM					AMERISKA IGRALKA THURMAN			
PRESERNOVA PESEM				NADUHA, DUSICA						BRAVA KOZE, POLT				KAMEN ZA BRUSENJE KOSE					LUČAJ			

SLOVENSKA DEDIŠČINA

Grad Kieselstein je obnovljen

Prostor tudi za kulturne prireditve

Skalni pomol nad prehodom čez Savo predstavlja staro utrdbeno področje, saj je tu nekje v 11. stoletju stal stolpasti grad mejnega grofa Kranjske marke, kot tudi ortenburški grad, ki so ga grofje Ortenburški zgradili leta 1256 v dogovoru s tedanjim mestnim gospodom, vojvodo Ulrikom III. Spanheimskim. Grad so upravljali ministeriali vitezi von Chreinburch (omenjeni v 13. stoletju), leta 1420 pa se je gradu polastil grof Herman Celjski. Po izumrtju Celjanov so grad pridobili Habsburžani.

Sredi 16. stoletja je cesar Ferdinand I. utrjeni stolp pravokotne oblike, naslonjen na mestno obzidje, prodal Janžu pl. Khislju, graščaku na Fuzinah in zakupniku gospostva Višnja Gora ter deželne-

mu upravitelju na Kranjskem, ki je prvotno poslopje prezidal v grad in leta 1578 prejel vladarjevo dovoljenje, da ga je imenoval po svojem plemenitem nazivu Khislstein. Khisli so ga kmalu prodali Francu pl. Mosconu, pred letom 1621 so ga posedovali baroni Rauberji, sredi 17. stoletja rodbina Berdarini, leta 1738 pa ga je kupil baron Janez Seifrid Apfalter. Njegova vdova ga je leta 1764 prodala grofu Pavlu Alojzu Auerspergu, nato pa ga je leta 1792 kupil zdravnik in manufakturst Natalio Pagliaruzzi. V rokah te rodbine in njenih dedičev (rodbini Kalker in Del Negro) je bil Kieselstein do leta 1913, ko ga je kupila država. Po prvi svetovni vojni so bili v gradu državni uradi, po drugi svetovni vojni pa je bil nacio-

naliziran. Danes v obnovljenem poslopiju med drugim domujeta Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Kranj in Zveza kulturnih organizacij.

Grad v svojih osnovah sega v 13. stoletje. Najstarejši del današnjega gradu je stolp pravokotne oblike na jugovzhodnem vogalu grajskega trakta. Današnja oblika gradu je nastala v renesančni dobi in po predelavah v baroku, ko je bil Kieselstein prezidan v udobno rezidenco. Na dvoriščni stranici pod kvaste stavbe je arkadni hodnik, rustični glavni portal in portal, ki vodi skozi grajsko obzidje v grad, pa sta nastala okrog leta 1578. V gradu je več reprezentančnih soban, ki so namenjene kulturnim prireditvam.

Ivan Jakic

Valvasorjeva upodobitev in grad Kieselstein danes (manjša fotografija)

NEMČIJA

RTL največja evropska zasebna TV mreža

Več kot tisoč novinarjev in honorarnih sodelavcev

RTL obstaja in se ohranja le v odnosu do tekmecev. Na hodniku, ki vodi do redakcije, visi zadnje poročilo s »trga«, tabele gledanosti vodilnih televizij v Nemčiji; vsako minuto spremljajo osem televizijskih postaj. Uredniki in voditelji posameznih oddaj pogosto in s strahom opazujejo te krivulje in iščejo odgovor na vprašanje, ali jih je konkurenca že dosegla oziroma celo presešla - vse to pa je mogoče jasno razbrati iz tabel, ki bolečo resnico prikazujejo do desetinke odstotka natančno.

V Nemčiji obstajata dve »državni« televiziji, če ju lahko tako imenujemo - ARD in ZDF. Obema gledalci plačujejo naročnino. S temi televizijskimi hišami država ne upravlja neposredno, pač pa posredno s pomočjo različnih interesnih združenj - od cerkve do sindikatov. Med »državnima« in zasebnimi televizijami v Nemčiji je precej podvajanja. Največje zasebne televizije v Nemčiji sta RTL in SAT1, ki jima sledi PRO7 in vrsta zasebnih televizijskih postaj tako imenovane druge generacije, kot je sportni kanal DSF, VOX, RTL2, umetniški kanal ARTE in druge... RTL oddaja že deseto leto.

Zacetki so bili skromni, s programom, ki so ga sestavljale nemske »mehke« pornografske oddaje, vendar noma pa so ga vodili nesolani TV voditelji, ki so se oglašali iz improviziranega studia v Luksemburgu. Tudi njihov domet ni bil velik, saj so program RTL-plus, kot se je takrat neuradno imenoval, lahko spremljali le na severoza-

hodu Nemčije ob luksemburski meji. Samo dr. Helmuta Thoma, direktorja vseh nemško govorečih programov RTL (Radio-televizije Luksemburg), ni motila improvizirana polprofesionalnost njegovega novega televizijskega medija, saj so bile njegove vizije o prihodnosti jasne. Natančno je predvideval, kakšen bo razvoj RTL. Kmalu je padla poglavitna ovira za svobodno medijsko zasebno pobudo - socialnodemokratska oblast. Schmidta je zamenjal kancler Kohl, ki je kmalu odpravil zakonske ovire. Leta 1984 sta bili RTL in

SAT1 edini zasebni televiziji v Nemčiji. Dr. Thoma se je zavedal, da ne bo dolgo tako in da bo kmalu prišlo do razcveta konkurence, ko bodo uspešni le najsposobnejši. RTL že od leta 1987 predvaja kvize, edino veliko naložbo te televizije pa je pomenil odkup pravic za prenos dirk formule 1. Vozniki bolidov so veliko prispevali, da so gledalci začeli spremljati program RTL. Leta 1987 se je RTL iz Luksemburga preselila v Köln.

Istega leta je začel v okviru RTL najuglednejši politični tednik Der Spiegel predvajati enourno

televizijsko oddajo, kmalu pa se mu je pridružil tudi Stern.

Naslednje leto je RTL odkupila pravico do prenosov nogometnih tekem nemške zvezne lige. Leta 1990 se je RTL tako okrepila, da se je lotila velikega produkcijskega zaloga, ambiciozne nadaljevanke z velikimi nemskimi in avstrijskimi igralnimi zvezdami: Grad ob Vrbskem jezeru. Danes predvajajo tudi televizijsko limonado Dobri časi, slabi časi. Gledanost RTL nenehno narašča.

Se nadaljuje
Vojo Lukuč

VESELA NEDEL'A NA MMTV

Oddaja Vesela nedel'a je na sporedu vsako nedeljo od 15.00 do 18.00 na MMTV, Krim kanal 62. Ponovitev je na sporedu ob torkih.

13 naj naj

1. Scatman John/Scatman
2. Love City Groove/Love City Groove
3. Tina Arena/Chains
4. Herbie/Right Type Of Mood
5. Take That/Back For Good
6. Mobils Loop Ft. Julie Zee/Sleeping In My Car
7. D.J.Scott Ft. Lorna B/Sweet Dreams
8. Corona/Baby Baby
9. Nicki French/For All We Know
10. R Kelly/Your Body's Callin
11. MN 8/If You Only Let Me In
12. Bally Sagoo/Choli Ke Peeche
13. Mark Morrison/Crazy

Vesela nedel'a na MMTV

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Skrita želja: _____

Prijavljam se za karaoke: DA NE

Prijavnico pošljite (na dopisnici) na naslov:
Pioneer Boudy d.o.o.,
Linhartova 7,
61000 Ljubljana

Boudy d.o.o. Ljubljana, generalni zastopnik laserskih video sistemov, karaok in »domačega kina« firme PIONEER. Tel/fax: 061/327-762 Prodaja in izposoja videolaserških plošč (filmov, karaok, glasbe...)

Lestvica najbolj izposojanih filmov: 1. Hoop Dreams; 2. Forest Gump; 3. La Bamba; 4. Dump&Dumber; 5. Death And Maiden

Best of the best karaoke »Republike« v živo: 2.6. Kocka bar Koseze, Ljubljana; 3.6. Pivnica Adam Ravbar; Domžale

IRSKA

Dve kolesi, dva možaka in 1000 km poti (4)

Pa ne da bi sedaj Irsko enacili samo s pubi in Guinnessom. Irsko je veliko več. Irsko so ovce, jasno posprejane v tradicionalni oranžni in zeleni barvi, pa krave (neposprejane) na neskončnih zelenih površinah, pa peščene plaže na jugu, pa divji klifi in ceri na zahodu, pa zibelka irske kulture in jezika - Aranski otoki, pa čudoviti grici v vseh mogocih zelenih barvah na polotokih Kerryju in Dingleju, pa mesta kot Wexford, Galway, Cork, milijonski Dublin, pa njihovi poletni festivali, glasbeni ali kulturni, ki se končajo s konjskimi dirkami, pa neobljudena prostranstva Conemare in Maya, pa več kot dvesto Youth Hostelov, pa tisoče uka gleg-

scine zeljnih Spancev in Italijanov (Spank in Itali-jank tudi) v Corku in Dublinu, pa njihova nacionalna športa - hurling in gaelic football in nenazadnje tri milijone prijaznih Ircev, takih, ki, ce ravno nimajo časa za kratek klepet, te vedno prijazno pozdravijo in ti želijo srečno pot.

Zvečer sva dobro premočena poiskala najbližji B&B (bed and breakfast), se posušila, prespala in zjutraj okrepčala s Full Irish Breakfastom. B&B je oblika privatnih prenočišč, kjer ti poleg postelje nudijo tudi zajtrk. Skoraj vsaka hiša ima vsaj dve, ce ne tri postelje v ta namen in tudi 12 funtov na noč za povprečno irsko družino ni nepomemben vir zaslužka. Pet

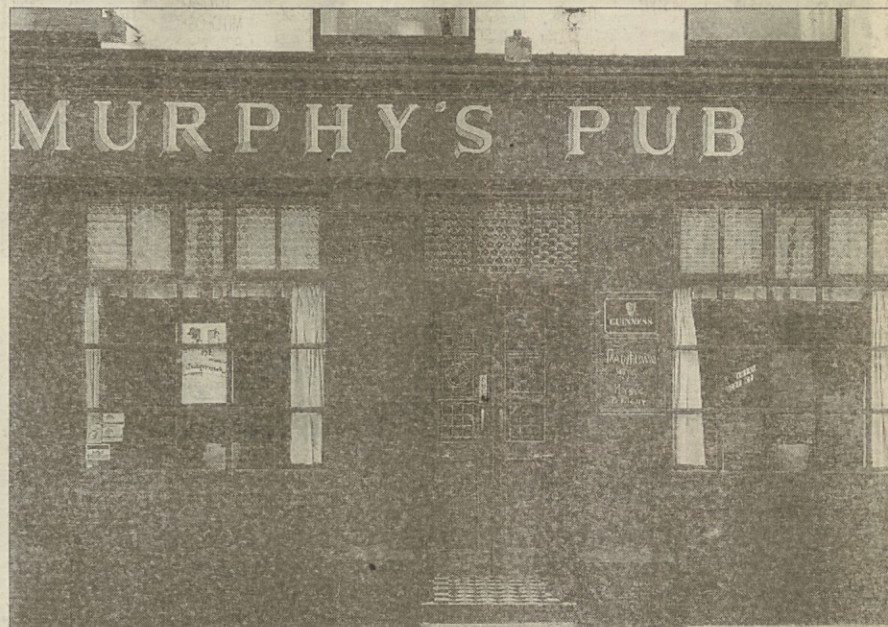
kilometrov naprej je bil Youth Hostel z enakim udobjem in ceno pet funtov...

Sploh so mladinska prenočišča, Youth Hosteli, najboljši in najcenejši način nastanitve na Irskem. Pred desetimi leti jih je bilo približno 20, danes pa jih je več kot 200. Obstajajo uradni YH, ki imajo morda nekoliko strožji red in tako imenovani neodvisni pocietniški hostli (Independent Holiday Hostels). Letos jih je vsega skupaj na Irskem 112. To so privatne ustanove, upravitelj je navadno tudi lastnik. V prav vseh imas na razpolago tople tušne, pa opremljeno kuhinjo, v kateri ne manjka hladilnik, toaster, ali celo mikrovalovka, zvečer pa lahko

posedis v prijetni dnevni sobi s kaminom. Pri mnogih je mogoče za polovično ceno na trati poleg hostla tudi kampirati. Sanje vsakega popotnika... Vodil hostlov, z vsemi potrebnimi informacijami, cenami in zemljevidom je nepogrešljivi del opreme vsakega popotnika po Irskem.

Preden nama je zjutraj uspelo spet pospraviti prtljago (in moram priznati, ni se nama mudilo), je dež ze ponehal in pred nama je bila ena najdaljših etap - dobrih 80 kilometrov. Pot sva nadaljevala po južni obali prek Passage Easta (s trajektom), Waterforda, proti Dungérvanu.

Na poti sva srečala Svicarja, prav tako kolesarja, ki je s svojim kolesom pre-

Irski pubi so zelo barviti

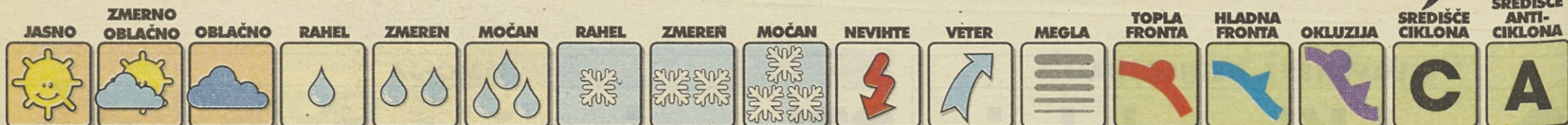
kolesaril takorekoč že celo Evropo. Kolesarjenje kot način popotovanja je na Irskem najbolj običajen način prevoza in ce so kolesarji drugod že mala atrakcija, so tu nekaj vsakdanjega. V mesecu potovanja sem jih gotovo spoznal vsaj polovico. Ene in iste obraze pa srečujes tudi v Youth Hostelih ali v najslabšem primeru zvečer po pubih.

Malo za salo, malo zares smo govorili, da se bomo cez tri tedne srečali v Dublinu, ki za večino predstavlja začetek ali konec potovanja po Irski. Tudi s Svicarjem smo se v naslednjih dneh kar nekajkrat srečali.

Sotorila sva na vrtu prijazne nizozemske družine, ki se je na Irsko preselila pred dobrim letom dni. Ker so tako Nizozemci kot

tudi Irci člani evropske skupnosti, niso imeli težav z nakupom zemlje in hiše. Za priboljšek želijo na Irskem vzgajati se tulipane. Oba sta se s tem ukvarjala že na Nizozemskem in menita, da jima bo uspelo. Irci imajo rože baje zelo radi in tulipani so tu strasansko dragi...

Se nadaljuje
Jure Vindisar

VREMENSKA SLIKA

Nad Sredozemljem, Alpami in vzhodno Evropo je sibirsko območje visokega zračnega pritiska. Nad naše kraje doteka v višinah z jugozahodnimi vetrovi nekoliko hladnejši in bolj vlažen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 5.17 in zšlo ob 20.41. Dan bo dolg 15 ur in 24 minut. Luna bo vzšla ob 4.50. in zšla ob 19.49.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C	
Mura	15,4	Crikvenica
Sava (Radovljica)	9	Malinska
Sora	11,8	Sibenik
Ljubljana	12,9	Porec
Savinja	-	Split
Vipava	9,9	M. Losinj
Jadransko morje (Koper)	20,4	Dubrovnik

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: E 4 do 8 vozlov

popoldne: NW 6 do 14 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 3.58 najnižje -57 cm, ob 10.26 najvišje 27 cm, ob 15.35 najnižje -15 cm, ob 21.30 najvišje 49 cm.

Jutri: ob 4.25 najnižje -60 cm, ob 10.58 najvišje 28 cm, ob 16.05 najnižje -13 cm, ob 21.55 najvišje 48 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	24
1000 m	19
1500 m	14
2000 m	11
2500 m	7
2864 m	5

BIOPROGNOZA

Vremensko zelo občutljivi ljudje se bodo težje koncentrirali, to bo slabo vplivalo na njihovo delovno storilnost. Spanec bo nemiren.

VOX POPULI

Vec je vredno eno polje kot sto zim.

V hroščevem letu je mnogo dežja.

DANES

Slovenija: Večinoma sončno bo z občasno oblačnostjo. Najnižje jutranje temperature bodo od 9 do 14, najvišje dnevne pa od 23 do 29°C. Sosednje pokrajine: Prevladovalo bo sončno in toplo vreme.

JUTRI

V Sloveniji: V ponedeljek bo sončno. Popoldne bodo še posamezne plohe ali nevihte. Obeti: V torek ne bo večje spremembe vremena.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA SE RES JE

Linda in Naomi proti kugi stoletja

Ob robu filmskega festivala v Cannesu so priredili tudi manifestacijo za zbiranje sredstev za boj proti aidsu. Prisotni sta bili tudi Linda Evangelista in Naomi Campbell (Ap)

Brunejski sultan ogroža arhitektonsko čudo Pariza

PARIZ - Ali uganete, kateri del Pariza si je izbral brunejski sultan za svojo francosko rezidenco? Trg Vendôme vendar, ki je najelegantnejši v prestolnici in kajpak stalno zbirališče peticnezev; tu je sloviti Hotel Ritz in tu so tudi vabljive izlozbe največjih zlatarjev, kar jih premore planet. Sultan, ki velja za najbogatejšega možaka na svetu, je kupil sedemnadstropno palaco, kjer je bil poprej sedež multinacionalke IBM in katere površina meri 6.369 kv. metrov. Če te pomnožimo s 15-18 milijoni lir, kolikor stane tod vsak kvadratni meter, potem ugotovimo, da si takšen spas lahko le redko kdo privoši.

V pritličju palace, ki jo je sultan bajno opremil, so sprejemni salon (160 kv. m), ovalna jedilnica, gledališka dvorana in mala kinodvorana. Se večja jedilnica (110 kv. m) v

vzhodnjaskem slogu je v prvem nadstropju, ob njej pa ultrasodobna kuhinja. Kositi in večerjati se da tudi v drugem in sedmem nadstropju. Poleg se drugih prostranih salonov in kuhinj, pa še dvajsetih spalnic, katerih vsaka premore 80 kv. metrov veliko kopalnico, so v poslopju še bogato založena knjižnica, sobana za squash, bar in parkirnice za pet limuzin. V dvoetažnem podzemlju pa je 100 kv. m velik sef.

Toda sultan je močno zaskrbljen. Zakaj? Zaradi tega, ker je ministrstvo za kulturo odredilo preiskavo, ki naj pokaže, ali so preureditvena dela na palaci, ki jih je sprožil bogatin, v skladu z določili o varstvu umetniško-zgodovinskega premoženja. Ta palaca spada pač med prava nepremičninska čuda v francoski prestolnici in niti se tako bogat veljak je ne sme izmaliciti s svojimi kapricami.

Vohunska akcija ZDA in Avstralije proti Kitajski

SINDNEY - Avstralska in ameriška vlada sta v skupni vohunski akciji sredi osemdesetih let instalirali v stavbi kitajske veleposlanstva v Canberri, ki je bila takrat v gradnji, zapleteno prisluskovalno mrežo iz optičnih vlaken. Novico je kljub nasprotovanju vlade v Sidneyu predvčeršnjim objavil dnevnik avstralske državne televizije, včeraj pa se je pojavila na prvih straneh vseh časopisov.

Philip Morris umika s trga kontaminirane cigarete

NEW YORK - Tobakna družba Philip Morris bo z ameriškega trga umaknila 8 do 9 milijonov zavojčkov cigaret, ker imajo »kontaminirane« filtre. Iz obtoka bodo morale vse cigarete znamk Marlboro, Benson and Hedges, Virginia Slims, Cambridge in Basic, ker vsebujejo pretirano količino neke plastične snovi v ovoju filtra. Ta lahko v hujših primerih povzroči otopelost ali močne napade kaslja.

Uporna Mafalda mora v šolsko klop

BUENOS AIRES - Mafalda, uporna junakinja stripov Argentince Quina, mora pri častitljivi starosti skoraj 31 let v solo. Sklep, da se mora neubojljiva deklica podrediti zakonu, je sprejel občinski svet v Buenos Airesu in ga utemeljil s tem, da je Mafalda osebnost vzgojnega pomena. Občinski svet je tudi odredil, da mora biti popolna zbirka njenih pustolovčin na voljo v knjižnicah vseh osnovnih šol v prestolnici, da bi učenci lažje posegali in razpravljali o njej. Se več. Argentinska pošta je Mafaldo uporabila tudi za filatelistično serijo, občinski svet pa ji bo prihodnji teden posvetil enega od trgov

glavnega mesta. Verjetno je bolj malo takih, ki vedo, da je imel Quino (ki se v resnici imenuje Joaquín Salvador Lavado) 24. septembra 1964, ko si je izmislil svojo junakinja, v mislih strip za reklamiranje nove znamke elektrogospodinskih strojev »Mansfield«. Teh potem niso nikoli začeli proizvajati, Mafalda pa je postala nadaljevalka vse do zadnje epizode leta 1973. Prevedli so jo v 26 jezikov, zob casa pa Mafaladinih vrednot ni nace, kajti veliko stvari - kot pravi sam avtor - ki se jim je deklica upirala, se danes ni rešeno in so zato še vedno aktualne.